

Szakleltár:
~~Magyarország~~

XXIV

AZ ÁLLAMEGYEDÁRUSÁGOK,

TEKINTETTEL AZ EZEKRE NÉZVE

MAGYARORSZÁGBAN

FENNÁLLÓ TÖRVÉNYEKRE ÉS SZABÁLYOKRA.

SEGÉDKÖNYV

A PÉNZÜGYI SZOLGÁLATRA ÁTALÁN ÉS KÜLÖNÖSEN SZAKVIZSGÁLATRA KÉSZÜLŐ
PÉNZÜGYI KÖZEGEK SZÁMÁRA.

HIVATALOS FORRÁSOK UTÁN SZERKESZTETTE :

KADERZAVEK IGNÁCZ,

MAGY. KIR. PÉNZÜGYŐRI BIZTOS.

Második, egészen átdolgozott kiadás.

— 3200 —

GYŐR, 1882.

Nyomatott Gross Gusztáv- és társánál.

1964

1985

2009 MARC 17

UNIVERSITÄT WÜRZBURG
BIBLIOTHEK

C 5758

ELŐSZÓ.

Az általam 1876. évben kiadott „Az államégyedáruságok és jövedékek kézikönyve“ című munkára hozzám még mindig számos megrendelés érkezett.

Ez okból az államégyedárusági tárgyakra vonatkozó részt, a közbejött változásokra való tekintettel, a pénzügyi szolgálat általános használatára oly értelemben átdolgoztam, hogy a munka az érvényes törvényeknek és szabályoknak gondosan gyűjtött és rendszeresen összeállított szövegét lehetőleg szó szerint hozza és a forrásokat is idézze, melyekből azt meritettem.

A munka egyes szakaszainál vonatkozott törvények és szabályok találhatók :

- a) a pénzügyi törvények és szabályok 1868. évi hivatalos összeállításának 10. és 11. füzeteiben ;
- b) az 1868—1881. országos törvénytarban ;
- c) az 1874—1881. években a m. k. pénzügyministerium alá rendelt hatóságok, hivatalok és közegek számára kiadott „Pénzügyi Közlöny“-ben ;
- d) a határvámjövedékről szóló 1874. évben hivatalosan összeállított törvények és szabályok IX. füzetében ;
- e) a m. k. pénzügyministerium által 1868—1873. évig kiadott szabályrendeletekben ;
- f) az 1842. harminczadhivatali utasításban ;¹⁾
- g) az 1788. általános harminczadi rendtartásban ;²⁾

¹⁾ Amsunterricht für die Dreissigstämter im Königreich Ungarn vom Jahre 1842.

²⁾ Allgemeine Dreissigstordnung für sämtliche hungarische Erbländer vom Jahre 1788.

h) a Magyarországon ideiglenesen fennállott cs. k. kincstári igazgatóság, valamint az országos pénzügyigazgatóság szabályrendeleteinek 1850—1853. évi gyűjteményében;¹⁾

i) az osztrák cs. k. pénzügyminiszteriumnak 1854—1867. évi megjelent rendeletlapjaiban;²⁾

j) az osztrák cs. k. pénzügyminiszterium rendeletlapjának Magyarországra számára megjelent melléklapjaiban;³⁾

k) az 1850—1867. években megjelent osztrák birodalmi törvény- és kormánylapban;⁴⁾

l) a Magyarországra számára 1850—1867. években megjelent országos kormánylapban.⁵⁾

Az ekként átdolgozott munkát azon óhajjal bocsátom a nyilvánosság elé, vajha az oly szives fogadtatásban részesülne, amely egyszerűséggel azt szerkesztettem.

Győrött, 1882. február 20-án.

Kaderzavek Ignác,

m. k. pénzügyi biztos.

¹⁾ Sammlung der Normalvorschriften der k. k. provisorischen Kameral-Verwaltung und der Finanz-Landes-Direktion für Ungarn vom Jahre 1850—1853.

²⁾ Verordnungsblatt für den Dienstbereich des k. k. österreichischen Finanz-Ministeriums.

³⁾ Beilage der k. k. ungarischen Finanz-Landes-Direktion zu dem Verordnungsblatt für den Dienstbereich des k. k. österreichischen Finanz-Ministeriums vom Jahre 1854—1867.

⁴⁾ Allgemeines Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt für das Kaiserthum Österreich.

⁵⁾ Landesgesetz- und Regierungsblatt für das Königreich Ungarn.

TARTALOMMUTATÓ.

I. FEJEZET.

Az államegyedáruságokról.

Általános határozatok.

	Lap- szám
1. §. Fogalom	1
2. §. Az államegyedáruságok a vámkülzetekben	1
3. §. Az egyedárusági tárgyak be- és átvitele	2
4. §. A beviteli engedély megadása	2
5. §. Az engedély érvényességének tartama	3
6. §. A forgalomból kizárt egyedárusági tárgyak nemei	3
7. §. Engedély nélkül beszállítható egyedárusági tárgyak	4
8. §. Az engedély megszerzésének ideje	4
9. §. Megvámolási okmány fedezeti ideje	5
10. §. Az egyedáruság korlátozott gyakorlása	5
11. §. Az egyedárusági tárgyak megőrzése és átengedése	6
12. §. Engedély az átengedésre	6
13. §. Egyedárusági tárgyak a hagyatékban	6
14. §. A termelés és készítés korlátozása	7
15. §. Az egyedárusági tárgyak beváltása	7
16. §. Termelés, készítés és felhasználás	7
17. §. Tiltott termelés	8
18. §. Tiltott készítés	9
19. §. Tiltott használat	9
20. §. Eladás, vétel és zálogolás	10
21. §. Bizonyíték a honnanszármazásról	11
22. §. Az árulás gyakorlása	11
23. §. Az egyedárusági tárgyaknak mérsékelt áron való eladása	12
24. §. Hivatalos megjelölés	13
25. §. Korlátozott forgalom az egyes államrészek között	13
26. §. A fogyasztási és vámilletékek	13
27. §. Dologi kezesség a fogyasztási illetékekért	15
28. §. Személyes kezesség a fogyasztási illetékekért	16
29. §. Jogigények érvényesítése	16

	Lap- szám
30. §. Jogigények a beváltási árra	17
31. §. Jogigények a termelési vagy készítési szerekre	18
32. §. Birói elárverezés	18
33. §. Pénzügyhatósági elárverezés	19

II. FEJEZET.

A dohánygyedáruság.

Általános határozatok.

34. §. A dohánygyedáruság fogalma	20
35. §. A dohánygyedáruság terjedelme	20
36. §. A dohány elnevezésének értelme	20
37. §. A dohánytermelés korlátozása	21
38. §. A dohánytermelés kiterjedése	21
39. §. Dohánytermelési engedélyek	21
40. §. Az engedély megadásának feltételei	22
41. §. Engedélyi illeték	22

Dohánytermelés a kincstár számára.

42. §. Engedély	22
43. §. Kötelezettség a dohány beszállítására	23
44. §. A beváltási ár felosztása	23
45. §. A dohánytermelés beváltása	23
46. §. Haszonvehetlen dohány	24
47. §. Kifogás a dohányosztályozás ellen.	24
48. §. Dohánytermelési előlegek	25
49. §. Fuvarbéri járulék	25

Dohánytermelés a kivitelre.

50. §. Engedély a kivitelre	25
51. §. Kötelezettség a beraktározásra és kivitelre	25
52. §. A dohányraktár kellékei	26
53. §. A felügyelet gyakorlása	26
54. §. Felügyelet a dohányszállításnál	26
55. §. Hivatalos zár és fedezési okmány	27
56. §. A hivatalos zár alkalmazása	27
57. §. Bálzár	28
58. §. A szállítmány hivatalos kíséréte	28
59. §. Felügyelet a raktárban	28
60. §. Felügyelet a beraktározáskor	29
61. §. A raktár ellenzárolása	29
62. §. Felügyelet a kiraktározásnál	29
63. §. Kivitel külföldre.	30

	Lap- szám
64. §. Eljárás a dohánybálozásnál	30
65. §. Leltározás	30
66. §. Raktárkönyv	31
67. §. Sulyapadék a beraktározás alatt	31
68. §. Sulyapadék a szállítás alatt	32
69. §. Költség a hivatalos felügyeletről	32
70. §. Határidő a dohány eladására	32
71. §. A határidő meghosszabbítása	33
72. §. A dohány eladása hivatalból	33
73. §. Jogigények a kivitelre termelt dohányra	33
74. §. A kivitelre termelt dohány közárverezése	34
75. §. A dohánykivitel nyilvántartása	34

Kereskedés a kivitelre termelt dohánynyal.

76. §. Engedély	34
77. §. Az engedély megadásának feltételei	35
78. §. Dohánykereskedési engedély a termelők számára	35
79. §. Felügyelet a dohánykereskedőknél	35
80. §. Rendszegési bírságok	36

Dohánytermelés saját használatra.

81. §. A földterület minősége	36
82. §. Engedély saját használatra	36
83. §. A dohány használati módja	37
84. §. A földtér meghatározása	37
85. §. Fogyasztási illeték	38
86. §. Az engedély-okmány fedezeti tartama	38
87. §. A termelőknek saját használatra kiszolgáltatandó dohány	39
88. §. A kiszolgáltatott dohány használata	40
89. §. A bejelentési határidő	41
90. §. A bejelentések megvizsgálása	41
91. §. Felügyelet a községi előljárók részéről	41

A nemesbitést célzó dohánytermelés.

92. §. A termelés megengedése	42
---	----

A dohánytermények kiállítása.

93. §. A dohány kiállításának bejelentése	42
94. §. A bejelentés felőli lelet	43
95. §. Az elküldendő dohány kezelése	43
96. §. A dohány elküldési módja	44
97. §. Dohánykereskedők és saját használatrai termelők által eszközlendő kiállítás	44

	Lap- szám
98. §. A kiállított dohány visszaküldése	45
99. §. Eljárás a visszaérkezett dohánynyal	45
100. §. Az osztrák terménykiállításokra nézve	45

Szabályok a dohánytermelők és községi előljárók számára.

101. §. A dohánytermelés bejelentési határideje	46
102. §. A bejelentések bélyegkötelezettsége	46
103. §. A bejelentések megvizsgálása	46
104. §. Az engedélyek kiszolgáltatása	47
105. §. A termelési engedélyről való lemondás	48
106. §. A legkisebb téren alóli dohányültetés	48
107. §. A felügyeleti és fogyasztási illeték visszatérítése	48
108. §. Dohánytermelés más földterületen	48
109. §. A dohányplánták kiültetése	49
110. §. A dohányplánták megsemmisítése	49
111. §. Dohánykórók	49
112. §. A községi előljárók közreműködése	49

Felügyelet a dohánytermelés fölött.

113. §. A felügyelet gyakorlása	50
114. §. A plánták természetének ellenőrzése	51
115. §. Névjegyzék a dohánytermelő községről	51
116. §. A földterületek felmérése	52
117. §. A felmérési lelet	52
118. §. A felmérés célja	52
119. §. Dohány túlültetések	53
120. §. A felmérési eredmény kimutatása	53
121. §. A termés állásának felvétele	54
122. §. A termés mennyiségének felvétele	54

Súlyhiányok a beszállított dohányterméseknél.

123. §. Nyomozások a helyszínen	55
124. §. Kimutatások a terméshiányokról	55
125. §. A súlyhiány miatt eszközlendő házmotózás	56
126. §. Vélemény és tárgyalás a súlyhiányra nézve	56

Engedély nélküli dohánytermelés.

127. §. Elbánás tiltott nagyobb dohányültetvényekkel	57
128. §. Elbánás másnemű tiltott dohányültetvényekkel	58

Forgalom külföldi dohánynyal.

129. §. Bevétel külföldről	59
130. §. Bevétel engedély nélkül; illetékmentes mennyiségek	59

131. §.	A külföldi dohány tartása	60
132. §.	Kereskedés külföldi dohánnyal	60

A dohányra vetett fogyasztási illetékek.

133. §.	Általában	60
134. §.	Fogyasztási illeték kincstári gyártmányoknál	60
135. §.	A dohánytermelők által fizetendő fogyasztási illetékek	60
136. §.	Fogyasztási illetékek külföldi dohányért	61
137. §.	Fogyasztási illetékek jövedéki kihágásoknál	61
138. §.	Dologi kezesség a fogyasztási illetékért	61
139. §.	Kötelezettség a fogyasztási illeték fizetésére	62
140. §.	Személyes kezesség a fogyasztási illetékért	62

Forgalom a kincstári dohánygyártmányokkal.

141. §.	Az áruvási engedély	63
142. §.	Az áruvási megjelölése és nyitvatartása	63
143. §.	A dohány átalakítása tilos	64
144. §.	A mérték, súly és árszabás megtartása	64
145. §.	Az eladási engedély és árszabás kifüggesztése	65
146. §.	A dohánygyártmányok megszerzése és megjelzése	65
147. §.	A dohányárulási közegek felosztása	65
148. §.	A nagy- és kisáruvási együttes gyakorlása	66
149. §.	A bélyegjegyek áruvási	66

A dohány-nagyáruvási.

150. §.	A dohány-nagyáruvási adományozása	67
151. §.	A nagyáruvási jövedelme	67
152. §.	Viszony a jövedék irányában	67
153. §.	Felmondási jog	68
154. §.	A tőzsdij megváltoztatása	68
155. §.	A dohány-nagyáruvási tartalékkészlete	68
156. §.	A tartalékkészlet beszerzési módja	69
157. §.	A biztosíték	70
158. §.	Az anyagmegrendelés és az üres tartályok visszazállítása	70
159. §.	Az átvett anyagra vonatkozó kezesség	72
160. §.	Az eladásra alkalmatlanná vált dohány	72
161. §.	A tőzsdij	73
162. §.	A tőzsdij elszámolása	74
163. §.	A nagyáruvási könyvvitele	74
164. §.	Az üzleti helyiségek és kezelési szerek	75
165. §.	Az üzleti helyiség megjelölése	75
166. §.	Az üzleti helyiség minősége	76
167. §.	A szállítás és beraktározás módja	76
168. §.	Bánásmód az árusokkal	77
169. §.	A mérsékelt áruvási eladása	77
170. §.	A mérsékelt áruvási dohány mértékei	78

	Lap- szám
171. §. A mérsékelt áru pipadohány utalványozása	79
172. §. Üzletvezetés valamely megbízott által	80
173. §. Közreműködés a kihágások felfedezésénél	80
174. §. Az elkobzott dohány beszállítása	80
175. §. Hivatalos pénzek átvétele és beszolgáltatása	82
176. §. A pénztár kijelölése	82
177. §. A pénzzállítások	83
178. §. A készpénzzállítás	83
179. §. A beszámolás mellett eszközrendő szállítás	83
180. §. A teljesített pénzzállítás bizonyítása	84
181. §. A leszámolásról. 1) Az okmányokra nézve	84
182. §. 2) Az okmányok összeállítás és megvizsgálása	85
183. §. 3) A megrendelési okmányokkal való elbánás	86
184. §. Dohányanyag kiszolgáltatása a raktárban	86
185. §. A megrendelés értékét felülhaladó fizetés	86
186. §. Megrendelési záradék a hitel megengedésénél	87
187. §. Az irományok továbbítása és a vitelbér	87
188. §. Eljárás a mulasztással vádolt nagyárus ellen	88
189. §. A közös zár	88
190. §. A zárgondnokság	88
191. §. Elmozdítás az áruházi üzlettől	90
192. §. A dohányárus halála és az üzlet felmondása	91
193. §. Leltározás a szerződési viszony felbontásánál	91
194. §. Időszakonkinti leltározások	92
195. §. Próbaküldemények az elárúsítandó dohányból	92
196. §. A dohánykészlet és eladás kimutatásai	93
197. §. A nagyárudák betöltési joga	94
198. §. A nagyáruda tiszta jövedelmének kiszámítása	94
199. §. Árlejtési hirdetés a nagyárudák betöltésénél	95
200. §. Árlejtési ajánlat és bánatpénz	98
201. §. A biztosítéki értékpapírok	99
202. §. A nagyáruda ideiglenes átadása	100
203. §. A dohánykészlet átvétele az ideiglenes nagyárus által	101
204. §. A nagyáruda végleges átadása	102

A dohány-kisárujáról.

205. §. Haszonbérleti árverés	104
206. §. Az árverezendő kisáruda ideiglenes átadása	106
207. §. A kisárudák betöltése haszonbér fizetése nélkül	107
208. §. Szabályszerű pályázók a kisárudák adományozásánál	108
209. §. A dohányeladás szállodák, vendéglők sat. által	109
210. §. Kisárudák felállítása hivatalból	110

A valódi Havannah szivarok árulása.

211. §. Átalában	111
212. §. A valódi Havannah szivarok beszerzése	113

	Lap- szám
213. §. A valódi Havannah szivarok tartása	113
214. §. Eladás a fogyasztókra	114

A különlegességek árulása.

215. §. Árulási feltételek és szerződés	114
216. §. A különlegességek megrendelése és átvétele	120
217. §. Könyvvezetés	122

III. FEJEZET.

A sógyedáruság.

A sótermelés.

218. §. A só-tulajdoni és termelési joga	123
219. §. Tilos sótermelés	123
220. §. Sóvizforrások	123
221. §. A sótelep és sóforrások feljelentése	124
222. §. A földek és épületek kisajátítása	124

A só szállítása, árulása és felhasználása.

223. §. A só árszabályozása	124
224. §. A sóárak közhírrététele	125
225. §. Sóeladási raktárak	125
226. §. Kedvezményi sóárak	127
227. §. Szabad és korlátolt sókereskedés	127
228. §. A só be- vagy kivitele	128
229. §. Kedvezmények iparüzleti czélokra	128
230. §. A mérsékelt áru só szállítása és elhelyezése	130
231. §. A sónak vegyanyagokkai keverése	131
232. §. Vegyési czélokra engedélyezett gyári só	131
233. §. A sólényiség halszállításoknál	132
234. §. Kedvezményisó a hajógyárosoknak	132
235. §. A sótartalmu trágyanyagok illetékmentes bevitele	133
236. §. Biztosíték a mérsékelt áru sóra nézve	134
237. §. Az iparüzletnél előálló só rendeltetése	134
238. §. Könyvvezetés	134

A sójövődék ellenőrzése.

239. §. Az ellenőrzés gyakorlása	135
--	-----

IV. FEJEZET.

A lőporegyedáruság.

Határozatok.

240. §. Készítési és elárulási jog	136
241. §. A termelés feltételei	136

	Lap- szám
242. §. A készítési jogositvány adományozása	137
243. §. A lőpor készítési jogának korlátozása	137
244. §. A lőporkészítő örökösei	137
245. §. A jogositvány elnyerésének feltételei	137
246. §. Biztosítási és végrehajtási eljárás	138
247. §. A lőporgyártás veszélye és esetleges akadályozása	138
248. §. A lőpor árulása	138
249. §. A lőporárusok kötelességei	138
250. §. Lőporral való házalás	139
251. §. A be- és átvitel engedélyezése	139
252. §. A beviteli engedély kiállítása	139
253. §. Behozatal külön engedély nélkül	140
254. §. Az elvámolási okmány fedezeti ideje	140
255. §. Az árulási engedély adományozása	141
256. §. A lőpor árulása	141
257. §. Felügyelet az árulásra	141

V. FEJEZET.

Az államegyedáruságok ellen elkövetett jövedéki kihágások büntetése.

A dohányjövedéki kihágások büntetése.

258. §. Zsinórmértékül szolgáló törvények és szabályok	143
259. §. Személyes kezesség a büntetésért	143
260. §. Dologi kezesség a büntetésért	143
261. §. A tettes járműve birságbiztosítékul	144
262. §. Eljárás a büntetési igénybe vett dohánynyal	145
263. §. Az elkobzott dohány értékének megtérítése	145
264. §. A külföldi dohány elárverezése	146
265. §. A büntetés elévülése	146
266. §. A birsággal egybekötött illetékfizetés	146
267. §. Dugárusság és a külföldi dohánynyal való tilos forgalom	147
268. §. Büntetés a dugárusságra és a külföldi dohány tilos forgalmára	147
269. §. Tilos dohánytermelés	148
270. §. Büntetés a dohány tilos termelésére	149
271. §. Büntetés a dohánytülletetésnél	149
272. §. Büntetés a saját használatrai dohánytermelésnél	150
273. §. Büntetés más föld használata esetén	150
274. §. Büntetés a kapadohány tilos termelésénél	150
275. §. A dohány tilos készítése	150
276. §. A dohány tilalomellenes forgalma	151
277. §. Büntetések a dohány tilos készítésére és forgalomba hozatalára	152
278. §. A dohány tilalomellenes birtoklása	152
279. §. Büntetés a dohány tilalomellenes birtoklására	153

	Lap- szám
280. §. A dohány tilalomellenes használata	153
281. §. Büntetés a dohány tilalomellenes használatára	154
282. §. Büntetések a községi előljárók és hatósági közegek ellen	154
283. §. Büntetés a hivatalos eljárás megtagadására	155
284. §. Büntetés az elvitelre, megsemmisítésre és átalakításra	155
285. §. Büntetés a hivatalos zár megsértésére	156
286. §. Büntetések a kihágások ismétlése esetén	156
287. §. A dohánytermelők, kereskedőkre és árusokra szabott büntetések	156

A sójüvedéki kihágások büntetése.

288. §. A só tiltott termelése, forgalma és felhasználása	157
289. §. A sójüvedéki kihágások nevei	157
290. §. Sólopás	157
291. §. Sósikkasztás	158
292. §. Sócsempészet	158
293. §. Legmagasabb pénzbírság	159
294. §. A sóbírság iránti biztosíték	159
295. §. A fogyasztási és vámilleték fizetése	160
296. §. Az elkobzott só beváltási ára	160

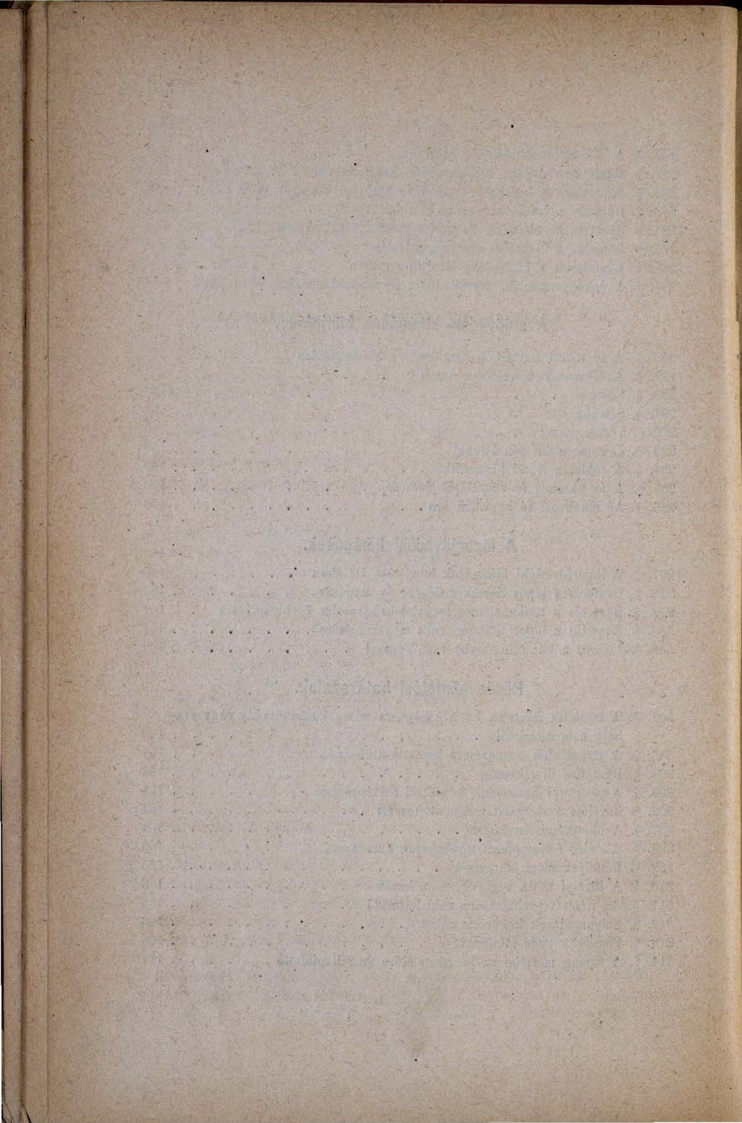
A löporjüvedéki kihágások.

297. §. A löporjüvedéki kihágások büntetése általában	160
298. §. Büntetés a löpor tilos készítésére és árulására	161
299. §. Büntetés a tilalomellenes forgalombahozatalra és birtoklásra	161
300. §. Büntetés a löpor tilalomellenes megszerzésére	161
301. §. Eljárás a büntetőigénybe vett löporral	162

Közös büntetési határozatok.

302. §. A büntetés mértéke, ha a kihágásra nézve külön törvény vagy szabály nem intézkedik	162
303. §. A vizsgálatok megejtésére hivatott hatóságok	163
304. §. Büntetési illetékesség	163
305. §. A pénzügyi hatóságok büntetési illetékessége	164
306. §. Kérelem a vizsgálat megszüntetéseért	164
307. §. A büntetések enyhítése	164
308. §. Az első folyamodású törvényszék határozata	165
309. §. Felfolyamodási jogorvoslat	165
310. §. A királyi tábla végérvényesen határoz	166
311. §. Az ítélet végrehajtására való határidő	166
312. §. Folyamodások kegyelem útján	166
313. §. Fogságbüntetés alkalmazása	166
314. §. A fogság mértéke az ítéletben előre megállapítandó	167

I. FEJEZET.

Az államegyedáruságokról.

Általános határozatok.

1. §. Fogalom.

Azon tárgyak, melyekre nézve az államkincstár a kizárólagos rendelkezési jogot magának fenntartja, államegyedárusági tárgyaknak nevezetnek. Ezek közé tartoznak:

- a) a dohány, nyers és felgyártott állapotban;¹⁾
- b) a só (Chlor-Natrium), tisztán, valamint más anyagokkal keverve;²⁾
- c) a lő- és repesztőpor, vagy bármi néven nevezendő robbanó szerek, ugymint: dynamit, arotin, nitroglycerin sat.³⁾

2. §. Az államegyedáruságok a vámkülzetekben.

Az államegyedárusági tárgyak tekintetében fenálló, az államot illető kizárólagos rendelkezési jog és az erre vonatkozó törvények és szabályok nem csak az állam vámterületére, hanem annak vámkülzeteire is kiterjednek.⁴⁾

¹⁾ 1868. XIV. t. cz. 1. §. és 1868. dohányjövédéki szabály 1. §.

²⁾ 1842. harmincz. utasítás 372. §.; 1867. XVI. és 1868. XI. t. cz.; 1868. sójövédéki szabály 1. §.

³⁾ 1788. harminczadi rendtartás 62. §.; 1842. harmincz. utasítás 372. §.; császári nyiltparancs 1853. márczius 31-én; birodalmi törv. és kormánylap 1853. 90—91. sz., 471—473 l. és P. M. 1873. augusztus 23-án 41080. sz.

⁴⁾ 1874. határvámjövédéki szabály 66. §. Bosznia és Hercegovina bizonyos átmeneti rendszabályok által meghatározott korlátozások mellett a vámterülethez tartoznak. (1879. LII. t. cz.)

Fiume és Triest vámkülzetek; a többi eddig fennállott vámkülzetek megszüntetettek. (1879. LIII. LIV. LV. törvénycikkek; 1879. Pénzügyi Közlöny 58. sz. 674—677. l.)

3. §. Az egyedárúsági tárgyak be- és átvitele.

Az államegyedárúsági tárgyakat az illetékes hatóság engedelmével külföldről belföldre sem behozni, sem ezen átvinni nem szabad.¹⁾ A vámvonalon leendő be- vagy kivitelnél ezen tárgyak a vámköteles forgalomra nézve fennálló általános határozatok alá esnek.

4. §. A bevételi engedély megadása.

Bevételi engedélyek csak oly személyeknek adatnak, kik bebizonyítják, hogy ők az engedélyező pénzügyi hatóság kerületében tartják rendes lakhelyüket. A bevételi engedélyben mindig kiteendő, hogy a bevétel csak saját szükségletre engedtetik meg, ugyszintén annak érvényességi határideje is rájegyzendő.

Az ily engedélyek kibocsátásánál különös figyelem fordítandó arra: vajjon a kért engedély, illetőleg az abban foglalt államegyedárúsági tárgyak mennyisége megfelelő-e a folyamodó viszonyainak és annak megbízhatósága ellen nem merülnek-e fel aggályok, és vajjon nem lehet-e az engedéllyel való visszaéléstől tartani? Amennyiben az engedély megadhatása céljából kipuhatólások szükségese, ezek teljes óvatossággal és pontossággal eszközzendők.²⁾

¹⁾ 1788. harminczadi rendtartás 63. §. és 1842. harminczadhivatali utasítás 47—50. és 372. §§.; 1874. határvámjövédéki szabály 66. §.; P. M. 1876. marczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 188 l.

²⁾ 1874. határvámjövédéki szabály 68. §.; P. M. 1879. május 7-én 4231 sz.; 1879. Pénzügyi Közlöny 22. sz. 357. l.

Az engedély megadására illetékesek:

a) a dohány átvitelére nézve a pénzügyigazgatóságok és a budapesti, valamint az orsovai fővámhivatalok főnökei korlátlan mennyiségben, kivéven azon esetet, ha az átszállítás részben hajón, részben vasuton szándékoltatik. A többi fővámhivatalok csak az utasok által magukkal vitt, vagy a szekérposta útján külföldről hozott és továbbított 28 kilogrammot meg nem haladó mennyiségre nézve;

b) a bevételre 75 kilogrammot meg nem haladó mennyiségig a pénzügyigazgatóságok és a budapesti fővámhivatal főnöke általában; a végvidéki vám- és adófelügyelők pedig, ha a hivatal, melyhez a dohány érkezik, kerületében fekszik;

c) minden más esetekben: a pénzügyministerium a magyar korona egész területére, a zágrábi országos pénzügyigazgatóság pedig saját területére nézve.

Az engedély vagy a fél kérvényére, alakszerű írott engedély által, vagy pedig rövid uton közvetlenül az illető vámokmányra adatik meg. A beadvány-nak, vagy vámokmány-nak tartalmaznia kell a félnek sajátkezü aláírását, pecsét-jét, a dohány nemét és mennyiségét és annak átvitele esetén a fél nyilatkozá-

5. §. *Az engedély érvényességének tartama. 6. hó.*

A beviteli- vagy átviteli engedély rendszeren nyomtatott papi-
ron állítandó ki és az illető hatóság pecsétjével látandó el. Az enge-
dély az illető egyedárusági tárgyra nézve kiállításának napjától
számítva 6 hónapig érvényes, ha abban más határidő kitézve nincs.
Ezen idő eltelte után új engedély, vagy időmeghosszabbítás eszkö-
zlendő ki; ellenkező esetben a netalán előre lefizetett illeték elévült-
nek tekintetik.¹⁾

6. §. *A forgalomból kizárt egyedárusági tárgyak nemei.*

A kormány fel van hatalmazva bizonyos áruk forgalmát köz-
érdekből, különösen egészségügyi és biztonsági szempontból, ren-
deleti uton korlátozni.²⁾

A durranó sav, durranó arany, durranó higany, durranó ezüst,
lőpamut és minden a vámtarifában különösen meg nem nevezett
szétpattanó anyagoknak be- és átvitele tilos.³⁾

Szivaralakban elkészített és dohánylevélborítékkal ellátott
valamennyi gyártmányoknak, melyek belsejükben idegenszerű anya-
gokat tartalmaznak és bűvészeti-, játék- vagy egyéb szemfényvesz-
tési czélokra szánvák, be- és átvitele feltétlenül meg van tiltva.⁴⁾

tát, hogy a dohány csakis saját használatára van szánva. A kérvény, illetőleg
az azt helyettesítő vámokmány 1 frt. bélyeggel látandó el.

Szöbéli megkeresés és a vám- és fogyasztási díj fizetése mellett, de az
1 frt. bélyeg követelése nélkül külföldi dohány és dohánygyártmánynak saját
használatra való kiadására felhatalmazvák: — a pénzügyigazgatóságok, a vám-
és adófelügyelők, és a budapesti fővámhivatal igazgatója 2-8 kg., a zágrábi
országos pénzügyigazgatóság saját, a pénzügyministerium pedig a magyar korona
összes területére 7-5 kg. sulymennységig.

A konyhasónak (tengeri, főtt- és kósó, sóviz, sólúg, kreuznachi anyalúgó,
tengeri víz) be- és átvitelét megengedhetik:

a) a pénzügyigazgatóságok és a zágrábi országos pénzügyigazgatóság a
gyógyítási czélokra szánt tengeri vízre nézve;

b) a pénzügyministerium és a zágrábi orsz. pénzügyigazgatóság a kreuz-
nachi anyalúgóra nézve;

c) minden más esetben a pénzügyministerium. (P. M. 1879. május 7-én
4231 sz.; 1879. Pénzügyi Közlöny 22. sz. 357. l.)

¹⁾ 1788. harminczadi rendtartás 65. §. és 1842. harminczadhivatali uta-
sítás 47—50. §§.; 1874. határvámjövédéki szabály 68. §.

²⁾ 1868. XXI. t. cz. VI. czikke.

³⁾ 1874. határvámjövédéki szabály 72. §.

⁴⁾ P. M. 1879. július 29-én 44513. sz.; 1879. Pénzügyi Közlöny 36. sz. 461. l.

Beviteli engedélyek az ugynevezett maszlagszivarokra, melyeknek belsője
maszlagnövényből, külső borítéka pedig dohánylevélből áll és a valódi

7. §. Engedély nélkül beszállítható egyedárusági tárgyak.

A következő államegyedárusági tárgyakra különös beviteli vagy átviteli engedély nem szükségesletik :

a) ha utazók saját szükségletükre díjmentesen 35 grammot meg nem haladó dohánymennyiséget, vagy 10 darab 21 centiméternél nem hosszabb és 13 milliméternél nem vastagabb szivart és a határszéli lakosok saját szükségletükre díjmentesen 35 gramm dohányt, vagy ha

b) utazók saját használatukra 2·8 kilogrammot tul nem haladó mennyiségű dohányt, vagy ha azok a magukkal hozott lőfegyverek töltésére és az ország határszéléhez közel lakó, czélbalövés végett belföldre jövő külföldiek magukkal 560 grammot meg nem haladó lőpormennyiséget visznek és az egyedárusági tárgyakat a vámhivatali eljárás és illetőleg illeték fizetés alá vetik ; ha

c) nem több, mint 35 gramm dohány és 10 darab szivar átvitelben postán küldetik ; ha

d) a kincstári gyárak vagy raktárak számára dohánylevelek vagy dohánygyártmányok külföldről szállíttatnak.¹⁾

8. §. Az engedély megszerzésének ideje.

A dohány be- és átvitelére vonatkozó engedély már a vámhatárnál, az áru belépésekor mutatatandó be és nincs megengedve, dohányt bemondó- vagy kisérvényi eljárás útján engedély nélkül a vámhatártól más hivatalhoz átutalni.

Csakis azon esetben, ha az engedély oly dohányra nézve, mely külföldről szekerpostán érkezik meg, és tovább vitetik, a vám-

dohánylevelekből készített iblanyszivarokra csak a pénzügyministerium, illetőleg a zágrábi országos pénzügyigazgatóság által egyetértőleg az egészségügyben illetékes politikai hatósággal állíthatók ki, ha azoknak szükségessége orvosi bizonyítvánnyal igazolatik.

Kender- vagy indiai szivarkák elnevezése alatt előforduló gyógyszerek bevitelére csak különös engedély mellett meg van engedve. (P. M. 1879. május 7-én 4231. sz.; 1879. Pénzügyi Közlöny 22. sz. 358. l.; 1874. határvámjövődéki szabály 67. §.)

Azonban a kereskedésben kenderszivarkák vagy indiai szivarkák elnevezés alatt előforduló, Grimault és társa párisi cég által készített, gyártmányok behozatala feltétlenül megtiltatott. (P. M. 1882. január 7-én 67259. sz.; 1882. Pénzügyi Közlöny 3. sz. 59. l.)

¹⁾ 1874. határvámjövődéki szabály 69. §.; P. M. 1879. május 7-én 4231. sz.; 1879. Pénzügyi Közlöny 22. sz. 356. l.

határnál hiányzik, utalandó a dohány engedély nélkül is a határtól egy az ország belsejében levő vámhivatalhoz.¹⁾

9. §. *Megvámolási okmány fedezeti ideje. = 1. év.*

A szabályszerűleg behozott egyedárusági tárgyakról és a vám- és fogyasztási illeték megfizetéséről kiállított nyugta (bárcza), kiállításának napjától számítandó 1 éven túl fedezetkép nem használható.

Az engedély megadására feljogosított hatóságok és közegek köteleességében áll, rövidebb időtartamot is kitűzni oly esetekben, midőn a folyamodó személyes viszonyainál, vagy a behozandó mennyiség csekélységénél, vagy egyéb körülményeknél fogva nem látszik tanácsosnak, egy egész évi fedezeti időt megengedni.

Ha ezen idő alatt az egyedárusági tárgy el nem használtatnék, akkor az engedélyezett köteles, ezt a pénzügyi hatóságnál feljelenteni és új engedély kiállításáért folyamodni.²⁾

10. §. *Az egyedáruság korlátolt gyakorlása.*

Az egyedárusági tárgyakkal való forgalomra nézve az állam számára fenntartott kizárólagos jogok vagy teljesen, vagy csak korlátolt mérvben gyakoroltatnak.

¹⁾ P. M. 1879. május 7-én 4231. sz.; 1879. Pénzügyi Közlöny 22. sz. 358. l.; — P. M. 1881. április 4-én 16245. sz.; 1881. Pénzügyi Közlöny 15. sz. 391. l.

Ha a k. postahivatalokhoz ilyen küldemények a beviteli engedélyokmány nélkül érkeznek, azokat a címzetteknek kiadui nem szabad; azok további eljárás végett a legközelebbi vámhivatalhoz küldendők, a feladók pedig erről a postahivatalok által egyuttal értesítendők.

²⁾ 1874. határvámjövédéki szabály 70. §.; P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 188. l.

Az engedélyezett fedezeti időtartam a beviteli engedélyben világosan feljegyzendő és egyszersmind az elvámoló vámhivatallal is közlendő avégett, hogy az ezen tárgyak megvámolásáról kibocsátandó okmányban, hivatkozással az engedélyre, a kitűzött fedezeti időtartamot is pontosan feljegyezhesse.

Az időmeghosszabbításokra feljogosított hatóságok kötelesek: a fél által meghosszabbítás elnyerése végett felhozott körülményeket szigorúan megvizsgálni és a kért meghosszabbítást csak fontos bizonyítékok és okok alapján és csupán csak az elkerülhetlenül szükséges mértékben megadni.

A fedezeti idő meghosszabbítása, ha az az eredetileg engedélyezett időtartamnál nem hosszabb, a pénzügyigazgatóságok és a budapesti fővámhivatal hatásköréhez tartozik. (1874. határvámjövédéki szabály 70. §.)

A dohány- és lőporra nézve az állam a kincstár számára fenn-
tartott egyedárusági jogokat teljesen, a sóra nézve pedig, — Erdély
és a kapcsolt részek kivételével, — csak korlátolt mérvben gyakorolja.¹⁾

11. §. *Az egyedárusági tárgyak megőrzése és átengedése.*

A beviteli engedéllyel bíró személynek nem szabad

a) sem a külföldről szabályszerűen megszerzett egyedárusági
tárgyakat lakásához tartozó helyiségein kívül tartani

b) sem azokat másoknak különös engedély nélkül átengedni.

Ha az, kinek saját használatára az egyedárusági tárgyak
bevitelle megengedettett, kereskedést is üz, akkor ezen tárgyakat
az iparüzletéhez tartozó helyiségben sem szabad tartani.²⁾

12. §. *Engedély az átengedésre.*

Valamely egyedárusági tárgynak más birtokosra való át-
engedésére szükséges engedélyt csak azon hatóság adhatja meg, mely-
nél a tárgy átvévojének, a külföldről való bevitel megengedését ké-
relmezni kellene.³⁾

13. §. *Egyedárusági tárgyak a hagyatékban.*

Ha valamely hagyatékban oly államegyedárusági tárgyak van-
nak, melyeket az örökagyó szabályszerűen megszerzett, termes-
zett, vagy készített: úgy az örökösök azokat különös engedély
nélkül átvehetik és felhasználhatják. Ha azonban az örökösök ilyen
tárgyat eladni vagy másnak átengedni akarnának, ezt csak azon

¹⁾ Azon konyhasóval, melyre a törvényesen megszabott teljes jövedéki
ár az illető kincstári sóraktárnál lefizettetett, a vevőfél szabad kereskedést is
üzhet (1868. sójövédéki szabály 30. §.); sőt mindenkinek szabadságában áll,
nem csak saját szükségletére, hanem az ország határán belül üzendő kereske-
desre is a törvényben megnevezett máramarosi és erdélyi termelési helyeken sőt
venni. (1875. L. t. cz. 9. §.)

Ellenben az illető hatóság engedelmé nélkül dohányt vagy lőport termelni,
készíteni vagy árulni meg van tiltva. (1868. dohányjövédéki szabály 74—95. §§.;
1842. harminczadóhivatali utasítás 372. §.; császári nyiltparancs 1853. márczius
31-én; birodalmi törvénylap 1853. 90—91. sz. 471—473. l.; és P. M. 1873.
augusztus 23-án 41080. sz.)

²⁾ 1842. harminczad. utasítás 341. §.; 1868. dohányjövédéki szabály 80.
§.; császári nyiltparancs 1853. márczius 31-én és had-, bel- és pénzügyministe-
rium 1853. márczius 31-én 23909—809. sz.; P. M. 1873. augusztus 23-án 41080. sz.

³⁾ 1842. harminczad. utasítás 342. §.

hatóság irásbeli beleegyezésével tehetik, mely az illető tárgy bevitelére, termesztésére vagy készítésére az engedélyt adta.¹⁾

14. §. *A termelés és készítés korlátozása.*

Az államegyedárusági tárgyak termelésére vagy készítésére való engedély csak azon feltétel mellett adatik meg, hogy ezen tárgyakkal semmi más, mint a bizonyos megengedett cselekvény ne gyakoroltassék, ez csak az erre megjelölt telkeken vagy helyeken teljesíttessék és az abból eredt összes termelény a kikötött állapotban a kincstár raktáraiba szállíttassék.²⁾

15. §. *Az egyedárusági tárgyak beváltása.*

A termelő vagy készítő által szállított és az adott engedély feltételei szerint minőségük és mennyiségük tekintetében átvételre alkalmasnak talált egyedárusági tárgyakról járó árt az államkincstár megfizeti.

Azoknak árszabásai, valamint a beszállítás helye és ideje külön határozatok által tételnek közzé.³⁾

16. §. *Termelés, készítés és felhasználás.*

Senkinek sem szabad az illetékes hatóság engedelmével nélkül az egyedáruság tárgyait termelni, a törvény által megjelölt esetekben készíteni, vagy a törvény által megtiltott módon használni. Ez oknál fogva engedély nélkül nem szabad:

a) dohányt termelni, tiltott módon készíteni, felhasználni vagy forgalomba hozni; a külföldről sem száraz uton, sem tengeren, sem fogyasztásra, sem lerakásra, sem pedig átszállítás végett behozni;⁴⁾

¹⁾ 1842. harminczadhivatali utasítás 343. §.; P. M. 1878. október 12-én 55,337. sz.; 1878. Pénzügyi Közlöny 38. sz. 777. l.; csász. nyiltparancs. 1853. márczius 31-én és P. M. 1873. augusztus 23-án 41,080. sz.

Ha az örökagyó dohányt saját használatra, a kincstár számára vagy külkereskedésre természet, vagy dohányt szabályszerűleg külföldről vitt be, ugy azokra nézve az örökös különös engedélyt megszerezni nem köteles. (P. M. 1878. október 12-én 55,337. sz.)

²⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 6. és 13. §§.; sójövédéki szabály 41. és 42. §§.; had-, bel- és pénzügyministeriumnak 1853. márczius 31-én 23909—809. sz. szabályzata 14. §.

³⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 15. 16. 17. §§.; 1868. sójövédéki szabály 41. §.; had-, bel- és pénzügyministeriumok 1853. márczius 31-én 23909. sz. 3. §.

⁴⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 2. §.

b) kősót, vagy sót tartalmazó anyagokat úgy saját, mint idegen földterületen ásni; sósforrásokat nyitni; konyhasót vegyelemeiből előállítani; sót vízből, földnemüekből, vagy ásványokból kiválasztani, legyen bár a folyadék tengerből, forrásból, vagy vizekből merítve, vagy valamely iparüzleti hulladékból összeállítva;¹⁾

c) lő vagy repesztőport és a netán annak helyét pótolandó robbanó szereket, u. m. dynamitot, arotint, nitroglycerint stb. készíteni vagy elárusítani.²⁾

17. §. Tiltott termelés.

Az egyedárusági tárgyak tilos termelésének tekintendő:

a) ha valaki engedély nélkül dohányt ültet, vagy előleges ültetés nélkül termett dohányt mivel, vagy a mennyiben engedélylyel bír s az abban kijelölt földektől különbözőket, vagy a megengedett százalékok levonása után a meghatározott földtérnél nagyobbhat használ;

b) ha valaki kősót vagy sót előállít;

c) ha valaki lőport vagy repesztőport és a netán annak helyét pótolandó robbanószereket készít.

Az egyedárusági tárgyak tilos termelésének tekintendő az is, ha valaki az egyedárusági tárgyak engedélyezett termelését vagy készítését más, mint a neki megengedett helyeken gyakorolja.³⁾

¹⁾ 1842. harminczadhivatali utasítás 372. §.; 1868. sójövédéki szabály 4. §. Erdély és Máramaros községei meghagyattak azon sóforrások élvezeti jogában, melyek határukban a földgyomrából szabadon felfakadnak; de ezen sóforrások használata az ellenőrzési szabályok megtartásának kötelessége mellett, csak a pénzügyminister engedélyével gyakorolható. (1868. sójövédéki szabály 32. §.)

²⁾ 1842. harminczadhivatali utasítás 372. és 373. §§.; császári nyiltparancs 1853. márczius 31-ről; had-, bel- és pénzügyministeri rendelet 1853. márczius 31-én 23909—809. sz.; P. M. 1873. augusztus 23-án 41080. sz.

³⁾ 1842. harminczadhivatali utasítás 504. §.; 1868. dohányjövédéki szabály 74. §.; 1868. sójövédéki szabály 4. §.; had-, bel- és pénzügyministerium 1853. márczius 31-én 23909—809 sz.; P. M. 1873. augusztus 23-án 41080. sz.

Amennyiben az erre megjelölt földeken vagy helyeken egyedárusági tárgyak, melyeknek termelése megengedetett, az engedélytől eltérőleg nagyobb mennyiség- vagy más minőségben állítottak volna elő: az adott engedélytől való eltérés nem tekintetik tilos termelésnek.

Ha azonban a pénzügyigazgatás a szállított, de mennyiségük vagy minőségük szerint az engedélynek meg nem felelő tárgyakat az államkincstár számára való átvételre alkalmasnak nem találja, úgy azoknak a kincstár őrizetében kell maradniok, míg a kincstár részére való megvételi aka-

18. §. *Tiltott készítés.*

Az egyedárusági tárgyak tilos készítésének tekintendő, ha valaki engedély nélkül:

a) dohányt, — amennyiben a szabályok kivételt nem engednek, — élvezetre készít; ha nem a kincstár raktáraiban vett dohányt vág vagy tekercekbe fon; ha nyers dohányleveleket vagy vágott pipadohányt, akár a kincstár raktáraiban vettek azok, akár nem, őröl vagy burnottá vagy szivarokká átalakít; és

b) ha valaki bármiféle üzletvitel mellett mellékes czikként konyhasót készít.¹⁾

19. §. *Tiltott használat.*

Az egyedárusági tárgyak tilos használatának esetei közé tartozik:

1) ha valaki a kincstár számára való beszállításra, vagy kivitelre, illetőleg az ezen célra engedélyezett kereskedők raktáraiba való beszállításra termelt dohányt a szabályszerű beszállítás vagy beraktározás alól elvonja, akár maga fogyasztotta el azt, akár másoknak adta, vagy pedig azt azon időn túl visszatartotta, mikor a kincstárhoz való beszállításnak meg kellett volna történni, a nélkül, hogy ezen beszállításban el nem háritható ok által lett volna akadályozva;

2) ha valaki dohányt a kincstár vagy annak bizományosai raktáraiból jogtalanul elvisz; saját használatára termelt, vagy a törvény határozatai szerint saját használatára kapott dohányt oly egyéneknek enged át, kik ezen dohány élvezetére és átvételére jogosítva nincsenek;

dály megszűnik. Ha ezen megőrzés különös kiadásokkal jár, akkor a kincstár jogosítva van azok megtérítését a megőrzött egyedárusági tárgyak tulajdonosaitól követelni. Ezen határozatok által azon esetre, ha a termelő és az államkincstár közt szerződés áll fenn, az ebből netalán keletkező kölcsönös jogok és kötelezettségek érintetlenek maradnak. (1842. harminczadivatali utasítás 374. §.; had-, bel- és pénzügyministerium 1853. márczius 31-én 23909—809. sz. rendelete 14. §.)

¹⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 76. §.; 1868. sójövédéki szabály 41. §.

A fennebb említett tilalom azokra nem terjed ki, kik engedelemmel:

dohányt saját használatukra ültetnek, dohányt saját termésükből önhasználatukra kapnak, vagy külföldről szabályszerűleg saját használatukra behoznak.

Ezen kivételek azonban csak oly dohányokra terjednek, melyek saját használatukra általuk szabályszerűleg termeltetnek, illetőleg nekik kiszolgáltattak vagy általuk külföldről behozattak. (1868. dohányjövedéki szabály 76. §.)

3) ha valaki dohánynövényeket bármi szin alatt oly egyéneknek enged át, kik dohánytermelési engedélyt nem nyertek; továbbá ha azok, kik kivételkép dohányt a kincstári raktárból vagy dohánytőzséértől kedvezményi áron kapnak, azt oly egyéneknek engedik át, kiknek ily kedvezményre igényök nincsen;

4) ha valaki sóforrásból vizet merít; tengervizet különféle élelmi czikkek készítéséhez használ; a föld színén és tengerparton mutatkozó sót felszed, összegyűjt és felhasznál; sót külföldről behoz, és azt vagy maga használja fel, vagy felhasználás végett másnak ingyen vagy pénzért átenged; továbbá ha sót olyanoktól vesz, kik azt a kincstártól kedvezményi áron kapják;

5) ha valaki oly sót, mely iparüzleti czélokra mérsékelt áron adatik, egyéb czélokra fordít, vagy azt nem azon helyiségben használja fel, melyre nézve annak felhasználására engedélyt nyert, — legyen az ilyen só tiszta vagy vegyített állapotban;

6) ha valaki a termelési, készítési és jövedéki felügyelet alatt álló helyiségekből, ugyszintén az állami raktárakból sót a rendes ár megfizetése nélkül elvisz, és azt felhasználja; vagy továbbá, ha a sóárulásra jogosított bizományosok, kik az eladásról a kincstárnak számolni kötelesek, sót a törvényesen megszabott árnál magasabb áron árulnak;

7) ha valaki ló- vagy repesztőport készítési vagy megőrzési helyéből, vagy a kincstár raktáraiból elvisz, és ezáltal azt az államjövedék alól elvonja.¹⁾

20. §. *Eladás, vétel és zálogolás.*

Azon egyedárusági tárgyakat, melyekre nézve a kincstár az állam számára fenntartott jogot teljesen gyakorolja, senkinek sem szabad

a) az állam azon területén, melyen e kizárólagos jog fennáll, árulni, ha csak erre az illetékes hatóságtól világos felhatalmazást nem nyert; továbbá senkinek sem szabad

b) ezen államterületen az említett egyedárusági tárgyakat olyanoktól venni, kik az eladásra, és pedig azon helyre nézve, hol az eladás történik, az illetékes hatóságtól engedélyvel ellátva nincsenek;

¹⁾ 1842. harminczad hivatali utasítás 374. és 504. §§.; 1868. dohányjövedéki szabály 77. §.; 1868. sójövédéki szabály 29. §.; császári nyiltparancs 1853. márczius 31-én; had-, bel- és pénzügyministerium 1853. márczius 31-én 23909—809. sz. rendelete 14. §.; P. M. 1873. augusztus 23-án 41080. sz.

c) sőt az említett egyedárusági tárgyak az illetékes hatóság engedelmével nélkül még zálogul sem szolgálhatnak.¹⁾

21. §. *Bizonyíték a honnanszármazásról.* = *hiv. bárca*

Akinél államegyedárusági tárgyak oly nemei találhatók, melyek nem kincstári gyárakból származnak, vagy melyek a kincstári eladási raktárakban fennálló árszabásban nem foglaltatnak, köteles ezen tárgyak honnanszármazását kimutatni; ellenkező esetben a birtoklás tilalomellenesnek tekintendő.

Az említett tárgyak honnanszármazásának és megvámoltatásának törvényszerű módjára nézve más bizonyíték nem fogadtatik el, mint a birtokos nevére kiállított hivatalos bárca. Ilyen bárca, valamint általában minden szabályszerűleg bevitt egyedárusági tárgyról bizonyítvány, kiállítása napjától számítva 1 évre bizonyítékul használható, amennyiben az említett okmányban rövidebb fedezeti időtartam nincs kifejezve.²⁾

22. §. *Az árulás gyakorlása.*

A kincstári gyárak vagy bányákban készített, avagy kincstári árudaraktárakból származó egyedárusági tárgyakkal kereskedést csak azok üzhetnek, kik az illető egyedárusági tárgy kezelésével megbízott hatóságok által a nagybani árulásra, vagy a fogyasztók számára való részletes eladásra kijelölve, és pedig azon helyek- és nemekre nézve, melyekről az engedély szól.

Ezen árusok kötelesek a reájuk ruházott üzletet nyitott helyiségekben vagy eladási raktárakban gyakorolni. Minden ily eladási hely czimtablával látandó el és világosan megismerhetővé teendő. Tiltva van az egyedárusági tárgyakat átalakítani, azokat megnedvesíteni, vagy bármilyen más anyaggal vegyíteni. Kötelesek a meghatározott mértéket és súlyt szorosan megtartani és a tárgyakat a meghatározott, az eladási árjegyzékben foglalt áron eladni, és

¹⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 93. §.; had-, bel- és pénzügyministerium 1853. márczius 31-én 23909—809. sz. rendelete 14. §.; P. M. 1873. augusztus 23-án 41080. sz.

²⁾ 1874. határvámjövédéki szabály 70. §.; 1868. dohányjövédéki szabály 80.; 1842. harminczadhivatali utasítás 49. 342. §§.; 1876. IV. t. cz. 5. §.

A saját használatra való dohánytermelésről szóló engedély-okmány csakis a termelésre következő év végeig szolgál fedezetül a dohánytermelésre engedélyezett természetűnek a birtokában levő, saját terméséből származó dohánykészletre nézve. Tett bejelentésre azonban a pénzügyigazgatóság a fedezeti időt meghosszabbíthatja. (1876. IV. t. cz. 5. §.)

amennyiben bizonyos tárgyakat feltétlenül, vagy kedvezményezett áron, csak bizonyos egyéneknek, vagy csak bizonyos feltételek alatt szabad eladni, azokat másoknak, kikre a meghatározott feltételek kiterjesztve nincsenek, el nem adhatják.

Minden árulási helyiségben az illetékes hatóságtól nyert eladási engedély és az árjegyzék látható helyen függesztessék ki, és e két okmány, ha kivántatik, a vevőnek előmutatandó. Az egyedárusági tárgyakat más kincstári rakhelyekből, vagy más bizományostól, mint amelyekhez, és akihez evégre az árus utasítva van, megszerezni nem szabad.

E határozatok azon árusokra nem vonatkoznak, kik Erdély és a kapcsolott részeken kívüli államterületen sóval kereskednek, mivel a kincstári árudaraktárakból szerzett só árulása a nevezett országrészek kivételével az államterületen mindenkinek szabad.¹⁾

23. §. Az egyedárusági tárgyaknak mérsékelt áron való eladása.

Akik saját házi szükségletükre vagy iparüzletükre egyedárusági tárgyakban kivitelkép ingyen vagy kedvezményi áron részesülnek, azoknak, nem tekintve azon körülményt, valjon az államnak fentartott kizárólagos jog teljesen vagy korlátozottan gyakorolhatik-e, meg van tiltva, az egyedárusági tárgyakat másoknak eladni vagy átengedni. Ezen eladási tilalom azon esetre is érvényes, ha a fogyasztási illetékre nézve hasonló kedvezményben részesülő államegyedárusági tárgyak külföldről hozatnak be.²⁾

¹⁾ 1842. harminczadivatali utasítás 373. és 374. §§.; 1868. dohányjövédéki szabály 87--92. §§.; 1868. sójövédéki szabály 21 és 22. §§.; had-, bel- és pénzügyministerium 1853. márczius 31-én 23909—809. sz. rendelete 11. 12. és 14. §§-ai; P. M. 1873. augusztus 23-án 41080. sz.

²⁾ 1868. dohányjövédéki szab. 77. §.; 1868. sójövédéki szabály 23. és 24. §§. Az egyedárusági tárgyak mérsékelt árában részesülnek:

- 1) a cs. k. katonák és m. k. honvédek az őrmestertől lefelé, valamint a m. k. pénzügy-, vám- és adóórség a szemléstől lefelé a pipadohányra nézve;
- 2) a kolduló barátok burnót és sóra és az apácák burnótra nézve;
- 3) azok, kik saját használatra dohányt termesztenek;
- 4) a kincstári és külkivitelrei dohánytermelők, kik termésökből saját és velök közös háztartásban élő férfi családtagjaik használatára dohányt kapnak;
- 5) azon iparosok, kik sót vegykészítmények előállítására használnak;
- 6) kézművesek, kiknek üzletük gyárilag berendezve lévén, a sóból más, mint emberi eledelül szolgáló cikket készítenek;
- 7) a bányászok, kik a sót a fémek lúgzására vagy foncsorozására használják;
- 8) a sótisztviselők, kik saját házi szükségletükre sót ingyen kapnak, sat.

24. §. *Hivatalos megjelölés.*

Különös rendeletek határozzák meg, hogy az elapásnál az egyedárusági tárgyaknak a rájuk alkalmazott hivatalos megjelöléssel miképen kell ellátva lenniök.

Azon egyedárusági tárgyak, melyek szabályszerűleg külföldről hozattak be, mivoltukhoz képest a történt megvámolás bizonyítékául vagy a borítékra, vagy más módon, — nevezetesen a dohány- és lőpornál a hivatalos pecsétnyomóval fekete festékkel a borítékon világosan megjelölendők.

Akinél egyedárusági tárgyak megjelölés nélkül oly mennyiségben találtnak, melyben azok a kincstárnak, vagy a kincstár bizományosainak raktáraiban való eladásnál hivatalos megjelöléssel ellátva szoktak lenni: szükség esetén a tárgyak honnanszármazását bizonyítani tartozik.¹⁾ *pl. korábban*

25. §. *Korlátolt forgalom az egyes államrészek között.*

Ha világos rendeletnél fogva az államterület egyes részében az egyedárusági tárgyaknak egy ismerhető módon megjelölt neme, ugyanazon tárgyak más nemei kivételével, — a fogyasztásra engedélyezve van, nem szabad ilyennemű egyedárusági tárgyat az államterület ezen részéből annak többi részeibe átvinni vagy átszállítani.²⁾

26. §. *A fogyasztási és vámilletékek.*

Azon egyedárusági tárgytól, mely az államterületen fogyasztatik, fogyasztási illeték fizetendő. *AS*

¹⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 94. §.; had-, bel- és pénzügyministerium 1853. márczius 31-én 23909—809 sz. rendelete 14. §.

²⁾ Magy. szabályrendeletek 1851. gyűjteménye 474. t. 464. l.; P. M. 1855. október 30-án 13151 sz.; 1868. dohányjövédéki szabály 93. §.

Ha az államterület némely részeiben az egyedáruság egyes tárgyai az általános árszabáson aluli ár mellett a kincstári árudaraktárakban, vagy az államkincstár által felállított árulási bizományosoktól árultatnak, úgy az egyedáruság ezen tárgyait különös engedelem nélkül az államterület azon részére szállítani nem szabad, hol azokra nézve magasabb eladási ár áll fenn. (1868. sójövédéki szabály 31. §.; 1868. dohányjövédéki szabály 93. §.)

A dohánygyártmányok árjegyzékében 25. és 26. t. alatt előforduló pipa-dohánynemek csak a volt határörvidék, illetőleg a Moldva- és Oláhországgal határos területein vannak forgalomban.

A kincstári árudarakaraktárból származó tárgyaknál a fogyasztási illeték az eladási árban már befoglaltatik. A külföldről engedély mellett behozott egyedárusági tárgyért a fogyasztási illeték a megvámolás alkalmával engedélyi illeték czimén szedetik, és annak összege a vámtarifában foglaltatik.

A külföldről a vámterületre hozott egyedárusági tárgyaknál a fogyasztási illetéke a beviteli vám pótlékát képezvén, e vámilletékekkel együtt fizetendő.¹⁾

¹⁾ 1868. XIV. t. cz. 7. és 8. §§.; 1868. dohányjövédéki szabály 96. és 97. §§.; 1875. XIV. t. cz. 1. §.; 1876. IV. t. cz. 3. és 6. §§.; P. M. 1875. december 29 én 63001. sz.; 1875. Pénzügyi Közlöny 57. sz. 822. l.

Megvámolás vagy jövédéki bírságok fizetése esetén az államegyedárusági tárgyaktól a következő fogyasztási- és vámilletékek fizetendők:

Kincstári raktárból származó dohánygyártmányoknál a fogyasztási illeték az eladási árban befoglaltatik. (1868. dohányjövédéki szabály 97. §.)

Külföldről bevitt és az országban tiltott módon készített szivarok és szivarkákért minden kilogramm után

Külföldről bevitt és az országban tiltott módon készített minden más dohánygyártmányokért, — a tiltott módon készített belföldi vágott dohány kivételével —, kilogrammonkint

Külföldi nyers dohányért kilogrammonkint (1875. XIV. t. cz. 1. §., és 1876. IV. t. cz. 11. §. a) betű)

A belföldön termelt dohánylevelekért és tiltott módon készített belföldi vágott dohányért minden kilogramm után (1876. IV. t. cz. 1. §. b) betű.)

Külföldi nyers dohány, azaz: feldolgozatlan dohánylevelek, szintugy dohányormok, dohányszárak és dohányvirágok kilogrammonkint

Külföldi dohánygyártmányok, azaz: dohány tekercsekben, szétgöngyöltött vagy ormózott levelekben, vagy vágott dohány, burnótnak elkészített dohány, dohányliszt, dohányhulladék; szivar, burnót; szintugy a dohánylevelek száraiból és ormóiból készült papiros, kilogrammonkint (1878. XXI. t. cz. és 1878. vámtarifa 7. szakasza.)

Konyhasó, azaz: tengeri só, főtt só, kősó, sóviz, sólug és tengeri víz 100 kilogramm után

	Fogyasztási-		Vám-	
	illetékek			
	frt	kr.	frt	kr.
Külföldről bevitt és az országban tiltott módon készített szivarok és szivarkákért minden kilogramm után	11	—	—	—
Külföldről bevitt és az országban tiltott módon készített minden más dohánygyártmányokért, — a tiltott módon készített belföldi vágott dohány kivételével —, kilogrammonkint	8	40	—	—
Külföldi nyers dohányért kilogrammonkint (1875. XIV. t. cz. 1. §., és 1876. IV. t. cz. 11. §. a) betű)	7	—	—	—
A belföldön termelt dohánylevelekért és tiltott módon készített belföldi vágott dohányért minden kilogramm után (1876. IV. t. cz. 1. §. b) betű.)	1	60	—	—
Külföldi nyers dohány, azaz: feldolgozatlan dohánylevelek, szintugy dohányormok, dohányszárak és dohányvirágok kilogrammonkint	—	—	—	21.
Külföldi dohánygyártmányok, azaz: dohány tekercsekben, szétgöngyöltött vagy ormózott levelekben, vagy vágott dohány, burnótnak elkészített dohány, dohányliszt, dohányhulladék; szivar, burnót; szintugy a dohánylevelek száraiból és ormóiból készült papiros, kilogrammonkint (1878. XXI. t. cz. és 1878. vámtarifa 7. szakasza.)	—	—	—	52. ³
Konyhasó, azaz: tengeri só, főtt só, kősó, sóviz, sólug és tengeri víz 100 kilogramm után	9	38	—	84

27. §. *Dologi kezesség a fogyasztási illetékekért.*

A fogyasztási illeték lefizetése oly kötelezettség, melynek teljesítése nélkül a belföldön termelt vagy készített, vagy a külföldről az államterületre behozott egyedárúsági tárgyakat felhasználni vagy forgalomba hozni nem szabad.

Azon egyedárúsági tárgy, mely belföldön termeltetett vagy készített, vagy külföldről behozatott, zálogul szolgál az arra eső fogyasztási illetékért.¹⁾

Fogyasztási- illetékek		Vám- illetékek	
frt	kr.	frt	kr.
1	88	—	84
—	—	52	50
—	—	24	—

Kreucznacli anyalugért 100 kilogramm után (P. M. 1875. december 29-én 63001. sz.; 1875. Pénzügyi Közlöny 57. sz. 822. l.; 1878. XXI. t. cz. és 1878. vámtarifa 62. szakasza.)

A kincstári raktárakból származó lőpornál a fogyasztási illeték az eladási árban befoglaltatik. (P. M. 1853. márczius 31-én 23909. sz. 14. §. és P. M. 1873. augusztus 23-án 41080. sz.)

Külföldi lőanyagok, azaz: minden lobbanó anyag, mely lőfegyverekből való lövésre használható, továbbá robbanó szerek, melyek a lőpor alkatrészeiből állanak, minden 100 kilogramm után

Az itt felsoroltakban nem foglalt robbanó szerek és lobbanó anyagok 100 kilogramm után (1878. XXI. t. cz. és 1878. vámtarifa 66. szakasza.)

¹⁾ 1868. dohányjüvedéki szabály 98. §.; P. M. 1875. december 29-én 63001. sz.; harminczadhivatali utasítás 372—375. §§.; 1853. lőporegyedárúsági szabályzat 4. és 14. §§.; 1853. birodalmi törvény- és kormánylap 90—91. sz. 471—473. l.

Azon egyedárúsági tárgyak, melyek belföldön termeltetnek vagy készíttetnek, vagy melyeknek termelése vagy készítése megkezdett, de be nem végezett, vagy melyek az államkincstár részére valakinek készítésre átadattak, a fogyasztási illeték fizetésére nézve zálogul szolgálnak mindaddig: a) míg azok annál, ki e tárgyakat termelte vagy készítette, vagy b) a kincstár, vagy annak bizományosainak raktáiraiban, vagy c) hivatalos zár alatt vannak.

Addig, míg ezen feltételek megvannak, az említett egyedárúsági tárgyak semmiféle magánjogi czimen alapuló igénynél fogva forgalomba nem hozhatnak, vagy használatba nem vétethetnek, mielőtt erre az illetékes pénzügyi hatóság engedelmé ki nem eszközöltetett, vagy a kincstárnak járó illeték le nem fizettetett.

28. §. Személyes kezesség a fogyasztási illetékért.

Az államterületen termelt, vagy készített egyedárúsági tárgyak-tól fogyasztási illetéket köteles fizetni:

- a) aki ezen kötelezettséget világosan magára vállalja;
- b) aki egyedárúsági tárgyat a kincstár vagy annak bizomá-nyosai raktáraiból vesz;
- c) aki az állam kizárólagos rendelkezésére fenntartott egyedáru-sági tárgyat ezen rendelkezési jog alól oly cselekvény vagy mulasz-tás által elvonja, mely neki mint jövedéki rövidítés, büntársasság vagy bűnrészesség, avagy mint rövidítési kísérlet beszámítható;
- d) aki, tudva, olyan egyedárúsági tárgyra tesz szert, mely a kincstár kizárólagos rendelkezése alól törvényellenesen elvonatot.

Az utóbbi két esetben érintett kötelezettség, — ha két vagy több személy vesz benne részt, valamennyit egyetemlegesen illeti.¹⁾

29. §. Jogigények érvényesítése.

A kincstár számára leendő átadás kötelezettségével termelt vagy készített egyedárúsági tárgyakra senkinek sem lehet bármi-nemű oly igényét érvényesíteni, mely által a termelés vagy feldol-gozás félbeszakíthatnák, vagy akadályozhatnák, avagy az egyedáru-sági tárgynak a kincstár részére való átadása gátolhatnák.²⁾

¹⁾ 1842. harminczadhivatali utasítás 372—375. és 550—557. §§.; 1868. dohányjövédéki szabály 99. §; 1868. sójövédéki szabály; 1853. lópor-szabályzat 11. 12. 13. és 14. §§.; 1853. birod. törvénylap 90—91. sz. 471—473. l.

A fogyasztási illetékérti kezesség is áll be: ha valaki kincstári vagy pénzügyi felügyelet alatt álló raktárból egyedárúsági tárgyat szállításra és valamely jövedéki hivatalhoz való állításra átvett, és kötelezettsége szerint ki nem mutatja, hogy az egyedárúsági tárgy a kijelölt hivatalhoz állíttatott; — amennyiben a sikkasztó kideríthető nem volna, köteles az elveszett tárgyért a fogyasztási illetéket megfizetni, ha csak be nem bizonyítja, hogy a hivatalhoz nem állított egyedárúsági tárgy előre nem látott esemény következtében sem-misült meg. Nem alkalmazható ezen határozmány akkor, ha a szállítás a kincstárral kötött szerződés alapján történt, melyben a hiányokért járó megtérítések meghatározva vannak.

²⁾ 1868. XIV. t. cz. és 1876. IV. t. cz.; 1868. dohányjövédéki szabály 21. §.; had-, bel- és pénzügyminiszernek 1853. márczius 31-én 23909—809. sz. szabályzata 9. §.

Ha bírói foglalás a dohánytermelő birtokában levő dohányanyagra intéz-tetik, ez a kir. dohánybevéltő hivatal által el ne fogadandó. Ha tehát a kir. beváltó hivatalnál, akár a termelő, akár feles dohánykeertész adóssága miatt a dohányanyagot lefoglaló bírói végzés bemutatattik, akkor a beváltó hivatalnak

foglalás dohánynyagra

30. §. *Jogigények a beváltási árra.*

A beváltási árból, mely a termelő- vagy készítőnek a beszál-
litott egyedárusági tárgyakért jár, mindenekelőtt a kincstár részé-
ről kifizetett termelési vagy készítési előlegek, az engedélyi illetékek,
és a netaláni adóhátralékok levonandók. Amennyiben az által a
beváltási ár kimerítve nincs, az mások jogainak érvényesítésére és
biztosítására azon esetben szolgálhat, ha az törvényes uton lett
érvényesítve.¹⁾

azt a fennálló törvényesített szabályokra való hivatkozással elfogadni nem sza-
bad; ha pedig a végrehajtó ezen visszautasítást el nem fogadja, akkor a beváltó
hivatalnak követelnie kell, hogy ebbeli ellenmondását a végrehajtó a végrehaj-
tási jegyzőkönyvbe vegye fel, ezen jegyzőkönyv hiteles másolatát szolgáltatassa
ki és ezen adatokra hivatkozva a beváltó hivatal a bírói lefoglalást jegyezze
ugyan fel, de a bírói végzésnek és jegyzőkönyvnek beküldése mellett a kincs-
tári jogüggyek igazgatóságát azonnal értesítse, hogy ezen foglalás ellen igény-
keresettel élhessen. (P. M. 1876. május 13-án 65169. sz.; 1876. Pénzügyi Köz-
löny 23. sz. 305. l.)

A dohánytermelők által előállított dohánytermés a kincstártól fize-
tett termelési előlegekért még azon esetben is biztosítékul szolgál,
ha ezen dohány fölötti rendelkezési jog, még annak a kincstárhoz beszállítása
előtt másokra ruházottat volna át.

A kivitelre termelt dohány az illetékes pénzügyigazgatóság
beleegyezése nélkül sem egy harmadiknak el nem zálogosítható, sem pedig olyan-
nak át nem engedhető, ki dohánykereskedési engedéllyel nem bír.

Ezen dohány bírói végrehajtási eljárás alól ugyan nincsen kivéve, köteles
azonban az illető bíróság minden ilyenmü eljárás elrendeléséről az illetékes
pénzügyigazgatóságot értesíteni, mely kirendelje által a bírói eljárásnál köz-
benjár, és jövedéki kihágások elhárítására a szükséges elővigyázatokat el-
rendeli.

A külkereskedésre termelt dohányt csak pénzügyi közeg
jelenlétében szabad bíróilag eladni s az árverési feltételek közé azon különös
megszorítás felveendő:

a) hogy a vevő dohánykereskedési engedélyét előmutatni tartozik;

b) hogy a megvett dohány valamely vámhivatalnál mindaddig őrizet alatt
marad, míg csak külföldre nem szállítatik, és hogy erre nézve azon vámhiva-
tali rendszabályok megtartandók, melyek a forgalmon kívül helyezett és az
átvitelben előforduló árukról szólnak. (1842. harminczadhivatali utasítás 344. §.;
magy. szabályrendeletek 1852. gyűjteménye 172. t. 198. l.; 1868. dohányjöve-
déki szabály 21. 48. és 49. §§.)

¹⁾ Császári nyiltparancs 1853. márczius 31-ről; had-, bel- és pénzügyi-
ministerium 1853. márczius 31-én 23909—809. sz. rendelete 9. és 14. §§.; 1868.
dohányjövedéki szabályok 22. §.

Ha a termelő részére kijárandó dohánytermelési árra bírói foglalás intéz-
tetik, az, ha elsőbbségi igények nem érvényesítettek, a dohánybeváltó hiva-

31. §. *Jogigények a termelési vagy készítési szerekre.*

A kincstárnak beszállítandó vagy annak számára készítendő államegyedárusági tárgyak termeléséhez, vagy készítéséhez megkívántató szerek- és egyéb kellékekre, az illetékes pénzügyi hatóság beleegyezése nélkül, biztosítási vagy végrehajtási bírói eljárás, — mely által az egyedárusági tárgy termelése vagy készítése félbeszakaszthatik, meggátoltatik vagy lehetetlenné tételik, — ki nem terjeszthető.¹⁾

32. §. *Bírói elárverezés.*

Azon egyedárusági tárgyakat, melyekre nézve a kincstár az államnak fentartott kizárólagos jogot teljesen gyakorolja, különös hatósági engedély nélkül árverés útján áruba bocsátani nem szabad.

Amennyiben bírói lefoglalás vagy örökségi tárgyalásnál fogva ilyen tárgyak elárverezése szükségesnek tartatik, a királyi törvényszék köteles: az árverés kihirdetése előtt a tárgyak szándékolt elárverezéséről a pénzügyigazgatóságot értesíteni, és ugyanannak az eladandó egyedárusági tárgyak pontos jegyzékét megküldeni.

Ha az árverezés ellen alapos nehézség nem forog fenn, a törvényszék arról értesítendő. Ez értesítvényben egyuttal azon tisztviselő is megjelelendő, ki a pénzügyigazgatóságtól kiküldve, az árverezésnél jelen lesz.

Az árverezésnek csak ezen pénzügyi tisztviselő jelenlétében és csak az árverési feltételekben világosan kitüntetendő azon kikötések mellett szabad történnie, hogy a vevő az egyedárusági tárgyak megvételére kinyert engedély fölött magát kimutatni, vagy

tal által elfogadandó; különben pedig a kincstári jogüggyek igazgatósága közbenjárása mellett a termelési ár bírói kézbe teendő le.

Ha ellenben a foglalás a dohánykertészeknek kijárandó dohányárra intéztetik, ez esetben a végrehajtónak kell kijelenteni, miszerint a foglalás csak azon maradékrészre érvényesíthető, mely a termelővel történt leszámolás után az illető dohánykertész számára fennmarad. A dohánybeváltó hivatalnak követelnie is kell, hogy ezen megjegyzés a foglaltatási jegyzőkönyvbe vétessék fel. (P. M. 1876. május 13-án 65169. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 23. szám 306. 1.)

¹⁾ Császári nyiltparancs 1853. márczius 31-én; had-, bel- és pénzügyministerium 1853. márczius 31-én 23909—309. sz. rendelete 8. §.; 1868. dohányjövédéki szabály 23. §.

hogy e tárgyaknak kinestári őrzésbe való átengedésére magát lekötelezni tartozik addig, míg az említett engedély felől rendelkezik, vagy az egyedárusági tárgyakat a vámkezelésre előírt eljárás megtartása mellett külföldre szállíthatja.¹⁾

33. §. *Pénzügyhatósági elárverezés.*

Oly árveréseknél, melyek pénzügyi hatóságok által tartatnak, az egyedárusági tárgyak elárverezésének és megvételének szintén csak a fennebb (32. §. alatt) említett feltételek mellett szabad történnie.²⁾

¹⁾ 1842. harminczad hivatali utasítás 344. §.; császári nyiltparancs 1853. márczius 31-én; birodalmi törvénylap 1853. 90--91. sz. 471—473. l.; P. M. 1873. augusztus 23-án 41080. sz.; P. M. 1865. május 7-én 19133. sz.; 1865. rendeletlap 65. sz. 111. l.; P. M. 1878. október 12-én 55337. sz.; 1878. Pénzügyi Közlöny 38. sz. 778. l.

²⁾ 1842. harminczad hivatali utasítás 345. §.
Az árverés kihirdetésénél és végrehajtásánál az 1874. határvámjövédéki szabály 627. 628. 629. és 630. §§-ában, az 1868. dohányjövédéki szabály 49. §-ban és a pénzügyministerium ügykörére vonatkozó szolgálati szabályok 1874. gyűjteményének II. része 4—8. §§-ban foglalt határozatok szem előtt tartandók.

II. FEJEZET.

A dohányegyedáruság.

Általános határozatok.

34. §. *A dohányegyedáruság fogalma.*

A nyers és felgyártott dohány felett a kizárólagos rendelkezési jog az államot illeti.¹⁾

35. §. *A dohányegyedáruság terjedelme.*

Az államnak fenntartott kizárólagos jog folytán senkinek sem szabad az illetékes hatóság engedélye nélkül

- a) dohányt termelni ;
- b) dohányt tiltott módon készíteni, felhasználni, vagy forgalomba hozni ;
- c) dohányt a külföldről sem száraz uton, sem tengeren fogyasztásra, lerakásra vagy pedig átszállításra behozni.²⁾

36. §. *A dohány elnevezésének értelme.*

Dohány elnevezése alatt értendők :

- a) a nyers dohány : azaz feldolgozatlan dohánylevelek, szintegy dohányormók, dohányszárok és dohányvirágok ;
- b) a dohánygyártmányok : azaz dohány tekercsekben, szétgöngyöltött vagy ormózott levelekben, vágott és burnótnak elkészített dohány, dohányliszt, dohányhulladék ; szivar-, burnót ; szintegy a dohánylevelek száraiból és ormóiból készült dohány.³⁾

¹⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 1. §. ; 1878. XXI. t. cz. VI. cikkke.

²⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 2. §.

³⁾ 1878. XXI. t. cz. VI. cikkke és 1878. általános vámtarifa 7. szakasza.

Dohány elnevezése alatt nemcsak a dohány levelei és hulladékai, hanem általában minden növényanyag értendő, mely a dohány pótszerűl és annak szokásos fogyasztására tisztán, vagy dohánynyal, valamint más anyagokkal keverve,

37. §. *A dohánytermelés korlátozása.*

Dohány termeltethetik: a) a kincstár számára; b) a kivitelre; c) saját használatra.¹⁾

Azonban ugyanazon termelőnek a felsorolt dohánytermelési esetek közül csak egyre adathatik engedély.²⁾

38. §. *A dohánytermelés kiterjedése.*

Dohánytermelés a kincstár számára és kivitelre csak azon községi és pusztaterületeken engedélyeztetethetik, ahol az eddig is üzetett, és hol az összes dohánytermelők legalább 20, Erdélyben pedig 10 katastralis holdat (11·5—5·75 hektár) szánnak e célra.³⁾

39. §. *Dohánytermelési engedélyek.*

Dohányt csak az illetékes pénzügyi hatóság által⁴⁾ egy év tartamára és határozott névre kiállított engedéllynél fogva szabad termelni.⁵⁾

használtatik. Ezen meghatározás azonban a dohányon kívül csak azon növényanyagokra érvényes, melyek különös közhírététel által határozottan dohányynak nyilvánítatnak.

Az ugynevezett maszlág-, iblany-, kender- és indiai szivarokra nézve l. a 6. §.

¹⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 3. §.

²⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 11. §.

Ha a jövedék hátránya nélkül történhetik, a pénzügyminister különös figyelmet érdemlő esetekben ugyanegy vállalkozónak több rendbeli termelési engedélyt kivételesen adhat, de sohasem ugyanazon egy határban. (1868. dohányjövédéki szabály 11. §.)

³⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 4. §.

A dohánytermelő területek azonban, amennyiben nem belsőségi kertekben, hanem a külső határban fekszenek és a földművelési viszonyok megengedik, egy dülőben, vagy közel essenek egymáshoz; távol, vagy rejtkehelyeken pedig ne essenek, mert az a biztos és sikeres pénzügyőri felügyeletet nehezítené.

A pénzügyministernek jogában áll, a fennemlített területeken kívül kivételkép is adni dohánytermelési engedélyt, amennyiben a kincstár szükséglete némely keresettebb és jobb fajta dohányynak nagyobb mérvbeni termesztését igényelné; azon községekben pedig, ahol a dohányművelést oly hanyagul viszik, hogy a termény kincstári haszonvételre alkalmasnak nem találhatnák, vagy ha a dohánygyedárúságra vonatkozó rendeletekbe ütköző visszaélések és oly dohányjövédéki kihágások, melyekért a tettes büntetve is volt, fordulnának elő, a dohánytermelést meg is szüntetheti. (1868. dohányjövédéki szabály 4. §.)

⁴⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 5. §.

⁵⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 8. §.

A dohánytermelési engedélyek megadatnak:

- AB }
a) a kincstár számára, a dohánybeváltó-felügyelőségek,
b) a kivitelre és saját használatra a pénzügyigazgatóságok által.¹⁾

40. §. *Az engedély megadásának feltételei.*

A dohánytermesztési engedély csak azon feltétel alatt adatik, hogy a termelés csak az erre kijelölt földeken történjék és az engedélyezettnél nagyobb területre ki ne terjesztessék.²⁾

Aki a köztörvény rendelkezése szerint terhes szerződést nem köthet, vagy dugarúság miatt illetékesen elítéltetett, vagy jövedéki kihágás folytán a dohánytermesztésből kizáratott, az az engedély megadásában nem részesül.³⁾

41. §. *Engedélyi illeték.*

Azon dohánytermelők, kik a kincstár számára vagy kivitelre termelnek dohányt, a felügyelettel járó költségek megtérítéséül engedélyi illeték fejében a dohánytermelésre bejelentett minden katasztralis hold után 1 forintot, minden $\frac{1}{2}$ hold után 50 krt. kötelesek fizetni.

Fél holdnál kisebb részletek fél holdnak számítandók.⁴⁾

Dohánytermelés a kincstár számára.

42. §. *Engedély.*

A kincstár számára való dohánytermelési engedély csak azoknak adatik meg, kik a 40. §.-ban foglalt követelményeken kívül:

¹⁾ 1876. IV. t. cz. 1. §.

2) Horvát-Szlavonországban az engedélyeket a pénzügyi felügyelőségek, a termelők által előlegesen kinyert dohányátvételi biztosítás alapján, állítják ki. A pénzügyigazgatóságok helyett ott fennálló pénzügyi felügyelőségek a kivitelre és saját használatra való dohánytermelési engedélyeket is adják meg. (P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 183. l.)

³⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 6. §.

⁴⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 7. §.

⁵⁾ 1868. XIV. t. cz. 2. §. és 1868. dohányjövédéki szabály 9. §.

A külkereskedésre termelők kötelesek a rájuk eső engedélyi illetéket az engedély átvételénél azonnal lefizetni, míg az a kincstár számára termelők — nek a beváltási összegből vonatik le. (1868. dohányjövédéki szabály 10. §.)

a) a mezei dohánytermesztésre 800, a kerti termesztésre 300 □-öl összefüggő tért szánnak¹⁾ és

b) igazolják, hogy dohánytermésüket a kincstár átveszi.²⁾

43. §. *Kötelezettség a dohány beszállítására.*

Aki a kincstár számára dohányt termel, köteles a dohányleveleket megszedni, azokat kellően szárítani, amennyire erre alkalmasak, csomózni és egész dohánytermését a csomózatlan levelekkel, a törmelékkal és a haszonvehetlen hulladékkal együtt a kitűzött időben az e végre kijelölt dohánybevéltási bizottsághoz hiány nélkül beszállítani.

Ezen termésből semmi szín alatt sem szabad valamit másnak átengedni, vagy a kincstárhoz való beszállítás alól elvonni.³⁾

44. §. *A bevéltási ár felosztása.*

Tiltva van, a dohánytermés egy részét természetben, haszonbér vagy munkabér czime alatt másoknak átengedni.

Ellenben szabadságában áll az engedélyezett dohánytermelőnek, a dohány terméseért járó bevéltási összeg felosztása iránt a föld tulajdonosával, vagy a felfogadott kertészekkel szabadon egyezkedni.⁴⁾

45. §. *A dohánytermés bevéltása.*

A kincstár átveszi a számára termelt dohányt az általa kijelölt helyen és a meghatározott időben külön bevéltási bizottságok által

¹⁾ Erdélyben elegendő, ha a mezei termesztésre 400, kerti termesztésre 200 □ öl összefüggő földter használtaik.

²⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 12. §.

³⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 13. §. és P. M. 1876. október 17-én 52758. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 50. sz. 825. l.

⁴⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 14. §.

A dohánybevéltó hivatalok feljogosítva vannak, az engedélyezett dohánytermelő világos megegyezésével az illető dohányföld tulajdonosának a bevéltási összegből a haszonbérül tartozó, valamint a fogadott dohánykertészeknek bérül kikötött részösszegeket kellő óvatossággal, tehát az engedélyezett dohánytermelő vétbizonyítványai mellett kiszolgáltatni. (P. M. 1857. november 25-én 16338—517. szám; osztrák pénzügyministerium 1858. rendeletlapja magy. melléklete 1. sz. 6. l.)

A kincstári dohánytermelőnek és azok feles kertészeinek kijáró dohánybevéltási árakra történt bírói lefoglalásokra nézve lásd a 29. és 30. §§.; továbbá az 1876. Pénzügyi Közlöny 23. sz. 305. l.

és a beszállított és átvételre alkalmasnak talált dohányért a beváltó bizottság lelete szerinti illő árt kifizeti.¹⁾

A dohánybeváltási bizottságok működése helyei és tartama évenként közhírré tételnek és a termelők arról tudosságotnak, hogy dohánytermésüket hová és mikor kötelesek beszállítani.²⁾

A beváltási árak szintén mindig előre meghatározottnak és közhírré tételnek.³⁾

46. §. *Haszonvehetlen dohány.*

Egészen haszonvehetlen, feketére fagyott, rothadt, megromlott és általában gyártásra nem alkalmas dohánylevelek, vagy levélrészek a kincstár részére át nem vétetnek, hanem a termelő, vagy községi előljáró jelenlétében megsemmisítetnek.⁴⁾

47. §. *Kifogás a dohányosztályozás ellen.*

A törvényhatóság részéről kiküldött biztosnak a dohánybeváltásnál azon czélból mindig jelen kell lennie, hogy a termelő által a dohányosztályozás ellen emelt kifogás esetén ez iránt a községi előljárók és egyéb dohánytermelők véleményét meghallgatván, ezen alapon egyezséget létrehozni igyekezzenek.⁵⁾

¹⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 15. §.

²⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 16. §.

Ha valamely termelő dohányját, más beváltó bizottsághoz szállítaná mint amelyhez beosztott, azzal vissza és az őt illető bizottsághoz utasítandó; ha pedig termését az illető bizottsághoz ugyan, de nem a meghatározott időben, mindazonáltal a bizottság működésének berekesztése előtt szállítaná be, akkor ez csak a többi, a kellő időben megjelent termelők dohánytermésének beváltása után átvétetik.

Ha azonban a termelők dohányukat az illető bizottság működése tartama alatt sem szállítanak be, akkor ezen beszállítás a legközelebbi állandó dohánybeváltó hivatalhoz pénzügyőri kíséret mellett és a termelő költségén eszközöltetik; a termelő ellen egyuttal a jövédéki vizsgálat megindítván, jövőre a dohánytermesztésből kizáratik. (1868. dohányjövédéki szabály 16. §.)

³⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 17. §.

⁴⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 17. §.

⁵⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 18. §.

Ha az egyezés nem sikerül, akkor a törvényhatósági kiküldött jegyzőkönyvet vesz fel és a dohánybeváltás körül működő pénzügyi közzeggel, valamint az érdeklött dohánytermelővel a kérdéses dohányból oly csomókat válogattat ki, melyekből a beváltandó dohány minősége megbirálható, és azokat a jegy-

48. §. *Dohánytermelési előlegek.*

Azon termelőknek, kik a kincstár számára dohányt termelnek, a beszállítandó dohánytermésekre megfelelő előlegek szolgáltatnak ki. Ezen előlegek a beváltási árakból levonatnak.¹⁾

49. §. *Fuvarbéri járulék.*

Ha azon község, melynek határában a dohány termeltetett és a beváltás helye közti távolság 7-59 kilométert túl halad, akkor a termelő dohánytermésének szállításáért oly fuvarbéri járulékban részesül, melynek kiszabása a dohánybeváltási árakkal közzététetik.

Ezen fuvarbéri járulék fizettetik azon dohánytól is, mely átvételre alkalmasnak nem ismertetvén, a 46. §. értelmében megemmisítettik.²⁾

Dohánytermelés a kivitelre.

50. §. *Engedély a kivitelre.*

Külkereskedésre dohánytermelési engedély csak azoknak adható meg, kik a 40. és 42. §§-ban foglalt feltételeknek megfelelően, egyszersmind igazolják, hogy :

a) vagy maguk oly raktárral bírnak, mely az 52. §-ban kijelölt kellékekkel el van látva, vagy hogy

b) dohányukat engedélylyel bíró dohánykereskedő átveendi.³⁾

51. §. *Kötelezettség a beraktározásra és kivitelre.*

A kivitelre engedélyezett termelő köteles dohánytermését vagy közvetlen külföldre kivinni, vagy azt engedélylyel bíró kereskedőnek birtokába bocsátani.

zökönny kíséretében, az ügy eldöntése végett a dohánybeváltó felügyelőséghez haladéktalanul beterjeszti.

Amennyiben az illető termelő a dohánybeváltó felügyelőség végzésével megelégedve nem volna, azt a pénzügyministeriumhoz felebbezheti. (1868. dohányjövédéki szabály 18. §.)

¹⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 19. §.

Ha a beváltási ár az előlegeket nem fedezné, és ha a fedezés nélkül maradt hátralékot a dohánytermelő a beszállítástól számítandó 4 hét alatt be nem fizeti, akkor jogában áll a kincstárnak, a tartozást mint más közadót közigazgatási végrehajtás útján behajtani. (1868. dohányjövédéki szabály 19. §.)

²⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 20. §.

³⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 25. §.

Ezen dohány legfőlebb a termelésre következő év január végeig a dohánytermelőnek, vagy a dohányvevő-kereskedőnek raktárába beraktározandó.

Azon termelők, kik ezen időhatárt meg nem tartják, rendmulasztási bírság alá esnek, mely az illető dohány minden 56 kilogramma után és minden hétre, melyben a törvényszerű beraktározás elmulasztatott, 1 forintjával szabatik meg.¹⁾

52. §. *A dohányraktár kellékei.*

Az ilyen dohány beraktározására szolgáló helyiségnek minden oldalról kellően biztosítottnak és olyannak kell lenni, hogy minden bejárás kellően zárható, nem különben akkép felszerelt legyen, hogy a pénzügyőrség részéről ellenzárral elláttathassék.

Abban más tárgyat lerakni, vagy a pénzügyőrség közbejötté nélkül a dohánynak semmiféle kezeléséhez nyulni nem szabad.

Ezen raktárnak oly tágasnak kell lenni, hogy minden engedélyezendő katastralis holdra legalább 2 □-öl (7·193 □-méter) raktárhelyiség jusson.²⁾

53. §. *A felügyelet gyakorlása.*

A kivitelre termelt dohány külföldre történt kiszállításáig hivatalos felügyelet alatt áll.³⁾

A dohánynak a raktárba leendő elhelyezéseig a felügyelet a dohánynyal beültetett terület megtekintése és szükség esetében fölmérése, a várható és valóságos termés felvétele és annak a helyiségbeni megtekintése által gyakoroltatik.⁴⁾

54. §. *Felügyelet a dohányszállításnál.*

A dohányszállításnál a hivatalos felügyelet a következő esetekben áll be:

a) ha a kivitelre termelt dohány más helyre, nevezetesen az engedélyezett termelőnek a termelési helytől távolabb fekvő más raktárába, vagy

¹⁾ 1868. XIV. t. cz. 13. §.; 1868. dohányjövédéki szabály 26. §.; P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 183. l.

²⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 27. §.

³⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 28. §.; P. M. 1860. deczember 11-én 69239—2001 sz.; 1860. rendeletlap magy. melléklete 18. sz.

⁴⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 24. §.

- b) az engedélyezett dohánykereskedő raktárába, vagy
- c) ennek egyik raktárából a másikba, vagy
- d) ezen raktárok valamelyikéből külföldre szállítatik.¹⁾

55. §. *Hivatalos zár és felfedezési okmány.*

Ezen dohányszállításnál a pénzügyőrség az egyes bálokra, vagy az egész szállítmányra, vagy a szállító eszközökre hivatalos zárt alkalmaz és a szállításról fedezési okmányt állít ki. A fedezési okmány magában foglalja:

- a) az eladó vagy elszállító, továbbá az átvevő és annak nevét és lakhelyét is, aki a szállítást eszközzi;
- b) a szállított dohány nemét és mennyiségét;
- c) a bálók számát és jegyeit;
- d) az utat, melyen a szállítás történik és az időtartamot, mely alatt a szállítmánynak rendeltetése helyére kell érkeznie.²⁾

56. §. *A hivatalos zár alkalmazása.*

Szállító eszközökre a hivatalos zár csak a következő esetekben alkalmaztatik:

- a) ha vaspályán vagy gőzhajón a szállítmány számára kimutatott ürtér zár alá vétethetik;

¹⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 29. §.

Valahányszor kivitelre termelt dohány beraktározás végett azon pénzügyigazgatósági területről, melyen az termeltetett, más pénzügyigazgatósági területre szállítatik, mindannyiszor az illető pénzügyőri biztos köteles, nem csak azon pénzügyőri biztost, kinek kerületében a dohány beraktározatni szándékoltatik, az 55. §-ban foglalt adatok közlése mellett értesíteni, hanem pénzügyigazgatóságához is jelentést tenni a végből, hogy ez a dohányszállításra nézve azon pénzügyigazgatóságot is figyelmeztesse, melynek területén a dohány beraktároztatik.

Ez által lehetővé tételik, hogy a pénzügyőrség felügyelete alatt levő raktárból külföldre kivitt dohánymennyiségeket a pénzügyőri biztos a pénzügyigazgatóságnak tüzetesen kimutathassa. (P. M. 1878. február 5-én 4151. sz.; 1878. Pénzügyi Közlöny 5. sz. 44. l.)

²⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 30. §.

Ha a dohány beraktározás végett az egyik pénzügyigazgatósági területről más pénzügyigazgatósági területre, vagy egyik pénzügyőri biztos kerületéből más biztos kerületbe szállítatik, akkor az erre nézve teendő értesítésekre, nem különben az arról a pénzügyigazgatósághoz esetleg teendő jelentésekre is (54. §.) az „ellenőrzési jegy“ nyomtatvány (Nagy fogalmi III. 198. rakt. sz.) használandó. (P. M. 1878. február 5-én. 4151. sz.; 1878. Pénzügyi Közlöny 5. sz. 48. l.)

b) ha a szállítás rövidebb távolságra közönséges uton átrakodás nélkül és nappal történik, amennyiben a szállítóeszköz, vagy annak a dohányt tartalmazó tartályai tökéletesen és biztosan elzárhatók és hivatalos ólompecséttel elláthatók.¹⁾

57. §. *Bálsár.*

A bálfázott dohánybálok zsineggel való összeköttetésük után ép és nem toldozott burokba helyezendők. A burok belől egy daraból álló zsineggel összevarrandó és a hivatalos zár a zsineg végére alkalmazandó.

Sajtolt báloknál a burok belülről bevarratván, a bálók kívülről kötelek közé szorítandók és az ólompecsét a kötelek végére alkalmazandó.²⁾

58. §. *A szállítmány hivatalos kíséréte.*

Ha a szállítás egészen vagy részben közönséges uton történik, akkor a dohányszállítmány két pénzügyőr által kísérendő akkép, hogy a dohány azon időpontig, melyben az a raktárba érkezik, vagy vasúti és gőzhajói ürtérszár alá helyeztetik, valamint azon időponttól kezdve, melyben ezen ürtérről a hivatalos zár levéttetik, a szállítmánynak a raktárba elhelyezéseig mindig pénzügyőri felügyelet alatt legyen.

Mihelyt a vaspálya-kocsira, vagy a gőzhajó-ürtérre a hivatalos zár alkalmaztatott, a kísérő okmány az illető szállítóintézetnek azonnal adandó át, ennek másolata pedig azon pénzügyőri szakaszhoz küldendő, mely a hivatalos zár levételére hivatva van.³⁾

59. §. *Felügyelet a raktárban.*

A raktárban levő dohányra felügyeletnek van helye:

- a) ha a dohány be- vagy kiraktároztatik vagy bebáloztatik;
- b) minden év szeptember hóban az akkor okvetlenül eszköz-
lendő dohány leltározásánál;

¹⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 31. §.

Ha a kivitelre termelt dohány pénzügyőri kíséret mellett szállíttatik és oly viszonyok fenn sem forognak, melyek különös elővigyázatra intenek, a báloknak burokkali ellátásától el lehet tekinteni. (P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 197. l.)

²⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 32. §.

³⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 33. §.; P. M. 1864. május 20-án 24111—1153. sz.; 1864. rendeletlap magy. melléklete 8. sz. 34. l.

c) a beraktározott dohány átesomózásánál, asztagozásánál, átbálozásánál vagy másnemű kezelésénél;

d) ha valamely jövedéki kihágás miatt alapos gyanu fennförog és feladás esetén.

A raktár birtokosa köteles az a) és c) pontok alatt érintett esetekben ebbeli szándékát a felügyelettel megbízott pénzügyöri szakasznak 24 órával előre bejelenteni.

A pénzügyöri közeg közbejötte nélkül ezen cselekmények egyikét sem szabad teljesíteni.¹⁾

60. §. *Felügyelet a beraktározáskor.*

A pénzügyöri közeg a termelő által saját raktárába elhelyezendő bálozatlan dohányt súly és csomószám szerint felveszi; — ha pedig hivatalos zár alatt érkezett be a dohány, az át- és felvettelt a fedezési okmány alapján eszközli és arról a leletet a hivatalos iratokba, valamint a dohánytermelő vagy kereskedő raktárkönyvébe vezeti.²⁾

61. §. *A raktár ellenzárolása.*

A dohány beraktározása és elkönyvelése után a raktár ellenzár alá veendő.

Ha a dohány a kereskedő birtokába megy át, akkor a pénzügyöri közeg mindenekelőtt köteles magának az iránt meggyőződést szerezni, vajjon a kereskedő el van-e látva a szabályszerű engedélylyel.

A raktárbirtokos köteles magának raktárkönyvet beszerezni és azt a raktárban biztos helyen tartani.³⁾

62. §. *Felügyelet a kiraktározásnál.*

Amennyiben a dohány sérületlen hivatalos zár alatt létezik, az a kiraktározásnál ismét, de csak külsőleg megvizsgálendő és a bálók száma, jegyei és súlya felveendő.

¹⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 34. §.; 1860. rendeletlap magy. melléklete 18. sz. 97. l.

²⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 35. §.

Amennyiben a lelet a pénzügyörség által felvett termelési mennyiséggel, illetőleg a tedezési vagy vételi okmány tartalmával meg nem egyeznék, akkor a további vizsgálat megindítandó és annak nyomán a kellő eljárás eszközöndő. (1868. dohányjövedéki szabály 35. §.)

³⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 36. §.

A dohánytermelő vagy kereskedő bemondása és a felvett lelet alapján az eljáró pénzügyőri közeg ellenőrzési okmányt állít ki, egyidejűleg pedig a leletet, valamint az eszközölt hivatalos eljárást a raktárkönyvbe és a hivatalos iratokba beiktatja.¹⁾

63. §. *Kivétel külföldre.*

Ha a dohány külföldre való kivétel végett kiraktároztatik, akkor, amennyiben a raktár valamely vámhivatal felügyelete alatt nem áll, a hivatalos zár alá helyezett dohány a legközelebbi, ezen eljárásra hivatott vámhivatalhoz állítandó.

A vámhivatal a dohánynyal azon szabályok szerint jár el, melyek a fél által igazolás terhe alatt kivitelre rendelt áruk iránt fennállanak.

A dohánynak a határon történt kiszállításáról beérkezendő vámhivatali elismervény a rak tárkönyv illető tételéhez melléklendő.²⁾

64. §. *Eljárás a dohánybálozásnál.*

A dohánybálozásnál minden egyes bál megmázsálandó és hivatalos zárral ellátandó.

A bálók folyó számokkal megjelölendők és azok szám, jegy és súly szerint a raktárkönyvbe bevezetendők; egyszersmind minden bálnál megjegyzendő, hogy hány ólompecséttel van az ellátva.³⁾

65. §. *Leltározás.*

A leltározás az egész beraktározott dohánykészletre terjed ki. Minden egyes bál jegyei a raktárkönyv tartalmával összehasonlíthatók, néhány bál kísérletkép megmázsálandó és az egész lelet a raktárkönyvben feltüntetendő.⁴⁾

¹⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 37. §.

²⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 38. §.

Miután a dohánykiviteli kereskedők nem csak a termelőktől, hanem a kincstártól is vesznek dohányt és ezt részben, amint azt az illető dohánybeváltó hivataltól átveszik, közvetlenül a külföldre szállítják ki, anélkül, hogy azt előbb a pénzügyőrségi felügyelet alatt álló raktárakba beraktároznák, és miután a kincstár, vagy közpályázat vagy külön alku útján, oly beváltó hivataloknál is ad el dohányt, melyek székhelyén határvámhivatal nem létezik, kivételesen meg van engedve, hogy a vámkezelést a pénzügyőrség teljesíthesse. (P. M. 1878. febrár 5-én 4151. sz.; 1878. Pénzügyi Közlöny 5. sz. 45. l.)

³⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 39. §.

⁴⁾ 1848. dohányjövédéki szabály 40. §.

66. §. *Raktárkönyv.*

A raktárkönyvhez a raktárirtokos részére kiállított engedély másolata és a raktár tüzetes leírása csatolandó.

A végbevitt minden egyes hivatalos eljárás kezdete, tartama és befejezése, annak eredményével együtt a raktárkönyvbe azonnal bevezetendő és ezen bevezetés a termelő vagy kereskedő, avagy azoknak megbízottja és az eljáró pénzügyi közeg által aláírandó.¹⁾

67. §. *Sulyapadék a beraktározás alatt.*

A ki nem forrott (nyers) dohány tapasztalás szerint a forrás következtében 15—17% sulyapadást szenved és a rendszeren május hó végével befejezettnek tekintendő forrás után ismét 2—3%-kal apad, ha a dohány hosszabb időig beraktározva van.²⁾

¹⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 41. §. Az engedélyezett dohánykereskedők és a külkereskedésre engedélyezett dohánytermelők kötelesek, a raktárkönyvet az 1878. Pénzügyi Közlöny 5. sz. 62. és 63. lapokon található minta szerint vezetni.

A raktárkönyvek hivatalból összefűzött, lapszámozott, a pénzügyigazgatóság által lapszámára nézve a czimlapon hitelesített és pecsétjével zárt és aláírt füzetekben adatnak ki. A füzet első lapoldalának tartalmaznia kell a raktárirtokos részére kiállított engedély másolatát és a raktár fekvésének, nagyságának, nyilásainak sat. tüzetes leírását.

A raktárkönyv ivszáma az üzlet terjedelméhez képest meghatározandó és minden ivért 4 kr. fizetendő.

A pénzügyőri szakasz tartozik a raktárkönyv másolatát ugyanazon nyomtatványon vezetni, annak előállítás költsége a fél által nem viselendő. Abba minden egyes raktári tétel, valamint a raktárban foganatosított ellenőrzésre vonatkozó minden egyes jegyzet az eljáró pénzügyőri közeg által szóról-szóra bevezetendő.

Az ellenőrzésre vonatkozó jegyzetek a jegyzetek rovatába, vagy ha ezen rovat erre nem elegendő, azon rovatokba irandók, melyek a dohány honnan-származására és rendeltetésére vonatkoznak.

Ha a dohány bálozatlanul beraktározatik, ez az illető rovatban megjegyzendő. Ha pedig a dohány bálozva érkezik a raktárba, meg van engedve, hogy az a dohány kiképzése, válogatása vagy átbálozása végett pénzügyőri felügyelet alatt szétbontathassék. (P. M. 1878. február 5-én 4151. sz.; 1878. Pénzügyi Közlöny 5. sz. 47. és 48. l.)

²⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 42. §.

Ha ennél nagyobb sulyapadás nem találtatott és valamely jövédéki kihágás gyanuja fenn sem forog, akkor a sulykülönbség elnézendő és a kipuhatott suly a raktárkönyvbe vezetendő.

Nagyobb sulyapadás a termelő, illetőleg kereskedő által igazolandó, a

68. §. *Sulyapadék a szállítás alatt.*

Tekintettel a dohányszállítás tartamára és az évszakra, melyben az eszközöltetik, a szállított dohánynál következő sulyapadások szoktak előfordulni:

- a) új, avagy az előbbi évben termelt dohányynál 1—4°/_o;
- b) régibb dohányynál pedig $\frac{1}{2}$ —2°/_o.

Ezen mértéket túl nem haladó sulyapadások elnézhetők, ha a dohánybálok burokjai és az azokon alkalmazott hivatalos zárák sértületlenek, és ha a bálók tüzetes megvizsgálása által meggyőződés szerzetett, hogy azoknak tartalmából mi sem vétetett el.¹⁾

69. §. *Költség a hivatalos felügyeletről.*

A raktárakba eltett dohány hivatalos felügyelete által támadt költség a beraktározott dohány tulajdonosa által térítendő meg.

Ezen megtérítés minden nap és minden egyes pénzügyőri közeg után, eltekintve annak szolgálati minőségétől és állomása távolságától 1 forinttal meg van szabva.

Ezen illeték az 59. §. a) b) c) pontjaiban érintett eljárásokért mindenkor, a d) pont alatt jelzett esetben pedig csak akkor fizetendő, ha a hivatalos felügyelet utján jövedéki kibágás fedezett fel.

Minden hó végével a félnek az általa fizetendő felügyeleti költség tudomására hozandó és ezen illeték az értesítés vételétől számítandó 14 nap alatt az értesítésben megnevezett adóhivatalnál leteendő.

A felügyeletet eszközöző pénzügyőri közegeknek hivatalos eljárásaikért szabályszerűleg járó illetéket a kinestár fizeti.²⁾

70. §. *Határidő a dohány eladására.*

A kiviteli termelésre engedélylyel bíró termelő, ha dohánykereskedési engedélylyel nem bír, köteles dohányját a termelésre következő év október végeig vagy külföldre közvetlenül kivinni, vagy az engedélylyel bíró dohánykereskedőnek átengedni.³⁾

tényálladék megvizsgálandó és annak eredménye a raktárkönyvbe bejegyzendő. Ha elkövetett jövedéki kibágásra vélelmeztemék, a jövedéki büntető eljárás megindítandó. (1868. dohányjövédéki szabály 42. §.)

¹⁾ 1878. dohányjövédéki szabály 43. §.

²⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 44. §.

³⁾ 1868. XIV. t. cz. 13. §.; 1868. dohányjövédéki szabály 45. §.

71. §. *A határidő meghosszabbítása.*

A pénzügyminister a dohánykivitelre kitűzött időhatárt a fél indokolt folyamodására azon esetben hosszabbíthatja meg, ha azt a termelő vagy kereskedő oly rendes raktárban helyezte el, mely az ellenőrzés tekintetében teljes biztosságot nyújt, és ha a dohány rendesen bálozva és vászontakaróba foglalva a pénzügyi hivatalos zárral ellátatott (plombiroztatott).¹⁾

72. §. *A dohány eladása hivatalból.*

Ha a termelő által a kivitelre termelt dohány ezen meghosszabbított határidő alatt sem árusíttatnék el, jogában áll a pénzügyministernek, a még készletben találtató dohányt vagy külföldre szállítás feltétele alatt benn az országban nyilvánosan elárvereztetni, vagy a termelő fél költségén külföldre kiszállíttatni és ott bármi áron a tulajdonosnak a kijelölt határidőig kijelentett szándékához képest eladatni.²⁾

73. §. *Jogigények a kivitelre termelt dohányra.*

A kivitelre termelt dohány az illetékes pénzügyigazgatóság belegegyezése nélkül sem egy harmadiknak el nem zálogosítható, sem pedig olyanak át nem engedhető, ki dohánykereskedési engedéllyel nem bír.

Ezen dohány bírói végrehajtási eljárás alól ugyan nincsen kivéve; köteles azonban az illető bíróság ilynemű eljárás elrendeléséről az illetékes pénzügyigazgatóságot értesíteni. Az utóbbi kirendelte által a bírói eljárásnál közbenjárván, jövedéki kihágás elhárítására a szükséges elővigyázatokat elrendeli.³⁾

¹⁾ 1868. XIV. t. cz. 14. §.; 1868. dohányjövédéki szabály 46. §.

Az említett esetek beálltával, a fennforgó körülmények kellő méltánylása mellett, indokolt véleményes jelentés a pénzügyministeriumhoz teendő. (P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 197. l.)

²⁾ 1868. XIV. t. cz. 15. §.; 1868. dohányjövédéki szabály 47. §.

Ha kivitelre termelt dohány adóvégrehajtás tárgyát képezi, a kellőleg kibírdetett nyilvános árverés útján, külföldre való szállítás kötelezettsége alatt eladandó és a megtartandó árverés helye és határideje minden egyes előforduló esetre nézve a pénzügyministeriumnak idejekorán feljelentendő. (P. M. 1875. november 6-án 56797. sz.; 1875. Pénzügyi Közlöny 50. sz. 735. l.)

Lásd erre nézve a 29. 32. és 33. §§.

³⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 48. §.

74. §. *A kivitelre termelt dohány közárverezése.*

A kivitelre termelt dohányt csak pénzügyi közeg jelenlétében szabad bíróilag eladni, az árverési feltételek közé felveendő azon különös megszorítás mellett:

a) hogy a vevő dohánykereskedési engedélyét előmutatni tartozik;

b) hogy a megvett dohány valamely vámhivatalnál mindaddig őrizet alatt marad, míg csak külföldre nem szállítatik.¹⁾

75. §. *A dohánykivitel nyilvántartása.*

Mind közigazgatási, mind pedig statisztikai czélokra a külföldre kivitelnek termelt nyers dohány valóban történt kivitele kellő pontossággal nyilvántartandó és kimutatandó.²⁾

Kereskedés a kivitelre termelt dohánynyal.

76. §. *Engedély.*

Az országban termelt nyers dohánylevelekkel kereskedés csak a pénzügyminister különös engedélye folytán gyakorolható.³⁾

¹⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 49. §. Ilyen dohányra nézve azon vámhivatali szabályok tartandók meg, melyek a forgalmon kívül helyezett és az átvitelben levő árukról szólnak. (1868. dohányjövédéki szabály 49. §.; lásd 55—66. §§.)

²⁾ P. M. 1878. február 5-én 4151. sz.; 1878. Pénzügyi Közlöny 5. sz. 43. l.

A kiviteli termelők és kereskedők raktáraiból a legközelebb mult raktári év folyama alatt külföldre szállított dohányról a pénzügyőri biztos által kimutatás elkészítendő és az legkésőbb január végeig a pénzügyigazgatósághoz felterjesztendő. A pénzügyigazgatóság pedig a gyűjtött kimutatásokat a pénzügyministerium adó- és jövédéki számvevőségéhez küldi át. Ezen kimutatásnak magában kell foglalnia:

1) a dohány tulajdonosának nevét és lakhelyét;

2) a szállított dohány nemét, báljainak darabszámát, jegyeit, telj- és tisztasulját kilogrammokban;

3) a szállított dohány raktárának megnevezését és kiadási tételét;

4) a kilépti határvámhivatal megnevezését és elismervényének keltét és számát;

5) a vasuton vagy gőzhajón történt szállítást. (Ezen kimutatás mintáját az 1878. Pénzügyi Közlöny 5. sz. 50. l. tartalmazza.)

A külföldre kivitt dohányra nézve a dohánybeváltó hivatalok, dohánygyárak és vámhivatalok részéről is szerkesztendőek kimutatások. Ezen kimutatások szerkesztésére az 1878. Pénzügyi Közlöny 5. sz. 52—63. lapján található minták szolgálnak zsinórmértékül.

³⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 82. §. Ezen engedély által azon jog szerzetetik meg, hogy a kivitelre termelt nyers dohánylevelek az illető enge-

77. §. *Az engedély megadásának feltételei.*

A dohánynyal való kereskedésre engedély megadatik mindenkinek az általa kijelölendő súlymennyiség és kívánata szerint 1 egész 5 évi időtartamra, aki

a) elkövetett dugáruságért, vagy dohányjüvedéki áthágásért elítélve nem volt; aki

b) igazolja, hogy a dohánymennyiség felvételére, melyért az engedély kéretett, az 52. §-ban kijelölt feltételeknek megfelelő rak-tárakkal bármi cím alatt bir; aki

c) szükséges biztosítéket nyújt aziránt, miszerint a dohány tartása és szállítása alkalmával a fennálló szabályokat megtarthassa és azok megszegése esetén a kivetendő pénzbírságot lefizethesse.¹⁾

78. §. *Dohánykereskedési engedély a termelők számára.*

Az előirt feltételek teljesítése mellett dohánykereskedési engedélyt azon dohánytermelőknek szintén meg kell szerezni, kik a dohánytermést a termelési évre október haván, vagy nekik netalán megengedett további határidőn túl is raktáraikban tartani akarják.²⁾

79. §. *Felügyelet a dohánykereskedőknel.*

A dohány elhelyezése és szállítása tekintetében a dohánykereskedők kincstári felügyelet alatt állanak az 54—69. §§-ban foglalt határozatok szerint.³⁾

délezett termelőtől, és amennyiben ezen dohány már más engedélyezett kereskedő birtokában léteznék, ettől megszerezhetők és külföldre kivihetők, vagy e célra más engedélyezett kereskedőknek átengedhetők; időközben azonban ezen dohány az erre kijelölt és a törvényes feltételeknek megfelelő raktárakban tartandó. (Ugyanott.)

¹⁾ 1868. dohányjüvedéki szabály 83. §.

Ezen biztosíték nem lehet csekélyebb, mint a kereskedésre engedélyezett dohánymennyiség értéke a közönséges pipadohány nagybani eladási árához mérve, és vagy készpénzzel, vagy értékpapirokkal, árkelet szerint, vagy pedig telek-könyvi bekeblézzel fedezendő.

Azok azonban, akik ismert személyi és vagyoni viszonyaiknál fogva a dohány kereskedési szabályok megtartása tekintetében elégséges biztosítást nyújtanak, a biztosíték letételétől felmenthetők. (Ugyanott.)

²⁾ 1868. dohányjüvedéki szabály 84. §.

³⁾ 1868. dohányjüvedéki szabály 85. §.

80. §. *Rendszegési birságok.*

Dohánykereskedők, kik az engedélyezettnél nagyobb mennyiségben, vagy más raktárakban, mint amelyek bejelentettek, dohányt tartanak, dohánykereskedési engedélyüket elvesztik és az illető dohányynak minden 56 kilogrammjától és minden hétre, melyen keresztül ezen szabályellenes tartás történt, 1 forint rendszegési birság alá esnek.

Hasonló rendszegési birság fizetendő, ha a kereskedők dohányukat az engedély lejárta után is raktáraikban tartják.¹⁾

Dohánytermelés saját használatra.

81. §. *A földterület minősége.*

Dohánytermelés saját használatra csak a belsőséghez tartozó házi kertekben egy darabban levő földtérzen engedtetik meg, mely szabályos négyszög alakban, azaz akkép hasítandó ki, hogy hossza a hosszával, szélessége a szélességével egyenlő és párhuzamos legyen. Ezen terület mérete és alakja az engedélyért való bejelentésben kijelölendő, és a jövedéki felügyelet tekintetéből az engedélybe beiktatandó.²⁾

82. §. *Engedély saját használatra.*

Az engedélyre azonban csak azok tarthatnak igényt, akik a polgári törvény rendelkezése szerint terhes szerződést köthetnek, és akik elkövetett dugarúság miatt illetékesen el nem ítéltettek, vagy más jövedéki kihágás folytán a dohánytermesztéstől el nem tiltottak; azonfelül igazolják, hogy a belsőséghez tartozó házi kertet tulajdoni vagy telekkönyvezett használati joggal, vagy egyházi és illetőleg iskolai javadalmaik, köz-közszégi vagy gazdasági hivatalaik után, vagy végre, mint álta-

¹⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 86. §.; P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 189. l.

²⁾ 1868. XIV. t. cz. 3. §. és 1868. dohányjövédéki szabály 50. §.

A helységekben kívül fekvő házak (p. o. gazdasági épületek, tanyák, koreszmák, vagy kéjllakok sat.) kertjeiben a saját használatra való dohánytermelést megengedni nem szabad. (P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 195. l.)

luk kibérelt jószág tartozandóságát rendes haszonbérben birják.¹⁾

83. §. *A dohány használati módja.*

A saját használatra termelt dohány csak az engedélyezett terület és az azzal közös háztartásban élő férfi családtagok által a magyar korona országaiban, és egyedül pipadohánykép használható fel.²⁾

84. §. *A földtér meghatározása.*

Saját használatra dohánytermelési engedély 20 □-ölnél se kisebb, se nagyobb területre nem adatik a jelentkező félnek. Ezenfelül azonban szabadságában áll a jelentkező félnek a 83. §. által jogositott és 16 esztendejét meghaladott egy férfi családtag számára 10 □-ölnyi további területet igénybe venni; az összes terület azonban 70 □-ölet túl nem haladhat.

Azon családtagok nevei, kiknek számára a szabályszerűen engedélyezhető 10 □-öl igénybe vétetik, a bejelentésben kiteendő és az engedélybe felveendő.³⁾

¹⁾ 1868. XIV. t. cz. 4. §. és 1868. dohányjövédéki szabály 51. §.

Bérelt házi kertekben csak akkor szabad adni a saját használatra való dohánytermelési engedélyt, ha a kert az egész házzal együltt, melyhez tartozik hivatalos célra ki van bérelve és abban az illető a természetbeni lakást bírja. (P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz. rendelete 124. §. 2. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 195. l.)

²⁾ 1868. XIV. t. cz. 5. §. és 1868. dohányjövédéki szabály 52. §.

Mint családtagok nem csak a saját használatra való dohánytermelésre jelentkező fél fiai, hanem az azzal közös háztartásban élő, a törvényes kort meghaladott valamennyi férfi rokonai is értendőek.

Ellenben házi tiszték, cselédek, üzlet- vagy hivatali segédek (lelkészeknél a káplánok), habár az engedélyezettek egy háztartásban élnek, családtagok közé ne sorzandók (P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz. rendelete 124. §. 3. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 195. l.)

³⁾ 1868. XIV. t. cz. 6. §. és 1868. dohányjövédéki szabály 53. §.

A volt katonai határőrvidéken még fennálló házközösségek számára saját használatra való dohánytermelésre az engedély a házfőnök nevére állítandó ki és az engedélyezendő tér tekintetében fennálló azon szabály, mely szerint oly házközösségnek, melyhez 10 férfinél kevesebb tartozik, 40; oly házközösségnek, melyben a férfiak száma 10—20-ig terjed, 40; ahol pedig 20 férfinél több van, 100 □-öl adandó, még érvényben van.

Ha valamely házközösség feloszlik, az abból kiváló egyes családok részére a saját használatra való dohánytermelési tér a fennebb 84. §-ban toglalt általános szabály szerint szabandó ki. (1876. IV. t. cz. 4. §.; P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 184. l.)

85. §. *Fogyasztási illeték.*

Aki saját használatra dohánytermelési engedélyt nyer, köteles *lehet 20 töl* az 1 forintra szabott felügyeleti illetéken felül fogyasztási illetéket is fizetni, mely minden engedélyezett □-öl után 40 krajczárban meg van állapítva.¹⁾
utána 8 f.
sz. l. felügy.
illeték = 9 f.

86. §. *Az engedély-okmány fedezeti tartama.*

A saját használatra való dohánytermelésről szóló engedély-
okmány csakis a termelésre következő év végeig szolgál fedezetül
a dohánytermelésre engedéllyel bíró természetűnek, a birtokában
levő saját terméséből származó dohánykészletre nézve.²⁾

¹⁾ 1868. XIV. t. cz. 7. §.; 1868. dohányjövédéki szabály 54. §.; 1876. IV. t. cz. 3. §.; P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 184. l.

A volt katonai határőrvidék azon lakosai részére, kik az ott érvényben álló szabályok folytán □-ölenkint $1\frac{3}{4}$ és $3\frac{1}{2}$ krajczár fogyasztási illeték fizetése mellett termeltek eddig saját használatukra dohányt, a fogyasztási illeték minden □-öl után 20 krajczárban, az ezen felül fizetendő felügyeleti illeték pedig minden egyes engedély után 50 krajczárban meg van állapítva.

Azon termelők részére, kiknek családjaikban az 1873. október 1. napját megelőző időből végvidéki katonai rokkantak vannak, az utóbbi élete fogytáig az eddig □-ölenkint $1\frac{2}{100}$ krajczárban fennálló engedélyi díj, a mérsékelt felügyeleti díj mellett, fenntartatott. (1876. IV. t. cz. 3. §.; P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 184. l.)

AB A saját használatra való dohánytermelésért járó fogyasztási és felügyeleti illeték mindig az engedély kiállításá előtt fizetendő; ezen illetékeket hitelezni nem szabad. (P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz. rendelete 124. §. 4. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 195. l.)

²⁾ 1876. IV. t. cz. 5. §.

Ki ezen időhatáron túl tart dohányt az előbbi év terméséből, az a dohányt mennyiségének megjelölésével az illetékes községi előjáráságnak még a határidő eltelte előtt szóval vagy írásban bejelenteni tartozik. Az előjáráság ezen körülmény valóságának felderítése mellett a pénzügyigazgatóság, ha oly bebizonyított körülmények fenn nem forognak, melyek a termelő azon állítását, hogy a feljelentett dohánykészlet annak előbbi évi terméséből származik, megcáfolják, a dohány elfogyasztására további határidőt szab ki.

Ellenkező esetben, ha tudniillik a bejelentés elmulasztatott, a határidő lefolyása után talált dohány, mint jogtalanul birtoklott, jövédéki eljárás alá vétetik. (1876. IV. t. cz. 5. §.; P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 184. l.)

Azon községi előjárók, kik a saját használatra való dohánytermelés körül rájuk ruházott teendőket nem teljesítik, 5—100 frtig terjedhető bírsággal fenytethetnek.

87. §. *A termelőknek saját használatra kiszolgáltatandó dohány.*

Azon egyének, akik engedély mellett a kincstár számára vagy külkereskedésre termelnek dohányt, saját használatukra leendő dohánytermelési engedélyt nem nyerhetnek, és kötelesek a kincstár számára átadás kötelezettségével termelt dohányukat a kincstári raktárakba beszállítani, a külkereskedésre kiállított terményt pedig hiány nélkül beraktározni.

Bejelentésekre azonban, és pedig a kincstár részére termelőknek az illető beváltó bizottságok által, a külföldre termelőknek pedig az illetékes pénzügyigazgatóság által, saját termésökből mind az engedélyezett termelő mind a velők közös háztartásban élő, és 16 évet túlhaladó férfi családtagok, úgy minden egyes feles kertészük, és ezeknek legalább 16 éves férfi családtagjai részére, fejenként 10 kilogramm közönséges pipadohány, mely nehéz dohányfajoknál az első közönséges osztályok, kerti leveleknél pedig a második osztály minőségét felül nem haladhatja, minden kilogrammért azonnal leteendő 60 krajczárra kiszabott fogyasztási illeték mellett, meghagyatik.

Erről az igazolásra szükséges okmány adatik ki, melynek érvénye, keltétől számítva, egy egész évre terjed ki.¹⁾

Ezen bírságok kiszabása és azoknak a közadók behajtására nézve fennálló törvények szerinti beszedése a pénzügyigazgatóságok által eszközendő. (1876. IV. t. cz. 7. §.)

Ha fontos körülmények alapján szükségesnek mutatkozik, a pénzügyigazgatóság saját közegei által a tényállásról meggyőződést is szerezhet. (P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzüg. i. Közlöny 14. sz. 173. l.)

¹⁾ 1868. XIV. t. cz. 8. §.; 1868. dohányjövédéki szabály 55. §.; 1876. IV. t. cz. 6. §.; P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 165. l.

Azon dohánytermelők, kik dohányt családtagjaik vagy feles dohánykertészeik és az utóbbik családtagjaik részére is meghagyatni kívánnak, kötelesek a kincstár számára vagy kiviteltre való termelésre szóló engedélyen kívül, az illetékes községi eljáróság részéről, nyomtatott hivatalos úrlapon kiállított bizonylatot bemutatni, melynek rovataiban feltüntetendő:

- a) a dohányt termelő község neve;
- b) a termelési engedély száma;
- c) az engedélyezett termelőnek, valamint a dohányfogyasztásra jogosított családtagjainak, továbbá a feles kertészeknek és azok családtagjainak nevei és lakhelyei;
- d) az igénybe vett dohány sulya;
- e) a fogyasztási illeték összege.

88. §. *A kiszolgáltatott dohány használata.*

A 87. §-ban foglalt határozatok szerint átengedett dohány csak az igazolási okmányban megnevezettek által, a magyar ko-

Ezen bizonylat az illető pénznaplóhoz mellékeltetik. A kiállításra szükséges nyomtatványok a községi előjáróknak darabonként 1 krajczár megtérítése mellett rendelkezésére bocsátandók.

A kincstári dohánytermelők kötelesek; a dohányt, melyet saját családtagjaik, illetőleg feleskertészeik és azok családtagjai részére megtartani kívánnak, a kincstárnak átadandó dohánytermésből külön elválasztani és minden egyes, az átvételre jogosított részére, külön kitűzött és a fejenként járó 10 kilogramm súly szerinti mennyiséget meg nem haladó csomagokban azon dohánybevéltő bizottsághoz szállítani, melyhez dohánytermésük beszállítására utasítva vannak.

A külföld számára dohányt termelők pedig kötelesek, a saját használatra igénybe vett dohányt a fenebb megjelölt módon csomagolva az illetékes pénzügyőri biztos elé állítani.

Mindakét esetben a dohány minőségére nézve megvizsgálandó és mérlegezendő.

Ha a dohány a szabályszerű minőséget meghaladná és kiszolgáltatásra alkalmasnak nem találhatnák, a kincstári termelő köteles azt beváltás alá bocsátani és helyette a terméséből megfelelő más minőségű dohányt kiválasztani; a kiviteli termelő pedig köteles, a dohányt raktárába visszahelyezni és helyette megfelelő más minőségű dohányt bemutatni. Ha az egyes csomagok a törvényes súlyt túlhaladják, akkor azok megfelelőleg kisebbitendők.

A kincstári termelők és azok családtagjai, illetőleg kertészei részére igénybe vett dohány után járó fogyasztási illeték a szállított dohánytermésért járó beváltási árból rovatik le; ha pedig ezen ár a fogyasztási illetéket nem fedezné és a hiányzó összeg készpénzben azonnal meg nem fizetetik, akkor csak annyi dohány szolgáltatandó ki, melynek fogyasztási illetéke a beváltási ár által fedeztetik.

A kiviteli termelők kötelesek, a dohány után járó fogyasztási illeték történt befizetését az illetékes adóhivatal nyugtájával igazolni és azt a pénzügyőri biztosnak átadni.

Minden egyes jogosítottnak a saját használatra meghagyott dohányra nézve mérlegjeggy szolgáltatandó ki, mely annak keltétől számítandó 1 éven át fedezetül szolgál. A mérlegjegyről 1 krajczár kiállítási költség szedendő be. Az engedélyezett termelő köteles a mérlegjeggyben megnevezett kertészeinek átengedett dohányt kiszolgáltatni; ellenkező esetben jövedéki vizsgálat alá vétetik és büntetetik.

A dohánybevéltő bizottságok és pénzügyőri biztosok a saját használatra átengedett dohánymennyiségekről külön jegyzékeket vezetnek és ezek a számadások megvizsgálására hivatott számvevőséghez beküldendők.

Azon dohánytermelőkről, kik az itt elősorolt feltételeknek eleget nem tesznek, feltetetik, hogy a saját használatra való dohány kiszolgáltatására igény nem tartanak. (P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 195—197. l.)

rona országaiban, és csak mint pipadohány használható fel, és azt másoknak átengedni tilos.¹⁾

89. §. *A bejelentési határidő.*

A saját használatra való dohánytermelés iránt a bejelentések a termelési év január hó 15-ig a községi előljárásnál írásban benyújtandók, vagy élő szóval megteendők.²⁾

90. §. *A bejelentések megvizsgálása.*

A községi előljárók a náluk tett bejelentéseket jegyzékbe felvenni, ezen jegyzékben a házi kertek birtoklását és az abban megnevezett családtagok iránti, valamint a bejelentésekben foglalt többi kitételek valóságát bizonyítani, a felügyeleti és fogyasztási illetéket beszedni és a bejelentéseket minden hó végével, a január hóban beadottakat pedig legfeljebb február 4-ig az érintett jegyzék tisztázata kíséretében az illetékes pénzügyigazgatóságnak beküldeni kötelesek.³⁾

91. §. *Felügyelet a községi előljárók részéről.*

A községi előljárók kötelesek arra felügyelni, hogy az engedélyt nyerők az engedélyezettnél nagyobb tért dohánynyal be ne ültessenek, kötelesek ennél fogva dohányültetvényük azon részének megsemmisítésére, mely az engedélyezett tért meghaladja, az illetőket meginteni, és ha a megintésnek azonnal elég nem tétetik, erről az illető pénzügyi hatóságot július 1. napjáig minden esetre tudósítani.

Az engedélyezett téren felül dohánynyal beültetett minden □-öl tér után, az azon levő dohányplánták megsemmisítése mellett 1 frt pénzbírság fizetendő.⁴⁾

¹⁾ 1868. XIV. t. cz. 9. §.; 1868. dohányjövédéki szabály 56. §.

²⁾ 1868. XIV. t. cz. 10. §.; 1868. dohányjövédéki szabály 57. §.

³⁾ 1868. XIV. t. cz. 11. §.; 1868. dohányjövédéki szabály 58. §.; P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 186. l.

⁴⁾ 1868. XIV. t. cz. 12. §.; 1868. dohányjövédéki szabály 59. §.

Azon községi előljárók, kik a fennebb körülírt teendőket nem teljesítik, 5—100 frtig terjedhető bírsággal fenyttenek.

Ezen bírságok kiszabása és azoknak a közadók behajtására nézve fennálló törvények szerinti beszedése a pénzügyigazgatóságok által eszközendő. (1876. IV. t. cz. 7. §.)

A nemesbítést czélzó dohánytermelés.

92. §. *A termelés megengedése.*

Tanintézeteknek, gazdasági egyesületeknek és társulatoknak, ha a dohánynyal nemesítési czélból művelési és kezelési kísérleteket akarnának tenni, folyamodásukra a pénzügyminister a kitzüzött czélhoz mért nagyságu területre illeték mentes dohánytermelési engedélyt adhat, de a szabályszerű felügyelet alól fel nem menthetők.¹⁾

Az ekképen termelt dohányból az illető intézetek kiállításokra, tudományos kísérletekre és szakértőkkel közlésre átengedett dohány mennyiség minden kilogrammja után fizetendő fogyasztási illeték 60 krajczárban állapított meg.

A megtartani kívánt mennyiség a pénzügyi hatóságnál bejelentendő és a netaláni felesleg a kincstár számára a beváltási árszabás szerint beszállítandó.²⁾

A dohánytermények kiállítása.

93. §. *A dohány kiállításának bejelentése.*

Az ország területén belől megtartandó terménykiállítások alkalmával minden egyes dohánytermelőnek, ki engedély mellett a kincstár vagy kivitel számára dohányt termelt és dohányt kiállítani szándékozik, megengedtetik, hogy saját terméséből megfelelő mennyiségű dohányt és a kiállításra szánt dohánynak jó karban tartása végett megkivántató mennyiségű leveleket is, saját őrizete és ápolása alatt tarthasson vissza mindaddig, míg a kiállítási bizottmányhoz leendő beküldésének ideje be nem következik, — ha

a) ebbeli szándékát, hogy a kiállításnál részt venni akar, az illető kiállítási bizottságnál bejelentette és ezen bizottságtól felvételi bizonylatot is nyert; és ha

¹⁾ 1868. XIV. t. cz. 16. §.

²⁾ 1868. XIV. t. cz. 17. §.; 1876. IV, t. cz. 6. §.; P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 186. l.

Intézetek és egyesületek által a dohánytermelésért benyújtott beadványok behatóan tárgyalva, a pénzügyministeriumhoz felterjesztendők. Az intézetek, egyesületek és társulatok dohánytermelése iránt gyakorlandó felügyelet szabályszerűen ugyan, de kellő tapintattal eszközözendő. (P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 197. l.)

b) a dohánynak szándékolt visszatartását — a felvételi bizonylat előmutatása mellett — az illetékes pénzügyőri biztosnak bejelenti.¹⁾

94. §. *A bejelentés felőli lelet.*

A tett bejelentés alapján a pénzügyőri biztos a leletet a helyszínen jegyzőkönyvileg felvéteti. Ezen jegyzőkönyvnek kell tartalmazni:

- a) az engedélyezett termelő nevét, lakhelyét és házsámát;
- b) a helység nevét, melyben a dohány termeltetett és azt, vajjon a dohány a kincstár vagy kivitel számára termeltetett-e; továbbá a termelési engedély számát;
- c) a visszatartott dohány mennyiségét csomók száma és ősúly szerint;
- d) a zár alá vehető helyiség megjelölését, melybe a dohány elhelyeztetik.

Ezen lelet az eljáró pénzügyőri közeg részéről a termelő engedélyében feljegyzendő és mind a jegyzőkönyv, mind pedig az engedélyre vezetett lelet a termelő által aláírandó.²⁾

95. §. *Az elküldendő dohány kezelése.*

A kiállításra kiválasztott és kellően megjelölt csomók egy pénzügyőri közeg jelenlétében megszámlálандók, megmérlegezendők és legöngyölendők és a pénzügyőri közeg által az ezen dohánnyt tartalmazó göngyre a hivatalos zár alkalmazandó.

Ha a termelő dohánytermésének többi részét a dohánybeváltó hivatalhoz már beszállította, illetőleg már beraktározta volna, — a kiállítási bizottsághoz el nem küldendő dohánycsomagok szintén megolvasandók és megmérlegezendők.

A kiállítási bizottsághoz elküldendő, valamint a termelőnél visszamaradt dohányról a lelet a 94. §-ban említett jegyzőkönyvbe folytatólag beiktatandó és a pénzügyőri közeg valamint a termelő aláírásával ellátandó.³⁾

¹⁾ P. M. 1878. december 9-én 65130. sz. szabályzata 1. sz.; 1878. Pénzügyi Közlöny 46. sz. 912. l.

²⁾ P. M. 1878. december 9-én 65130. sz. szabályzata 2. sz.; 1878. Pénzügyi Közlöny 46. sz. 912. l.

³⁾ P. M. 1878. december 9-én 65130. sz. szabályzata 5. sz.; 1878. Pénzügyi Közlöny 46. sz. 913. l.

96. §. *A dohány elküldési módja.*

A kiállításra szánt és hivatalos zárral ellátott dohányt a termelő maga tartozik az illető kiállítási bizottsághoz küldeni. E czélra az eljáró pénzügyőri közeg fedezeti okmányt állít ki, mely a küldeményt a szállítás alkalmával kíséri és a következő adatokat tartalmazza:

a) a termelő nevét, lakhelyét és engedélyi számát, és vajjon a dohány a kincstár számára vagy kivitelre termeltetett-e, továbbá a dohányt termelő község megnevezését;

b) a dohány fajtát, valamint súly és csomószám szerinti mennyiségét;

c) a ládák, csomagok, vagy egyéb göngyök számát és jegyeit;

d) a szállítási utat.

Ezen fedezeti okmány és annak másodlata a termelő és pénzügyőri közeg által aláírandó. A másodlat azután a kerületi pénzügyőri biztos által posta útján azon pénzügyőri biztoshoz juttatandó, aki a dohányt az illető kiállítási bizottságnak átadja.¹⁾

97. §. *Dohánykereskedők és saját használatra termelők által eszközözlendő kiállítás.*

Engedélyezett dohánykereskedők és saját használatra engedélyezett dohánytermelők szintén állíthatnak ki dohányt.

Részükre a pénzügyőri biztos közbenjárása csak a dohánynak fedezeti okmány mellett leendő beküldése végett szükséges.

Ezen okmány kiállítása miatt a kereskedőnek, illetőleg termelőnek a 93. §-ban említett felvételi bizonylat előmutatása mellett, az illetékes pénzügyőri biztosnál kell jelentkeznie.

A dohányra nézve eszközözlendő további eljárásnak a 95. és 96. §§-ban foglalt határozatok szolgálnak zsinórmértékül.²⁾

A kiállításra szánt dohánynak elküldési időpontját az illető kiállítási végrehajtó bizottság határozza meg.

A termelő az őrizete alatt maradt dohányt szabadon kezeli. A visszamaradt, és vagy a kincstár vagy a kivitel számára termelt dohány, rendeltetése szerint, vagy az illetékes dohánybevéltő hivatalhoz, vagy a kiviteli termelő vagy kereskedőnek hivatalos ellenzár alatt levő raktárába elhelyezendő. (P. M. 1878. december 9-én 65130. sz. szabályzata 3. 4. sz.; 1878. Pénzügyi Közlöny 46. sz. 913. l.)

¹⁾ P. M. 1878. december 9-én 65130. sz. szabályzata 6. sz.; 1878. Pénzügyi Közlöny 46. sz. 914. l.

²⁾ P. M. 1878. december 9-én 65130. sz. szabályzata 7. sz.; 1878. Pénzügyi Közlöny 46. sz. 914. l.

98. §. *A kiállított dohány visszaküldése.*

A kiállított dohány ugyanazon pénzügyőri közegek útján kúldetik vissza, kiknek közbenjárása mellett a dohány az illető kiállítási bizottságnak átadatott.

A kiállítás székhelyén levő pénzügyőri biztos felhívja a termelőt, hogy dohányát elvitesse; az elvitel alkalmával a biztos azon bizonylatra, melylyel a dohány annak idejében hozzá érkezett, a visszashállításra szükséges fedezeti záradékot rávezeti és annak akkép kiegészített másodlatát azon pénzügyőri biztoshoz küldi, ki a bizonylatot maga idejében kiállította.¹⁾

99. §. *Eljárás a visszaérkezett dohánynyal.*

A kiállítás befejezte után a kiállított dohány eredeti rendeltetésének, mely végre termeltetett, visszaadandó.

Ha a dohány a kincstár számára termeltetett, az az illető beváltó hivatalhoz beszállítandó; ha kivitelre termeltetett, a dohány az illető termelőnek vagy kereskedőnek pénzügyőri zár alatt levő raktárába visszahelyezendő; ha végre saját használatra termelésből származik, a dohány az illető termelőnek szabályszerű elhasználásra visszaadandó.²⁾

100. §. *Az osztrák terménykiállításokra nézve.*

A 93—99. §§.-ban foglalt határozatok a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokban megtartandó azon terménykiállításokra nézve is érvényesek, melyeken dohány állítatik ki.

Ezen kiállításoknál azonban a kiállítandó dohány a pénzügyőri biztosok által a budapesti fővámhivatalhoz küldendő be, mert csak ezen hivatal van hivatva, a dohánynak a kiállítási bizottmányhoz leendő beküldését közvetíteni.³⁾

¹⁾ P. M. 1878. december 9-én 65130. sz. szabályzata 7. sz.; 1878. Pénzügyi Közlöny 46. sz. 914. l.

²⁾ P. M. 1878. december 9-én 65130. sz. szabályzata 9. sz.; 1878. Pénzügyi Közlöny 46. sz. 914. l.

³⁾ P. M. 1878. december 9-én 65130. sz. szabályzata 9. sz.; 1878. Pénzügyi Közlöny 46. sz. 914. l.

Szabályok a dohánytermelők és községi előljárók számára.

101. §. *A dohánytermelés bejelentési határideje.*

A dohánytermelésre való bejelentések a kincstár számára és kivitelre a termelési év január végeig, és pedig a községi előljáróságnál benyújtandók.¹⁾

102. §. *A bejelentések bélyegkötelezettsége.*

A kincstár számára és saját használatra való dohánytermelésnél a bejelentések bélyegmentesek; a kiviteli dohánytermelést illető bejelentések bélyegkötelesek.²⁾

103. §. *A bejelentések megvizsgálása.*

A községi előljárók kötelesek a náluk benyújtott termelési bejelentéseket az azokban foglalt adatok szerint megvizsgálni, amint azok a kincstár számára, kivitelre vagy saját használatra szólnak, külön-külön jegyzékekbe azonnal bevezetni és minden hó végével (a január hóban beadottakat legfeljebb február 4-ig)

a) a kincstár számára tett bejelentéseket az illetékes dohánybevéltő felügyelőséghez;

b) a kivitelre és saját használatra való termesztésre szóló bejelentéseket pedig a pénzügyigazgatósághoz

a jegyzék tisztázata kíséretében beküldeni.³⁾

¹⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 62. §.

Ezen bejelentések, melyekhez az uralapok a kiállítási költség megtérítése mellett a községi előljáróságnál, vagy a dohánybevéltő hivatalnál megszerezhetők, a kérelmezők által sajátkezűleg aláírandók, vagy az írást nem tudóknál, a községi előljáróság által hitelesítendő keresztvonásukkal ellátandók. (1868. dohányjövédéki szabály 62. §.)

A kincstár számára való dohánytermelési bejelentéseket csak az e célra előnyomatott papíron szabad kiállítani és benyújtani. Előfordulhat különös körülményeket a felek más papíron leírhatják és azt az illető bejelentéshez csatolhatják. (P. M. 1876. május 8-án 19347. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 25. sz. 396. l.)

A saját használatra való dohánytermelés bejelentésére nézve lásd a 89. §.

²⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 64. §. Kérvények külföldre való dohánytermeléséért darabonként és minden kérelmezőre nézve 1 frt bélyeg alá esnek. (1868. illetékszabás 25. t. sz.)

³⁾ 1876. IV. t. cz. 7. §.

Ezen beküldés elmulasztása vagy késedelmes teljesítése, avagy a bejelentések megváltoztatása, az abban foglalt adatok kihagyása vagy kitörlése 5—100 forintig terjedhető rendszegési bírsággal fenyítettik.

104. §. Az engedélyek kiszolgáltatása.

A kincstár számára való dohánytermelési engedélyezés annak biztosításától függ, vajjon a dohánytermés a kincstár részéről átvettetik-e? (39. §. és 42. §. b). Ezen biztosítást a kincstár a nyers dohányanyag szükséglete arányában adja meg és ennél azon termelők vétetnek tekintetbe, kik az előbbi évben dohányt a kincstár részére termeltek, kötelezettségüknek tökéletesen megfeleltek és a dohánytermelésre okszerű művelési módot fordítottak.¹⁾

A pénzügyigazgatóság, illetőleg dohánybeváltó felügyelőség tartozik a kellő időben beküldött bejelentések feletti határozatait legfeljebb márczius 31-ig a községi előjáróknak kiküldeni; ellenkező esetben azok a kérelmezők javára elintéztetteknek tekintendők.²⁾

Ezen bírságok kiszabása és a közadók behajtására nézve fennálló törvények szerinti beszedése a pénzügyigazgatóságok által eszközözlendők. (1876. IV. t. cz. 7. §.; P. M. 1876. márczius 17-én és május 3-án 9987. és 19347. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. és 25. sz. 186. és 395. l.)

A kincstár számára való dohánytermelési bejelentések a beváltó felügyelőségnél a körzeti lajstromba vezetendők és a jegyzék kíséretében a pénzügyőri biztoshoz küldendők.

A pénzügyőri biztos a hozzá megérkezett bejelentéseket megvizsgálván, azokat megjegyzéseivel és bizonyításával ellátva 3 nap alatt a dohánybeváltó hivatalnak megküldeni tartozik. (P. M. 1876. május 8-án 19347. sz. körrendelete 6. és 7. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 25. sz. 398. l.)

¹⁾ 1868. dohányjövendéki szabály 66. §.

²⁾ 1876. IV. t. cz. 7. §.

Ha a kincstár számára az engedély megtagadtatik, vagy a bejelentett földterület megszorítottatik, az indokok a bejelentés 4. lapoldalán feltüntetettnek. A kért engedély megtagadása vagy a bejelentett földterület megszorítása ellen a felfolyamodvány az eredeti határozat hozzácsatolása mellett a határozat kézbesítésétől számítva 14 nap alatt, az illető dohánybeváltó felügyelőség útján a pénzügyministeriumhoz benyújtható. (P. M. 1876. május 8-án 19347. sz. körrendelete 9. és 12. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 25. sz. 399. l.)

Azon kincstári dohánytermelőknek, kik a dohányt nem az egyedül e czélra kellően elkészített földeken termesztik, hanem erre tarló-földeket is használnak fel, a termelési engedély ki ne szolgáltatandó.

A pénzügyőri közegek által a dohányültetvények felmérése alkalmával ezen körülményre ügyelendő és azon termelőkről, kik dohányt ilyen, ugyanazon évben egyszer már kihasznált földön termesztettek, ezen terület nagysága megjelölése mellett, jegyzék veendő fel, mely a pénzügyőri biztosság útján az illetékes dohánybeváltó felügyelőséghez küldendő át. (P. M. 1880. szeptember 28-án 62312. sz.; 1880. Pénzügyi Közlöny 38. sz. 436. l.)

105. §. *A termelési engedélyről való lemondás.*

Ha a termelő a kincstár számára vagy kivitelre megadott dohánytermelési engedéllyel épen nem, vagy egész terjedelmében élni nem akar, köteles ezt a községi előjárásának legfőlebb a termelési év május 15-ig, a lemondási nyilatkozattal ellátott engedély visszaadása mellett, bejelenteni.

Ezen bejelentés elmulasztása okul szolgálhat arra, hogy a termelő jövőre dohánytermelési engedélyben többé ne részesülhessen.¹⁾

105. §. *A legkisebb téren álló dohányültetés.*

Ha valamely, a kincstár számára vagy kivitelre engedélyezett, termelő

a) a mezei dohánytermesztésre 800 és

b) a kerti termesztésre 300 □-öl összefüggő térnél kevesebbet ültetne be dohánynyal és ezt figyelemre méltó okokkal nem igazolná, akkor jövőre dohánytermesztési engedélyt nem nyerhet.²⁾

107. §. *A felügyeleti és fogyasztási illeték visszatérítése.*

A felügyeleti, illetőleg fogyasztási illeték visszatérítetik esetleg leiratik, ha

a) az engedély a termelési év május 15-ig visszaadott, vagy ha

b) a dohánynövények elemi csapások által megsemmisítettek; ez azonban csak oly arányban történik, melyben ilyen esetknél a földadó-elengedésnek van helye.

108. §. *Dohánytermelés más földterületen.*

Ha a termelő rendkívüli körülmények miatt a kijelölt földrészen dohányt nem termelhet és e célra más területet kíván használni, ezt a községi előjárónál legkésőbb a termelési év május 15-ig köteles bejelenteni avégett, hogy azon esetben, ha a szán-

¹⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 67. §.

A községi előjáró köteles a nála beadott lemondásokat jegyzékbe foglalni, a jegyzéket május 16-án berekeszteni és annak tisztázatát az illető engedélyek és nyilatkozatok kíséretében legkésőbb május 18-áig az illető dohánybeváltó hivatalnak megküldeni. (P. M. 1876. május 8-án 19347. sz. körrendelete 16. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 25. sz. 400. l.)

²⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 68. és 12. §. (42. §.)

³⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 69. §.

dékba vett változás a pénzügyigazgatóság illetőleg dohánybeváltó felügyelőség által megengedhető, az engedély ahhoz képest kiigazítottassék.¹⁾

109. §. *A dohányplánták kiültetése.*

Dohányplántákat kiültetni, vagy azokat másoktól megszerezni csak azon személyeknek van megengedve, kik dohánytermelési engedéllyel bírnak, valamint ilyen plántákat csak oly egyéneknek szabad átengedni, kik dohányültetési engedéllyel el lévén látva, azok megszerzésére jogosítvák.²⁾

110. §. *A dohányplánták megsemmisítése.*

Ha valaki engedélynyerés reményében tenyészt dohányplántákat, a kért engedélyt azonban nem kapná, akkor köteles a plántákat vagy megsemmisíteni, vagy engedéllyel bíró termelőknek átengedni.³⁾

111. §. *Dohánykórók.*

A dohánylevelek leszedése után a földön visszamaradt dohánykórókat egyedül legeltetésre, tüzelésre vagy trágyakészítésre szabad használni.⁴⁾

112. §. *A községi előljárók közreműködése.*

Azon községek előljárói, melyekben dohány termeltetik, a 90. 91. 101. és 103. §§-ban foglalt szabályok teljesítésén kívül kötelesek:

a) a pénzügyi közegeknek hivatalos eljárásaikban segítségükre lenni: nevezetesen

b) a dohánynyal beültetett földterületek és a dohánytermés felvételénél közreműködni és a felvételi okmányokat aláírni;

¹⁾ P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14 sz. 187. l.; 1868. dohányjövedéki szabály 70. §.

Ha a dohánytermelésre nem az engedélyben kijelölt földek használtak, az illető a beültetett földterületre eső felügyeleti illeték 2-szeresével büntetettik. (1876. IV. t. cz. 16. §.)

²⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 71. §.

³⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 71. §.

⁴⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 72. §.

- c) a termelőkkel a dohánybeváltó bizottság előtt megjelenni;
- d) a dohánybeváltásnál annak egész tartama alatt közreműködni és
- e) a beváltási díj kifizetéséről a kellő elismervényt aláírni.¹⁾

Felügyelet a dohánytermelés fölött.

113. §. *A felügyelet gyakorlása.*

A dohánytermelés hivatalos felügyelet alatt áll. Ezen felügyelet gyakoroltatik :

- a) a dohánynyal beültetett földterület megtekintése és szükség esetén felmérése,
- b) a várható és valóságos termés felvétele és
- c) annak a helyiségekben való meg szemlélése által.²⁾

¹⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 73. §.

²⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 24. §.

Azon időpont, melyben a dohánynyal beültetett földek felmérése, vagy a dohánytermés felvétele valamely termelő községben eszközözendő, az illető pénzügyőri biztos, esetleg a szakasz által a községi előljárásnak hivatalos átiratban azon felhívással tudtára adandó, miszerint ezen művelethez irástudó községi előljárási tagokat rendeljen ki és a kitűzött határidőt a termelők között is a hivatalos kihirdetésekre nézve szokásban levő módon azon felhívással tegye közzé, hogy minden termelő az általa dohánynyal beültetett föld felmérésénél, illetőleg termése felvételénél személyesen, akadályozása esetén pedig a községi előljárásnak bejelentendő megbizottja által jelen legyen és érdekeire felügyeljen, mert ellenkező esetben távolléte annak jeléül tekintetik, hogy a pénzügyőrség eljárásával tökéletesen megnyugszik és az ellen utólag teendő kifogásokról lemond.

Az eljáró pénzügyőri közegek a kérdésben levő határnap közzétételéről bizonyítványt állíttassanak ki a községi előljárátság által. Az ebbeli bizonyítvány a pénzügyőri biztos útján a pénzügyigazgatósághoz a végre terjesztendő be, hogy esetleg azzal a földek, illetőleg a termés felvételénél meg nem jelenő termelők ellen engedély nélküli dohánytermelések, túllétek vagy dohánykevesebb beszállítások miatt megindítandó kereseteket, ezen bizonyítvány hiteles másolatával felszerelhessek.

Ha bármi ok miatt a földek felvétele, vagy a termés előirányzatára kitűzött határidő előre közzé nem tétetik, a termelők a felvételi műveletekhez az előljárátság útján meghívandók.

A földterületek felméréséről a lelet az ültetési névjegyzék 7. 8 és 15. és a termés mennyisége annak 9—14. rovataiba beállítandó; ezen jegyzék 6. és 16. rovatai pedig a felvétel napja feltüntetésére és a felvevő aláírására van rendelve. Azért a termelők felhívandók, hogy az utóbbi két rovatban és a termelési engedély 2-ik lapoldalán levő hivatalos lelet utolsó rovatában neveiket szintén írják alá. Ezen aláírás, vagy ha az a termelő részéről megtagadtatnék, ezen körülmény ugyanazon rovatokban a jelenlevő községelőjárói tag által is megerősítendő. (P. M. 1880. szeptember 21-én 38290. sz.)

114. §. *A plánták termesztésének ellenőrzése.*

Még mielőtt a dohányplánták kiültetésével kezdődik, a pénzügyőrség köteles, a dohánytermelőknél a dohányplánták termesztését ellenőrizni.

Erre nézve a 109. §-ban foglalt szabály szolgál zsinormértékül.¹⁾

A kincstári dohánytermelésre kellően elő nem készített, tarló- és oly földeket használni nem szabad, melyekről ugyanazon évben egy termés már learatott.²⁾

115. §. *Névjegyzék a dohánytermelő községről.*

Hogy a dohánynyal tetteleg beültetett földterületek felmérése jókor elkezdethessék és be is fejeztethessék, a kiállítandó névjegyzékek minél előbb, de legfeljebb június 15-ig tökéletesen a pénzügyőrség birtokában legyenek.³⁾

¹⁾ P. M. 1860. december 11-én 69239—2001. sz.; 1860. rendeletlap magy. melléklete 18. sz. 95. l.; 1868. dohányjövédéki szabály 71. §.

Miután a dohánytermelési engedélyben megjelölt területeken kívül eső, csupán plánták nevelésére szánt növényágakban dohányt termesztani tilos, a növényágakban nevelt plánták az engedélyezett terület kiültetése után azonnal és legkésőbb minden évben július hó végeig megsemmisítendőek.

Azon termelő ellen, kinek növényágaiban az említett határidő lejártá után dohányplánták találatnak, a dohány tilos termelése miatt a büntető eljárás megindítandó és az az 1876. IV. t. cz. 13. § értelmében büntetendő.

Azonfelül és eltekintve a megindítandó jövédéki eljárás kimenetelétől, oly termelőnek többé dohánytermelési engedély meg ne adandó. (P. M. 1879. július 22-én 4572. sz.; 1879. Pénzügyi Közlöny 34. sz. 441. l.)

²⁾ Az ugyanazon évben már egyszer használt, kellően elő nem készített és tarló-földeken termesztett dohány rossz és tartalom nélkül és az többször már az erjedés alatt elromlik, mert ha a forrást is kiállja, ugy csekély minősége miatt a gyártásnál kellően nem értékesíthető. Ilyen dohánytermelőeknek az engedély nem adatik, és azért a pénzügyőrség ezen körülményre felügyelni és elforduló esetben a beültetett föld jegyzékét a biztosság útján a dohányfelügyelőséghez beküldeni tartozik. (P. M. 1880. szeptember 28-án 62312. sz.; 1880. Pénzügyi Közlöny 38. sz. 436. l.)

³⁾ P. M. 1876. május 8-án 19347. sz. rendelete 27. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 25. sz. 403. l.

Mihelyt a pénzügyőri biztos valamely dohánytermelési községről a névjegyzéket megkapja, annak adatait a községenkinti telekkönyv 1—10. rovataiba (H minta) bevezetni, és azt esetről esetre minden halasztás nélkül a pénzügyőri szakasznak kiadni tartozik.

A pénzügyőri szakasz szintén köteles a saját körzetéhez tartozó községekről a H. minta szerinti telekkönyvet vezetni és annak 1—10. sz. rovatait kitölteni. (P. M. 1876. május 8-án 19347. sz. rendelete 25. 26. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 25. sz. 403. l.)

116 §. *A földterületek felmérése.*

Mihelyt a dohány kiültetve van, a pénzügyőrség köteles, községlőljárói tag közreműködése mellett,¹⁾ a dohánynyal beültetett földterületeket felmérni.

Azonban az egyes földterületek csak azon esetben ténylegesen mérendők fel, ha erre nézve másképen, p. o. a földadó munkálatai által, biztos támpont nem nyerhető.

De a kiültetett földnek az engedélyezett területtel való összhangzása mindenesetre állapítandó meg.²⁾

A dohányföldek felméréséhez mindig az illető dohánytermelő hivatód és a felhívás a községben (113. §.) közhírré teendő.³⁾

117. §. *A felmérési lelet.*

A dohánynyal tetteleg beültetett földterületek felmérésével megbízott pénzügyőri közegek kötelesek a dohánynyal beültetett földterületeket egyenként (az egyes földrészek felsorolása által) és összesen a névjegyzék 7. és 8. sz. rovataiba, valamint az illető engedélybe is bejegyezni.⁴⁾

118. §. *A felmérés célja.*

A dohánynyal beültetett földek felmérésénél meg kell győződni :

¹⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 73. §.

²⁾ P. M. 1860. december 11-én 69239—2001. sz.; 1860. rendeletlap magy. melléklete 18. sz. 95. l.

A dohányföldek felmérésére kiküldött pénzügyőrség a jelentési íven kívül a dohányültetési névjegyzékkel is látandó el. (Országos pénzügyigazgatóság Budán 1852. november 20-án 60221—3821. sz.; magy. szabályrendeletek 1852. gyűjteménye 162. t. 223. l.)

Túlültetéseknel a beültetett földterület nagysága mindig községlőljárói tag és a termesztő jelenlétében állapítandó meg; a felmérési lelet pedig azoktól aláírandó. (P. M. 1880. szeptember 21-én 38290. sz.)

³⁾ P. M. 1880. szeptember 21-én 38290. sz. (lásd. a 113. §. jegyzetét.)

⁴⁾ P. M. 1876. május 8-án 19347. sz. körrendelete 28. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 25. sz. 403. l.

A hivatalos lelet, melyben annak kelte és a szolgálattevők sajátkezü aláírásain kívül még a földterület tényleges beültetése feltüntetendő, nemcsak a dohánytermesztő kezeiben levő dohánytermelési engedélybe, hanem a külszolgálatban működő pénzügyőrség által a névjegyzékbe is vezetendő és az állomásra való visszatérésekor a szakaszvezetőnek átadandó. (Országos pénzügyigazgatóság Budán 1852. november 20-án 60221—3821. sz.; magy. szabályrendeletek 1852. gyűjteménye 162. t. 223. l.)

a) vajjon az engedélyben kijelölt földek és nem mások használtattak-e a dohánytermelésre,¹⁾ és

b) vajjon az engedélyben kitett földtérnél nagyobb nem ültetett be dohánynyal ?²⁾

119. §. *Dohány túlültetések.*

Ha a kincstár számára, vagy kivitelre termesztett dohány az engedélyben megnevezett földterületen ültetett, az engedélyezett téren túl tett következő ültetések nem esnek büntetés alá :

1) két holdat meg nem haladó engedélyeknél az engedélyezett tér 20 %₀ ;

2) 2 holdat túlhaladó engedélyeknél :

a) 2 hold után 20 %₀ ;

b) a további 8 holdtól vagy 2—10 holdig 6 %₀ ;

c) az azontúl engedélyezett vagyis 10 holdat meghaladó tér után pedig 4 %₀.³⁾

120. §. *A felmérési eredmény kimutatása.*

Mihelyt a beültetett földterületek felmérve vannak, a névjegyzék 8. sz. rovatában foglalt termennyiségek összegezendők, a telek-könyv 12. és 13. rovatai kitöltendők és a névjegyzék a pénzügy-őri biztossághoz beküldendő.

A névjegyzék szabályszerű vezetéséről szerzett meggyőződés

¹⁾ 1876. IV. t. cz. 16. §.

²⁾ 1876. IV. t. cz. 14. §.

Ezen hivatalos eljárásnál meg kell győződni, vajjon és mennyiben lettek az engedélyben megjelölt földrészek tetteg dohánynyal beültetve és a beültetett terület mennyiben haladja túl az engedélyezett területet. (P. M. 1876. május 8-án 19347. sz. körrendelete 28. sz. ; 1876. Pénzügyi Közlöny 25. sz. 403. l.)

³⁾ 1876. IV. t. cz. 15. §.

Azon termelő, ki az illetékes pénzügyi hatóság részéről a kincstár számára vagy kivitelre dohánytermelési engedélyt nyert, de az engedélyben kitett földtérnél nagyobb használ, minden □-öl után, mely jogtalanul beültetettnek tekintendő, 10 kr birsággal fenytetik. Ez esetben azonban a dohány megsemmisítésének helye nincsen. (1876. IV. t. cz. 14. §.)

Túlültetéseknel a büntető eljárás csak azon esetekben indítható meg, ha a beültetett földterület nagysága községelöljárói tag és a természetző jelenlétében fölvetetett és a felmérési lelet azoktól aláíratott. (P. M. 1880. szeptember 21-én 38290. sz.)

és annak láttamozása után kivezeti a biztosság saját telekkönyvét és küldi a névjegyzéket a dohánybevéltő hivatalhoz.¹⁾

121. §. *A termés állásának felvétele.*

A dohányföldek felmérése utáni idő alatt a termés állása ki-puhatólandó és annak eredménye a névjegyzék 15. sz. rovatában következőleg feltüntetendő: pl. „igen jó“ — „jó“ — „közepserű“ — „rossz“ — sat. Az előforduló elemi csapások, melyek által a termés mennyisége és minősége csökkentetett, szintén ugyanazon rovatba jegyzendők.²⁾

122. §. *A termés mennyiségének felvétele.*

A termés mennyiségének felvételénél a pénzügyőri közegek kötelezetnek arra, hogy lehető pontossággal a dohányzsinórok (botok) számát, hosszúságát és a dohány súlyát megállapítsák és az eredményt az engedélyben és a névjegyzékben részletesen és összesen kitüntessék.³⁾

A termés mennyiségének felvételéhez mindig az illető termelő és irni tudó községelöljárói tag hivandó és ezen felhivás a községben kihirdetendő (113. §.).⁴⁾

¹⁾ P. M. 1876. május 8-án 19347. sz. körrendelete 29. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 25. sz. 404. l.

A névjegyzék mindig azonnal és minden egyes községről elkülönítve küldendő a beváltóhivatalhoz, mert annak a beültetett földterületek felvételével ellátva legkésőbb augusztus 10-ig kell oda beérkezni. Be nem érkezés esetén a beváltó hivatal köteles, arról a pénzügyministeriumhoz jelentést tenni. (Ugyanott).

Vett hivatalos használat után a dohánybevéltő hivatal köteles az esetleg helyreigazított névjegyzéket a pénzügyőri biztossághoz vissza küldeni; az utóbbi pedig azt a pénzügyőri szakasznak adja ki, a termés előirányzatának felvétele miatt. (P. M. 1876. május 8-án 19347. sz. körrendelete 30. 31. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 25. sz. 404. l.)

²⁾ P. M. 1876. május 8-án 19347. sz. körrendelete 28. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 25. sz. 404. l.

³⁾ P. M. 1876. május 8-án 19347. sz. körrendelete 32. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 25. sz. 405. l.

⁴⁾ A termés felvételét tartalmazó névjegyzékek a következő határidőkben küldendők a dohánybevéltő hivatalokhoz:

a) a finom, középfinom, kerti- és erdélyi levelekre nézve október hó végeig;

b) a tiszavidéki kapadohányra nézve november hó 15-ig;

Súlyhiányok a beszállított dohányterméseknél.

123. §. *Nyomozások a helyszínen.*

Ha a beszállított dohány mennyisége nem áll megfelelő arányban a termelési terület nagyságához, — az a dohánytermelés helyszínen az illető termelési előírányzattal és az ugyanazon község többi termelőinek szállítmányaival való összehasonlítása után minél előbb eszközözendő nyomozások által állapítandó meg, vajjon a termés egy része nem hurczoltatott-e el, vagy nem tartatik-e csempészség végett elrejtve.¹⁾

124. §. *Kimutatások a terméshiányokról.*

A dohánybeváltó bizottság köteles: hogy az illető természeti telekkönyvben foglalt adatok összehasonlítása által gyanus termelőket kifürkészszerk, termelési előírányzatait valamint az általuk beszállított dohánymennyiségeket községenként jegyzékekbe foglalja és azokat minden hó végén, fontosabb és aggályos esetben pedig azonnal az illető pénzügyőri biztosságokhoz és a dohánybeváltó felügyelőséghez megküldje.²⁾

c) a debreczeni, muskatály, csetneki, közönséges kerti, szegedi, pécsi és szuloki dohányra nézve november hó végeig.

Be nem érkezés esetén a beváltóhivatal köteles, azt a pénzügyministeriumhoz feljelenteni. Vett hivatalos használat után a beváltó hivatal a névjegyzéket visszaküldi a pénzügyőri biztossághoz. (P. M. 1876. május 8-án 19347. sz. körrendelete 33. 34. és 35. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 25. sz. 405. l.)

A termés felvételénél előljárási tagnak és a természetőnek jelen kell lenni, a felvételi okmányok pedig azok által aláírandók; azért ezen hivatalos eljárásához csak írástudó előljárási tagok hivandók. (P. M. 1880. szeptember 21-én 38290. sz.)

Ha a dohánytermelőnél külön hosszúságu füzerek találtnak, pl.

150 füzér egyenkint 3 méter hosszú

100 " " 2½ " " ; mindenik hosszúságu

füzerek sulya külön puhatólandó ki és sorolandó fel, és ha a hason hosszúságu zsinorokra vagy botokra ismét különböző sulyu levelek, pl. tő-homok-vagy csücslevelek vannak felfűzve, ezen körülményre is kellő tekintet veendő és az átlagos suly gondosan kinyomozandó. (P. M. 1880. szeptember 21-én 38290. sz.)

¹⁾ P. M. 1876. október 17-én 52758. sz. körrendelete 33. §.; 1876. Pénzügyi Közlöny 50. sz. 859. l.

²⁾ P. M. 1876. október 17-én 52758. sz. körrendelete 33. §.; 1876. Pénzügyi Közlöny 50. sz. 860. l.

125. §. *A sulyhiány miatt eszközendő házmotózs.*

A pénzügyőri biztosok arra kötelesek, hogy a vett kimutatások alapján házmotózás és vizsgálattartás által a szükséges nyomozásokat azonnal megindítsák.

Ha jövedéki kihágás meg nem állapítatik, a termelő egyszerűen nyilatkozatra hivatandó fel: — mi okozta e a szállítmánya és az előirányzat közt mutatkozó különbséget?

Ha ellenben kiderül, hogy a termelő a dohánytermés egy részét már elhurcolta, vagy valahova elrejtette, jövedéki áthágás miatt a törvényszerű eljárás megindítandó.

A termelőnek jegyzőkönyvbe foglalt egyszerű igazolását a pénzügyőri biztos az illető dohánybevéáltó felügyelőséghez küldi.¹⁾

126. §. *Vélemény és tárgyalás a sulyhiányra nézve.²⁾*

A dohánybevéáltó felügyelőség a fennforgó viszonyok tekintetbevételével véleményét adja az iránt, vajjon és mennyiben az illető dohánytermelő termésének sulyhiánya igazoltnak tekinthető-e, vagy nem?

¹⁾ P. M. 1876. október 17-én 52758 sz. körrendelete 33. §.; 1876. Pénzügyi Közlöny 50. sz. 860. l.

²⁾ A pénzügyigazgatóságok a fogyasztási illetéken felül bírságra való ítélet hozatalát csak akkor kérelmezzék az illetékes bíróságoktól, ha a vizsgálatnál bebizonyul, hogy az illető termelő a hiányzó dohányt valóban a kincstárhoz való beszállítás alól elvonta, vagy azzal bármiképp tilos módon rendelkezett és ekkép arra nézve, hogy azzal jövedéki kihágást követett el, bizonyítékok léteznek, vagy pedig oly körülmények deríttetnek fel, melyek alapján az elkövetett jövedéki kihágás alapos gyanuja megállapítható.

Azért a dohány kevesebb szállítása miatt kimutatott dohánytermelőnél mindig azonnal házmotózás tartandó és az eredmény a tényleírásba bevezetettvén, ehhez képest a vizsgálat teljesítendő és annak eredménye a bevéáltó felügyelőséggel közlendő. (P. M. 1877. július 25-én 39329. sz.)

Azon termelők, kik a sulykülönbözetet igazolják, továbbá kérdés alá nem esvén, fennmarad a tárgyalás csak azok irányában:

a) kikhél az ellenük intézett vizsgálati eljárásnál, vagy dohány találtattott, vagy pedig, ha dohány nem találtattott, oly bizonyítékok szerezettek, illetőleg oly alapos gyanuok merültek fel, melyek szerint az általok elkövetett övedéki kihágás megállapítottnak, vagy pedig a bíróság előtt megállapíthatóan tünik fel.

Ezen gyanuok egyikét képezi azon eset is, ha oly termelők, kikhél dohány a pénzügyőri előirányzat felvételénél valóban létezett, semmi dohányt be nem szállítottak a kincstárhoz, vagy pedig ha a beszállított suly csak $\frac{2}{3}$ -át vagy még kevesebbet tette azon sulyrak, mely a pénzügyőrség által előír-

Igazolás esetén a tárgyalás azzal fejeztetik be, hogy az illető ügyirat, a felügyelőség véleményével felszerelve, az illetékes pénzügyigazgatóságnak tudomásvétel végett küldetik és a termelő a felügyelőségnél levő jegyzékben igazoltnak kijelentetik.

Nem igazolás esetén a beváltó felügyelőség köteles, hogy tekintettel a termelési földterületre, a dohányplánták állapotáról felvett látteletekre, a termelőnél talált dohányzsinórok számára, valamint a többi községbeli termelők dohányszállítási eredményeire, azon dohány mennyiséget puhatolja ki, mely az illető esetben kétségtelenül a beszállítás alól elvonatott.

Ezen vélemény alapján a pénzügyigazgatóság megindítja a jövedéki kihágás elkövetése iránti további eljárást a termelő ellen.¹⁾

Engedély nélküli dohánytermelés.

127. §. *Elbánás tiltott nagyobb dohányültetvényekkel.*

Azon jogosulatlan termelők, kiknek ültetvényei az engedélyben kitett földtérnél nagyobbak,²⁾ és melyek törvény szerint meg

nyozva volt; minélfogva fel nem tehető, hogy a különbözet a pénzügyőrség előirányzatának téves alapon tett felvételéből származik.

b) Kik a különbözetet igazolni ugyan nem bírták, irányukban azonban oly körülmények nem merültek fel, melyek alapján a dohányynak a kincstárhoz történt beszállítás alóli elvonását megállapítani lehetne.

Az a) alatt felsoroltak ellen a bírói büntető eljárás mindenesetre kérelmezendő; a b) alatt jeleztek azonban mindenekelőtt felszólítandók, hogy az ellenük különben megindítandó jövedéki bünvádi kereset kikerülése végett a fogyasztási illetéket 2 havi időhatár alatt fizessék be. Ha ezen felhívásnak eleget nem tesznek, ellenük a jövedéki büntető eljárás megindítandó és a bíróságtól mind a fogyasztási illeték mind pedig a bírság megítélése kérelmezendő.

Az első folyamodásu bíróság ítélete, ha azzal sem bírság sem a fogyasztási illeték nem ítéltetik meg, a kir. ítélő táblához felebbezendő.

Ha ellenben az illető fél a bíróság által a fogyasztási adón kívül bírság fizetésére is megítéltetik, és ha oly körülmények fognak fenn, melyeknél fogva feltenni lehet, hogy a kevesebb beszállítás a termelő vétsége nélkül eredt, akkor annak folyamodványa alapján a bírságnak kegyelemből való elengedése hozható javaslatba az 1876. XV. t. cz. 81. §. végpontja alapján.

Hasonló eljárás követendő a kiviteli termelő irányában is, megjegyeztetvén egyszersmind, hogy amennyire azoknak dohánykészletükben felmerült hiányok tekintetében műszaki vélemény lenne szükséges, az szintén a dohány-beváltó felügyelőségektől szerezhető be. (P. M. 1880. április 2-án 22020. sz.)

¹⁾ P. M. 1876. október 17-én 52758. sz. körrendelete 33. §.; 1876. Pénzügyi Közlöny 50. sz. 860. l.

²⁾ 1876. t. cz. 13. §.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 168. l.

nem semmisítendő, vagy kiknek ültetvényei a pénzügyministerium külön engedélye folytán meg nem semmisítettek, a pénzügyőrség által külön kimutatandók a beváltó hivatalnak. Ez utóbbi határozza meg a beszállítási határidőt.¹⁾

128. §. *Elbáns másnemű tiltott dohányültetvényekkel.*

Ha valaki engedély nélkül másnemű növények között elszórtan dohányt akkép ültet, hogy a dohányplánták rendes ültetvényt nem képeznek, vagy ha a dohánytermelés kertekben vagy bekerített területeken üzetett, a tilalomellenesen ültetett és még a mezőn, illetőleg kertekben talált dohány megsemmisítendő.²⁾

Hasonlóképen megsemmisítendő a saját használatra, de az engedélyezett téren fölül dohánynyal beültetett plánták.³⁾

¹⁾ P. M. 1876. október 17-én 52758. sz. körrendelete 34. §.; 1876. Pénzügyi Közlöny 50. sz. 861. l.

A jogosulatlan termelők által elért termelési és beváltási eredmények az illető község termelési telegkönyvébe függelékkel az engedélyezett termelőktől elkülönítve vezetendők be.

A jogosulatlan termelők részéről beszállított dohányért járó beváltási árak (a tuvarpótlék felszámítása ilyen esetekben elmarad) a dohányvételi pénztári naplóban kiadásba helyzetnek ugyan, de nem fizetettnek ki a vizsgálatalatt álló feleknek, hanem a bírságok fedezése végett mint letétemények bevételvezetnek.

A beváltó bizottságok kötelesek ilyenemű elismervényekről a letéteményezési naplócikkek megismertetésével másolatokat beküldeni az illetékes pénzügyigazgatósághoz, mely a kihágási eset lebonyolítása után ezen pénzügyi szegyekről megfelelőleg rendelkezik. (P. M. 1876. október 17-én 52758. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 50. sz. 861. l.)

²⁾ 1876. IV. t. cz. 13. §.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 167. l.

³⁾ 1868. XIV. t. cz. 12. §.; 1876. IV. t. cz. 14. §.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 168. l. A tiltott dohányültetvényekre nézve a jövedéki büntető eljárás megindítandó.

Ha külállományokban vagy kertekben szórványosan talált dohánynövények tekintetében a föld, illetőleg kert tulajdonosa tagadja, hogy a dohánynövényekről tudomása volt, és hogy azokat sem nem ültette, sem nem ápolta, már a nehézményezés és illetőleg a tényleírás felvételénél előljárási tag, esetleg szakértők közreműködésével derítendő ki a valódi tényállás, mi annál könnyebb, minthogy a dohány oly növény, mely csakis mivelés mellett tisztán tartott földben tenyészethetik, mert különben gyom által elnyomatik. (P. M. 1880. szeptember 21-én 38290. sz.)

Forgalom külföldi dohánynyal.

129. §. *Bevitel külföldről.*

Dohányt az illetékes pénzügyi hatóság engedelmével nélkül külföldről belföldre behozni, sem azon átvinni nem szabad.

A behozatalra az engedély csak az ezen engedélyben rész-sülőknek közvetlen használatára és megfelelő mennyiségben adatik meg.

A beviteli engedély, illetőleg a vám- és fogyasztási illeték megfizetéséről kiállított nyugta (bárca) az engedélyezettnek 1 évre szolgál fedezetül, amennyiben abban rövidebb időhatár nincs kitzüve.

Ha ezen idő alatt a dohány el nem használtatnék, akkor az engedélyezett köteles, ezt a pénzügyi hatóságnak bejelenteni és új engedély kiállításáért folyamodni.¹⁾

130. §. *Bevitel engedély nélkül; illetékmentes mennyiségek.*

Azon utazók, kik külföldről 2⁸/₁₀ kilogrammot túl nem haladó dohány- és szivarmennyiséget visznek magukkal, azt előle-ges engedelem nélkül a vámhivatali eljárás és illetékfizetés alá vethetik.

Magukkal vitt 35 gramm dohány és 10 darab szivar vám- és illetékmentes.²⁾

¹⁾ P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz. rendelete 78. §.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 188. l.

A külföldi dohánynak és szivarnak saját használatra kért behozatalára az engedély csak oly személyeknek adandó, kik beigazolják, hogy ők az enge-délyt adó pénzügyi hatóság kerületében tartják rendes lakhelyüket.

Ha a nyert engedély alapján a m. kir. vámhatáron át külföldről beér-kezett dohány és szivar a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és orszá-gok területén elfogyasztani szándékolják, akkor a dohány és szivar mindig azon cs. kir. vámhivatalhoz utalandó, mely az engedélyben megnevezve van, vagy mely az engedélyezett lakhelyéhez legközelebb esik.

Hasonlóképp a magyar korona területén elfogyasztani szándékoló dohány és szivar, mely a cs. kir. vámhatáron át hozzatik be, az illető magyar vagy horvátországi vámhivatalhoz küldetnek meg.

Ezen átutalás alól kivételnek az utazók által magukkal hozott és 2⁸/₁₀ kilogrammot túl nem haladó dohány- és szivarmennyiségek. (P. M. 1876. már-czius 17-én 9987. sz. rendelete 78. §.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 188. l.)

²⁾ P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz. rendelete 79. §.; 1876. Pénzü-gyi Közlöny 14. sz. 188. l.

131. §. *A külföldi dohány tartalása.*

Azon dohányt, mely külföldről hozatott be, nem szabad sem az ezen dohány behozatalára engedélyvel bírónak lakásához tartozó helyiségeken kívül tartani, sem azt másoknak különös engedély nélkül átengedni.

Ha a külföldi dohány behozatalára engedélyben részesülő személy egyszersmind kereskedést üz, az engedély mellett behozott dohányt iparüzletéhez tartozó helyiségekben nem tarthatja.

A kincstári raktárakból nem származó külföldi dohány megvámoltatására nézve más bizonyíték nem fogadtatik el, mint a dohánybirtokos nevére kiadott bécza.¹⁾

132. §. *Kereskedés külföldi dohánnyal.*

Belfölden külföldi nyers és gyártott dohánnyal kereskedni nem szabad.²⁾

A dohányra vetett fogyasztási illetékek.

133. §. *Átalában.*

Azon dohánytól, mely belföldön elhasználtatik, fogyasztási illeték fizetendő.³⁾

134. §. *Fogyasztási illeték kincstári gyártmányoknál.*

Kincstári raktárakból származó dohánygyártmányoknál a fogyasztási illeték az eladási árban már befoglaltatik.⁴⁾

135. §. *A dohánytermelők által fizetendő fogyasztási illetékek.*

A saját használatra engedély mellett termelendő dohánnyal a termelésre engedélyezett minden -ól után 40 kr. illeték fizetendő.⁵⁾

Az engedély mellett a kincstár számára vagy kivitelre dohányt termelő egyéneknek saját használatra kiszolgáltatott minden kilogramm dohányért 60 kr. fogyasztási illeték fizetendő.⁶⁾

1) 1868. dohányjövédéki szabály 80. §.

2) 1868. dohányjövédéki szabály 81. §.

3) 1868. dohányjövédéki szabály 96. §.

4) 1868. dohányjövédéki szabály 97. §. és P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz. rendelete; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 189. l.

5) 1876. IV. t. cz. 3. §.

6) 1876. IV. t. cz. 6. §. és P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz. rendelete 97. §. B. betű; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 189. l.

170 l. után
40 kr.
1. kg-
után 60 kr.

136. §. *Fogyasztási illetékek külföldi dohányért.*

A külföldről engedély mellett behozott dohányért következő fogyasztási illetékek fizetendők:

1 kilogramm szivar és szivarkáért	11 frt;
1 „ más dohánygyártmányért	8 frt. 40 kr;
1 „ nyers dohányért	7 frt. ¹⁾

A fogyasztási illetéken kívül azonban még a következő vámilletékek fizetendők:

- a) 1 kilogramm nyers dohányért 21 kr.;²⁾
- b) 1 kilogramm dohánygyártmányért 52¹/₂ kr.³⁾

137. §. *Fogyasztási illetékek jövedéki kihágásoknál.*

Mindazon esetekben, midőn jövedéki kihágások alkalmával a fogyasztási illeték a birság kiszabására alapjául vétetik, fogyasztási illeték fejében fizetendő:

a) külföldi gyártmányokért, vagy külföldi nyers dohányért és az országban tiltott módon készített dohánygyártmányokért a 136. §.-ban felsorolt összegekben;

b) a belföldön termelt dohánylevelekért és tiltott módon készített belföldi vágott dohányért minden kilogramm után 1 frt 60 kr.⁴⁾

138. §. *Dologi kezesség a fogyasztási illetékért.*

Azon dohány, mely belföldön termeltetett, vagy készített, vagy külföldről behozatott, zálogul szolgál az arra eső fogyasztási illetékért.⁵⁾

¹⁾ 1875. XIV. t. cz. 1. §. és P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz. rendelete 97. §. C. betű; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 189 l.

²⁾ 1875. XIV. t. cz. 1. §. — Nyers dohány közé tartoznak: feldolgozatlan dohánylevelek, szintűgy dohányormók, dohányszárak és dohányvirágok. (1878. XXI. t. cz. illetőleg az 1878. osztrák-magyar vámterület általános vámtarifája 7. szakasza a) betűje)

³⁾ 1875. XIV. t. cz. 1. §. — Dohánygyártmányok közé tartoznak: dohány tekercsekben, szétgöngyöltött vagy ormózott levelekben, vágott dohány, burnótak előkészített dohány, dohányliszt, dohányhulladék, szivarok, burnót; szintűgy a dohánylevelek száraiból és ormóiból készült papiros. (1878. XXI. t. cz., illetőleg az 1878. osztrák-magyar vámterület általános vámtarifája 7. §. b) betűje).

⁴⁾ 1876. IV. t. cz. 11. §.; P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz. rendelete 97. §. D. betűje; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 189. l.

⁵⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 98. §

139. §. *Kötelezettség a fogyasztási illeték fizetésére.*

A 135. § ban említett, dohányt saját használatra termelő egyéneken, vagy dohányban saját használatra részesülő termelőkön kívül a fogyasztási illeték fizetésére köteles mindenki:

a) aki dohányt a kincstár vagy annak bizományosai raktárából vesz;

b) aki dohányt külföldről behozat;

c) aki az állam kizárólagos rendelkezésére fenntartott dohányt ezen rendelkezésen alól oly cselekvény vagy mulasztás által elvonja, mely neki mint jövedéki rövidítés, büntársaság vagy bünrészesség avagy mint rövidítési kísérlet beszámítható;

d) aki tudva olyan dohányra tesz szert, mely a kincstár kizárólagos rendelkezése alól törvényellenesen elvonatott.¹⁾

140. §. *Személyes kezesség a fogyasztási illetékért.*

A fogyasztási illetékért, illetőleg a birság és fogyasztási illetékért személyesen kezeskednek:

a) a szállodák, vendéglők, pálinka-, bor-, sör-, vagy kávéházak tulajdonosai vagy bérlői, valamint kereskedők, gyárosok, szállítók és általában nyílt helyiséggel vagy raktárral bíró iparosok mindazon jövedéki áthágásokért, melyek az üzletükhez tartozó épületekben vagy helyiségekben követtettek el;²⁾

b) ha valaki, aki kincstári vagy jövedéki felügyelet alatt álló raktárból dohányt szállításra és valamely jövedéki hivatalhoz való állításra vett át és kötelezettsége szerint ki nem mutatja, hogy a dohányt a kijelölt hivatalhoz állította, köteles, amennyiben a sikasztó kideríthető nem volna, az elveszett dohányért a fogyasztási illetéket megfizetni, ha csak be nem bizonyítaná, hogy a hivatalhoz nem állított dohány előre nem látott esemény következtében semmisült meg.

Ezen határozmány akkor nem alkalmazható, ha a szállítás a kincstárral kötött oly szerződés alapján történt, melyben a hiányért járó megtérítés meghatározva van;

¹⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 99. §.

²⁾ Ezen vállalkozók is kezeskednek a jövedéki kihágásokra kiszabott birságok és fogyasztási illetékekért, amennyiben a jövedéki kihágás elkövetői ők magok, vagy családtagjaik, segédjeik, eselédjeik, munkásaik vagy ily helyiségekbe házalási vagy üzérkedési czélból bejáró egyének. (1876. IV. t. cz. 8. §.)

c) ha nyers dohánynyal töltött és pénzügyőri felügyelet alatt álló magán raktárban nem igazolható dohányhiány fedeztetik fel, a beraktározott dohány tulajdonosa még azon esetben is kezeskedik a hiányzó dohányra eső fogyasztási illetékért, ha jövedéki bünvádi eljárásra alapul szolgáló cselekmény vagy mulasztás ellene be nem bizonyítható ;

d) a kincstár részére vagy külkereskedésre engedélyezett termelő kezeskedik a fogyasztási illetékért, ha a hivatalos leltározásnál, vagy a termésnek a kincstári raktárba való szállításánál dohánykészletében nem igazolt hiány fedeztetik fel. Ilyen esetekben a fogyasztási illeték kilogrammonként 1 frt. 60 krtban fizetendő.¹⁾

Forgalom a kincstári dohánygyártmányokkal.

141. §. Az áruvási engedély.

A kincstári gyárakban készített, avagy eladási raktárakból származó dohánynyal csak azok kereskedhetnek, kik a dohányjövédék kezelésével megbízott hatóságok által a nagybani áruvási, vagy a fogyasztók részére való részletes eladásra rendelvek, és pedig csak azon helyen és azon dohánynemekre, melyre az engedély szól.²⁾

Ez értelemben szállodák, vendéglők, bor- és sörházak és más nyilvános helyek tulajdonosai és bérlői is tartoznak különös engedélyt kieszközölni, ha maguk vagy segédjeik által a vendégeknek dohánygyártmányokat eladni kívánnak.³⁾

142. §. Az áruvási megjelölése és nyitvatartása.

A dohányárusok kötelesek a reájuk ruházott üzletet nyilvános boltokban avagy eladási raktárakban gyakorolni.

Minden ily eladási hely czimtablával ellátandó és világosan megismerhetővé teendő. A kisárusok kötelesek áruhelyiségüket reggeli 7 órától esteli 9 óráig nyitva tartani és ilyen helyiségek csak

¹⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 100. §.; P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 190. l.

²⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 87. §.; P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz. rendelete; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 189. l.

³⁾ 1876. IV. t. cz. 9. §.

vasár- és ünnepnapokon délelőtti 9 órától 12 óráig, ugynevezett zárt ünnepeken pedig egész délelőtt maradnak zárva.¹⁾

143. §. *A dohány átalakítása tilos.*

A dohányárusoknak tiltva van, a kincstári gyárakból és rakhelyekből szerzett dohánynemeket átalakítani, azokat megnedvesíteni, vagy bármi más anyaggal vegyíteni.²⁾

144. §. *A mérték, suly és árszabás megtartása.*

A dohányárusok kötelesek a meghatározott mértéket és súlyt szorosan megtartani. A dohányt a pénzügyminister által megállapított eladási árszabásban foglalt áron felül el nem adhatják és amennyiben bizonyos dohánynem feltétlenül, vagy kedvezményi áron csak bizonyos egyéneknek, vagy bizonyos feltételek alatt adathatik el, azt másnak, kire nézve a meghatározott feltételek nincsenek kiterjesztve, el nem adhatják.³⁾

¹⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 88. §.

Vasár- és ünnepnapokon a dohányárulást korlátlanul csak reggeli 9 óráig, félig nyitott ajtónál és czimtábla kifüggesztése nélkül déli 12 órától délutáni 4 óráig, — délutáni 4 órától kezdve pedig minden korlátozás nélkül szabad gyakorolni. (Magy. szabályrendeletek 1851. gyűjteménye 87. t. 92. l.)

Az év legnagyobb ünneppajain, az ugynevezett normanapokon pedig a dohányárulást déli 12 óráig gyakorolni nem szabad. Ezen legnagyobb ünnepnapok alatt értendők: a karácsony-, husvét- és pünkösdvásárnapok, az urnap, kisasszony- és boldogasszony fogantatása napjai; a görög egyesült-és nem egyesült hitvallású községekben: az ur színe változása napja; — az evangélikus vagy reformatus hitvallású községekben: a nagypéntek.

Azon izraelita dohánytőzsérek részéről, kiknek dohány- és bélyegárudák adományoztattak, saját ünnep- és szombatnapjain az árulási ügylet szakadatlanul gyakorlandó; de ha az ügyvitelt hitvallásukkal megegyeztethetőnek nem tartják, meg van nekik engedve, hogy ezen napokon az árulást keresztényegének által láttathassák el. (Magy. szabályrendeletek 1852. gyűjteménye 91. t. 106. l.)

Mindazon dohányárusok, kik az árudát rendesen nyitva nem tartják, megfelelő rendbirságokkal büntetendők. A szabályellenesség kétszeri ismétlése esetén tőlük a dohányárulási jog elvonandó. (P. M. 1881. október 8-án 63939. sz.)

Miután a dohányárusok a magyar kincstár jövédéki czikkeinek elárulásátával foglalkoznak, kötelesek dohányeladási helyeiket magyar felirással ellátott czimtáblákkal megjelölni. Egyébiránt az illető dohányárus szabadságában áll, a magyar nyelv mellett, más nyelvű feliratot is használni. (P. M. 1871. július 31-én 39355. sz.)

²⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 89. §.

³⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 90. §.

145. §. *Az eladási engedély és árszabás kifüggesztése.*

Minden árulási helyiségben a pénzügyi hatóságtól nyert dohány-eladási engedély és a nyomatott dohány-árszabás látható helyen függesztessék ki.

Mindakét okmány, ha kívántatik, a vevőnek előmutatandó.¹⁾

146. §. *A dohánygyártmányok megszerzése és megjelzése.*

A dohányárusoknak tiltva van, a dohánygyártmányokat más kincstári rakhelyből, vagy más bizományostól megszerezni, mint amelyhez és kihez e végre utasítva vannak.²⁾

Mindazon dohánygyártmányok, melyek a magyar jövedék részére osztrák dohánygyárakban készítettnek, a magy. kir. árudaraktárakban való kiszolgáltatása előtt papirszalagokkal láttatnak el, melyekre a következő szavak nyomatva vannak: „*áruba bocsátatik a magyar jövedék részéről.*“³⁾

147. §. *A dohányárulási közegek felosztása.*

A dohánygyártmányok eladására jogosított magánszemélyek vagy nagy- vagy kisárusok.

A nagyárusok felosztatnak: főárusokra, alárusokra és nagyárusokra.

Főárusok azok, kik a gyártmányokat közvetlenül vagy valamely dohánygyárból, vagy kincstári árudaraktárból kapják, és a hozzá utalt alárusokat, nagyárusokat és kisárusokat gyártmányokkal ellátják.

Alárusok azok, kik a gyártmányokat főárustól szerzik, és nagyárusokat úgy, mint kisárusokat azokkal ellátnak.

Nagyárusok azok, kik a gyártmányokat vagy közvetlenül kincstári árudaraktárból, vagy fő- vagy alárustól szerzik meg, és azokat a hozzájuk utalt kisárusoknak kiszolgáltatni kötelesek.

¹⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 91. §.

²⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 92. §.

³⁾ A dohányárusoknál netalán található mindazon dohánygyártmány, mely nincs a magyar jövedék címjelzékeibe csomagolva, illetőleg azzal ellátva, vagy ha az osztrák jövedéktől származó gyártmány csomagolása külsején a fenn jelzett papirszallagot nem viseli, lefoglalandó és az árus ellen a 141. §.-ban foglalt határozat megszegése, illetőleg dohány tilalomellenes forgalomba hozatala miatt a jövedéki vizsgálat indítandó meg. (P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 178. l.)

Kisárusok azok, kik a gyártmányokat a nagyárustól szerzik meg, és azokat az árjegyzékben a kicsinybeni árusásra kiszabott áron a fogyasztóknak eladják.

A fő-, al- és nagyárusok a gyártmányokat mind a hozzá utalt árusoknak, mind pedig a fogyasztóknak is az árjegyzékben a nagyáruslásra kiszabott áron kiszolgáltatni kötelesek.¹⁾

148. §. *A nagy- és kisáruslás együttes gyakorlása.*

A nagy- és kisáruslás egy és ugyanazon személyre bizható és e végett minden nagyárudával kisáruslás is van egybekötve. Minden nagyárus mindazáltal a saját kisáruslására nézve az ezen üzletre vonatkozólag fennálló külön szabályok pontos megtartására köteleztetik.²⁾

149. §. *A bélyegjegyek árusása.*

A dohány árusásával együtt jár a bélyegjegyek, és ahol a pénzügyi hatóság azt jónak látja, a bélyegzett váltó-úrlapok eladása is.

A dohányelárusító közegek ennélfogva kötelesek, bélyegjegyeket, és ha a pénzügyigazgatóság szükségesnek látná, bélyegzett váltóúrlapokat is a szabályszerű feltételek mellett eladni. Ezen kötelezettség nem teljesítése esetén pedig kénytelenek a dohányáruslásról lemondani.³⁾

¹⁾ 1875. dohányeladási szabály 1. §.

²⁾ 1875. dohányeladási szabály 2. §.

³⁾ 1875. dohányeladási szabály 3. §.

Kivételes körülmények között, midőn bélyegárudáknak felállítása, illetőleg fenntartása a kincstár érdekében van, de oly bizományosok nem találkoznak, kik megfelelő bélyegkészlet tartásába készpénzt fektethetnek, az eddigi működésük alatt pontosaknak ismert bélyegárusoknak az elárusítandó bélyegjegyek és bélyegzett váltóúrlapok hitelbe is kiszolgáltathatók.

Az igénybe veendő hitelösszeg meghatározása a helyi viszonyok és kívánalmak különfeleléséhez képest a pénzügyigazgatóság belátására van bízva; irányadón azonban szolgál, hogy a hitelösszeg az eleve kellőleg megállapítandó 3 havi valószínű szükségleten túl ne terjedjen és az legfeljebb 500 forint érték erejéig adassék csak meg. Nagyobb hitelérték engedélyezése a ministerium jóváhagyását igényli. Ott, hol a bélyeg-kisárusok bélyeganyag-szükségleteiket a nagyárúda, vagy raktár közléségénél és a közlekedés könnyűségénél fogva akadály nélkül bármikor beszerezhetik, a bélyeghitel csak 6 heti, vagy 2 hónapi szükségletet meg nem haladó mérvben engedélyezendő. A hitellel bíró bélyegárusokat a megfelelő készlet tartására nézve szigoruan kell ellenőrizni, és azoknál,

A dohány-nagyárulásról.

150. §. A dohány-nagyáruda adományozása.

A dohánygyártmányok nagyárulására a jogosítvány csak nyilvános pályázat útján azon pályázóknak adományoztatik, kik ezen üzlet ellátásáért a pénzügyi hatóságtól a legcsekélyebb eladási díjt követelik és egyébként is az ezen üzlet vezetésére megkivántató képességet a pályázati hirdetményben foglalt feltételeknek megfelelőleg igazolják.

A nyert jogosítványról engedély-okmány állíttatik ki, mely a nyomtatott árjegyzékkel az árulási helyiségben szembeötlő helyen kifüggesztendő.¹⁾

151. §. A nagyárus jövedelme.

A nagyárus, jövedelme tekintetében, kizárólag csak a pályázatban, vagy az adományozási okiratban megszabott eladási díjra van utalva.

Az átadott nagyárudával bizonyos összegben meghatározott jövedelem egyáltalában nem biztosíttatik.²⁾

152. §. Viszony a jövedék irányában.

A nagyárus csak ideiglenesen fogadott bizományos, ki a dohánygyártmányok eladását a kincstár számára az e tekintetben fennálló szabályrendeletek értelmében a pályázatban, vagy az adományozási okiratban megszabott eladási díj mellett tartozik eszközölni és mindenben, ami ezen üzlet előnyös folytatására befolyással bir, készséggel közreműködni, nemkülönben köteles e tekintetben a pénzügyigazgatás utasításainak pontosan megfelelni.³⁾

kiknél a hitel daczára anyagihiány tapasztaltatik, a hitelkedvezmény azonnal megszüntetendő. Minden bélyeg-kisárus köteles a hitelértéket előlegesen vagy állampapiroknak és pedig a fennálló rendeletek által óvadékul nyilváníttott értékpapiroknak a budapesti áru- és értéktőzsdén jegyzett napi árfolyam szerinti értékben, kézi zálog gyanánt eszközölt letétele által, vagy pedig jelzálogi biztosítás által fedezni. (P. M. 1873. július 26-án, 36482. sz.)

¹⁾ 1875. dohányeladási szabály 4. §.

²⁾ 1875. dohányeladási szabály 5. §.

³⁾ 1875. dohányjövédéki szabály 6. §.

153. §. *Felmondási jog.*

A pénzügyi hatóság fel van jogosítva, valamely dohányeladási üzlet körül mutatkozó bármely változást megtenni és a közte és az üzletre jogosított személy közt fennálló szerződési viszonyt előlegesen felmondás után felbontani, anélkül, hogy az utóbbi evégből bármily kármentesítésre igényt tarthatna.

Ellenben a dohányárusnak is szabadságában áll, az üzletet felmondani.

A felmondási határidő mindkét fél részére 3 hónapban meg van állapítva.¹⁾

154. §. *A tőzsdéj megváltoztatása.*

Valamely fő- vagy alárushoz beszerzés végett utalt al- vagy nagyárus tőzsdéjének megváltoztatása az előbb nevezettek szerződési viszonyára befolyást nem gyakorol.²⁾

155. §. *A dohány-nagyárus tartalékkészlete.*

A nagyárus köteles a neki előszabott minden egyes dohány-nemből bizonyos, a pénzügyi hatóság által a helyi és közlekedési, valamint a fogyasztási viszonyokhoz képest meghatározandó időtartamra elegendő tartalékkészletet folyton tartani.

Ha valamely nagyárus önhibáján kívül azon helyzetbe jut, hogy a nála kiszolgáltatás végett megjelenő dohányárusokat csak úgy elégítheti ki, ha e célra az említett tartalékkészlethez nyúl: akkor ezt, miután a hozzá utalt eladási közegek a szükségelt anyag nélkül nem hagyathatnak, megteheti ugyan; ez esetben azonban köteles, az előszabott tartalékkészletnek kiegészítését célzó intézkedéseket azonnal megtenni, vagy a már megrendelt készlet beszállítását siettetni, egyuttal erről az előljáró hatóságnak jelentést tenni, és az indokot, melynél fogva az előszabott készlethez nyu'ni kénytelenített, igazolni.

Ha valamely fő-, al- vagy nagyárus az ezen rendkívüli esetekre előszabott, ugynevezett csonkíthatlan tartalékkészletet teljességében fenntartani elmulasztaná, anélkül, hogy ezt elégségesen iga-

¹⁾ 1875. dohányeladási szabály 7. §.

²⁾ 1875. dohányeladási szabály 8. §.

zolta volna, ezen készlet a pénzügyi hatóság által az illető dohány-
árus költségén egészítették ki.¹⁾

156. §. *A tartalékkészlet beszerzési módja.*

Az első csonkíthatlan készlet alakítására meghatározott do-
hányanyagot a nagyárusok vagy hitelre kapják a hitelezett pénz-
összeg törvényszerű biztosítása, vagy készpénzbeni fizetés mellett.

Azon dohányárusok, kiknek állandó hitel engedélyeztetett,
azt a csonkíthatlan anyagkészlet első beszerzése alkalmával kime-
ríteni kötelesek. Minden későbbi, a fogyasztás fedezésére szükséges
megrendelés a kincstári árudaraktárnál, vagy a fő- vagy az aláru-
nál, melynél az utalás szerint eszközzendő, az árunak átvétele
előtt készpénzben kifizetendő.

A kiszolgált dohányanyag hitelezett összegéről a dohánynagy-
árus jogérvényes kötelezvényt kiállítani és azt a pénzügyigazgató-
ságnak, melynek kerületében lakik, átadni köteles.

Ha a nagyárusnak állandó hitel nem engedélyeztetett, akkor
az, úgy az első beszerzést mint a később megrendelt anyagot a
kincstári árudaraktárnál, vagy a fő- vagy alárusnál, melyhez utal-
tatott, az árunak átvétele előtt készpénzben kifizetni tartozik.²⁾

¹⁾ 1875. dohányeladási szabály 9. §.

Az ugynevezett csonkíthatlan tartalékkészlet következőleg határozandó
meg: 1) a kincstári árudaraktárak székhelyein levő nagyárusoknak 4 napra; 2) a dohánybeszerzési helyen kívül levő nagyárusoknak 8 napra; 3) a 6 mér-
földnél távolabbra nem eső nagyárusoknak 10 napra; 4) a 6 mérföldnél távo-
labbra eső, de fekvőségükre nézve 12 mérföldnyi távolságot felül nem haladó
nagyárusoknak 14 napra; végtére 5) a dohánybeszerzési helytől 12 mérföld-
nél távolabb eső nagyárusoknak 3 hétre.

(Hasonlítsa össze a bécsi Reichsrathban képviselt királyságok és tarto-
mányokban fennállott cs. kir. dohány- és bélyegjövődéki igazgatóságának 1826.
november 29-én 6877—2083. sz. szabályrendeletével, mert a csonkíthatlan tar-
talékkészlet meghatározására nézve utasításról nem rendelkezünk).

²⁾ 1875. dohányeladási szabály 10. §.

A fenn említett jogérvényes kötelezvény a következő minta szerint álli-
tandó ki:

K ö t e l e z v é n y .

„1200 forint egyezer kétszáz forintról, mely összeggel, hogy a m. k.
államkincstárnak azon dohánynemüekért, melyek nekem 1883. október 8-ról kelt
megrendelésem folytán elárúsításra a győri m. k. dohányárudaraktárból külön
biztosíték kimutatása mellett kiszolgáltattak, adósa maradtam, ezennel jogere-
jüleg elismerem és beleegyezem, hogy a m. k. államkincstár azon dohány-
készletet, mely bízományi jogosítványom megszűnte vagy kötelezettségeim pon-

157. §. *A biztosíték.*

Dohányárus, ki dohányanyagot hitelre kap, a neki engedélyezett hitel fedezésére a kincstárnak biztosítékot nyújtani köteles.

Az anyaghitel biztosításául szolgáló biztosíték, vagy *a*) a magyar korona területén közhatóságoknál biztosítékkép elfogadható értékpapirokban, vagy *b*) a biztosíték-kötelezett kézi záloga által vagy *c*) ingatlanokra telekkönyvileg bejegyzett jelzálog lekötése által nyújtható.

A hitel csak az elfogadott biztosíték átadása, vagy a telekkönyvi bekebelezés megtörténte után utalványoztatik. Valamely nagyáruda az új közegnek csak az előszabott biztosíték valóban történt letételének igazolása után adatik át.

Ha valamely nagyárudának üzletterjedelme nagyobbodik, a dohányárus a biztosítékot a pénzügyigazgatóságtól e részben vett felszólításra felelni köteles.¹⁾

158. §. *Az anyagmegrendelés és az üres tartályok visszaszállítása.*

Minden nagyárus a szükséges dohányanyagot azon áruházi közegnél szerzi be, melyhez utalva van.

atlan teljesítése miatti felmondása alkalmával nálam és illetőleg számadásom alatt bárhol találatni fog, fentti tartozásom apasztása fejében az akkori árak szerint természetben visszavehesse; ha pedig ebbeli tartozásom a természetben visszavett dohány árából teljesen ki nem kerülne, ez esetben kötelezem magamat, hogy a hiányzó összeget 14 nap alatt a m. k. államkincstárnak kifizetendem, és feljogosítom a m. k. államkincstárt, hogy ezen kötelezettségem meg nem tartása esetében a hiányzó összeget egy általa szabadon választandó és szóbeli perekre illetékes bíróság előtt és pedig tekintet nélkül a követelés mennyiségére, sommás per után behajthatassa.

Kelt

(Két tanu.)

N. N.⁴

(1875. dohányeladási szabály A. mintája 25. l.)

¹⁾ 1875. dohányeladási szabály 11. §.

Biztosítékkul csak a következő értékpapírok fogadhatók el: 1) a magyar és osztrák államadóssági kötvények és államsorsjegyek; 2) a magyar és osztrák állam részéről kamatbiztosítást élvező vaspályák részvényei és elsőbbségi kötvényei; 3) a magyar földhitelintézet, a magyar általános földhitel-részvénytársulat, a pesti magy. jelzálog-hitelbank és a kisbirtokosok földhitelintézetének záloglevelei. — A papírok a tőzsde szerinti értékben fogadandók el; ha azonban a tőzsdeérték a névértéket meghaladná, azok csak a névértékben fogadhatók el. (P. M. 1875. június 23-án 19318. sz. és 1881. május 11-én 21310. sz.; 1875. és 1881. Pénzügyi Közlönyök 30. és 20. sz. 457. 517. l.)

Kincstári áruaraktárhoz kiszolgáltatás végett utalt dohányárus mindennemű dohányszükségletét ezen raktárnál előre megrendelni és e célra előnyomatott papíron szerkesztendő megrendelést ahhoz beküldeni tartozik.

A kiszolgáltatásra tartozik vagy személyesen megjelenni, vagy törvényes meghatalmazással ellátott megbízott által magát helyettesíteni. Az áruaraktár részéről a dohányárus megbízottjának az tekintetik, ki a törvényes meghatalmazással és a leszámolás eszközhetésére szükségelt egyéb okmányokkal jelentkezik.

A dohányárus tartozik, vagy személyesen, vagy megbízottja által az anyagot átvenni és annak súly és darabszám szerinti helyességéről, valamint minőségéről is meggyőződni, mert mihelyt részéről az átvétel megtörtént és ő az anyagnak darabszám vagy súly szerinti helyes átvételét bizonyította, a jövedéki raktárt az átadott anyagért már semmi tekintetben felelősség nem terheli.¹⁾

A nagyárus a megürült tartályokat a legközelebbi megrendelés alkalmával ismét visszaszolgáltatja.

A visszahozott tartályokért járó összeg a dohányárus javára beszámíttatik, feltéve, hogy azok továbbra is tökéletesen használhatók.

A bár visszaszolgáltatott, de összetört, megrongált, vagy egyébként haszonvehetlenné vált tartályok a visszavételből kizárva és azok ára az árus terhére esik.²⁾

1) 1875. dohányeladási szabály 12. §.

2) 1875. dohányeladási szabály 13. §.

A dohánygyártmány csakis szabályszerűen kiállított megrendelés alapján szolgáltat ki. (A nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 2. §.)

A megrendelésnek tartalmaznia kell:

1) a dohánygyártmány mennyiségét, nemét és árjegyzék szerinti elnevezését;

2) a fizetendő pénzösszeget, valamint a kincstári áruaraktárból kiszolgáltatandó tartályok értékét. Ezen érték ára a dohánygyártmányokért járó pénzösszeghez számítandó;

3) továbbá azt, hogy az igénybe vett kiszolgáltatás a hitelt túl nem haladja, ha hitel megengedettet;

4) a gyártmányok után járó tőzsdjé kiszámítását;

5) a dohányárus aláírását. (A nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 3. §.)

Oly megrendelés, mely nem a hivatalosan előnyomatott papíron állítatott ki, el nem fogadtatik. Minden megrendelés számmal megjelölendő akkép, hogy az egyes árusnak ugyanazon naptári évben kiállított megrendeléseit folyó számkokat nyerjenek. (A nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 4. §.)

159. §. *Az átvett anyagra vonatkozó kezesség.*

A dohányárus által akár hitelbe, akár készpénzfizetés mellett átvett dohányanyag annak tulajdonát képezi; az azonban semmi nemű magánjogi czimekből eredt igények alapján a pénzügyi hatóság engedélye nélkül és a kincstárnak járó illetékek lefizetése előtt mások részére sem le nem foglalható, sem mások által el nem árusítható.

A dohányanyag átvétele után mutatkozó mindennemű hiány vagy sérülés a dohányárus terhére esik, kivéve azon esetet, midőn a hiány vagy sérülés valamely elháríthatlan véletlen esemény következménye, mely esetben annak kérelmére és a beállott eseménynek, valamint a tönkre ment vagy sérült anyag mennyiségének és nemének törvényszerű bebizonyítása után a jövedék részéről ugyanazon mennyi- és minőségű más dohányáru az előállítási ár lefizetése mellett kiszolgáltatattik.

Addig is, míg az ilyen kérelemre nézve az illetékes hatóság nem határoz, a tönkre ment vagy sérült dohányanyag az eladási főkönyvben megfelelő külön megjegyzés mellett mint készlet feljegyzendő.¹⁾

160. §. *Az eladásra alkalmatlanná vált dohány.*

Ha a dohányanyag a dohányárus hibája nélkül további eladásra alkalmatlanná válik, akkor azt azon kincstári árudarakárnak, melyhez kiszolgáltatás végett utasítva van, visszaküldheti; mely esetben neki ugyanazon mennyiségű és minőségű más dohánygyártmány kiszolgáltatattik.

Az engedélyezett hitel rovására szóló megrendelések mindig a pénzfizetés iránti megrendelésektől elkülönítve szerkesztendők. (A nagyárusoknak 1875. lezárolási oktatása 5. §.)

A megrendelés rendszerint egyszeres kiállításban a pénzügyi hatóságnak mutatandó be, ha a dohányárus a kincstári árudaraktárral együtt egy és ugyanazon pénzügyi kerülethez tartozik. (A nagyárusoknak 1875. lezárolási oktatása 6. §.)

Ha azonban a kincstári árudaraktár más pénzügyi kerületben fekszik, akkor a megrendelés kettős kiállításban mutatandó be, és pedig *a)* az engedélyezett hitel rovására azon hatóságnál, melynek kerületében a nagyáruda van; *b)* készpénzfizetés mellett azon pénzügyi hatóságnál, melynek kerületéhez a kincstári árudaraktár tartozik. (A nagyárusoknak 1875. lezárolási oktatása 7. §.)

¹⁾ 1875. dohányjövedéki szabály 14. §.

A dohányárus köteles a további eladásra alkalmatlanná vált dohányanyagot mindjárt, mihelyt azt ilyennek felismeri, az eladásra alkalmas dohánygyártmánytól kiválasztani, és külön elszámításban tartani.¹⁾

161. §. *A tőzsdj.*

A fő- és nagyárusnak a kincstári árudaraktárból közvetlenül átvett dohányáruért a pályázati vagy adományozási okiratban meghatározott eladási díj a kiszolgáltatás alkalmával az árjegyzék szerint járó árban javára iratik.

Azon dohányért, melyet valamely al- vagy nagyárus főárustól hitelben átvesz, ez utóbbi eladási díjat nem igényelhet.

Minden nagyárus ellenben köteles a kisárusoknak készpénzfizetés mellett kiszolgáltatott dohányért járó eladási díjat mindjárt a kiszolgáltatás alkalmával felszámítani.

Ha valamely alárusnak vagy nagyárusnak járó eladási díj leszállítatik, akkor a főárus, kihez az előbb nevezettek kiszolgál-

¹⁾ 1875. dohányeladási szabály 15. §.

Ha a dohányárus el nem árusítható dohányanyagot, vagy dohánytartályokat visszaszállít az árudaraktárhoz, vagy ha büntetési igénybe vett dohányt (170. §.) szállít be: akkor a szállítmányt nyomatott jegyzékkel látja el.

Ezen jegyzék az elküldés előtt a pénzügyőri szakaszvezetőnek avégett mutatandó be, hogy ez az elküldendő tárgyakat megszemlélje és ezen hivatalos eljárást bizonyítsa. A jegyzék kettős, és ha az árudaraktár és a nagyáruda nem egy és ugyanazon pénzügyi kerülethez tartoznak, hármas egybehangzó kiállításban mutatandó be. (A nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 8. §.)

Az el nem árusítható és a dohányáruda raktárhoz visszaküldendő dohánygyártmányok jegyzéke az árudaraktár általi átvétele előtt a pénzügyigazgatóságnak bemutatandó. Erre ezen hatóság késedelem nélkül az árudaraktár által, esetleg ha az árudaraktár állomása a pénzügyigazgatóság székhelyén van, egy fogalmazási és egy számvevőségi tisztviselőnek közbenjárásával a dohánynak pontos megvizsgálását rendeli el, és ha akadály fenn nem forog, a visszaküldött dohánynak átvételére az engedélyt kiadja. Ha a dohányanyag minősége az árudaraktárból történt átvétel után bekövetkezett valamely esemény, vagy a beraktározás időtartama vagy módja folytán vesztett volna, akkor az eredetileg meghatározott árnak csak azon része fogadandó el a hitelezett tartozás lerovására, mely az annak visszamutatása időpontjában megállapított csökkent minőségnek felel meg. (A nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 10. §.)

A dohányárudaraktárhoz visszaszállított dohánygyártmányok iránti látélet kiállítására körüli eljárást a nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 11. §. tartalmazza.

tatás végett utalva vannak, a tőzsdij elengedett részét a kincstárnak visszafizetni köteles.

Ha ellenben valamely alárusnak vagy nagyárusnak járó tőzsdij felemeltetik, akkor az említett főárus a többlet megtérítését a kincstártól követelheti.¹⁾

162. §. *A tőzsdij elszámolása.*

A főárus a részére megszabott eladási díjból a kiszolgáltatás végett hozzáutalt alárusoknak és nagyárusoknak járó tőzsdijt is fedezni tartozik.

Hasonlóképen az alárus is a neki engedélyezett eladási díjból fedezni tartozik azon díjat, mely a hozzá kiszolgáltatás végett utalt nagyárusok részére megszabott.

A nagyárusok a nekik engedélyezett tőzsdijből a dohányanyag-
nak a kiszolgáltatás helyéről való elszállítására, nemkülönb az
üzletre vonatkozó minden egyéb költségeket is a kincstár elle-
nében támasztható bárminemű kártérítési igény nélkül viselni tar-
toznak.²⁾

163. §. *A nagyárusulás könyvitele.*

Minden nagyárus köteles üzletének folytonos és pontos áttekinthetése céljából a következő feljegyzéseket vezetni:

1) A pénzügyőrség által lapszámozott és hitelesített kis áru-
lá si k ö n y v e t. Ezen könyvben minden egyes, hozzá kiszolgál-
tatásra utalt kisárus, és ennél fogva a nagyárus számára is az általa
kezelt kisárusra nézve külön lap nyittatik, melyben összhangozón
a kisárus vételkönyvecskéjével, minden dohánykiszolgáltatás fel-
jegyzendő, és meghatározott időszakokban az előirt zárlat kitün-
tetendő.

2) A nagyárusulás bevételi- és kiadási könyve,
melyben minden, a kiszolgáltatás végett oda utalt nagyárusnak, és
így a saját nagybani eladása számára is külön számla nyitandó.
Ezen könyvnek minden egyes anyagbevételezést és minden ilyféle
kiadást tartalmaznia kell, és az a kellő időben számlák szerint
lezárandó.

3) Eladási főkönyvet ugyancsak az utóbb említett
minta szerint, melyből a nagyárusok által a negyedévenként bekül-

¹⁾ 1875. dohányeladási szabály 16. §.

²⁾ 1875. dohányeladási szabály 18. §.

endő eladási jegyzékek szerkesztendők. Ezen főkönyvben minden, akár kincstári árudaraktárból, akár nagyárustól szerzett, valamint azokhoz visszaküldött anyagmennyiségek hivatkozással az illető megrendelésekre, fuvarlevelekre és térti jegyzékekre, bejegyzendők, és az 1-ső és 2-ik pont alatt megnevezett könyvek segélyével minden évnegyed végével vagy pedig előtt és a) a kezdetleges készletnek és az új bevételnek összege, b) az eszközölt visszashállítások, c) a kiszolgáltatás végett beosztott nagyárosoknál és a fogyasztóknál nagyban elkelt dohánygyártmány mennyisége, d) a beosztott kisárosok és a saját kisárlásnak eladása, végre e) a meglévő készlet kitüntető.

4) A mérsékelt áru dohány iránti kimutatást, melybe minden egyes az erre jogosítottak által eszközölt dohánybeszerzés vezetendő.

5) A büntetési igény alá vett dohány iránti jegyzéket, mely az üzleti helyiségben megőrzendő.

Végre a nagyáros a leszámolási szabályrendeletben megjelölt kimutatások szerkesztésére és betérjesztésére is köteles.¹⁾

164. §. *Az üzleti helyiségek és kezelési szerek.*

A nagyárosok tartoznak az eladási üzletre alkalmas helyet választani, az üzlethelyiséget tisztán és az üzlet folytatására szükséges szereket jó karban tartani, és a súlymértékeket és mérlegeket évenként legalább egyszer újra meghitelesíttetni.²⁾

165. §. *Az üzleti helyiség megjelölése.*

Az üzleti helyiség a magyar állami czimmerrel ellátott tábla kifüggesztése által ismerhetővé teendő.

¹⁾ 1875. dohányeladási szabály 19. §.

A nagyáros minden évnegyed végével az illetékes pénzügyőri közeg közreműködésével az összes dohányanyag és tartályok készletét leltározni, könyveit lezárni és legkésőbb a leltár felvételére következő hó 3-ig a pénzügyigazgatósági számosztályhoz bemutatni tartozik:

a) a készletek leltárát az illető összesítésekkel együtt;

b) az elárúsítási kimutatást a legutóbb lefolyt $\frac{1}{4}$ évi időszakra;

c) az ezen időszak alatt mérsékelt áron eladott dohány iránti külön kimutatásokat a hozzájuk tartozó mellékletekkel együtt. (A nagyárosok 1875. leszámolási oktatása 20. és 33. §§.)

²⁾ 1875. dohányeladási szabály 20. §.

A nagyárus a magyar állam czimerét csak czimtbláján használhatja, de magyar állami czimerrel ellátott pecsétet használni tilos.¹⁾

166. §. *Az üzleti helyiség minősége.*

A dohánygyártmányok beraktározására szolgáló helyiségnek az e célra alkalmas, kideszkázott vagy burkolt padozattal ellátva kell lenni és az mindennemű, a dohánynemek tulajdonságainak ártalmas használatától menten tartandó. Ennél fogva abban más, szagot terjesztő tárgyakat elhelyezni nem szabad.

A burnótnemeket nevezetesen hűs, a vágott pipadohányt szelős, a szivarokat pedig alkalmas légmérsékletű száraz helyen, a padozattól legalább egy méternyi magasságban kell elhelyezni és a rakhely belső falait kideszkázni.²⁾

167. §. *A szállítás és beraktározás módja.*

A dohányanyagot annak szállítása alatt, az eső vagy havazás, valamint a hőség ártalmas behatása ellen szorgalmas betakarás által kell megóvni; rendeltetése helyén pedig kellően beraktározni és a beraktározás alatt pontosan kezelni. Ez utóbbi célra következő szabályok szolgálnak:

a) A burnóthordócskák fekvé és nem állva ászokfákra helyezendők. Azoknak a padozatot közvetlenül érinteni, valamint nyitottaknak tartani nem szabad. A burnótszelenczék ládákbán tarthatók; ha pedig azokból kivétettek, akkor azokat faállványokon egymásra kell rakni.

b) A zsákokban elhelyezett vágott pipadohányból 8 zsáknál többet nem szabad egymás fölé rakni, s gyakrabban megvizsgálandó, valjon az így egymás fölé rakott dohány nem melegeedett-e fel. Ha felmelegedés észlelhető, a zsákokat azonnal egyenkint kell rakni és kellő lehűtésükig így hagyni. Ha a lehülés 36 óra múlva sem történnék meg, akkor az anyagot közelebb kell megvizsgálni. Már egy izben felmelegedett zsákokból csak 3 darabot szabad egymás fölé rakni.

Csomagocskákban gyöngyölt vágott pipadohány vagy ládákbán, vagy e célra külön berendezett állványokon tartandó.

¹⁾ 1875. dohányeladási szabály 21. §.

²⁾ 1875. dohányeladási szabály 22. §.

c) Szivarokat és papírszivarokát ládákbán, vagy ha azokból kivették, állványokon kell tartani. Ha előbb nevezettek nyitottak, a szabad légnek ki nem teendők, mert különben a borítéklap merevül és repedez.

Semmiféle dohányanyagnak a falat érinteni nem szabad, hacsak az bedesz-kázva ninesen. Az anyagot végre azon sorrendben, amelyben az megszeresztetett, be kell raktározni és ugyanazon sorrendben kiszolgáltatni.¹⁾

168. §. *Bánásmód az árusokkal.*

A nagyárusok a hozzájuk utalt árusokat illedelmes bánásmódban részesíteni és minden időben — kivéve a vásár- és ünnepnapot — gyorsan és készségesen kielégíteni kötelesek.

Az órákat, melyek alatt a dohányárus eladási helyiségét nyitva tartani tartozik, az illetékes pénzügyigazgatóság, tekintettel a helyi viszonyokra, határozza meg, és az engedélyokmányban kiteszi. (142. §.)

Ameddig a kisárusítás nyitva tartatik, addig a nagybani eladást is kell eszközölni.²⁾

169. §. *A mérsékelt áru dohány eladása.*

A mérsékelt áru dohányt a szabályok pontos megtartása mellett és csakis az ezen kedvezményben részesített személyeknek szabad kiszolgáltatni.³⁾ Ezen dohányra igényt tarthatnak:

a) A cs. k. közös- és a m. k. honvédhadseregnek tetteleges szolgálatban álló katonái és honvédei az őrmestertől lefelé, a határozott időre szabadságolt legénység a szabadsági-oklevél előmutatása mellett, és a közösségben élő rokkantak, kik szolgálatot teljesítenek.

Ellenben a határozatlan időre szabadságolt legénység, valamint az elszórtan élő kegyzsoldos rokkantak ezen dohány élvezetére igényt nem tarthatnak.

b) A m. k. pénzügy-, vám- és adóórség, a szemléstől lefelé.

c) Azon börtönórségek, melyek erre különös engedélyt nyerne.

¹⁾ 1875. dohányjövédéki szabály 23. §.

²⁾ 1875. dohányeladási szabály 24. §.

³⁾ 1875. dohányeladási szabály 25. §.

d) A magukat könyör-adományból fenntartó szerzetek a burnóra nézve.¹⁾

Ezen dohány és burnót kiszolgáltatása kizárólag a felsorolt személyekre szorítkozik és rendszerint csak nagyárusok által az előszabott kiszolgáltatási jegyzékek vagy nyugták mellett eszközölhető. A dohányárus tartozik mindazon mérsékelt áru pipadohányt a kincstárnak megtéríteni, melyet nem szabályszerű kiszolgáltatási jegyzékek vagy nyugták alapján árusított el.

Miután a dohányárusok már a kincstári árudaraktárból való kiszolgáltatás alkalmával a mérsékelt áru dohányért az ez idő szerint kiszabott árt lefizetni tartoznak, ezen dohányynak jogosulatlanul kiszolgáltatott minden súlymennyiségeért az árjegyzéki ár és a lefizetett ár közti különbözetet a kincstárnak megtéríteni kötelesek.²⁾

170. §. *A mérsékelt áru dohány mértékei.*

A mérsékelt áru dohány mennyisége minden egyes, annak élvezetére jogosított egyén számára nagy és gyenge dohányos közti megkülönböztetés nélkül egy-egy óra 856 grammban, avagy 8 darab 107 grammnyi csomagocskában állapított meg.

Ezen mennyiségek a tul nem haladható maximumot teszik, mely nemcsak akkor szállítandó lejobb, ha a jogosított maga kevesebbet vesz igénybe, hanem akkor is, ha az előljárók, kik a bemonadások helyességeért felelősek, azon feltevésre alapos okkal bírnak, hogy ezen mennyiség a fennforgó körülményekhez képest az élvezetre jogosítottnak saját szükségletét meghaladja.³⁾

¹⁾ P. M. 1875. szeptember 4-én 42357. sz.; 1875. Pénzügyi Közlöny 40. sz. 639. l.

²⁾ 1875. dohányeladási szabály 26. §.

³⁾ 1875. dohányeladási szabály 27. §.

A kolduló-szerzetek tagjainak engedélyezett közönséges gyöngyöletlen burnót ára 500 grammért 42 krajczárral határozottatott. A havonkinti kimérés következőleg történik:

500 gramm egy szerzetesnek 42 krnyi áron ;

250 gramm egy apácának 21 krnyi áron ;

625 gramm egy irgalmas barátnek 53 krnyi áron ;

375 gramm egy Erzsébet rendén lévő apácának 32 krnyi áron. (P. M. 1875. szeptember 4-én 42357. sz.; 1875. Pénzügyi Közlöny 40. sz. 639. l.)

A burnót mérsékelt áron élvezetére csak a szerzetes papok és apácák tarthatnak igényt, nem pedig az azok szolgálatában álló világi személyek is. Továbbá csak a közönséges durva szemű, gyöngyöletlen burnótból szabad a meg-

171. §. *A mérsékelt áru pipadohány utalványozása.*

A mérsékelt áru pipadohány iránti kiszolgáltatási jegyzékek vagy nyugták a cs. k. közös-, és a m. k. honvédhadsereg katonasága és honvédsége számára a felügyelő hadbiztosok által irandók alá, és hivatalos pecsétükkel látandók el.

A hadbiztos távolléte vagy akadályoztatása esetére, vagy oly helyőrségekben, hol hadbiztosok nem léteznek, a hadbirák valamint a tér- és állomási parancsnokságok vannak ezen dohány utalványozására hivatva.

Állandó őrségelő csapatoknak, továbbá intézeteknek kiszolgáltatandó ilynemű dohányról való kiszolgáltatási jegyzékeknek vagy nyugtáknak mindenkor egy főtiszt aláírásával kell ellátva lenniök, még azon esetben is, midőn valamely ezen dohány élvezetére jogosított állandó vagy őrségelő csapatoknak parancsnoka maga is a legénység létszámához tartozó egyén volna, a jegyzék vagy nyugta saját aláírásán kívül még a tér- vagy állomási parancsnokságnak valamelyik főtisztje által is láttamozandó, kit a nyugtázott mennyiségért a felelősség terheli.¹⁾

engedett mennyiséget az erre jogosítottak számára mérsékelt áron kiszolgáltatni. (Magy. szabályrendeletek 1852. gyűjteménye 116. és 122. tételei.)

A mérsékelt áru pipadohány csak azon katonát vagy honvédet illeti, ki valóban szolgálatban áll, kenyeret és zsoldot élvez, és dohányozni szokott, tehát a dohányt saját fogyasztásra használja. (Magy. szabályrendeletek 1851. gyűjteménye 91. t. 96. l. és a cs. kir. pénzügyministerium 1860. rendeletlapja magy. melléklete 2. sz. 7. l.)

Miután a katonai kórodák beteg szobáiban a dohányzás feltételesen meg van engedve, és mérsékelt áru dohány a betegeknek ingyen szolgáltatandó ki, azért minden katonakórodában egy a szükségletnek megfelelő készlet tartatik, mely a mérsékelt ár mellett beszerzendő, és az orvosok megrendelése szerinti mennyiségekben a betegeknek kiszolgáltatandó. Tehát katonakórodák a katonaságnak előírt szabályok szoros betartása mellett mérsékelt áru pipadohány beszerzésére jogosítvák. (A cs. k. pénzügyministerium 1859. rendeletlapja 57. sz. 433. l.)

¹⁾ 1875. dohányeladási szabály 28. §.

A pénzügyőrség által kiállítandó ily vétbizonyítványok a szakaszvezetőktől, valamint az illető pénzügyőri biztosoktól is, a biztosság pecsétjének hozzányomása mellett, aláírandók. (A cs. kir. pénzügyministerium 1862. rendeletlapja 13. sz. 68. l.)

Azon dohány-kisárusok jutaléka, kik a cs. k. katonaságnak, m. k. honvédségnek, vagy pénzügyőrségnek kiszolgáltatandó limitó-pipadohány eladásával kivételesen vannak megbizva, 10—10 csomagért 3 krral meg van állapítva.

172. §. *Üzletvezetés valamely megbízott által.*

A nagyárus köteles a reá ruházott eladási üzletet személyesen vezetni és nincsen feljogosítva, azt bármily ürtügy alatt másnak átengedni vagy bérbeadni; ellenkező esethen a pénzügyi hatóság jogában áll, azt tőle minden előleges felmondás nélkül is elvenni.

Azon esetre azonban, ha a dohányárus akadályozva van az üzletet személyesen vezetni, megengedtetik neki, hogy e célra felhatalmazottat fogadhasson fel, kinek működése mindazáltal csak azon időpontban kezdődhetik, amidőn a pénzügyi hatóság a vállalkozó bejelentésére a meghatalmazott felvételét jóváhagyja.

A nagyárus e meghatalmazottjának minden az üzletre vonatkozó tetteiért felelős.¹⁾

173. §. *Közreműködés a kihágások felfedezésénél.*

A dohányárusok kötelesek, a dohányjövédéki kihágások felfedezése körül közreműködni és észlelt kihágásokat haladéknélkül a pénzügyi hatóság közel levő közegeinek feljelenteni.

Ők egyszersmind is kötelesek, a dohányeladásra vonatkozó egyéb észleleteiket megfelelő javaslat kíséretében a pénzügyi hatóságnak tudomására hozni.²⁾

174. §. *Az elkobzott dohány beszállítása.*

A dohányárusok kötelesek a büntetési igénybe vett dohányanyagot átvenni, megőrizni és a legközelebbi beszerzéskor az illető beszerzési raktárba vagy nagyárudába beszállítani.

10 csomagon aluli részletmennyiségek e mellett figyelmen kívül maradnak. (P. M. 1875. szeptember 4-én 42357. sz.; 1875. Pénzügyi Közlöny 40. sz. 639. l.)

A mérsékelt áru pipadohánynak a cs. és kir. közös-, és a magy. kir. honvéd-hadsereg, valamint a pénzügyőrség számára való kiszolgáltatására nézve a számvevőségi ellenőrzés az árusok eladási kimutatásaihoz csatolandó kiszolgáltatási jegyzékkel vagy nyugtákkal való összehasonlítás által gyakoroltatik. (A nagyárusokkal való leszámolás iránti szabályrendelet 33. §-hoz való 11. sz. minta és 1875. dohányeladási szabály 29. §.)

A mérsékelt áru pipadohány eladásából származó kiegyenlítések a nagyárusokkal negyedévenként eszközözendő leszámolás alapján pénztárilag foganatosítandók. (A nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 31. §.)

¹⁾ 1875. dohányjövédéki szabály 30. §.

²⁾ 1875. dohányjövédéki szabály 31. §.

Ha az egyik beszerzéstől a legközelebbi beszerzésig felsza-
porodott ily dohányanyagok sulya 56 kilogrammot meg nem ha-
lad, a dohányárus köteles azt a neki beszerzés végett kijelölt kinc-
stári raktárba vagy nagyárudába ingyen beszállítani.

Ha azonban ezen anyag sulya 56 kilogrammot meghaladt,
akkor a raktárba való szállításért a kárpótlást a közönséges fuvar-
árak szerint kapja meg.¹⁾

¹⁾ A dohánygyártmányok eladására vonatkozó 1875. szabályok 32. §.

A jövedéki kibágásokból eredt dohánynak valamely nagyárudába vagy
kincstári árudaraktárba leendő átadása mindig két, vagy esetleg 3 (160. §.)
példányban kiállítandó előnyomatott jegyzékbe foglalandó, melyekben a dohány-
nyalábok tételezései, a felek és lefoglalók tételezései és nevei, a lefoglalás
helye és ideje, a beszállítás ki által és mikor történt és a dohány sulya és
minősége kitüntetendők. E jegyzékek a dohány beszállítását eszközölő pénzü-
ügyi közegetől aláírva az illető nagyárudának vagy a kincstári árudaraktárnak
átadandók. A nagyárus vagy az árudaraktár bizonyítja a jegyzék egyik pél-
dányán a dohány átvételét, és kiszolgáltatja azt a pénzügyi közeget, mely
utóbbi e jegyzéket az illető tényleírásához csatolja. A nagyárusok ugyanazon
módon szolgáltatják be a lefoglalt dohányt a kincstári árudaraktárba, csakhogy
jegyzékeiket a pénzügyi közegek által átadott jegyzékekkel okmányolni, és az
átvételi megerősítésekkel ellátott jegyzékeket saját fedezetükre jól megőrizni
tartoznak.

A büntetési igénybe vett dohány legkésőbb minden hó végén a kinc-
stári árudaraktárba szállítandó, mivel minden késedelmezés a dohány használ-
hatóságát a kincstár kárára kevesbíti.

Azon dohányárus, kinél valamely lefoglalt és beszállítás végett átadott
dohány elveszett, köteles jogérvényesen bebizonyítani, hogy annak veszteségét
hibáján kívül egy előre nem láthatott elháríthatlan esemény okozta. Ha ezt
teljesen bebizonyítja, a kincstári árudaraktárhoz be nem szállított és neki meg-
őrzésre átadott dohányanyagért megtérítést fizetni nem tartozik. Ellenkező
esetben pedig ellene a büntető eljárás megindítandó, és amennyiben a dohány
az államterületen tilalomellenesen termeltetett, az attól járó fogyasztási illeté-
ket, és ha a dohány külföldről származik, a gyártmány minősége után járó
fogyasztási illetékek kívül még a vámdíjat is a kincstárnak, azonkívül még
minden egyes esetben a dohány értékét, — a kincstári dohánygyártmányok elő-
állítási költségei utáni kiszabás szerint megtérítésként a károsított fél számára
fizetni tartozik, ha ez utóbbi azt követeli.

A kincstári árudaraktárban vett, de tilalomellenes árusulás miatt lefoglalt
dohányanyagért, melynek előre nem láthatott elveszését a dohányárus jogé-
rvényesen be nem bizonyította, köteles az a gyártmánytól az árjegyzék szerinti
árt lefizetni; ha pedig az árjegyzék szerinti ár kisebb, mint az attól járó
fogyasztási illeték, úgy ez utóbbi, és ha a károsított fél követeli, a dohány-
gyártmány előállítási költségeinek ára is fizetendő. (Magy. szabályrendelet
1852. gyűjteménye 628. t. 773. l.)

A büntetési igénybe vett dohány a kincstári árudaraktárból megszerzett

175. §. *Hivatalos pénzek átvétele és beszolgáltatása.*

A nagyárusok más jövedéket illető pénzeket is kötelesek beszedni és beszállítani, ha az erre hivatott pénzügyi hatóság által ilyféle teendők reájuk ruháztattak.

Ez esetben az említett teendőket az e tekintetben fennálló szabályok szerint teljesíteni és a dohányüzlettől elkülönítve kezelni tartoznak.¹⁾

176. §. *A pénztár kijelölése.*

Az államkincstárral közvetlen elszámolásban álló minden dohány-nagyárusnak azon pénztár jelöltetik ki, melyhez a jövedék számára bevételezett készpénz beszállítandó.²⁾

és ahhoz visszaszállítandó dohánygyártmányok és tartályok iránti jegyzékek (160. §) fel nem veendő, hanem az iránt elkülönített jegyzék 2, és ha az árudaraktár és a nagyáruda nem egy és ugyanazon pénzügyi kérélethez tartoznak, — 3 példányban szerkesztendő. (A nagyárusoknak 1875. lezárolási oktatása 9. §.)

1) 1875. dohányeladási szabály 33. §.

Különösen megbizathatnak birságok, haszonbérek, fogyasztási adó bevételekkel, valamint jövedéki, büntérgyalási költségek, fizetések, bérek, nyugdíjak kifizetésével is. A dohányárusok a kincstár számára pénz-bevételeket és kiadásokat csak azon esetben eszközölhetnek, ha erre az illetékes hatóság által különösen utasítva lettek. (A nagyárusoknak 1875. lezárolási oktatása 12. §.)

Az ilyen megbizásban a bevételi és kiadási módzatok, feltételek és elővigyázatok szabatosan megjelölendők.

A kincstár, vagy a birság-feleslegek javára átvett pénzüsszegről a dohányárus legkésőbb a következő hó 3-ig a kimutatást az említett pénzüsszeg beszállításáról szóló vétbizonyítvánnyal együtt a felettes pénzügyi hatósághoz beküldeni tartozik. A bemutatott kimutatásokat a számvevőség megvizsgálja, a pénzügyi hatóság pedig a dohányárusnál netalán hátralékban maradt pénzüsszeg gyors behajtása iránt intézkedik. Az említett kimutatások a pénztárhoz menesztett rendelethez, egyéb esetekben pedig a főkönyvhez csatolandók. (A nagyárusoknak 1875. lezárolási oktatása 13. §.)

2) Azon dohányárus, kinek hitel nem engedélyeztetett, vagy ki az engedélyezett hitel már kimerítette, a dohánygyártmányok- és tartályokért járó pénzüsszeget, amennyiben beszámítandó tételek nem forognak fenn, rendszerint az árudaraktár székhelyén levő pénztárnál köteles lefizetni.

Ha azonban az árudaraktár nem a felettes pénzügyi hatóság székhelyén van, meg van engedve, hogy a nagyárus azon pénzüsszegen kívül, mely beszámoló okmányokkal kiegyenlíttetik, a megszerezni szándékolt tárgyak árára valamely kerületbeli pénztár- vagy hivatalnál készpénzbeli részfizetéseket előre is tehessen. (A nagyárusoknak 1875. lezárolási oktatása 14. §.)

177. §. *A pénzszállítások.*

A pénzszállítások vagy készpénzben, vagy teljesített kiadások beszámolásával eszközölhetők.¹⁾

178. §. *A készpénzszállítás.*

Ha a beszállítás készpénzben teljesítettik, azt ellennyugtával és oly pénzjegyzékkel kell ellátni, melyben a lefizetett pénzüsszeg bettikkkel, a lefizetésnek célja és napja, a pénztár, melynél, és a fél, ki által a fizetés teljesítettik, az utóbbinak aláírásával együtt kitüntetendő.²⁾

179. §. *A beszámolás mellett eszközzendő szállítás.*

Ha valamely dohányárus a kincstár számára kiadásokat teljesített, akkor köteles: nemcsak az átvevők részéről a kifizetett összegek átvétele iránt kiállított vétbizonyítványokat, hanem azon meghagyást is, melynek alapján a kifizetés történt, jegyzék kíséretében a fölöttes pénzügyi hatóságnak bemutatni.

Ha állandó illetékek, p. o. tiszti fizetések, bérek, nyugták sat., vagy más visszaforduló fizetések, mint p. o. lakbérek forognak szóban, melyek bizonyos meghatározott időszakokban teljesítendőek, akkor a fizetési meghagyás csak az annak alapján teljesített első fizetés iránt kiállított vétbizonyítványok bemutatásánál csatolandó és a későbbi fizetésekről szóló nyugtákban az említett meghagyás csak hivatolandó.³⁾

¹⁾ A nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 15. §.

²⁾ Ha a pénz a pénzügyi hatóság székhelyén levő pénztárhoz szállítatik, az ellennyugta a nevezett hatóság számosztályának mutatandó be.

A számosztály az ellennyugtát haladék nélkül megvizsgálja, a hivatalos eljárás teljesítését rávezeti és azt a pénzszállítónak visszaadja.

Az ily elismervénnyel ellátott ellennyugta alapján a pénztár a készpénzt átveszi. Az említett eseteken kívül pedig az illető pénztár a számosztály teendőit maga teljesíti. (A nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 16. §.)

³⁾ A nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 17. §.

Azon kiadások közé, melyeknek beszámítása által a nagyárus pénzszállítást eszközöltet, a neki járó tőzsdíjak is tartoznak. Ezeknél a kiegyenlítés mindig közvetlenül a dohányanyag megszerzése alkalmával eszközöltetik. (A nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 18. §.)

Hasonló módon a kincstári árudaraktárhoz visszaszállított tartályoknak; vagy a visszaküldött és visszavételre alkalmasnak talált haszonvehetlen dohány-

180. §. *A teljesített pénzzszállítás bizonyítása.*

Oly fizetésekre nézve, melyek a készpénzfizetés mellett megrendelt dohányanyag- és tartályokért járó ár lerovására teljesítettek, a vétbizonyítvány a segédlejstromból szolgáltatik ki, és pedig, ha a fizetés jövődöbeli megrendelések rovására teljesítetik, akkor a dohányárusnak az utalvány szolgáltatattik ki, a vétbizonyítvány pedig közvetlenül azon pénzügyi hatóság számosztályának mutandó be, melyhez az illető árudaraktár tartozik.

Ha a pénztár ezen pénzügyi hatósághoz nem tartozik, a vétbizonyítvány a legközelebbi napon beküldendő.

Ha azonban a fizetés egyidejüleges megrendelésre teljesítetik, az utalvány nem állittatik ki, és csak a vétbizonyítvány azon megjegyzéssel szolgáltatik ki, hogy utalvány ki nem lett állítva.

Minden egyéb fizetés a naplóban számoltatik el és az pénztári nyugtákkal bizonyittatik.¹⁾

A lezámolásról.

181. §. 1) *Az okmányokra nézve.*

A dohánynagyárus köteles az illetékes számosztálynál egyidejüleg a megrendeléssel bemutatni:

a) az utalványt azon összegekről, melyeknek a kiszolgáltandó dohányanyag és tartályok árából való lezámolást kéri;

anyagának ára is a dohányárus javára számittatik fel. (A nagyárusoknak 1875. lezámolási oktatása 19. §.)

Minden dohányárusnak szabadságában áll, hogy az illető hó folyamában az általa kifizetett kiadásokról a beszámoló okmányokat egyenkint is elismerés végett azon pénzügyi hatóságnál bemutatassa, melynek kerületéhez tartozik. A visszaküldött és elfogadásra alkalmasnak talált tárgyak értéke egyidejüleg bemutatott megrendelés esetén azonnal számittatik be. (A nagyárusoknak 1875. lezámolási oktatása 20. §.)

Azon pénzösszeg, melyre nézve a beszámoló okmányok a pénzügyi hatóság részéről szabályszerűeknek találtattak, a pénztár által a fennálló pénztári utastások szerint számoltatik el. (A nagyárusoknak 1875. lezámolási oktatása 20. §.)

¹⁾ A nagyárusoknak 1875. lezámolási oktatása 22. §.

Azon nyugta, mely előre lefizetett összegről az utalvánnyal együtt állittatott ki, a számosztály által a megrendeléshez csatolandó.

Ha az előre lefizetett összegről az utalvánnyal együtt egyidejüleg kiállított nyugta a megrendelés bemutatása idején a számosztályhoz még be nem érkezett, a kívánt dohány mindazonáltal kiszolgáltatható, ha az előre lefizetett

b) a visszaküldött dohányárúk iránti vétbizonyítványokat vagy jegyzékeket, melyeknek értékét a dohányárus a kiszolgáltatandó tárgyak értékéből leszámíttatni kívánja.¹⁾

182. §. 2) Az okmányok összeállítása és megvizsgálása.

Midőn nem az engedélyezett hitel rovására, hanem készpénzfizetés mellett rendeltetik meg dohánygyártmány; akkor az ezen gyártmányért járó pénz a megrendelés hátlapján kimutatandó.²⁾

összeg iránti utalvány valódisága vagy az eljárás helyessége ellen kétely nem merül fel. Ilyen esetben a később beérkezett nyugta az illető számadáshoz utólagosan csatoltatik.

Ha azonban ezen nyugta a számosztályhoz még oly időtartam lefolyása után sem érkeznek be, mely a lefizetést elfogadó pénztár átíratának beérkezésére szükséges időnek háromszorosát meghaladja; ezen késedelmezés a pénzügyi hatóságnak feljelentendő és a vizsgálat megindítandó. (A nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 27. §.)

1) A nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 23. §.

2) A megrendelés hátlapjára feljegyzendők:

a) a kiszolgáltatandó tárgyak nyers értéke;

b) a visszaszállított dohány és tartályok értéke a megtérítést elismerő jegyzékekre és vétbizonyítványokra való hivatkozással;

c) azon esetre, ha a nagyárus a kiszámitás körül felmerült tévedés folytán téritménytelen tartozik, ezen téritmény összege;

d) azon összegek, melyek a fizetendő ár lerovására előre lefizettek, hivatkozással az illető utalványokra;

e) a dohányanyag után járó tőzsdíjak összege;

f) a követelési összegek levonása után a dohányárus által készpénzben fizetendő maradvány. (A nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 24. §.)

A számosztály megvizsgálja a megrendelést, és ha nehézség nem merül fel, azt rövid uton a raktárral közli; az utóbbi a súlymennyiségre nézve netalán kiigazított megrendelést visszaszolgáltatja a számosztálynak.

A számosztály a dohányért járó pénzt helyesbíti, a tartályok árát hozzászámitja, kiszámitja a tőzsdíjat, feljegyzi a megrendelések hátlapjain a készpénzfizetési kimutatást, és reávezeti a végzáradékat következő szavakban: „A . . . frt . . . krról szóló lajstromnyugta bemutatása mellett a megrendelésben felsorolt tárgyak a kiigazított mennyiségben a dohány-árudaraktár által kiszolgáltatandók.“

Ha valamely korábbi árubeszerzésnél számadási hiba fordult elő, a kiegyenlítés oly módon eszközözendő, hogy az összeg a tartozás vagy lerovás azon rovatában, melyben az előfordult, hozzászámitatik vagy lerovatik. Egyidejűleg a történt kiegyenlítés ezen megrendelésre utólagosan feljegyzendő.

A végzáradék a pénzügyigazgató és számosztály-főnök aláírásával és pecséttel látandó el. A készpénzben fizetendő összegről bemutatandó ellennyugta a következő záradékkal láttatik el: „A . . . forint . . . kr. összeg készpénzben átveendő.“ (A nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 25. §.)

183. §. 3) A megrendelési okmányokkal való elbánás.

A bevételvezérlési rendelettel ellátott megrendelés a pénzjegyzékkel és a reá vonatkozó utalványok és vétbizonyítványokkal együtt azon pénztárnak adandó ki, mely a készpénzben lefizetendő összeget a dohányárustól, vagy meghatalmazottjától átveszi; a pénztár a teljesített fizetést feljegyzi a megrendelésen, a segédlejstrom bevételvezérlési tételszáma megjelölése mellett, és az ezen feljegyzéssel ellátott megrendelést a vonatkozó okmányokkal együtt adja át a dohányáruda raktárnak.¹⁾

184. §. *Dohányanyag kiszolgáltatása a raktárban.*

Az áruaraktaár a dohányárus, vagy helyettesétől bemutatandó pénztári nyugtát átveszi, azt, valamint a pénztár által vele közölt és a pénzügyi hatóság utalványával ellátott megrendelést az összes vonatkozó okmányokkal az anyagnaplóhoz csatolja, és amennyiben a fizetés szabályszerűen megtörtént, a pénzügyi hatóság meghagyásában foglalt tárgyakat a dohányárusnak vagy helyettesének kiszolgáltatja.²⁾

185. §. *A megrendelés értékét felülhaladó fizetés.*

Ha a pénzügyösszeg, melyre nézve a dohányárus egy vagy több utalványt mutat be, a megrendelés után eső összeget fedezi, akkor a végzáradék szabályszerűen (182. §.) állítandó ki és a készpénzben átveendő összeg kitételére rendelt ür keresztvonásokkal töltetik be.

¹⁾ A nagyárusoknak 1875. lezárolási oktatása 26. §.

²⁾ Ha a dohány nem a raktár székhelyén marad, akkor a raktár azt kiszolgáltatás előtt hivatalos zár alá helyezi és a szállítólevélben a szállítási utat és időtartamot az átvevő nyilatkozatával összhangzásban kitünteti.

Az átvevő a megrendelés hátlapján az eszközlött átvételt bizonyítani tartozik.

Azon esetben, midőn a raktár és nagyáruda nem egy és ugyanazon pénzügyi kerületben van, és a megrendelés 2 példányban bemutatandó, az egyik példány a legközelebbi napon azon pénzügyi hatóságnak küldendő, melynek kerületében a dohányárus üzlete gyakoroltatik. A megrendelés hátlapján azon tételszám, mely alatt a szállítmány az anyagnaplóban kiadásba tétetett, feljegyzendő.

Mihelyt a megküldött dohányanyag a dohányárushoz érkezett, ez a fuvarlevelet legfeljebb 24 óra alatt az áruhely felügyeletével megbízott tisztviselőnek bemutatni köteles. (A nagyárusoknak 1875. lezárolási oktatása 28. §.)

Ha a pénzösszeg, melyre vonatkozólag a dohányárus egy vagy több utalványt mutat be, a megrendelés után járó összeget meghaladja, a pénztárnak a végzáradékban meghagyandó, hogy a dohányárus javára eső többletet mint visszatérített jövedéki bevételt kiadásba és egyuttal mint jövedéki bevételt bevételezésbe tegye, és hogy a dohányárus számára ezen többletre nézve utalványt állítson ki, melyet az a legközelebbi megrendelés alkalmával hasznára fordíthasson.¹⁾

186. §. *Megrendelési záradék a hitel megengedésénél.*

Ha engedélyezett hitelt való megrendelés mutattatik be, annak hátlapján ugyan szintén a készpénzfizetés szabályszerűen (182. §.) feljegyzendő; a végzáradék azonban ekkép szerkesztendő: „azaz . . . forint . . . kr., mely összeg a dohányárusnak . . . forinttal engedélyezett és a jelen évi hó én . . . sz. alatt kelt megrendelésével . . . frt . . . krig kimerített hitel rovására a szabályszerű feltételek alatt hitelezetik.“

„A jelen megrendelésben megjelölt dohányanyag és tartályok kiszolgáltatása ellen akadály nem forog fenn.“

Ezen a számosztály által kiállított és a pénzügyigazgató által is aláírt záradék alapján az árudaraktár a kívánt tárgyakat kiszolgáltathatja.²⁾

187. §. *Az írományok továbbítása és a vitelbér.*

A nagyárusok kötelesek az anyagbeszerzés alkalmával a hivatalos írományok továbbítását ingyen eszközölni, és a reájuk bizott eladási üzlet ügyeiben felmerülő minden vitelbért és küldönczkölt-

¹⁾ A nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 29. §.

²⁾ Ha a dohányárusok kiszolgáltatásánál a súly és mennyiségre nézve lényegtelen különbségek merülnek fel, a megrendelés rövid uton a pénzügyi hatóságnak mutatandó be. Az utóbbi elrendeli, hogy azon esetre, ha a kiszolgáltató mennyiség a megrendelésben kitüntetettől nagyobb, a különbség összege az anyag átvétele előtt a pénztárnál lefizetessék és azt a megrendelésre is feljegyzi.

Ha a dohányanyag és tartályok értéke csekélyebb mint az, mely a megrendelésbe és készpénzfizetés iránti kimutatásba felvétellett, a pénzügyi hatóság a megrendelésen megjegyzi: „A dohányanyag és tartályok kiszolgáltatása alkalmával eszközölt kiegyenlítés szerint azok nyers értéke csak . . . frt . . . kr. és az eladási díjak összege . . . frt . . . kr.; e szerint tehát a hitelezett összeg . . . frt . . . kr., azaz . . . forint . . . krajczárra száll le.“ (A nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 30. §.)

séget, valamint az üzlet vezetésére szükségelt nyomtatványokra is a kiadásokat az üzletre vonatkozó minden egyéb költséggel együtt sajátjukból fedezni.¹⁾

188. §. *Eljárás a mulasztással vádolt nagyárus ellen.*

Ha a dohányárus a reábizott eladási üzletet a fennálló szabályok ellenére vezeti, az illetékes pénzügyi hatóság a körülményekhez képest ellene

- a) vagy a közös zárt;
- b) vagy az üzletnek zárgondnok alá helyezését;
- c) vagy az eladási üzlettel való elmozdítását rendelheti el.²⁾

189. §. *A közös zár.*

A közös zár abban áll, hogy a dohányárus összes dohánykészlete külön e célra kirendelt hivatalos közeg jelenlétében leltározatik, és mind az anyag, mind pedig a készpénz a dohányárus és a tisztviselő által akkép közösen zár alá vétetik, hogy a dohányárusnak csakis az egy napi eladásra való anyag bocsátatik rendelkezésére.

A napi bevétel szintén közös zár alá vétetik és minden anyag-megrendelés a pénzügyi közeg által is aláíratik.

A közös zárnak költségeit a dohányárus viseli.³⁾

190. §. *A zárgondnokság.*

Az üzletnek hivatalos zár alá vételénél a dohányárus az üzlettől ideiglenesen elmozdítottatik, és annak vezetése egy a pénzügy hatóság által e célra kirendelt személyre bízatik.

Azon dohányárus, kinek üzlete hivatalos zár alá vétetett, köteles az üzlet vezetésére szükségelt helyiségeket és szereket a zárgondnoknak átengedni.

Ha a nagyáruda jövedelme a kincstárnak beszállítottatik, akkor az a helyiségek és szerek használatáért mindjárt a zárnak elrendelése alkalmával megállapítandó méltányos kárpótlás fizettetik.

¹⁾ 1875. dohányeladási szabály 34. §.

²⁾ 1875. dohányeladási szabály 35. §.

³⁾ 1875. dohányeladási szabály 36. §.

A zár alá vételnek költségei mindazonáltal, úgy mint a közös zárnál, azon dohányárus terhére esnek, ki ellen a zár elrendeltetett, kivéve azon esetet, midőn a terhére rótt vétségéből magát kimenteni képes.¹⁾

¹⁾ 1875. dohányeladási szabály 37. §.

Azon tisztviselők, kikre valamely nagyárudának zárgondnoksága ideiglenesen bízott, és kik ennél fogva egészen a nagyárus helyébe lépnek, az al-, nagy- és kisárusoknak kiszolgált, valamint az azok által visszaküldött vagy elárúsított dohánymennyiségek és tartályokról, végre az azok által teljesített fizetésekről rendszeres előjegyzést vezetni tartoznak. (A nagyárusok 1875. leszámolási oktatása 36. §.)

Ha a zárgondnok a zár alá helyezett nagyárudának engedélyezett tőzsdíj és az eladással netalán járó egyéb hasznot elszámolni tartozik, akkor általa havonként zárgondnoki számadás szerkesztendő és a pénzügyi hatóságnak bemutatandó; a készpénzmaradvány (zárgondnoki nyereség) pedig a pénztárnak beküldendő, ahol is az bevételi elszámolásra és a jövedéki főkönyvben való könyvelésre utalványozandó. Ha a zárkezelés veszteséggel járt, az azt kitüntető összeg hasonló módon kimutatandó és elszámolandó, t. i. a pénztárnál kiadásba teendő, egyuttal pedig mint a zárgondnokság eladási tartozásának rovására való pénzzállítást a bevételben elszámolandó. A számosztály által a könyvelés a jövedéki főkönyvben történik.

A zárgondnoki számadásnak elő kell tüntetni: *a)* az egyes dohánynemek kicsinybeni eladását súly- és darabszám szerint; *b)* az ez után járó nyereséget pénzüsszegben; *c)* a bevételek közt a kimutatott eladás után járó tőzsdíjat, valamint a kicsinybeni eladásnak kiszámított nyereséget; *d)* a kiadások közt az egyes alárendelt nagyárusoknak kiszolgált tőzsdíjait, az egyes dohánynemek súlyapadékát pénzben, a beszállított anyagért járó fuvarbért, és egyéb a zárgondnoksággért fedezett kiadásokat; *e)* a zárgondnoki nyereséget vagy veszteséget, mely a kiadások és bevételek összehasonlításából nyilvánul. (A nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 37. §.)

Minden hó végével a zár alá helyezett nagyáruda és az azzal viszonyban lévő al- vagy nagyárusoknál dohányanyagban és tartályokban meglévő készletekről pontos leltár veendő fel. (A nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 38. §.)

Minden hó 3-ig a zárgondnok a legközelebb lefolyt óra nézve beküldeni köteles: *a)* zárgondnoki számadást, melyhez a leltári összesítés, az elárúsítási kimutatás, és minden abban kitüntetett bevételekre és kiadásokra vonatkozó mellékletek csatolandók; *b)* a kincstári áruaraktárhoz visszaküldött dohányanyag- és tartályokról vétbizonyítványokat; *c)* a kezelési kimutatást két példányban, és pedig, ha dohány- és bélyegjegyarulás együttesen történik, mindkét jövedékre nézve elkülönítve. Ez utóbbi kimutatásnak ki kell tüntetni:

A bevételek közt: 1) a pénzmaradványt a lefolyt hó kezdetével; 2) az ezen hó folyamában eszközölt eladásból származó készpénzbeli bevételt; 3) egyéb bevételeket, melyeket részletezve kitüntetni és a hozzá tartozó mellékletekkel ellátni kell.

191. §. *Elmozdítás az árulási üzlettől.*

A dohányárusnak üzletétől való elmozdítása beállhat, ha

a) ő nem az üzlet helyén tartózkodik, vagy azt nem személyesen kezeli, azt másnak bármely ürtügy alatt átengedi, vagy annak folytatását egy a pénzügyi hatóság által arra alkalmasnak nem találta egyénre bizza; vagy ha az üzletet azáltal hanyagolja el, hogy az erre vonatkozó szabályrendeleteket figyelmen kívül hagyja, és az előjáró hatóságtól vett utasításoknak és meghagyásoknak nem engedelmeskedik;

b) ha a vevők megrövidítésében bűnsnek találatnák;

c) ha csempészetet vagy jövedéki kihágást követne el, vagy ha a dohányjövédéki szabályokba ütköző valamely cselekményért vagy mulasztásért vétkesnek találatnák;

d) ha valamely, vele üzleti érintkezésben álló pénzügyi közegnek ajándékot vagy kölcsönt ad;

e) ha a leltár felvétele alkalmával szándékosan vagy legalább tudva valótlanságot követ el, és ha a hatóságtól vett azon felszólításnak, hogy a kincstár iránti tartozását röjja le, hosszabb ideig meg nem felel;

f) ha magánfelek a dohányárus ellen fennlévő követeléseik fejében tőzsdijaira a birói letiltást vagy az üzlet pénztári készletére a birói zárnak elrendelését kieszközölnék;

g) ha bűnvádi kereset alá jut;

h) ha a dohányárusra nézve a szerződés megkötése után oly körülmény állana be, mely miatt neki az eladási üzletet át nem lehetett volna adni.

A kiadások közt: 1) a pénzzállításokat a nyugták mellékelése mellett; 2) az eladási költségeket, melyek a zárgondnoki számadás szerint felmerültek; 3) egyéb kiadásokat, melyekre nézve nem csak a nyugták mellékelendők, hanem egyszersmind a rendeletek is csatolaudók, melyekkel a kiadások utalványoztattak, vagy amennyiben állandó fizetésekről van szó, melyekre vonatkozólag a fizetési meghagyás már valamely előbbi hónapban mutatott be, ezen fizetési meghagyásra a beküldés ipőpontjának megjelölésével hivatkozandó. Ezen kiadások külön jegyzékben kimutatandók. (A nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 39. §)

Ha a zárgondnokság magánszemélyre bizatik, a nagyárusok számára általában fennálló szabályrendeletek alkalmazandók azon különbséggel, hogy mindaddig, míg az engedélyezett hitel nem biztosittatik, a dohányanyag és tartályok csak készpénzfizetés mellett szolgáltatandók ki. (A nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 40. §)

Az itt *a* től *h*-ig felsorolt eseteknek végérvényes megbirálása az illető pénzügyi hatóságot illeti; a dohányárusnak azonban szabadságában áll a felfolyamodás a m. k. pénzügyministeriumhoz; törvény útján mindazáltal a kincstár ellen követelést nem támaszthat.

Az *a*), *b*), *c*), *d*), *e*), *g*) és *h*) alatt felsorolt esetekben az elmozdítás azonnal elrendelhetik, az *f*) alatt jelzett esetben azonban 4 heti felmondás előre bocsátandó.¹⁾

192. §. *A dohányárus halála és az üzlet felmondása.*

A 191. §-ban felsorolt elmozdítási eseteken kívül a viszony, melybe a dohányárus a reá bizott eladási üzlet folytán a jövedék irányába lépett, felbontatik:

A dohányárus halálával. Örökösének az üzlet folytatására jogos igényük nincsen. Kezeléseért a számadások teljes rendbehozataláig az elhunytnak összes hátrahagyott vagyona kezekedik. Az üresedésbe jött eladási üzletnek újabb szabályszerű adományozásáig annak ideiglenes ellátása az elhunyt dohányárus özvegyére vagy más családtagjára bizathatik, amennyiben őket az illetékes pénzügyi hatóság erre alkalmasaknak találja, és ők a kincstárnak a kellő biztosítékot nyújtani képesek.

Felmondás által. A pénzügyi hatóság részéről felmondás történhetik:

a) ha a pénzügyi hatóság ezen felmondást szükségesnek és czélszerűnek tartja;

b) ha a pénzügyi hatóság az illető nagyárudát rendeltetéseiben megszorítani, más helyre áthelyezni, vagy végképen megszüntetni jónak találja;

c) ha azon egyén, kire valamely nagyáruda bízott, az ezen üzlet vezetésére szükséges tulajdonságokkal és képességgel többé nem bír. A dohányárus részéről történhetik a felmondás, ha a fennemlített jogaival él, és az engedélyt visszaadja.²⁾

193. §. *Leltározás a szerződési viszony felbontásánál.*

A szerződési viszony felbontása alkalmával a még el nem árusított dohányanyagkészletet a pénzügyi hatóság leltározza, és

¹⁾ 1875. dohányjövedéki szabály 38. §.

²⁾ 1875. dohányeladási szabály 38. §.

amennyiben azt további eladásra alkalmasnak találja, a kincstár számára készpénz-fizetés mellett veszi át.

Ha a leltározott készlet további eladásra alkalmatlanná vált, akkor azt szabályszerűen megvizsgálni és arról a leletet kiállítani kell.

Az ilyképen visszaszolgáltatott dohányanyag után nyert áru-lási díj a kincstárnak megtérítendő.¹⁾

194. §. *Időszakonkinti leltározások.*

Minden évnegyed végével a dohány-nagyárus azon pénzügyi közeg közreműködésével, kinek felügyelete alatt a nagyáruda áll, az abban meglévő dohányanyag és tartályok készletét pontosan leltározni és arról a leltári kimutatást fölvenni tartozik.

A mérsékelt áru pipadohány eladásából származó kiegyenlítősek a nagyárusokkal negyedévenként eszkozlendő leszámolás alapján pénztárilag fogatosítandók.

Ha valamely nagyárudai hely üresedésbe jön, akkor a készletek azonnal leltározandók.

A pénzügyőri közegek egyébiránt jogosítva vannak, az általános meghatározott időszakokon kívül is a készletek felvételét és megvizsgálását annyiszor, ahányszor szükségesnek találják, eszkozlőni.²⁾

195. §. *Próbaküldemények az elárúsítandó dohányból.*

A végre, hogy a fogyasztók jó minőségű dohánygyártmányokban részesüljenek, a nagyárudák dohánykészleteinek negyedévenként leltározó pénzügyi közegek kötelesek, a leltározás alkalmával arra is ügyelni, vajjon a készletben nem találkoznak-e oly gyártmányok, melyeknek tartósságára nézve már az előszabott maximal-határidő letelt.

Ennek megbíráhatására az említett közegek az egyes gyártmányokra nézve meghatározott tartóssági határidők átnézetével időnkint láttatnak el.

Azon gyártmányokból, melyeknek tartóssági határideje már letelt, az említett közegek kötelesek: próbákat kiválasztani, ezekről jegyzéket két példányban szerkeszteni és a jegyzék egyik pél-

¹⁾ 1875. dohányeladási szabály 39. §.

²⁾ A nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 31. §.

dányának hozzácsatolása mellett jól lepecsételt és „N. N. . . . i dohány-nagyárus dohánypróbái“ czímmel ellátott csomagban azon kincstári árudaraktárhoz beküldeni, melyhez a dohányárus gyártmány-beszerzés végett utalva van.¹⁾

196. §. *A dohánykészlet és eladás kimutatásai.*

Minden negyedévben és legkésőbb a leltár felvételére következő hó 3-ig a dohánynagyárus a pénzügyi hatóságnak bemutatni tartozik :

- a) a készletek leltárát az illető összesítésekkel együtt;
- b) az elárúsítási kimutatást a legutóbb lefolyt negyedévi időszakra;
- c) az ezen időszak alatt mérsékelt áron eladott dohány iránti külön kimutatást a hozzá tartozó mellékletekkel.²⁾

¹⁾ A nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 32. §.

A próbákat rendszerint maga a dohányárus a legközelebbi anyagbeszerzés alkalmával szállítási bér megtérítése nélkül a kincstári árudaraktárhoz beküldeni tartozik. — Csak azon esetre, ha a dohányárus a leltározásra következő hó 12-ig anyagot be nem szerez, vagy ha az anyag nem közvetlenül a kincstári raktárnál vétetik, a próba a pénzügyi közeg által küldendő a kincstári árudaraktárhoz.

A jegyzék másodpéldánya a nagyárusnál marad és ennek átadása mellett neki azon fő- vagy alárus, vagy pedig az árudaraktár részéről, melyhez árubeszerzés végett utalva van, az átvett próbákhoz hasonnemű és hasonminőségű ép anyag szolgáltatandó ki.

A kicserélést eszközölő főárus az átvett próbákról kiállított másodlati jegyzék átadása mellett friss anyag kiszolgáltatása végett azon kincstári árudaraktárhoz fordul, melyhez utalva van.

Az árudaraktár az illető dohányanyagot a hozzá érkezett jegyzékek alapján az anyagnaplóban bevételezi, a csomagot pedig egyelőre felbontatlanul megőrzi. Ezen bevételezési tételek helyességének bizonyítékával az árudaraktárhoz érkezett jegyzékek másodpéldányai szolgálnak; azok egyszersmind a kiszolgált friss anyag a főárus részére történt kiadásának bizonyítékát is képezvén.

A minden évnegyedre következő 20-ik napon az árudaraktár az összes hozzá beérkezett dohánypróbákat az egyes jegyzékek kíséretében és a jegyzékekben foglalt össz mennyiség fölött kiállítandó árujegyzékkel a legközelebbi dohánygyárnak küldi meg és egyuttal az anyagnaplóban a próbákat az illető bevételi naplócikkekre való hivatkozással és az elismervények elvárása mellett kiadásban elszámolja. (A nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 32. §.).

²⁾ A nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 33. §.

Az említett kimutatások rendszerint csak az ellenőrzés eszközlésére és közgazgatási célokra, nem pedig a leszámolás alapjául szolgálnak. (A nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 34. §.)

197. §. *A nagyárudák betöltési joga.*

A megürült dohány-nagyárudák betöltési joga a pénzügyigazgatóság hatáskörébe tartozik.

Ha azonban új nagyáruda szándékoltatnék felállíttatni, vagy a megüresedett nagyáruda betöltése iránt megindított tárgyalás pályázati eredménye a kincstárra nézve az előbbinél hátrányosabb, illetőleg az engedélyezendő tőzsdij az előbbinél legalább egy százalékkal nagyobb lenne, úgy ezen ügy a pénzügyministerium elhatározása vagy jóváhagyásától függ.¹⁾

198. §. *A nagyáruda tiszta jövedelmének kiszámítása.*

A dohány-nagyárudai ügyvitelről, — melylyel mindig kis árulási jog van egybekötve, — a nagyárus, anélkül hogy neki bizonyos jövedelem biztosíttatnék, egy az árulásra beszerzett dohánygyártmányok összegétől járó százalékos tőzsdijban részesül, mely tőzsdij a szállítási és egyéb kezelési kiadások levonása után annak tiszta jövedelmét képezi.²⁾

Azon elvtől, mely szerint a fenn megjelölt kimutatások számadási okmányoknak nem tekinthetők, eltérésnek van helye:

a) A mérsékelt áru dohány iránti kimutatásnál, mert ahhoz a nagy- és esetleg kisárusoknál tartandó leltározások jegyzékei csatolandók.

b) Ott, hol oly al- és nagyárusok léteznek, kiknek a tőzsdijak más mértékben engedélyezettek, mint a főárus tőzsdija, és hol'ennélfogva a különbözet kiegyenlítésére, vagy a főárusnak pótfizetés utalványozandó, vagy tőle megtérítés beszédendő.

Ilyen esetekben a főáruhoz utalt nagyárus által a leltár és az elárulási kimutatás 2 egybehangzó, a főárus által is aláírandó példányban állítandó ki. Ezeknek egyike kiválasztandó, a főárusnak a különbözet kiegyenlítésére járó, vagy általa megtérítendő összeg az évnegyed folyama alatt a hozzá utalt nagyárusnak kiszolgált dohányanyag mennyisége után megállapítandó, a pénztárhoz az összeg kifizetésére vagy bevételzésére szükséges és a járandóság indokolására szolgáló okmányokkal ellátott meghagyás kibocsátandó, és ha valamely fizetés szóban forog, annak beszédésére nézve a kellő intézkedések megteendők.

c) Midőn valamely nagyáruda megürülésének alkalmából a leltározás hivatalból eszközöltetik és ezen leltározás a kilépett nagyárus vagy annak örökösével való leszámolás alapját képezi. (A nagyárusoknak 1875. leszámolási oktatása 35. §.)

¹⁾ Utasítás a pénzügyigazgatóságok hivatása és hatásköre iránt; P. M. 1874. július 16-án 2379. sz.; 1874. Pénzügyi Közlöny 22. sz. 219. l.

²⁾ Magy. szabályrendeletek 1851. gyűjteménye 81. t. 88. l.

199. §. *Árlejtési hirdetés a nagyarudák betöltésénél.*¹⁾

Minden üresedésbe jött vagy újonnan felállítandó nagyaruda nyilvános árlejtés útján annak adatik meg, ki a legkisebb tőzsdíjt követeli.

¹⁾ Az árlejtési hirdetés következőleg szerkesztendő:

H i r d e t m é n y.

A soproni m. kir. pénzügyigazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a Szombathelyen levő m. kir. dohányfőáruda, melylyel bélyeg-kisárlás is egybekötte van, azon versenyzőnek fog adományoztatni, ki erre alkalmasnak találatik, és ki

a) a százalékokban kifejezett legkisebb tőzsdíjt követeli, vagy ki magát lekötözei, hogy

b) a főarudát tőzsdíjról való lemondás mellett, vagy ki

c) az államkincstárnak fizetendő legmagasabb hoszonbér mellett magára vállalja.

Ezen főáruda által a szükséges anyagok megszerzendők: a dohánygyártmányok a 98 kilométer távolságban levő győri kincstári dohány-árudarakartárnál, a bélyegjegyek és bélyegzett váltóúrlapok a szombathelyi m. k. adóhivatalnál. Dohánybeszerzés végett ezen főarudához vannak utalva: a szállósi és gyarmati dohány-alárudák és a 74 községben levő kisárudák.

Az ezen főarudához utalt szállósi alárusnak 5/8, a gyarmati alárusnak pedig 8/10 % tőzsdíj a főárus által fizetendő, illetőleg a nekik kiadandó anyagért betudandó. Amennyiben idővel a főarudához utalt alárudai helyek egyike vagy másika csekélyebb tőzsdíj mellett adományoztatnék, a betöltendő főáruda bizományosa tartozik a többletet negyedévenként a kincstárnak megtéríteni; ha ellenben a felsorolt alárudai helyek egyike vagy másika magasabb százalékos tőzsdíj mellett adományoztatnék, akkor a különbözet a kincstár által negyedévenként a főárusnak meg fog téríttetni.

A megürült főarudának 1882. április 1-től 1883. márczius 31-ig terjedő időtartam alatt következő forgalma volt:

123605 kilogramm sulyu dohánygyártmány	240648	frt.	értékben
bélyegjegyek és bélyegzett váltóúrlapok	24744	"	"
Összesen	265392	"	"

A kincstár azonban nem kezeskedik az ezen főáruda versenytárgyalásának alapul szolgáló árulási eredménynek változatlan fennmaradására nézve és ugyanazon okból utólag sem tőzsdíj-magasbítások meg nem engedtetnek, sem akárminemű kártalanítási igények tekintetbe nem vétetnek.

Csak a dohány-nagyarulás után járó tőzsdíj képezi az ajánlat tárgyát, meg is jegyeztetvén, hogy a valódi Havannah szivarok nagybani árulásánál 1½% a legmagasabb tőzsdíjt képezi. A bélyegjegyek és bélyegzett váltóúrlapok tőzsdíja pedig állandóan és változatlanul 1½%-kal meg van állapítva.

Amennyiben a főárus a csonkíthatlan tartalékkészletet készpénzben megfizetni nem szándékoznék, ezen főarudai helynek oly állandó hitel engedtetik meg, mely szabályszerű módon egy ugyanazon összegben nyitandó biztosíték által biztosítandó. Ezen hitel magassága a csonkíthatlan tartalékkészlet értékösszegét meg nem haladhatja és a betöltendő főarudai hely bizományosa köte-

Az árlejtés a „Budapesti Közlöny“-ben közhirrre teendő és a hirdetésben mindazon feltételek felsorolandók, melyek alatt a nagyáruda átengedhető; abban különösen kitüntetendők: a nagyáruda dohány- és bélyegárulására vonatkozó legutolsó évi forgalom összege, a dohánybeszerzésre hozzá utalt községek, a főáruda vagy

les, a tartalékkészletet mindig csonkíthatlanul fenntartani és azt közvetlenül a kincstári áruaraktárnál megszerezni. Az árulásnak szükséges többi anyagok a főarustól időről időre készpénz fizetése mellett a győri kincstári dohányáruda-raktárnál megszerzendők.

A hitelbe kiszolgáltatandó és a csonkíthatlan tartalékkészletet képező dohánygyártmányok és tartályok mennyisége után járó forintnyi biztosíték még a bizományosi ügylet átvétele előtt és az ajánlat elfogadásának értesítése napjától számítva legkésőbb 4 hét alatt nyújtandó.

Ezen biztosíték nyújtható:

a) az erre nézve fennálló szabályok szerint kamatozó készpénz letétele mellett és

b) állami, vagy a kormány által biztosítékra alkalmasnak nyilvánított és a tőzsdén jegyzett értékpapírok által az ezekre nézve meghatározott értékben, vagy

c) ingatlan birtok jelzálogos lekötése által.

A nyújtott biztosítékon kívül a dohánygyártmányok és tartályokra nézve hitelezendő összegről — egy kötelezvény (Lásd a 156. §-ban felsorolt mintát) állítandó ki és az ezen kir. pénzügyigazgatóságnak átadandó.

A főáruda betöltésére való tárgyalás határideje folyó évi augusztus 15-én reggeli 10 órára kitűzetik.

Ezen főárudára való versenyzők által a fenn kijelölt biztosítéki összeg 10%, azaz: forint bánatpénzképen egy arra jogosult állampénztárnál letéteményezett és az arról kiállított nyugta a zárt és 50 kr. bélyeggel ellátott írásbeli ajánlathoz csatolandó. Az írásbeli ajánlatok legkésőbb 1882. augusztus 15. délelőtti 9 óráig nyújtandó be és azok a következő felirással látandók el:

„Ajánlat a szombathelyi dohány-főáruda elayeréséért“

A m. k. pénzügyigazgatóságnak

Sopronban.

Az ajánlathoz (az ajánlat a 200. §-ban felsorolt minta szerint szerkesztendő) a következő okmányok csatolandók:

a) a letéteményezett bánatpénzről kiállított nyugta;

b) az elért nagykoruságról szóló bizonyítvány;

c) a hatóságilag kiállított erkölcsi bizonyítvány.

Azon versenyzők bánatpénzei, kiknek ajánlatai el nem fogadtatnak, a befejezett versenytárgyalás után azonnal visszaszolgáltatnak; a legkisebb tőzsdéj követelő, illetőleg a legmagasabb haszonbért ajánló versenyzőnek bánatpénze pedig, vagy a biztosíték letételéig, vagy amennyiben a tartalékkészletet készpénzben megfizetni szándékozik, a dohánygyártmánynak tökéletes megszerzése idejéig vissza tartatik.

Ha a főárulás legkésőbb 4 hét alatt azon naptól kezdve, melyen az illető

kinestári árudaraktár és azon hivatalnak székhelyei, ahol a dohánygyártmányok és bélyegjegyek veendőek, — a nagyárudában tartandó, hozzá nem nyulható dohánygyártmányok tartalékkészlete pénzben kifejezve; továbbá azon körülmény, hogy a valódi Havannah szivarok nagybani eladásától $1\frac{1}{2}\%$ képezi a legmagasabb tőzsdijt,¹⁾ és hogy oly személyek, kik a polgári törvény rendelkezése szerint terhes szerződést nem köthetnek, és kik valamely büntény, elkövetett dugárúság vagy másnemű jövedéki kihágás miatt illetékesen elítéltettek, vagy attól csak elegendő bizonyítékok hiányában mentettek fel, az árlejtésben részt nem vehetnek.²⁾

versenyző a főáruda adományozásáról értesített, nem gyakoroltatik, akkor a letett bánatpénz bevonatik és a főáruda pályázati tárgyalása újra hirdetik.

Hasonlóképen a bánatpénz azon esetben is bevonatik, ha az illető versenyző, ajánlatának elfogadása után, azon világos nyilatkozatot benyújtja, hogy ajánlatától önkényt visszalép.

Ajánlatok, melyeken az itt felsorolt tulajdonságok hiányzanak, és melyek vagy határozatlanul állítottak ki, vagy más versenyzők ajánlataira hivatkoznak, nem különben a meghatározott határidő után benyújtott ajánlatok nem vétetnek tekintetbe. Egybehangzó tőzsdij- vagy haszonbéri ajánlatok benyújtása esetén a nagyméltóságú m. k. pénzügyministerium magas határozata fenntartatik.

A közelebbi feltételek és az árulási üggyelleg egybekötött kötelezettségek, valamint a jövedelem és árulási költségekről szóló kimutatás ezen m. k. pénzügyigazgatásnál és a szombathelyi pénzügyőri biztosságnál betekintheők.

A versenytárgyalásból mindazon személyek kizáratnak:

a) kiket a törvény szerződések kötésére képteleneknek nyilvánít;

b) kik valamely büntény, csempészet, vagy súlyos jövedéki kihágás miatt, vagy

c) kik az államegyedárusági tárgyak forgalma iránti szabályokra vonatkozó egyszerű jövedéki, vagy valamely a közcsend és a tulajdonbiztonság ellen elkövetett súlyos rendőri kihágás miatt elítéltettek, vagy attól csak elegendő bizonyítékok hiányában felmentettek; végre

d) kik az egyedárusági tárgyak árulásától büntetésépen eltávolítottak.

Ha ilyen akadály csak a főárulási üggyelleg átvétele után a hatóság tudomására jut, akkor az árulási engedély azonnal bevonathatik.

Ha valamelyik versenyző a főárudát haszonbér fizetése mellett átvállalja, akkor azt előleges havi részletekben fizetni köteles. Ilyen esetben a pénzügyi hatóság a főárudai hely elvesztésére határozatot hozhat, ha a főárus egy havi bérreléssel hátralékban marad, és pedig még akkor is, ha az a felmondási határidő tartamába esik.

Sopron

M. k. pénzügyigazgatóság.

¹⁾ P. M. 1860. február 27-én 58231. sz.; osztrák cs. k. pénzügyministeriumnak 1860. rendeletlapja 11. sz. 96. l.; 1875. dohányeladási szabályok függeléke 3. §. 46. l.

²⁾ Osztrák cs. k. pénzügyministerium 1852. október 20-án 28969. sz.; magy. szabályrendeletek 1852. gyűjteménye 121. t. 140 l.

Dohány nagy- és kisárusok az árlejtésből nincsenek kizárva, mivel több dohányárulási engedélynek egy személybe való össze-
sítése megengedhető.

200. §. *Árlejtési ajánlat és bánatpénz.*

Aki az árlejtésben résztvenni szándékozik, tartozik a biztosíték tizedrészével felérő összeget készpénzben, vagy a tőzsdén jegyzett állampapírokban, vagy a magyar földhitelintézet zálogleveleiben (az utóbbinál a napi árfolyam kétharmadával) a budapesti áru- és értéktőzsde legutolsó hivatalos bejegyzései szerinti árfolyam után *bánatpénz* gyanánt letenni, és az 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlathoz a készpénzt, vagy azon nyugtát csatolni, mely az értékpapírok letéteményezéséről valamely állampénztártól kiállított.

Biztosíték alatt pedig a dohánynagyárudákra nézve azon összeg értendő, amely magasságban a nagyárus a csonkíthatlanul tartandó dohánygyártmánykészletet tartani köteles, és mely az árlejtési hirdetésben kitüntetve van.

Aki a legkisebb százalékos tőzsdíjt igényli, annak a dohánynagyárudára vonatkozó eladási engedély megadatik. Aki a megengedett hitelt, — mely a csonkíthatlan dohánykészletnek megfelelő összegből áll, — igénybe veszi, az tartozik az előirt biztosítékot írásbeli ajánlata elfogadásának értesítési napjától számítva legfőlegb 4 hét alatt letenni vagy biztosítani.

Ugyanazon határidőben tartozik a dohánynagyáruda ügyvitelét megkezdeni, mert ellenkező esetben a bánatpénz bevonandó és az árlejtés újra kihirdetendő. Hasonló eljárásnak van helye akkor is, ha a legkisebb tőzsdíjt követelő a neki átengedett bizonymányi ügylettől önszántából visszalép.

A hitel igénybe nem vétele esetén a bánatpénz visszaszolgáltatatik, mihielyt a nagyárus kimutatja, hogy az előirt anyagkészletet beszerezte. Azon személyeknek pedig, kiknek ajánlatai elfogadhatók nem voltak, a bánatpénzek az árlejtés befejezte után azonnal visszaszolgáltatnak.¹⁾

¹⁾ Az írásbeli ajánlat, melyhez a fenn érintett pénztári nyugta vagy a készpénzbeni bánatösszeg, valamint az árlejtő nagykorúsága és erkölcséről szóló bizonyítványok csatolandók, következőleg szerkesztendő.

A j á n l a t.

„Én alóírt késznek nyilatkozom, a szombathelyi dohányárudát az erre és különösen az anyagkészletre nézve is fennálló szabályok pontos megtartása

201. §. *A biztosítéki értékpapírok.*

A dohánynagyárusok által csak a fennálló szabályok értelmében elfogadható és a 157. §-ban megjelölt értékpapírok biztosítékkal lekötethetők.¹⁾

mellett $1\frac{1}{4}$ egy és egy-negyed százaléknyi tőzsdíjjal (minden tőzsdíjról való lemondás mellett — vagy — az államkincstárnak évenként fizetendő . . . forintnyi haszonbér mellett) magamra vállalni. A nyilvános hirdetményben megjelölt okmányok ide esatolvák.

(Kelt és aláírás,)

A lepecsételt ajánlat külsejére irandó: „Ajánlat a győri dohánynagyáruda elnyerése iránt.”

A nagyáruda árlejtsérről hirdetményébe az írásbeli ajánlatra előirt minta mindig felveendő, és az a következő három esetre olyformán szerkesztendő, hogy a versenyző a nagyárudát:

1) valamely százalékokban kifejezendő tőzsdíj mellett, vagy

2) minden tőzsdíjról való lemondás mellett, vagy

3) (tőzsdíj igénybevétele nélkül) az államkincstárnak évenként fizetendő haszonbér mellett magára vállalni köteleztetik. A hirdetménybe még azon határozat is felveendő, hogy a haszonbér előleges havi részletekben fizetendő, és hogy csak egy havi részlet hátraléka miatt, még akkor is, ha az a felmondási határidő tartamába esik, az árulási hely elvesztésére a pénzügyi hatóság részéről végzés hozható. (P. M. 1856. május 12-én 14118—483. sz.; az osztrák cs. kir. pénzügyministeriumnak 1856. rendeletlapja 21. sz. 128. l.)

¹⁾ P. M. 1875. június 23-án 13318. sz. és 1881. május 11-én 21310. sz.; 1875. és 1881. Pénzügyi Közlöny 30. és 20. sz., 457. és 517. l.

Azon esetekben, midőn a biztosítékkal lekötött értékpapírok árfolyama a hitelre adott dohány- és bélyeganyagot többé elegendően nem fedezik, a pénzügyigazgatóság köteles, az említett biztosíték kiegészítését elrendelni. A biztosíték kiegészítése elmaradhat, ha a nagyárus a hitelezett anyagkészletnek lekötött biztosítéka által többé nem fedező részét készpénzben akarja lefizetni. Ezen kiegészítésre nézve a biztosítéki papírok árfolyamértéke azon naptól kezdve számítandó, amelyen a pénzügyigazgatóság a biztosíték kiegészítését elrendeli. A dohány- és bélyegárusok által biztosítékkal lekötött értékpapírok kiegészítése általában minden év december havában eszközzendő, ha az árfolyamban netalán belépett rendkívüli viszonyok a kiegészítést már az év lejárta előtt szükségessé nem teszik. Az iránt ugyanis, hogy a biztosíték kiegészítése mikor szükséges, pontos el nem térhető szabályzat útján meghatározni nem lehet, mivel a kincstár biztosítása kizárólagosan nem a biztosítéki értékpapírok árfolyamának a hitelesített anyagértékhez képesti összhangzásától, hanem a nagyárus megbízhatósága és szabályszerű ügyvitelétől is függ; azonban eltekintve az előfordulható különös körülményektől, zsinórmértékül tekinthető, hogy a biztosíték kiegészítése akkor követelendő, ha az értékpapírok árfolyama a megengedett hitelnél egy ötödrésszel kisebb.

Ha a biztosítéki értékpapírok árfolyama a megengedett hitelt felülhadjja, ugy a biztosíték részenkénti visszaszolgáltatása csak az erre jogosított-

202. §. *A nagyáruda ideiglenes átadása.*¹⁾

Ha a nagyárus halála vagy más előre nem láthatott körülménynél fogva a dohánynagyáruda ügyvitelében félbeszakasztás lép be, akkor az illető pénzügyőri biztos köteles az árulás továbbviteléről gondoskodni.

Mindenekelőtt a nagyárudában levő összes dohány- és bélyeg- valamint edények készletéről egy községelöljárói tag jelenlétében

nak világos okokkal támogatott kérvényére engedhető meg (P. M. 1866. december 11-én 41527. sz.; osztrák cs. kir. pénzügyministeriumnak 1866. rendeletlapja 285. l.; P. M. 1881. május 11-én 21310. sz.; 1881. Pénzügyi Közlöny 20. sz. 517. l.)

¹⁾ A községi előjáróság által megjelölt személyek kihallgatandók, vajjon és mely tőzsdíj mellett akarnák a nagyáruda ideiglenes ügyvitelét elvállalni. Ezek közül azon egyén választandó, ki a legkisebb tőzsdíjt követeli. Az eziránti hivatalos eljárásról a meghítt és meghallgatott vállalkozóktól is aláírandó jegyzőkönyv veendő fel és a pénzügyigazgatóságnak felterjesztendő. A jegyzőkönyvnek következő minta szolgáljon:

J e g y z ő k ö n y v.

„Felvétellett Győrött a polgármesteri hivatalban 1882. július 15-én az alulírottak jelenlétében.

T á r g y.

A győri dohány-nagyáruda ideiglenes ügyvitelére választandó alkalmas egyéniség iránt a tárgyalás következőleg tartatott meg:

Mitván Lévai Géza győri dohánynagyárus tegnap meghalt, özvegye beteg és egyetlen 15 éves gyermeke kiskorú lévén, azok a nagyáruda ügyvitelére nem alkalmasak: ez okból a győri dohánynagyáruda ideiglenes ügyvitelére választandó alkalmas egyéniségre nézve tekintetes polgármester ur a vele tartott előleges értekezésben

Hazai Adolf pipakereskedőt és
Farkas Ádám rőföskereskedőt

mint oly egyéneket jelölte ki, kik vagyonuk, képességük és erkölcsösségüknél fogva a nagyáruda ügyvitelével megbízhatók, és kik a dohánygyártmányok beraktározására alkalmas helyiségek birtokában is vannak. A nevezett kereskedő urak meghivatván, meghivatásuk okáról történt értesülés, valamint azon körülmény felhozatala után, — miszerint a győri kinstári árudaraktárból a legutolsó évben beszerzett dohánygyártmányok értéke 75.405 frtra rugott, melytől a meghalt nagyárus tőzsdíjul $\frac{1}{8}$ százalékot húzott, — nyilatkozatra szólították fel: hogy vajjon és minő tőzsdíj mellett volnának hajlandók a győri dohánynagyáruda ideiglenes kezelését elvállalni, mire a következőket adták elő, még pedig:

Hazai Adolf ur:

Késznek nyilatkozom a győri dohánynagyáruda ideiglenes ügyvitelét az erre nézve fennálló szabályok pontos megtartása, valamint minden tőzsdíjra való lemondás mellett elvállalni, a meghalt nagyárus után maradt dohány-,

pontos leltár veendő fel, és a két példányban felvett és szabályszerűen aláírt leltári jegyzék egyik példánya az örökösöknek vagy a kiléptett nagyárusnak átadandó.

A leltározott készletek a nagyáruda új kezelőjének leendő átadásáig hivatalos ellenzár alá veendő, melyekből azonban az árulási könyv feljegyzései szerint a kisárlásra szánt anyagok kizárva maradnak, mivel azokból a kisárlás folytatható.

A nagyáruda ideiglenes ügyvitelére alkalmas személyekre nézve a községi előljárással értekezés tartandó, melynél azonban azon elv tartandó szem előtt, miszerint a bekövetkezett szabályszerű betöltésig a megürült árulási hely ideiglenes kezelése a meghalt nagyárus özvegyének vagy hátramaradt más tagjának átadható, ha a pénzügyi hatóság ezen egyént erre alkalmasnak találja és ez a kincstárnak a megkivántató biztosságot nyújtani képes.

203. §. *A dohánykészlet átvétele az ideiglenes nagyárus által.*¹⁾

A dohány-nagyárudának a pénzügyőri biztos és egy helyhatósági tag jelenlétében eszközendő átadásánál az ideiglenes nagyárus csak azon esetre köteles a nagyárudában leltározott és hivatalos ellenzár alatt levő készletekről írásbeli megrendeléseket

bélyeg- és edénykészleteket, valamint minden a kincstári áruaraktárnál beszerzendő új dohánygyártmányt az átvételnél készpénzben fizetni.

(Hazai Adolf aláírása.)

Farkas Ádám ur:

Tekintve azt, hogy a dohány-nagyáruda ideiglenes ügyvitelére csak rövid időtartamra terjed, úgy azt csak $\frac{1}{2}$ százalékos tőzsdij mellett vagyok kész átvállalni.⁴

(Farkas Ádám aláírása.)

Mint hogy ennek folytán Hazai Adolf ur ajánlata a magas kincstárnak kedvezőbb, és a nagyáruda átadása ügyvitelének félbeszakasztása miatt el nem halasztható, úgy Hazai Adolf urnak tudtul adatott, miszerint ajánlata felsőbb jóváhagyás fenntartása mellett elfogadjatik, és hogy egyúttal a nagyáruda ügyvitelét átveheti. Ennek átadása és átvétele az alulírt biztos közbenjárása mellett fog történni, miről külön tárgyalási iratok szerkesztendőek.

Felolvasás után aláíratott.

(Aláírások.)

¹⁾ Ha a volt nagyárusnak hitelbe adott készletek birtokában nem volt, a pénzügyőri biztos által csak a leltári jegyzékek terjesztendőek fel a pénzügyigazgatóságához; az utóbbi számosztálya után a tőzsdij magasbítása vagy kevesbítése által támadó különbözeteket megállapíttatja és azokat az új nagyárusnak utalványozza, vagy tőle bekövetelteti. A tőzsdij csak a dohánygyártmányok értékétől számítandó, mert az edények értékétől tőzsdij nem jár.

kiállítani, ha a volt nagyárusnak hitelre adott készletek birtokában van. Ellenkező esetben a megrendelések nem szükségesek és elegendő, ha a volt nagyárus, vagy annak örökösei és az új nagyárus között a készletek átadása és átvétele iránt egyesség jött létre.

A leltározott és a volt nagyárusnak hitelre adott gyártmányoktól és edényektől az ideiglenes-, hitellel nem bíró nagyárus által az árjegyzék szerint járó értékösszeg azonnal az illető adóhivatalnál befizetendő, és csak annak történte után szabad neki az anyagkészletet kiszolgáltatni.

A készlet átvétele az ideiglenes nagyárus által a megrendelések hátlapjain bizonyítandó és ezen időtől fogva ő nagyárusnak tekintendő és neki a volt nagyárus eladási engedélyei — nevére való ideiglenes átadási záradékkal ellátva — egyelőre átadandók.

204. §. *A nagyáruda végleges átadása.*¹⁾

Ha árlejtés után valamely dohánynagyáruda véglegesen adományoztatott, úgy annak átadása és átvételénél a fenti §-ban

A bélyeganyagtól $1\frac{1}{2}\%$ jár tőzsdíj, mivel a bélyegárulás csak kicsinyben gyakoroltatik; ennek folytán ezen árulás a tőzsdíj megállapítására nézve ajánlat tárgyát nem képezhetette.

A volt nagyárussal vagy annak örökösével a leszámolás a pénzügyigazgatóság számosztályánál tartandó, azért a pénzügyőri biztosnak ilyenbe magát bocsátani nem kell.

Midőn az ideiglenesen vezetett nagyáruda más személyre ruházandó át, az ideiglenes nagyárusnak a nagyáruda elvétele, még pedig, ha az ügyvitel 6 hónapig tartott, 14 nappal, és ha az 1 évnél hosszabb időig tartott, 4 héttel előre írásban vévény mellett tudtul adandó, feltéve, hogy annak azonnali elmozdítására szabályszerű okok nem léteznek.

A nagyárudában találkozó, és csak kisárlásra szánt dohány- és bélyeganyagok az új nagyárustól készpénzfizetés mellett átveendőek.

A nagyáruda átadásánál valamennyi az ügyvitelről vezetendő könyvek és számadások lezárandók és az egész hivatalos eljárásról tárgyalási jegyzőkönyv vezetendő, melyhez mellékletképen a leltári jegyzékek, megrendelések, az áruválasztás, a mérsekelt áru dohány számadása és az elkobzott dohánygyártmányok jegyzéke is csatoltatik, és mely jelentés kíséretében a pénzügyigazgatóság felterjesztendő.

¹⁾ Ha valamely nagyárus elődénél kisebb tőzsdíj mellett veszi át a nagyárudát, akkor a főárus, kihez a nagyárus dohánybeszerzés végett utalva van, a két különböző tőzsdíjből támadó különbséget a kincstárnak készpénzben meg-

körülrít eljárás tartandó szem előtt. Az ilyen átadásnál eljáró pénzügyőri biztostól a pénzügyigazgatósághoz következő okmányok terjesztendők fel: a) a dohányleltározási jegyzékek; b) a netalán megengedett hitelre való megrendelések; c) a dohányárulási átnézet; d) a mérsékelt áru dohányról számadás; és e) a régi eladási engedélyek.

Ha ezen átadásnál a nagyárudában levő és az új nagyárus által átveendő anyagkészletek értéke a megengedett hitelt felülhaladja, úgy az anyagtöbblet azonnal készpénzben kifizetendő, míg ha az anyagok értéke a megengedett hitelt el nem éri, a hiányzó gyártmányok szabályszerű megrendelések mellett a kincstári árudaraktárból beszerzendők.

A hitelre való anyag kiszolgáltatásának csak akkor van helye, ha a nagyárus a lekötött biztosítékre nézve a pénzügyigazgatóság eziránti engedélye birtokában van.

Ha a megürült dohánynagyáruda árlejtés utján az ideiglenes nagyárusnak adományoztatnék, tehát az más személyre nem menne át, akkor másnemű hivatalos eljárás, mint a netalán megengedett hitelre való anyag utalványozása, megrendelése és beszerzése, nem szükséges; de azon esetre, midőn a végleges átadás az ideiglenes ügyviteltől eltérő más tőzsdíjszázalékot vonna maga után, az átadásnál a nagyárudában levő összes gyártmányok és edények pontosan leltározandók és a leltári jegyzékek a tőzsdíjkülönbözet megállapítása végett a pénzügyigazgatósághoz felterjesztendők.

Ha az új tőzsdíj kisebb, úgy a különbözet megtérítése a nagyárust, ellenkező esetben pedig a kincstárt terheli. A dohánynagyárus — legyen az fő- vagy közönséges nagyárus — köteles, a hitelre megengedett dohánygyártmányokat közvetlenül a kincstári árudaraktárban, még pedig csak saját tőzsdíjának igénybevétele mellett beszerezni.

téríteni tartozik; míg azon esetben, midőn az új nagyárusnak a korábbinál magasabb tőzsdíj engedélyeztetett, a mutatózó különbözet megtérítését a kincstártól utalványozva kapja. Az ily tőzsdíjkülönbségekre vonatkozó megtérítések és reáfizetések addig tartandók érvényben, míg az illető dohányfőáruda egy és ugyanazon személy birtokában van. A dohányfőáruda új árlejtésénél azonban csak ama tőzsdíjak veendőek tekintetbe, melyekre a főárudához tartozó nagyárudák valóban jogosítva vannak.

A dohány-kisárlásról.

205. §. Haszonbérleti árverés.¹⁾

Valamely megürült dohánykisáruda betöltése, vagy annak új felállítása iránti tárgyalás módja azon körülménytől függ, vajjon

¹⁾ Az árverési hirdetmény, írásbeli ajánlat és a felveendő szerződés szerkesztésére következő minták szolgálnak, melyektől eltérni csak azon esetekben szabad, ha különös körülmények és viszonyok azt elkerülhetlenül szükségessé vagy tanácsosakká teszik. (P. M. 1878. november 24-én 57664. sz.; P. M. 1860. május 3-án 22352—625. sz.; osztrák cs. kir. pénzügyministerium 1860. rendeletlapjának magy. melléklete 6. sz. 21. l.)

Hirdetmény.

A soproni m. k. pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy a Győr városában Nádorutca 187. házszám alatt megürült és dohánygyártmány beszerzésére a győri nagyárudához utalt dohány- és bélyegkisáruda nyilvános haszonbérleti árverés útján betöltendő.

Annak utolsó évi forgalma volt: még pedig dohányynál 9406 frt. 40 kr., bélyegnél 5304 frt. 54. kr., és ennek folytán ezen kisáruda következő teljnyereséget hozott:

a dohányynál az árjegyzék szerinti vételi- és kisárlási ár közti különbséget	980 frt. 22 krral;
a bélyegnél az árlási összegre engedett $1\frac{1}{2}\%$ tözsdíjat	79 frt. 57 krral;
Összesen	1059 frt. 79 krral.

Midőn a pénzügyigazgatás az ajánlattevők közti választást magának fenntartja, főképen és amennyire lehet, mégis csak azon ajánlattevőt veszi tekintetbe, ki a legmagasabb évi haszonbért ígerte meg.

A dohány- és bélyegkisáruda következő feltételek mellett adományoztatik:

1) A bérösszeg negyedévi előleges részösszegekben a győri m. k. adóhivatalnál fizetendő.

2) A kisárus köteles a kisárlás iránt érvényben álló és minden más hozzá intézendő rendeleteket mind a pénzügyi hatóság mind pedig a fogyasztók irányában megtartani.

3) A kisáruda az ügyvitelével egybekötött költségeket, ugymint fuvar- és lakbért az árudahelyért, valamint annak fűtését és világítását tartozik magáéból fedezni, anélkül hogy azokért bármi czimen is kárpótlást követelhetne.

4) A pénzügyi hatóság nem vállal kezességet az áruda jövedelmeért; ennélfogva ha az árlás összege bármily csekély volna is, e részben kárpótlást semmi esetben sem nyújt.

5) Mind a kisárusnak, mind a pénzügyi hatóságnak szabadságában álland, 3 havi előleges felmondás után a kötött szerződéstől visszalépni.

az illető kisáruda alkalmas-e haszonbérbeadásra, vagy az adományozás útján töltendő-e be? Ennek megítélésére nem az árulás tiszta, hanem annak teljnyeresége t. i. az eladott gyártmányok

6) Minden tett vagy mulasztás, mely a fennálló szabályok szerint a dohányárulási engedély elvesztését vonhatná maga után, a kötött szerződést felbontja, és ekkor a kincstárt a felmondási határidő nem kötelezi, de a kisárus minden a jövedéknek okozott kárért felelős marad. A befizetett haszonbérből semmiféle visszatérítést nem követelhet, még akkor sem, ha a szerződés az évnegyed eltelte előtt szünetelt is meg.

7) A kisárus halálával a szerződés megszűnik; azonban özvegyének, vagy családja más tagjainak kérésére, ha törvényes akadály nem forog fenn, megengedik: hogy míg az áruda szabályszerűleg újból betöltetnék, azt a fennálló szabályok értelmében, az elhunyt jogainak élvezete és kötelezettségeinek pontos teljesítése mellett megtarthassák.

8) Az árulási engedély azon esetben is, és pedig rögtön visszavehető, ha a kisárus a haszonbérnek meghatározott esedékes részletét annak idejében pontosan befizetni elmulasztaná.

Aki ezen kisárudát elnyerni akarja, tartozik 50 kros bélyeggel ellátott lepecsételt írásbeli ajánlatát legkésőbb 1882. augusztus 15-ig déli 12 óráig a soproni m. k. pénzügyigazgatóságnál benyújtani, és ezen ajánlathoz csatolni: a) valamely kir. adóhivatalnál letett és a fennmúlt évi teljnyereség után eső 5% bánatpénzről, tehát 52 frt. 99 krról szóló pénztári nyugtáját; b) nagykorúságáról szóló bírói bizonyítványt; és c) a község által kiállított erkölcsi bizonyítványt, mely az ajánlattevő foglalatosságát és lakhelyét is tartalmazza.

Ajánlatok oly személyektől, kik a fennálló törvények és szabályok értelmében a dohányáruda adományozásából kizárva vannak, melyek elkésetten benyújtattak, határozatlanul hangzanak, vagy feltételeket foglalnak magukban, tekintetbe nem vétetnek. Ha két vagy több hasonló bérösszegekről szóló ajánlatok fordulnak elő, akkor a pénzügyigazgatásnak a választás fenntartatik.

Azon ajánlatok bánatpénzei, melyek el nem fogadtatnak, az árverés eredményének eldöntése után azonnal visszaszolgáltatnak; a legtöbbet ajánló bánatpénze azonban visszatartatik addig, míg az első bérösszegekről szóló ajánlat nem fizette. Ezen befizetés ajánlata elfogadásának kézbesítési napjától számítva legkésőbb 8 nap alatt kell hogy megtörténjen, különben bánatpénzére való igényét elveszti és az árlejtés újra hirdettetik, vagy a körülmények szerint az áruda betöltési módja másképen történik. A pénzügyigazgatóság azon napot is meg fogja jelölni, melyen a kisárus az árudát megnyitni és a szükséges dohány- és bélyegkészlettel magát ellátni tartozik.

Az árulási üzlet az erre eddig használt helyiségben vagy annak közelében gyakorlandó; az utóbbi esetre valamint általában az árulási helyiségre vonatkozó minden változásra a pénzügyigazgatósági engedély megszerzése szükséges.

Az áruda adományozásáról külön szerződés fog köttetni.

(Kelt és aláírás).

nagy- és kisárulási ára közti különbségből támadt árnyereség szolgál, anélkül hogy abból az üzleti költségek leszámíttatnának.¹⁾

Oly kisáruda, melynek évi teljnyeresége

1) Budapest, Pozsony, Sopron, Kassa, Nagyvárad, Temesvár, Zágráb, Nagy-Szeben és Kolozsvár városokban az 500 forintot,

2) a vármegyék székhelyein a 400 forintot, és

3) más helyeken a 300 forintot meghaladja,

árverés útján annak adatik, ki a legmagasabb haszonbért igéri.²⁾

Eltekintve a legmagasabb ajánlatoktól, ily kisárudák mégis csak oly egyéneknek adományozandók, kikre nézve a bemutatott bizonyítványok és tett puhatolások eredménye szerint semmi tekintetben nehézség nem forog fenn. Ezen puhatolások rövid uton teendők, hogy az árverés gyorsan eszközölhető legyen.

206. §. *Az árverezendő kisáruda ideiglenes átadása.*

Amennyiben valamely évi forgalmánál fogva árverésre alkalmas dohány-kisáruda megürül, az áruda ideiglenes ügypiteléről oly módon kell gondoskodni, mint ez a nagyárudák ideiglenes betöltésénél kifejtetett; azonban a leltározás, könyvek lezárása vagy az árulásra vonatkozó kimutatások szerkesztése és felterjesztése elmarad.

Ajánlat.

Én alóírt Szalai János Győr-Nádorváros 187. házászám alatt lakó papirkereskedő ezennel késznek nyilatkozom, a soproni nagytekintetű m. k. pénzügyigazgatóságnak folyó évi augusztus 15-én

szám alatt kelt árlejtési hirdetésében előírt feltételek mellett a Győr-Nádorváros 187. házászám alatt betöltendő dohány- és bélyeg-kisárudát átvenni, és annak gyakorlásától évenként 150 frt. egyszáz ötven forintnyi haszonbért előleges negyedévenkénti részletekben fizetni.

Az előírt három okmányt hozzácsatolom

(Kelt és aláírás.)

A lepecsételt ajánlat külsejére irandó: (Ajánlat a Győrött, Nádorváros 187. házászám alatt betöltendő dohány- és bélyegárudára.)

A kisárudák betöltésére vonatkozó szerződésekre az árlejtési hirdetmény 1—8. pontjai felveendőek, és e célra nyomtatott úrlapok, még pedig kifogalom 136. raktári szám alatt a gazdaszáti hivataloknál kaphatók.

¹⁾ P. M. 1855. január 25-én 3674—140. sz.; osztrák cs. kir. pénzügyministeriumnak 1855. rendeletlapja 70. l.

²⁾ P. M. 1860. május 3-án 22352—625. sz.; osztrák cs. kir. pénzügyministeriumnak 1860. rendeletlapja 27. sz. 209. l.

A dohánykisaruda ideiglenes átadásáról pedig a pénzügyigazgatósághoz azonnal jelentés teendő és annak évi forgalmi kimutatása a térrajzzal együtt hozzá melléklendő, mivel a pénzügyigazgatóság annak alapján hirdeti ki az árverést. Az árverésnél legtöbbet ígérővel vagy esetleg azon egyénnel, kinek ajánlata a fennforgó körülmények között elfogadhatónak találtatott, a haszonbérleti szerződés két tanu jelenlétében 2 példányban kötendő és az erre, valamint az eladási engedély kiállítására szükséges bélyegjegyekkel együtt a pénzügyigazgatósághoz felterjesztendő, ha az árverés megtartásával a pénzügyöri biztosság volt megbizva.

207. §. *A kisarudák betöltése haszonbér fizetése nélkül.*

Oly dohány-kisarudák, melyek a 205. §. szerint a versenytárgyalásra nézve meghatározott teljösszeget nem jövedelmezik, mindenekelőtt az ugynevezett szabályszerű pályázóknak adományozandók.

Ha ilyen egyének az iránt nem folyamodtak és előjegyezve sincsenek, akkor a csekélyebb jövedelmet hozó kisarudák csak a jövedelemnek megfelelő haszonbér mellett az erre alkalmas egyéneknek adományozandók és e célra rendszeren a versenytárgyalás megindítandó.

A versenytárgyalás elmaradhat, ha annak előreláthatólag kedvező sikere nem lenne, vagy megfelelő haszonbéri összegeket tartalmazó ajánlatok már benyújtattak, vagy ha a dohányáruda jövedelmezése nagyon csekély.¹⁾

¹⁾ P. M. 1865. június 30-án 25825—1461. sz.; osztrák cs. k. pénzügyministeriumnak 1865. rendeletlapja 33. sz. 257. l.; P. M. 1873. november 24-én 57664. sz.

A dohány-kisarudák adományozása végett benyújtott kérvények 1 frtos bélyeggel és az illető kérvényező erkölcsi bizonyítványával kell hogy ellátva legyenek. Midőn ily kérvény közvetlenül, vagy a pénzügyigazgatóság útján a pénzügyöri biztossághoz jut, tartozik ez az ebbeli a pénzügyigazgatósághoz felterjesztendő véleményes jelentéséhez csatolni:

a) az illető községben levő, nagyobb községnél pedig annak egy részében fennálló dohányárudák pontos térrajzát. E térrajz foglalja magában a községben levő házak és lakosok, valamint a fennálló dohányárudák számát, a kérvényező helyiségéhez legközelebb eső 2 dohányáruda lépésekben kifejezett távolságát, azoknak évi haszonbérzeit és a legutolsó évben elárúsított összes dohánygyártmányoknak árjegyzék szerint járó pénzüsszegeit; azonkívül b) haszonbéri ajánlat esetében a kérvényezővel 2 példányban kötött és két tanu által aláírt szerződést, valamint a kikötött évi haszonbér háromszoros összege

208. §. *Szabályszerű pályázók a kisrudák adományozásánál.*

Dohány-kisrudák adományozásánál az ugynevezett szabályszerű pályázók közé tartoznak:

a) az állam által állandóan vagy ideiglenesen nyugdíjazott tisztviselők és nyugberezett szolgák és az ezek után maradt özvegyek és leánygyermek ;¹⁾

b) kiszolgált érdemes katonák.²⁾

után számítandó és az eladási engedély esetleges kiállítására szükséges bélyegjegyeket is. P. M. 1869. márczius 3-án 8713. sz.

A véleményes jelentésnek kitüntetni kell azt is, vajjon a dohányárulásnak szánt helyiség mivoltánál fogva erre alkalmas-e, és hogy az illető kisáros dohánygyártmány beszerzése végett, mely nagyrudához utalandó-e?

¹⁾ Az adományozás utján betöltendő dohányrudákról szóló legfelsőbb határozatok értelmében az ideiglenesen nyugdíjba helyezett államhivatalnokok és nyugberezett államszolgáknak épen úgy, mint az állandóan nyugdíjazottaknak és nyugberezetteknek a dohányrudák adományozására szabályszerű igényük van.

Azonban az ideiglenesen nyugdíjazott tisztviselőknek és nyugberezett szolgáknak eladási engedélyeibe mindenkor azon világos megjegyzés felveendő, hogy az áruda adományozása csak addig érvényes, ameddig azok ismét állandó, vagy ideiglenes szolgálatra be nem hivatnak. (P. M. 1857. január 20-án 39478—1632. sz.; osztrák cs. kir. pénzügyministeriumnak 1857. rendeletlapja 5. sz. 25. l.; P. M. 1873. november 24-én 57664. sz.)

Államtisztviselők özvegyei minden dohányáruda és lottógyűjtőde betöltésénél elsőszéggel birnak, ha a kezeléshez szükséges kellékekkel fel vannak ruházva. (P. M. 1881. szeptember 22-én 59689. sz.; 1881. Pénzügyi Közlöny 39. sz. 961. l.)

Ha oly özvegyek vagy leányok, kik még nincsenek férjnél, és kiknek ez okból haszonbér fizetése nélkül dohányáruda adományoztatott, — az engedély elnyerése után férjhezmennek, állásuk utólagos változása a dohányáruda feltétlen elvesztését nem követeli, hanem a pénzügyigazgatóságúnak marad fenn tartva, a dohányárusnéra nézve előfordulható különös viszonyokra való tekintetbevételével az árulási engedély visszavételéről határozatot hozatni; mert a férjhezmenetel oly viszonyt vonhat maga után (mint p. o. valamely dohányárulási hivatalnokhoz vagy pénzügyőri egyénhez való férjhezmenetel), mely a dohányárulási jog megszüntetését szükségessé teszi. (P. M. 1861. május 19-én 24831—623 sz.; osztrák cs. kir. pénzügyministeriumnak 1861. rendeletlapja 24. sz. 135. l.)

²⁾ A betöltendő dohányrudák adományozásánál kiszolgált érdemes katonák lehetőleg tekintetbe veendőek. (Osztrák cs. kir. pénzügyministerium 1851. július 28-án 23741—1494. sz.; országos pénzügyigazgatóság Budán, 1851. augusztus 7-én 34353—2703. sz.; magy. szabályrendeletek 1851. gyűjteménye 119. t. 146. l.)

209. §. *A dohányeladás szállodák, vendéglők sat. által.*

Szállodák, vendéglők, bor-, sör- és kávéházak és más nyilvános helyek tulajdonosai és bérlői tartoznak, ha maguk vagy segédjeik által a vendégeknek dohánygyártmányokat eladni kívánnak, maguknak erre különös engedélyt kieszközölni.¹⁾

Mint hogy dohányárudákkal javadalmazott és ellátási díjt élvező cs. k. katonai rokkantak a nagyszombati cs. k. katonarokkantak házának parancsnoksága által szorosban nyilván tartandók, ennek pontos eszközölhetése végett a pénzügyigazgatóságok az oly egyénekre nézve előforduló minden egyes engedély kiszolgáltatását vagy bevonását a nevezett parancsnoksággal közölni tartoznak. (P. M. 1874. július 1-én 31998 sz.; 1874. Pénzügyi Közlöny 17. sz. 178. l.)

Dohányárudákkal javadalmazott s ellátási díjt élvező cs. k. katonarokkantaknak az ellátási díj szintén negyedévenként kiszolgáltatandó, ha az áruda tiszta jövedelme az ellátási díj háromszoros összegét el nem éri; új adományozásoknál pedig addig, ameddig az áruda tiszta jövedelme nem ismertetik. Ők azonban kötelesek az adományozásra következő év 1-ső negyedéről szóló felvételi nyugtával együtt a dohányárudának a múlt évben hozott tiszta jövedelméről szóló pénzügyigazgatósági bizonyítványt bemutatni, hogy ennek alapján az illető katonai rokkant ellátási díjának további kiszolgáltatása vagy beszüntetése fölött határozat legyen hozható.

Ezen jövedelmi bizonyítványokba azonban csak az igazi kezelési költségek veendőek fel; más kiadások, nevezetesen sem a dohányárus lakbérét, sem a szolgálati személyzet bérét számba venni nem szabad. A szolgálati személyzet bére csak oly esetekben számítható fel, ha az illető rokkant nyomorékosága miatt erre külön engedély adatott. (P. M. 1865. december 26-án 57351. sz.; osztrák cs. kir. pénzügyminiszterium 1865. rendeletlapja 64. sz. 500. l.)

¹⁾ 1876. IV. t. cz. 9. §.

1. Az engedélyért csak az üzlet vállalkozója, tulajdonosa vagy annak bérlője azon esetben folyamodhatik, ha az üzlet általa vagy neve alatt kezeletik; miért is folyamodó azt iparhatósági igazolvánnyal kimutatni tartozik.

2. Az engedély csak azon személyre és helyre bir érvénnyel, kire és melyre az kiállított; ha a vállalkozó üzletét többé nem gyakorolja, az engedély érvényét elveszti.

3. Az engedélyérti folyamodványban meg kell jelölni:

a) a dohány tartására szánt helyiséget és az elárusítani szándékolt dohánygyártmány nekeit; b) az eladásnak szánt üzlethelyiséget.

4. Ha a folyamodó megbízhatósága iránt aggály nem forog fenn és a dohányeladás a nyilvános helyet látogatók érdekében fekszik, a pénzügyigazgatóság adhatja az engedélyt; különlegességi dohány- és szivar-eladásra pedig csak a pénzügyminiszterium adhat engedélyt.

5. Burnótárlásra az engedély meg nem adatik, és ha a jövedék érdekeivel ellenkezik, a vágott dohányeladás is az engedélyből kizárandó. Ily megszorítás nevezetesen dohányt termelő vidékeken a magyar vágott dohányfajokra, vagy ha a vállalkozó saját használatra dohányt termel,

210. §. *Kisárudák felállítására hivatalból.*

Mennyiben valahol bérleti árverésre nem alkalmas dohányáruda megürül, a pénzügyőri szakaszvezető kötelessége, annak szakadatlan viteléről egy erre alkalmas egyén által azon esetre ideiglenesen gondoskodni, ha dohányáruda közel nem létében a dohányjüvedék előreláthatólag károsodást szenvedhet.

vagy dohánycsempészett veszélye fennforog, — feltétlenül elrendelendő. — A vágott dohányt csak csomagocskákban szabad eladni.

6. Az eladást csak a vendégek számára szabad gyakorolni.

7. Az engedély és árjegyzék az üzlet főhelyiségében kifüggesztendő; ellenben czimtáblát sem az üzlethelyiségen belül, sem azon kívül alkalmazni nem szabad.

8. A dohánygyártmányokat máshol, mint a megjelölt nagyárúsnál beszerezni nem szabad; e tekintetben az engedélyezettre nézve a dohány-kisárusok szabályai érvényesek. A pénzügyigazgatóság meg is engedheti, hogy a gyártmányok valamely helybeli kisárúsnál beszereztesse; de ez esetben a vállalkozó a gyártmányok után járó kicsinybeni áruházi árt fizetni tartozik.

9. A különlegességi dohánygyártmányok elárúztatását csak a pénzügyministerium engedi meg azon feltétel alatt, hogy a vállalkozó arról a nagyárúsnak előírt könyveket vezesse és szivarokat a szivarokat csak kötegenként, a többi gyártmányokat pedig egész csomagokban szolgáltatassa ki.

10. Az eladásnak csak az árjegyzék szerint szabad történni; a különlegeségeknél pedig az árudából való hozatal által felmerült költség megtérítése a fogyasztóktól igénybe vehető; az is meg van engedve, hogy a gyártmányok kiszolgáltatásával megbízott segédek a vendégek részéről önkéntesen adott jutalmat elfogadhassák.

11. A vállalkozók nem kötelesek bizonyos gyártmányokat készletben tartani.

12. Az illető vállalkozók a dohány-kisárusok sorába lépnek és ennek folytán a jüvedéki felügyelet alá vannak vetve, nemkülönben tartoznak a kisárusoknak előírt feljegyzési könyvet vezetni. Ők egyszersmind azon jogokban és kötelezettségekben részesülnek, melyek fennebb a 141. 143. 145. és 146. §§-ban körülírva vannak.

13. Ezen dohány-eladástól haszonbér fizetése ne követelendő.

14. Az eladási engedélyben az eladandó gyártmánynemek, valamint azon helyiségek, melyekben azokat eladni szabad, röviden megjelölendők.

15. Az eladással a vállalkozó segédeit megbizhatja, a felelősség pedig őt illeti meg. (P. M. 1877. július 31-én 15470. sz.; 1877. Pénzügyi Közlöny 31. sz. 461. l.)

Gőzhajókon levő vendéglősök a dohánygyártmányt mindazon nagyárúsnak szerezhetik be, melyek a folyam mellett fekszenek; a beszerzés azonban a kiszolgáltató által a kisárúsi könyvbe bevezetendő. (P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 178. l.)

A dohánygyártmányoknak vendégeknek való eladása iránti engedélyek csak jóhiszemű és bizalmat érdemlő vállalkozóknak adandók meg. (P. M. 1874. július 10-én 2431. sz.; 1874. Pénzügyi Közlöny 18. sz. 186. l.)

Ilyen ideiglenes dohányáruda átadásáról az erre előnyomatott úrlapokon jegyzőkönyv felveendő, és hogy a nagyárus az ideiglenes kisárusnak dohánygyártmányt kiszolgáltasson, az áruda átadása a dohányvételi könyvbe bevezetendő. A dohányáruda ideiglenes ügyvitelére első sorban a netalán meghalt után maradt özvegy, vagy annak gyermekei, továbbá a fennmiltett szabályszerű pályázók tarthatnak igényt.

Ha valamely községben a dohányárulást senki sem kérelmezné és ott dohányáruda mégis szükségesnek mutatkoznék, akkor az eladás a községi előljáróság által kijelölendő egyénre ruházandó át. Ilyen esetben az eladási engedély bélyegtelenül állítandó ki.

A megüritlt kisárudának más egyénre való átadásánál a készletben levő dohány- és bélyeganyag az átvevőtől az átadónak mindig készpénzben fizetendő. Árverés útján betöltött vagy általában haszonbért fizető dohánykisárudának átadása, illetőleg az eladási engedély kézbesítése addig nem eszközözlendő, míg a kisárus a haszonbérnek a legközelebbi $\frac{1}{4}$ évre eső részletét a folyó évnegyed még hátralevő idejére eső részével együtt a kötött szerződés 9-ik pontja értelmében be nem fizette.¹⁾

A valódi Havannah szivarok árulása.

211. §. Átalában.

A valódi Havannah szivarok nagy- és kicsinybeni árulására a nagyárusok, azoknak darabonkinti árulására pedig dohánykisáru-

¹⁾ Pénzügyigazgatóság Sopronban 1874. január 29-én 31795. sz. és április 25-én 5630. sz.

Ha a szerződésileg kikötött évi haszonbér nem éri el a 6 forintot, ugy ez nem évnegyedes részletekben, hanem az egész évre előre, még pedig mindig január 2-án fizetendő be, és e feltétel a szerződésbe felveendő. Magától érteendő, hogy ily esetben a dohányárulási engedély addig nem készbesítendő, míg a naptári év le nem járt idejére eső haszonbéri rész be nem fizettetett.

Ha kiderül, hogy az egyik vagy másik kisárus haszonbérével hátralékban van, az illető fél hivatkozással a szerződés 8. pontjára a hátralék azonnali befizetésére oly megjegyzéssel szorítandó, hogy a kiszabott évi haszonbér befizetésének elmulasztása a dohányárulási engedély elvesztését vonja maga után. Ha a megintett dohányárus ezen felszólításnak haladék nélkül eleget nem tenne, a dohányeladási engedély bevonandó és a pénzügyigazgatósághoz felterjesztendő. Ilyen és általában mindazon esetben, ha valamely kisáruda megszűnik, megszüntetésének időpontjáról és a netalán hátralékban maradt haszonbéri összegről a pénzügyigazgatósághoz jelentés teendő, mivel ez csak jelentés alapján szüntetheti be a haszonbér fizetési előírását. (Pénzügyigazgatóság Sopronban 1874. január 29-én 31795. sz. és április 25-én 5630. sz.)

sok, külön kérvény benyújtása folytán a pénzügyigazgatóság által nyert engedély mellett jogosítvák.

A nagyárusok a valódi Havannah szivarok nagybani eladásától $1\frac{1}{2}\%$ tőzsdíj huznak, mely a tőzsdíj legmagasabb mértékéül tekintendő.

A kicsinybeni árusítás nyereségét a nagy- és kisáruslási árak közti különbség képezi.

A nagyárusok a szükséges gyártmányokat a kincstári árudaraktárban kell hogy vegyék, ellenben a kisárusoknak szabadságukban áll, magukat vagy valamely nagyárus vagy kincstári árudaraktárhoz utaltatni dohánygyártmány vétele végett.

Minden vétel készpénzfizetés mellett történik, és ez oknál fogva az árus meghatározott készlet tartására nem köteles. Minden árusnak a kincstári árudaraktárban vagy a nagyárusnál csak a vételkönyvbe való feljegyzése mellett szabad dohánygyártmányt beszerezni. Ha a valódi Havannah szivarok készlete a vételkönyv tartalmával meg nem egyezne, ugy ez jövedéki kihágásnak tekintendő, mely már az első esetben a szivarok árusására való engedély azonnali elvesztését vonja maga után.

A nagyárus tartozik a hozzá utalt kisárusok által tett beszerzésekről előjegyzést vezetni, és abban minden árusnak külön lapot nyitni.

Ilyen árus valódi Havannah szivarok árusására külön engedéllyel, az erre vonatkozó árszabással és a valódi Havannah szivarok árusásáról szabályrendelettel ellátandó, mely okmányok az árudai helyiség mindenkinek hozzáférhető helyén függesztendők ki.

Az áruslásnál az árszabás szigorúan szem előtt tartandó, és semmi ürügy alatt sem szabad különféle fajta szivarokat egymással összekeverni. Ilyenmü kihágási esetekben a dohányáruslásról szabály szolgál zsinórmértékül.¹⁾

¹⁾ Osztrák cs. kir. pénzügyministerium 1852. január 3-án 40594—2293. sz.; nagy. szabályrendeletek 1852. gyűjteménye 97. t. 123. l.

Visszaélések elháríthatása tekintetéből szabályul szolgál, hogy a kisáruslásnak szánt valódi Havannah szivarok minden fajtájából egy láda vagy csomagnál többet nyitott állapotban tartani soha sem szabad. Azonban egy fajta alatt nemcsak egy, az árjegyzében egy szám alatt felsorolt fajta értendő. Ennélfogva egy és ugyanazon fajtánál is annyi láda vagy csomag nyitva tartható, amennyi abból különféle gyárjelzet alatt létezik. Ezen határozat ellen talált minden nyitott ládától az első esetben 10 frtnyi, és minden csomagtól 5 frt. pénzbírság közigazgatási uton beszedendő és ismétlés esetében az áruslási engedély bevonandó. Minden czimkép nélkül talált ládácska fedezetlennek tekin-

212. §. *A valódi Havannah szivarok beszerzése.*

A valódi Havannah szivarok árulására engedélyezett dohány-nagyárus tartozik a neki előirt készletet vagy személyesen, vagy megbizottja által azon kincstári árudaraktárnál beszerezni, melyhez ő utalva van.

Minden beszerzésről sajátkezü aláírásával ellátott megrendelés előnyomatott papíron szerkesztendő és a raktárnak átadandó. A nagyárusnak, akár készpénzben fizeti a szivarok első vagy későbbi beszerzéseit, akár lekötött biztosíték alapján hitelre kapja azokat, az őt illető $1\frac{1}{2}\%$ tőzsdíj mindig azonnal beszámítandó.

A kincstári árudaraktárból vett valódi Havannah szivarok oda vissza semmi ürtügy alatt sem szállíthatók. A megrendelés hát-lapján levő aláírással, melyet a nagyárus vagy meghatalmazottja sajátkezüleg írni tartozik, jogérvényesen van bizonyítva:

a) hogy megrendelése kívánsága szerinti módon történt, és

b) az átvett ládácskák és csomagok teljes, jó és sértetlen állá-potban adattak át.

Mint hogy az a) és b) alatt megjelölt bizonylatok miatt a nagy-árus semmiféle utólagos kifogást, legyen az bármind, nem érvénye-síthet, ugy saját érdekében áll, hogy a beszerzésnél kellő figye-lemmel járjon el, és mindjárt az átvételnél a ládácskák aggályta-lan minőségéről magának meggyőződést szerezzen.¹⁾

213. §. *A valódi Havannah szivarok tartása.*

A valódi Havannah szivarok megfelelő mennyiségben tökéle-tes száraz és szellős helyiségben tartandók, és ez okból minden

tetik, és ez esetben a dohánygyártmányok honnanszármazásának elmulasztott bizonyítására kiszabott büntetésnek van helye.

Minden árus tartozik ügyletét kifüggesztésre alkalmas, a „valódi Havannah szivarok árulása“t tartalmazó czimtablával ismerhetővé tenni és szabadságában áll, az árudájában levő szivarnemeket helyiségén kívül kifüggesztendő jegyzék által is közhírre tétetni. (Osztrák cs. kir. pénzügyministerium 1852. január 3-án 40594—2293. sz.; magy. szabályrendeletek 1852. gyűjteménye 97. t. 123. l.)

¹⁾ Osztrák cs. kir. pénzügyministerium 1851. márczius 19-én 2763. sz.; Országos pénzügyigazgatóság Budán 1851. márczius 26-án 12358—1008. sz.; magy. szabályrendeletek 1851. gyűjteménye 100 t. 114. l.; 1875. dohányeladási szabályok 46. l.

Azon nagyárusnak, ki valamely fürdőhelyen valódi Havannah szivarokat árul, meg van engedve, hogy az eredeti zárlattal ellátott ládácskákban levő szivar-mennyiségeket, melyek a fürdőidény végével az utolsó beszerzésből elárusítat-lan visszamaradnak, a kincstári raktárhoz visszaszállíthatja. (1875. dohány-eladási szabály. 47. l.)

az árulásra jogosított nagyárus kötelese, a valódi Havannah-szivaroknak szabad légvonatos helyiséget szánni.¹⁾

214. §. *Eladás a fogyasztókra.*

A valódi Havannah szivarok árulásával megbízott árusok kötelesek a vevőkkel nyájasan és előzékenyen bánni, minden kívánságuknak készséggel megfelelni, az árudaraktárból szerzett szivarládácskákat változatlanul és a ládácskákon is megjelölt árszabás szerinti árak mellett kiszolgáltatni; a ládácskákon levő jelzetekhez pedig semminemű megjegyzést vagy számozást toldani, vagy azokat változtatni nem szabad.²⁾

A különlegességek árulása.

215. §. *Árulási feltételek és szerződés.*

A dohány- és szivar-különlegességi árudák vállalkozók által kezeltetnek bizonyos szerződésileg³⁾ meghatározott időtartamra és feltételek alatt. Ezen feltételek a szerződés kiegészítő részét képezvén, ehhez hasonlólag két példányban kiállítandók és a vállalkozók által két tanu jelenlétében aláírandók. Ezen általános feltételeket magában foglaló határozat és a felvett szerződés egy-egy pél-

¹⁾ Mivel a dohánygyártmányok kisárlását a nagyárus rendszerint földszinti boltban gyakorolja, azért gondoskodnia kell arról, hogy a valódi Havannah szivaroknak szánt helyiség az árudabolttal oly összeköttetésben álljon, hogy a vevők kívánságára a megfelelő szivarmennyiség azonnal kéznél legyen.

A valódi Havannah szivarok különnevé nemei egymástól elkülönítendőek és akkép rendezendőek, hogy elcserélés könnyen ne történjék és a pénzügyőrségnek lehetővé tétessék, az egyes szivarnemekben előirt készletet megbírálni. (Osztrák cs. k. pénzügyminiszteriumnak 1851. márczius 19-én 2763. sz. rendelete 7—9. §§.; Országos pénzügyigazgatóság Budán 1851. márczius 26-án 12358—1008. sz.; magy. szabályrendeletek 1851. gyűjteménye 100. t. 114. l.; 1875. dohányeladási szabály 48. l.)

²⁾ Osztrák cs. kir. pénzügyminiszteriumnak 1851. márczius 19-én 2763. sz. rendelete 10—12. §§.; Országos pénzügyigazgatóság Budán 1851. márczius 26-án 12358—1008. sz.; magy. szabályrendeletek 1851. gyűjteménye 100. t. 114. l.

A pénzügyigazgatóság gondoskodni köteles arról, hogy oly községben, ahol a valódi Havannah szivarok fogyasztására kilátás nyílik, vagy azok keresetnének, a dohánykísárusoknak, vagy valamennyi, vagy néhány fajtra, a valódi és utánzott Havannah szivarokra való minden különbség nélkül, — eladási engedélyek adományoztassanak. (P. M. 1865. február 25-én 62801—3018. sz.; osztrák cs. kir. pénzügyminiszterium 1865. rendeletlapja 11. sz. 54. l.; 1875. dohányeladási szabály 48. l.)

S z e r z ő d é s,³⁾

mely mai napon egyrészt Gond Géza m. k. pénzügyőri biztos, mint a soproni k. pénzügyigazgatóság kiküldöttje, és másrészt Drágai István győri kereskedő

dánya a vállalkozóknak kézbesítendő, és azok nekik szoros zsinórmértékül szolgálnak. Az általános feltételek következő minta szerint szerkesztendő:

Általános feltételek

a különlegességi dohány- és szivarárudák kezelése tekintetében.

1. A vállalkozó köteles az általa elvállalt dohány- és szivar-különlegességek eladását a kitelhető legnagyobb erélyvel és elővigyázattal vezetni és egyszersmind arról gondoskodni, hogy a közönség hirdetmények útján a különlegességek előadására figyelmeztessék és az árudában pontos és illedelmes szolgálatban részesíttessék.

2. Az eladási üzlet „Dohány- és szivarkülönlegességek m. k. árudája“ czég alatt a vállalkozó által saját költségén kibérelt helyiségben vezetendő, és pedig azon helyiségben, mely e végre az illetékes királyi pénzügyi hatóság és a vállalkozó által kijelöltetvén, az utóbbival kötött szerződésben megjelöltetett. Az üzleti helyiségnek megváltoztatása csakis a szerződést kötő kir. pénzügyi hatóság beleegyezésével történhetik meg s az új helyiségnek a város azon utczáiban kell lennie, melyeket avégre a pénzügyi hatóság ki fog jelölni.

3. Az árudának a dohánynemek tulajdonának megfelelő s alkalmas helyiségekkel kell birnia, az a legesinosabban és a legnagyobb kényelemmel legyen berendezve, este fényesen kivilágítva, naponta pedig reggeli 8 órától, este 9 óráig nyitva tartassék. A bolthelyiség ajtaja felett a magyar állam czimere a fenn kitett czéggel kitzendő.

közt a dohány- és szivarkülönlegességek győri árudájának kezelése iránt következőleg köttetett.

Drágai István kereskedő és győri lakosra a dohány- és szivarkülönlegességek eladása két év tartamára, azaz 1882. augusztus 1-től egész 1884. július 31-ig terjedő időre az $\frac{1}{4}$ alatt ide csatolt általános feltételek mellett ruháztatik át, azon további kötelezettséggel, hogy az árulás Győr városának Szombat-utca 48. szám alatt fekvő házában történjék és a szerződő az általános feltételekben foglalt kötelezettségeknek pontosan megfeleljen.

A vállalkozónak járó tőzsdíj egyetértőleg a kapott dohányanyag értéke után $\frac{1}{4}$, azaz egy és egynegyed százalékkal állapítatik meg.

Drágai István az üzlet személyes vezetésében sokszor akadályozva lévén, meghatalmazottjának Csengei Sándor könyvvivőjét nevezi ki. — Annak, valamint többi segédeinek az üzletre vonatkozó minden tetteikért a vállalkozó felelős.

Melynek erejéül ezen szerződés két tanu jelenlétében köttetett és a szerződő felektől sajátkezőleg aláíratott.

Győrött, 1882. július 15-én.

(Aláírások.)

4. A vállalkozónak semmi szín alatt sem szabad más dohányleveleket és gyártmányokat áruba bocsátani, mint amelyek a m. kir. kincstári kezelés által e célra neki kiszolgáltatnak.

5. A különlegességi árszabályban foglalt gyártmányok és levelek a vállalkozó által a szerződésben erre kijelölt királyi dohányárudaraktárból, esetleg dohánygyárból a fizetési igazolással ellátott megrendelvények mellett szerzendők meg s általa saját költségén szállítandók át az eladási helyiségbe.

6. A vállalkozó kívánatára, az árudának árukkal való első ellátására, egy a szerződésben meghatározandó hitel engedélyeztetik, azon feltétel alatt, hogy az a dohány-nagyárusok számára érvényben álló szabályok szerint biztosíttassék s a vállalkozó által a hitelezett összegről jogérvényes kötelezvény kiállíttassék. Minden ezen engedélyezett hitelt túlhaladó megrendelvény az árunak átvétele előtt készpénzben fizetendő.

7. A dohánylevelek és gyártmányok árai az idő szerint érvényes, a m. kir. kincstári kezeléség által megállapított s a vállalkozóval esetről esetre közlendő árszabályzatok szerint a meghatározott tőzsdij levonása mellett számíthatandók ki. A nagy ládák, melyekben az áruk elrakvák, a vállalkozónak a felvett leltár szerinti értékben terhére iratnak, és midőn sértetlen állapotban a vállalkozó költségén a kincstári raktárba visszaszolgáltatnak, ugyanazon értékben javára jegyeztetnek fel; megrongált ládák után a kárpótlás a sérülés mérvében teljesítetik; a megrongált ládákért járó kártérítés megállapítása a kincstárt illeti. Azon szivarládácskák, melyekben csomagolt szivarok voltak elhelyezve, kiürítésük után tökéletesen összeállítva, a raktárnak ingyen visszaszolgáltatandók; ezen ládákban mutatkozó hiányok pedig a beszerzési ár szerint a vállalkozó terhére fognak iratni, az üres tartályok a m. kir. pénzügyministerium által e célra megjelelt raktárba a vállalkozó által saját költségén visszaszállítandók.

8. A vállalkozó által átvett dohányanyag a vállalkozó tulajdona; minélfogva az anyagnak a raktárból lett átvétele után mutatkozó minden hiány és sérülés terhére esik. Ha a dohányáru a vállalkozó vagy szolgálatjában lévők hibáján kívül további eladásra alkalmatlanná válik, akkor azt a kincstárnak visszaadhatja a vállalkozó; ilyen esetben neki ugyanazon mennyi- és minőségű más dohányáru ki fog szolgáltatni, kivéteik ebből azonban a tűz által a vállalkozó raktárában megromlott dohányáru. Ha pedig a

dohányáru a vállalkozó vagy segédei hibája folytán további eladásra többé nem használható, akkor tartozik a vállalkozó a fuvar- és átdolgozási költségeket, valamint az átdolgozott anyagnak az eredeti dohánynemmel s mennyiséggel leendő összehasonlításából származó értékcsökkenést megtéríteni. — Ha valamely dohánynemnek nincsen kelendősége, akkor a vállalkozó azt a kincstárnak visszaadhatja, s ha a dohány jókarban adatott át, a kárpótlás az árszabályzati árak szerint, levonva az esedékes tózsédíjt, fog megadatni.

9. A vállalkozó köteles a m. kir. jövedék gyáraiban készült s a különlegességi árszabályban foglalt valamennyi dohány- és szivarneemből, ugy a helyben kelendőséggel bíró különlegességi Havannah szivarneemből is legalább 8 napra szükség leendő készletet tartani, azon czélból, hogy a vevők igényeinek pontosan megfelelhessen. A további megrendelések a megfelelő időközben teendők meg. Azon különlegességi valódi Havannah szivarokat, melyeknek helyben kelendőségük nincs, a vállalkozó nem tartozik ugyan folytonosan készletben tartani; jogában áll azonban mindkinek, ily szivarokat a különlegességi árudában az azokért járó eladási ár letétele mellett megrendelni s a vállalkozó köteles ezen megrendelést a kir. árudaraktárnál avégett bejelenteni, hogy ezen szivarok a budapesti központi árudaraktárból azonnal meghozatassanak. Ha a vállalkozó az ezen pontban meghatározott kötelezettségének eleget nem tette, a szerződés a szerződést kötő királyi pénzügyi hatóság által azonnal felmondható és beszüntethető.

10. A vállalkozó köteles a különféle dohánynemeket sajátáguknak megfelelőleg elhelyezni. Nevezetesen a búrnótnemeket hús, a vágott dohányt szellős, a szivarokat pedig alkalmas légmérsékletű száraz helyiségben, a padozattól több lábnyi magasságban elhelyezni s a rakhely belső falait kideszakázni. Az árudahelyiségben a hivatalos árszabályzat több példánya a közönség számára kiteendő; egyzersmind tartozik a vállalkozó arról is gondoskodni, hogy az összes árügyintémeny mutatványai az egyes dohánynemek árának megjelölése mellett könnyen hozzáférhető s egészben áttekinthető módon általános megtekintés végett kiállíttassanak.

11. A dohánylevelek és gyártmányok eladása csakis a pénzügyministerium által kiadott, ez idő szerint érvényes árszabályzatokban foglalt, s az áruk borítékain is látható árak szerint történhetik.

12. A gyártmányok, a tekercekben lévő Varinast, Knastert kivéve, csak eredeti göngyöletben, adhatók el; a 4 darabjával

kötegelt szivarok és a 35 grammnyi pipadohányt tartalmazó csomagocskák pedig, melyek azon okból adatnak el ilyképen, hogy a vevők az áru minőségéről kisebb próbák által meggyőződhetnek, csakis egész, 4 szivart tartalmazó kötegekben illetőleg 35 grammnyi csomagocskákban adhatók el. — Az elsőknél tehát nem szabad a szalagnak sérültnek lennie, a pipadohány pedig az eredeti csomagolásban szolgáltatandó ki. Azon ládácskák, melyekben 4 darabjával kötegelt szivarok vannak, csak a felmerülő szükség arányában bonthatók fel a végre, hogy azokból a kötegek, eladás végett kivétethessenek. — A tekercecsekben lévő Varinas és Knaster a fogyasztóknak tiszta sulyban mérlegelendő ki s a tekercek elvágásánál az összemorzsolás, amennyire lehet, elkerültessék. A Varinas nagy tekerceiseiben lévő faszegek és fahártya a raktárnak visszaadhatnak és a vállalkozónak azért egy azzal felérő ugyanazon nemű s mennyiségű dohány a legközelebbi megrendelés alkalmával javára iratik.

13. A vállalkozónak nincs megengedve, fiókeladási helyeket felállítani; vidéki vevőkhöz eszközzendő áruszállításoknál az árszabályzati áron kívül csak a valóságos csomagolási s átküldési költségeket számíthatja fel. Az eladási és szállítási jegyzékeknek, melyeket a vállalkozó a vevők részére állít ki, az eladott dohánynemek mennyiségét és árszabályzati megnevezését, nemkülönbben a keltet és a vállalkozó cégét tartalmazniok kell.

14. A vállalkozónak a dohány megrendelésénél és átvételénél azon eljárást kell követnie, mely az e tekintetben részére kiadandó különös utasítás által fog meghatározatni.

15. A vállalkozó eladási üzlete forgalmáról azon előjegyzéseket tartozik vezetni, melyek ugyanazon utasításban lesznek megjelelve. A szerződő kir. pénzügyi hatóságnak jogában áll, az összes árukészletről, valahányszor szükségesnek találja, leltárt felvételni. Nemkülönbben köteles a vállalkozó, a kir. pénzügyi hatóság a dohányeladásra vonatkozó minden rendeleteinek megfélelni.

16. A vállalkozó nemcsak fel van jogosítva, hanem egyszersemind köteleztetik is, tudomására esett minden dohányjövődéki kihágást az illetékes pénzügyi hatóságnak bejelenteni; egyuttal elváratik, hogy a dohányeladásra vonatkozó egyéb észleleteit megfélelő javaslatokkal a kir. pénzügyi hatóság tudomására hozza.

17. A vállalkozó köteles a reá ruházott eladási üzletet személyesen vezetni és semmi szín alatt nincsen jogosítva, azt másnak átengedni, vagy bérbbe adni; ilyen esetekben a kir. pénzügyi hatóságnak jogában álland, tőle az üzletet minden előleges felmondás nélkül elvenni.

Megengedettik azonban, hogy a vállalkozó azon esetre, ha akadályozva lenne az üzletet személyesen vezetni, egy meghatalmazottat felvehessen, kinek működése azonban csak azon időponttól veheti kezdetét, melyben a vállalkozó bejelentésére a kir. pénzügyi hatóság ezen meghatalmazott felvételét jóváhagyja. A vállalkozó azonban felelős meghatalmazottjának valamint többi embereinek az üzletre vonatkozó minden tetteikért.

18. A szerződés bizonyos abban megjelölendő időtartamra köttetik, akkép azonban, hogy a királyi kincstárnak azon joga fenntartatik, miszerint azon esetre, ha a vállalkozó a közönséget ki nem elégítené, vagy a pénzügyministerium működésével megelégedve nem lenne, a kincstár a szerződést az abban kikötött idő lefolyása előtt is megszüntethesse; — a vállalkozónak ez esetben félévi felmondási idő engedtetvén. Ha a szerződés felmondása egyik fél részéről sem következne be, akkor ezen szerződés a megállapított időtartam lefolyása után minden abból származó jogokkal és kötelezettségekkel hallgatag továbbra is fennáll, még pedig addig, míg az a félévi határidővel a kincstár vagy pedig a vállalkozó részéről fel nem mondatik.

19. Megszűnik azonkívül jelen szerződés előleges felmondás nélkül is a m. k. pénzügyministerium határozata folytán, ha: *a*) a vállalkozó elvállalt kötelezettségeinek meg nem felelne; *b*) ha a vevők megrövidítésében bűnösnek találtatnék, *c*) a leltár felvétele alkalmával tudva valótlaniságot követ vagy követett el, *d*) valamely vele üzleti érintkezésben álló dohányjüvedéki közegnek ajándékot vagy kölcsönt ad; *e*) ha magánszemélyek a vállalkozó elleni követeléseik fejében tőzsdíjára a birói letiltást, vagy az üzletében levő pénztári készletére a birói zár keresztülvitelét kieszközölnék; *f*) ha a vállalkozó csempészetet vagy jüvedéki kihágást követne el, vagy ha valamely cselekvéseért vagy mulasztásáért, mely a dohányjüvedéki szabályokba ütközik, vétkesnek találtatnék; *g*) ha csőd alá esnék, vagy üzlet vezethetési képességét törvényesen elvesztené, például gondnokság alá helyezés által; *h*) ha bűnvádi kereset alá esnék; *i*) ha a vállalkozóra nézve ezen szerződés megkötése után oly körülmény állana be, mely miatt neki a különlegességi dohány-eladási üzletet át nem lehetett volna adni. Minden az *a*-tól *i*-ig felhczott eseteknek végérvényes megbirálása az illető kir. pénzügyi hatóságot illeti, a vállalkozónak azonban szabadságában áll a fel-folyamodás a m. k. pénzügyministeriumhoz; törvény útján mind-azonáltal a kincstár ellen követelést nem támaszthat.

20. Az aláírás hitelesítésének költségeit, valamint a szerződés után fizetendő illetéket is a vállalkozó viseli.

21. A szerződés felbontása alkalmával a különlegességek árudája leltározatni fog és az áruk a kir. kincstári kezeléség által fognak átvétetni, mely ez esetben a visszaadott árut szintén készpénzben fogja kifizetni. Az ilyképen visszaszolgáltatott dohányanyag után huzott tőzsdíjt a vállalkozó a kir. kincstári kezeléségnek megteríteni tartozik.

22. Egyetértőleg megállapítatik, hogy jelen szerződésből eredő mindazon törvényes lépések, melyek megtételére a m. k. kincstár mint felperes jogosítva lenne, az egyedül általa szabadon választandó bármely bíróság előtt az 1868. LIV. t. cz. értelmében sommás eljárás utján, ellenben mindazon vitás kérdések, melyeknél a m. kir. kincstár mint alperes jelentkezik, csakis a Budapesten levő királyi törvényszék, mint a m. kincstár képviselőjére jogosított budapesti kir. kincstári jogügyek igazgatóságának illetékes törvényszéke előtt rendes eljárás utján döntendők el.

216. §. *A különlegességek megrendelése és átvétele.*

A dohány- és szivar-különlegességi áruk megrendelése és átvétele iránt a következő eljárás tartandó szem előtt:

1) Az árusok a szükséglendő dohány-, szivar- és burnótgártmányokat azon dohányraktárból kapják, amelyhez ők, azok kiszolgáltatása végett, utalvák.

2) A megrendelés az e czélra nyomatott, az árusok által folyó számokkal jelzendő iveken két egyenlő példányban teendő, annak rovataiban a megrendelendő egyes dohánygyártmányok és pedig előbb a belföldi, azután a külföldiek, azoknak a létező árszámbályban meghatározott egyenkinti értéke, és a végén a megrendelt dohánygyártmányoknak összes ára kitüntetendő.

3) Ha az árus a dohányraktárhoz üres ládákat szállítana vissza, azokról általa külön jegyzék szerkesztendő és a megrendelési ivhez csatolandó.

4) A megrendelés mindkét példánya, a dohánygyártmányoknak szándékolt átvételét megelőző napon, a dohányraktárnál a végből mutatandó be, hogy az a netalán készletben nem lévő gyártmányokat abban kitüntethesse.

5) A dohányárudarakatár által akkép felszerelt megrendelés a pénzügyigazgatósági számvevőséghez érvényesítés és a számvevőségi főnök általi megvizsgálás és aláírás végett átteendő, mely-

nek megtörténtével az illető árus, vagy annak törvényes meghatalmazottja azt ismét visszaveszi.

6) Ha az árus szabályszerű pénzbeli hitellel nem bír, azt az érvényesített összeg erejéig befizetni szándékolt pénznemekről általa készíthető jegyzékkel együtt, az illető adópénztárnál benyújtja, mely a számvevőségileg megállapított pénzüsszeget bevételezi, és a pénznemekről jegyzéket visszatartván, a történt befizetésről kiállított nyugtát a megrendeléssel együtt az árusnak ismét kézbesíti.

7) Az árus a megrendeléssel ellátott nyugtát a pénzügyigazgatóhoz vagy annak helyetteséhez áttekintés, helyes volta esetében, aláírás és a megrendelt dohánygyártmányok kiszolgáltatásának elrendelése végett beterjeszti.

8) A dohányraktár ezen okmányok alapján a megrendelt és számvevőségileg megállapított, az árus vagy helyettese által a megrendelési íveken kellőleg nyugtázandó gyártmányokat kiadhatja, és az e felett kiállítandó ellennyugtát és szállítólevelet neki kézbesíti; a megrendelésnek mindkét példányát pedig számadási okmányul visszatartván, az utóbbinak egyik példányát az illető pénzügyigazgatósághoz küldi be.

9) Az árus kérelmére (ha elegendő szabályszerű biztosítéket az állam által biztosítékképpen elfogadható hitelpapirokban nyújtani képes) bizonyos összeg erejéig hitel is engedélyeztetetik, mely összegről azonban kötelezvényt és felajánlási okmányt a dohánygyárúrusoknak előírt minták szerint kiállítani köteles.

10) A hitellel ellátott árusnak a megrendelt és az 5. és 7. pontok értelmében számvevőségileg megállapítandó és számlakönyvben nyilvántartandó, az igazgatósági főnök vagy annak helyettese által kiadni rendelt gyártmányok a hitelezett összeg erejéig a dohányraktárból kellőleg kiszolgáltatandók; azon esetben pedig, midőn az árus által megrendelt dohányanyagok ára az engedélyezett hitelösszeget meghaladja, akkor a hitelezett összeg és a megrendelt gyártmányok ára közt létező pénzbeli különbözet a 6. pont tartalma szerint a dohányanyagok kiszolgáltatása előtt az illető adópénztárnál befizetendő.

11) Az árudarakár által kiszolgáltatandó és az árustól mindenkor készpénzben megtérítendő ládák értéke, és pedig a nagyoké darabonként 1 frttal, a közepszerűeké 50 kr., végre a kicsinyeké 25 kr. határozatott meg, mely összeg, ha azok sérületlen állapotban szállíttatnak ismét vissza, az árus javára beszámíttatik. A sérült állapotban visszaadott négy ládákért egyenként 10 kr., a

középszerük- és kicsinyekért darabonkint 5 kr. irandó az árus terhére és tőle kárpótlás fejében beszédendő; minden egyes alkatrész hiányáért pedig az illető beszerzési árnak egy ötödrészét tartozik megtéríteni.

A kötegezett szivarok ládácskái minden megtérítés nélkül az árudaraktárba visszaszolgáltatandók és ezek készlete mindenkor kimutatandó.

217. §. *Könyvvezetés.*

Az üzlet kezeléséről az árus által a következő könyvek vezetendők:

1) Az *árurovancs* (vételkönyv) elkülönített kötetben a belföldi szivarok-, szivarkák- és dohánykülönlegességekről. 2) *Árurovancs a külföldi dohánygyártmányokról.* 3) Egy segéd-táblázat. 4) A kereskedelmi szabályok szerint előirt pénztári főkönyv. Ezen üzleti könyvek vezetésénél a következők tartandók szem előtt.

A belföldi áruk rovancsában az első bevételi tételt a legközelebb elmúlt hóról maradt készlet képezi. Az új bevételek a szállítólevélből azonnal a beraktározásnál, a kiadások pedig a segéd-táblázatból minden hét végével a zárlatnál bevezetendők és az ezeknek eredménye folytán mutatkozó készlet szintén hetenkint kimutatandó.

A külföldi árukról vezetendő rovancsnál szintén a fenn érintett eljárás tartandó meg.

Minden egyes anyagkiadás a segéd-táblázat azon négyszögrovatába vezetendő be, melynek felirata a kiszolgáltattott anyag elnevezésének megfelel; oly esetekben, midőn a szivarok 100 darabot tartalmazó kötegekben adatnak el, nem szükséges, hogy az egész szám, például 300 vagy 400 tétessek ki, hanem elégséges, ha ezen szám 3 vagy 4-gyel jelöltetik meg. A négyszögrovatban bejegyzett anyagok értéke a heti zárlat alkalmával kiszámítandó és összeadandó, és ha a segéd-táblázat szerint kiadott anyagoknak értékösszege az azon héten befolyt pénztári készlettel teljes összhangzásban találtatik, akkor a helyesnek talált anyagmenyiség a segéd-táblázattól az illető árurovancsba, a pénzösszeg pedig a pénztári főkönyvbe vezetetik át.

A megrendelések, belföldi és külföldi árurovancsok és segéd-táblázatra szükséges nyomtatványok az árusnak, a beszerzési költségek megtérítése mellett, az illető adóhivatalnál kiszolgáltattak, a pénztári főkönyvnek honnan megszerzése pedig az árus szabad tetszésére bízatik.

III. FEJEZET.

A sógyedáruság.

A sótermelés.

218. §. *A só tulajdoni és termelési joga.*

A só az országos jövedék tárgyát képezvén,¹⁾ az ország határán belül, földszinén vagy föld alatt, természetben tisztán, vagy más anyagokkal vegyesen előjövő, vagy műton termelt minden só kizárólag az ország tulajdona.²⁾ Nemkülönbén a sótermelés is kizárólag az ország joga, és csak az ország van jogosítva a földszinen vagy föld alatt levő sót kiaknázni, vagy a sót sóvizből kiválasztani.³⁾

219. §. *Tilos sótermelés.*

A pénzügyi hatóság engedélye nélkül tilos:

- a) ugy saját, mint idegen földterületen kősót, vagy sót tartalmazó anyagokat ásni;
- b) sóforrásokat nyitni;
- c) konyhasót azok vegyelemeiből előállítani;
- d) sót vízből, földnemüekből vagy ásványokból kiválasztani, legyen bár a folyadék tengerből, forrásból vagy megsósult vizekből merítve, vagy valamely iparüzleti hulladékokból előállítva.⁴⁾

220. §. *Sóvízforrások.*

A kincstárnak jogában áll, azon sóvízforrásokat, melyeket kincstári használatra alkalmasoknak, vagy azon község használatára, melynek határában azok felfakadtak, átengedhetőknem

¹⁾ 1868. sójövédéki szabály 1. §.

²⁾ 1868. sójövédéki szabály 2. §.

³⁾ 1868. sójövédéki szabály 3. §.

⁴⁾ 1868. sójövédéki szabály 4. §.

talál, a kincstár érdekeinek megőrzése tekintetéből eldöngöltetni, vagy más akármilyen módon használhatatlanná tétetni.¹⁾

221. §. *A sótelep és sóforrások feljelentése.*

Aki sótelepet, sóforrást, vagy más anyagokkal vegyes konyhasót valahol felfedez, köteles azt a legközelebbi pénzügyi hatóságnak feljelenteni.²⁾

222. §. *A földek és épületek kisajátítása.*

Jogában áll az államnak mindenütt, hol sóbányák léteznek, vagy ujak nyitattak, az üzletre és raktárakra szükséges földterületet az azon levő épületekkel együtt kisajátítani.³⁾

A só szállítása, árulása és felhasználása.

223. §. *A só árszabályozása.*

Hogy az elfogyasztott só után befolyt jüvedelem az illető államnak lehetőleg biztosított és a sónak Magyarországból Ő Felsője többi országaiba való szállítása és viszont, haszonhajtó vállalat ne lehessen, a két állam közt létrejött egyezmény után a sóárak a sótermelési helyeken állandóan vannak szabályozva.⁴⁾

¹⁾ 1868. dohányjüvedéki szabály 5. §.

Erdély és Marmaros községei meghagyatnak azon sóforrások élvezeti jogában, melyek határukban a föld gyomrából szabadon felfakadnak; de ezen sóforrások csak pénzügyministeri engedély és az ellenőzési szabályok megtartása mellett használhatók. (1868. sójüvedéki szabályok 32. §.)

²⁾ 1868. dohányjüvedéki szabály 6. §.

³⁾ 1868. sójüvedéki szabály 7. §.

⁴⁾ 1868. XI. t. cz. 1. 2. §§.; 1868. sójüvedéki szabály 8. 9. §§.

A törvényben meghatározott sóárak mindenkor 100 kilogramm után értenők. A sótermelési helyeken, névszerint Sugatagon, Szlatinán, Rónaszéken, Deés-Aknán, Parajdon, Maros-Ujvárott, Tordán és Vizaknán a rendes és nem rendes alaku kősó, valamint a hordókba vagy zsákokba rakott törmelék vagy őrlött só, és esetleg a tömörített só alap-ára 9 frtban, Sóvárrott a főzött só alap-ára 9 frt. 50 krban van megállapítva. (1875. L. törvényczikk 1. és 2. §§.)

A megnevezett helyeken közvetlenül vásárolt sóra nézve a só alap-árhoz az eladást megelőző év kezelési költségeinek hányada hozzászámítandó, — és pedig Sóvárrott a helybeli hivatal kezelési költségeinek átlaga szerint, Sugatagon, Szlatinán, Rónaszéken, Deés-Aknán, Parajdon, Maros-Ujvárott, Tordán és Vizaknán az ezen termelési helyeken levő só eladó összes hivatalok kezelési költségeinek átlaga szerint, — mihez azon esetben, ha a só a m.-szigeti sóhivatalnál adatik ki, a Szlatináról, Sugatagról és Rónaszékről M.-Szigetig fel-

224. §. *A sódrak közhírvéttele.*

A sóarak, akár közönséges, akár kedvezményi áru sóra vonatkoznak, országszerte közhírré tétetvén, az azokra vonatkozó árjegyzék minden kincstári sóeladási raktárban a vevő közönség részére látható helyen kifüggesztetik.

225. §. *Sóeladási raktárak.*

A sótermelési helyeken kívül, a mutatkozó szükséglethez képest, az ország különféle helyein oly kincstári sóeladási raktárak vannak, melyekben a sóarak a szállítási és egyéb mellék-

merülő szállítási költségek átlaga is hozzáadandó. A termelési helyeken kívül az országban fennálló sóhivataloknál a só eladási ára akkép állapíttatik meg, hogy a termelési helyek alap-árához az időnkinti szállítási költségek egészben, ezen hivatalok kezelési költségei pedig a megelőző év eredménye szerinti átlagban hozzáadandó. Az ezen számítás alapján a sóarakon teendő változtatások mindenkor az illető év július 1-én léptetendők életbe. (1875. L. törvény-czikk 4. §.)

A törmelék vagy őrölt só csomagolására szükséges hordók vagy zsákok avagy egyéb tartók árát időről-időre a pénzügyminister határozza meg; ezen árt a vevők megtéríteni tartoznak. Vevőknek szabadságában áll a megvásárolt törmelék vagy őrölt sót saját tartóikba tölteni és azt azokban, vagy csomagolatlan állapotban elszállíttatni. Minden vevő jogosítva van követelni, hogy az általa megrendelt sómennyiségnek legalább két harmadrésze darabokban szolgáltatassék ki, melyeknek legkisebb súlya 10 kilogrammnál kevesebbet nem tesz. Egy harmadrész törmelék vagy őrölt sóban adatik ki. Kedvezményi áru só kiszolgáltatásánál ennél nagyobb rész is szolgáltatható ki törmeléksóban. (1875. L. törvényczikk 3. §.)

A bányáknál fennálló, valamint a termelési helyeken kívül székelő m. k. sóhivatalok utasítvák, hogy a megvett kősónak két harmadrészét mindig rendes vagy nem rendes alaku darabokban, melyeknek azonban egyenkint legalább 10 kilogramnyi súlyuaknak kell lenniök, egy harmadrészét pedig törmeléksóban szolgáltatassák ki. A törmeléksó közt őrölt só csak a meglevő készlethez képest szolgáltatható ki.

Az ország határainak közelében fennálló k. sóhivatalok és bizományos üzletek eladási sóarainak megállapításánál Ő Felsege többi országainak, illetőleg a külföldnek területünkkel határos részeiben fennálló sóarak tekintetbe vétetnek. Ennélfogva a pénzügyigazgatóságok kötelesek, a külső sókereskedés viszonyait szemmel tartva, azon esetre, ha ezen viszonyok változása által szükségessé tétetik, hogy a határ melletti sóhivatalok vagy bizományosok sóarai módosíttassanak, erre a pénzügyministeriumot haladók nélkül köllőleg figyelmeztessék. (P. M. 1875. december 29-én 63001. sz.; 1875. „Pénzügyi Közlöny“ 57. sz. 820. l.)

költségek hozzászámítása mellett állapíttatnak meg. Ezen sóraktárakban 5 kilogrammnál kisebb sémennyiség nem adatik el.¹⁾

A két államterület között netalán támadható haszonhajtó válalat elháríthatása tekintetéből a pénzügyminister felhatalmazva van, hogy Magyarország azon részeiben, melyek a birodalmi tanácsban képviselt országokkal határosak, minden sóeladási raktárnál a sóárakat a törvény által meghatározott áraktól eltérőleg állapíthassa meg; az ebbeli eltérés azonban 100 kilogrammonként 54 krajczárnál nagyobb nem lehet.²⁾

Ha az ország déli és keleti határszélein a sócsempészet megakadályozása czéljából szükségesnek mutatkoznék, hogy a megállapított sóárak lejobb szállíttassanak: ennek eszközzésére a pénzügyminister szintén felhatalmazva van.³⁾

Ugyanazon czél elérése miatt az ország azon részeiben, melyek Ó Felsége többi országaival vagy a külfölddel határosak, oly bizományos sóüzletek állíttathatnak fel, melyek részére munkájuk és költségeik megtérítése fejében 100 kilogrammonként kiszámítandó megfelelő üzletdíj engedélyeztetetik.⁴⁾

Ezen sóárusok kötelesek, az okirat tartalma szerint az átvett raktárt sóval kellő mennyiségben ellátni, a sót tisztán és szárazon kezelni, a törvényes mértéket megtartani, az árulást pedig a sóaknáknál fennálló árhoz számítandó szállítási és egyéb mellékköltségek által meghatározott sóár mellett gyakorolni.

¹⁾ 1875. L. t. cz. 12. §.

Az őrlött só szállításához használt és a sóhivataloktól az illető sóbányahivatalhoz visszaküldött kincstári zsákok között sok idegen értéktelen zsák találtatott, mi csak úgy történhetett, hogy a sóhivatalok a zsákok kicserélését megengedik. — Ha a sóvevők a kincstári zsákokat átvenni nem akarják, a sót saját zsákjaikba áttölthetik ugyan; de az nincs megengedve, hogy a sót a kincstári zsákban elvigyék és cserébe saját zsákjaikat a sóhivatalnál hagyják. (P. M. 1877. június 27-én 35716. sz.; 1877. Pénzügyi Közlöny 26. sz. 416. l.; továbbá P. M. 1879. február 28-án 3436. sz.; 1879. Pénzügyi Közlöny 13. sz. 286. l.)

²⁾ 1875. L. t. cz. 7. §.

³⁾ 1875. L. t. cz. 8. §.

⁴⁾ 1875. L. t. cz. 6. §. és P. M. 1875. december 29-én 63001. sz.; 1875. Pénzügyi Közlöny 57. sz. 820. l.

Azon intézkedés, mely szerint a pénzügyminister bizományos sóüzleteket állíthat fel, az országnak azon részeire vonatkozik, melyek Ó Felsége többi országaival vagy a külfölddel határosak. Erre vonatkozólag a pénzügyigazgatóságok utasítva vannak, hogy azon esetre, ha ily bizományosoknak kerületükben való felállítását a sójövédék érdeke követelné, e tekintetben indokolt javaslatot terjeszsenek a pénzügyminister elé. (1875. Pénzügyi Közlöny 57. sz. 820. l.)

226. §. *Kedvezményi sóarak.*

A meghatározott sóaraktól eltérőleg az ország különböző részein, u. m.: Erdélyben, Máramaros megyében, Árva-, Liptó-, Turócz-, Kraszna-, Zaránd-, Közép-Szolnok megyékben, Kővárvidéken és a felosztott határörvidéken, továbbá Horvátország Száván tuli lakosaira nézve, és a magyar- horvát tenger melléki halászok számára halak beszállására az e tekintetben fennálló rendszabályok és megszorítások, valamint a szükséges ellenőrzés mellett, a só kedvezményi áron árultatik.¹⁾

227. §. *Szabad és korlátolt sókereskedés.*

Mindenkinek szabadságában áll, nemcsak saját szükségletére, hanem az ország határain belül üzendő kereskedelemre is a törvényben megnevezett máramarosi és erdélyi termelési helyeken só, kötelesek ebbeli szándékukat az egész naptári évben átveendő sómennyiség megjelölésével a M.-Szigeten fennálló bányagazgatóságnak bejelenteni, mire a nevezett bányagazgatóság a só utalványozza azon bányánál, hol azt a sókészlet, a kincstár saját szükségletére és a bányák kezelési viszonyaira való tekintettel megengedi.

A sóvári főzött só illetőleg megengedtetik, hogy e sómetet a pénzügyminister ezentul is csak engedélyes sóárusok által és korlátolt mennyiségben árultassa.²⁾

Azon konyhasóval, melyért a törvényesen megszabott teljes jövedéki ár az illető kincstári sóraktárnál lefiztetett, a vevőfél szabad kereskedést is tizhet.³⁾

Azokban Erdély és a kapcsolt részekben a sókereskedés csak kincstári engedély mellett gyakorolható, mivel ott, az erdélyországi

¹⁾ 1868. XI. t. cz. 8—10. §§.; 1868. sójövédéki szabály 15—17. §§.

²⁾ 1875. L. t. cz. 9. §.

A sóval való magánkereskedést csakis az erre szánt kincstári raktárakban a megszabott áron vásárolt sónemekkel szabad üzni. Ennélfogva az említett sónemeken kívül más só, illetve a mondott raktáraktól vásárolt sónemekből készített sóvegyítményeket, sótartalmu hulladékokat és idegen anyagokat bármi czélra, például mint trágya- vagy gazdasági só stb. külön engedély nélkül árulni tilos és ilyen czikkeknek árulása mint jövedéki kihágás büntetendő. Amennyiben pedig ilyen cselekmény által egyszersmind büntény is követetik el, az a bünyfenyítő határozmányok alkalmazásának is alá lesz vetve. (P. M. 1879. szeptember 9-én 51049. sz.; 1879. Pénzügyi Közlöny 45. sz. 593. l.)

³⁾ 1868. sójövédéki szabály 30. §.

rendkívül gazdag sótermés miatt, a sócsempészetet és sóeltulajdonításokat sikerrel meggátolni nehézségekkel jár. Ugyanezen szempontból egyrészt, másrészt pedig a magyar- és erdélyországi sóárkülönbségből származható visszaélések meggátolása tekintetéből Erdély- és Magyarország közt zárvonalt áll fenn, és nem szabad Erdélyből Magyarországra sót szállítani.¹⁾

228. §. *A só be- vagy kivitele.*

A pénzügyminister engedélye nélkül sót külföldről behozni, vagy oda kivinni tilos. A behozatal, kivitel és átvitel engedélyezett eseteiben pedig a só a fennálló vámszabályok alá esik.²⁾

229. §. *Kedvezmények iparüzleti czélokra.³⁾*

A sónak iparüzleti vagy vegyműtani czélokra külföldről leendő vámmentes behozatalára, vagy a belföldi termelési helyeken mérsékelt áron leendő vásárolhatására a pénzügyminister esetről esetre adhat engedélyt:

¹⁾ 1868 sójövédéki szabály 31. §.

²⁾ 1868. sójövédéki szabály 26. §.

Minden 100 kilogramm konyhasóért, azaz: főtt só, kősó, sóviz, sólug és tengeri vízért 9 frt. 38 kr. fogyasztási és 84 kr. vámdíj, és minden 100 kilogramm kreuznachi anyalugért 1 frt 88 kr. fogyasztási és 84 kr. vámdíj fizetendő. (P. M. 1875. december 29-én 63001. sz.; 1875. Pénzügyi Közlöny 57. sz. 822. l.; 1878. XXI. t. cz. és 1878. vámtárifa 62. szakasza.)

A gyógyítási czélokra szánt tengeri víz behozatalára és átvitelére szükséges engedélyeket a pénzügyigazgatóságok megadhatják; minden más esetben a só be- vagy átvitelére csak a pénzügyministerium.

Aki külföldről sót kíván hozatni, köteles kimutatni, hogy ő az engedélyt adó pénzügyi hatóság területén állandó lakással bír és egyuttal kijelenteni, hogy mi czélra kívánja a sót behozatni.

A beérkező sóküldemények bemondó vagy kisérvényi eljárás mellett mindenkor azon vámhivatalhoz utalandók, mely az engedélyben meg van nevezve, vagy az engedélyes lakásához legközelebb esik.

Jelen határozmányok azon fűszer-, illetőleg több vagy kevesebb fűszerrel és növénykivonattal vegyített konyhasóra nézve is érvényesek.

Az orvosi bizonyítvánnyal igazolandó kreuznachi anyalugó a fővámhivatalok által különös figyelemmel megvizsgálandó, és ha minőségére nézve kétely merül fel, szakértők által megvizsgáltatandók. (P. M. 1879. május 7-én 4231. sz.; 1879. Pénzügyi Közlöny 22. sz. 359. l.)

³⁾ Az ilyen illetékmentes sóbehozatal csak vegyszeti termények gyártásával foglalkozó azon vállalatoknak engedtetik meg, melyek műtani czélokra sót kedvezményi áron nyerhetnek.

Erre nézve azonban kimutatandó, hogy a gyárvállalatok és a belföldi sóraktárak közti nagy távolság okozta költséges szállítás miatt a szükséges só

a) azon iparosoknak, kik a sót oly vegykészítményekre használják, melyeknek mennyisége pontosan megállapítható és ez által a felhasznált sómennyiség kiszámítható ;

b) oly kézműveseknek, kiknek üzlete gyárilag lévén berendezve, nagyobb mennyiségű sóra van szükségök, abból nem emberi eledelül szolgáló cikkeket készítenek, és üzletük a sójövédéki felügyelet és ellenőrzés szabályainak alkalmazásba vételét nem akadályozza ;

a sóraktárból a megfelelő módon be nem szerezhető. A folyamodvány benyújtásánál kimutatandó : a gyár üzemének valószínű kiterjedése, az évenként szükséges sómennyiség és az, vajjon a só hivatalos zár alá helyezésére alkalmas raktári helyiségek megvannak-e ; továbbá megnevezendő azon vámhivatal, melyen át a só behozatni szándékolatik és az ut, melyen a só a gyárba fog szállíttatni.

A folyamodvány alapján a pénzügyigazgatóság a fennforgó viszonyokat és nevezetesen megállapítja, vajjon a gyárban a vegyítetlen só elhelyezésére teljesen biztos és a hivatalos zár alkalmazására alkalmas raktárak megvannak-e ? azok alapján és a kereskedelmi- és iparkamara meghallgatása után jól megfontolt véleményes jelentést tesz, hogy a kért kedvezmény megadandó-e és mily mértékben. Igenlő esetben az ellenőrzés gyakorlására szükséges vámhivatalnokok esetleges szaporítására nézve véleményét nyilvánítja.

Ha új gyárról van szó, a pénzügyi hatóság által a kedvezményi árú só kiadására vonatkozó törvényes feltételek teljesítendőek, a biztosíték letétele szorgalmazandó, az illető vám- és ellenőrző közegeknek a megfelelő utasítások kiadandók, és ha a belépti vámhivatal a birodalom másik államrészében fekszik, ezen utasítások kiadására a cs. k. pénzügyminisztérium megkeresendő.

A belépti vámhivatal köteles a kedvezményi árú só behozatalára jogosított minden gyár számára számlát nyitni, melybe a megengedett és tényleg behozott sómennyiségek bevezetendőek. Az engedélyezett, de az egyes küldemények által ki nem merített évi mennyiség maradványát a következő évré átvinni nem szabad.

A só a belépti hivaltól a gyárig kísérvényi ellenőrzés és a gyáros felelőssége mellett elszállítandó. A kísérvény elintézésére jogosítva van azon közeg, mely a gyárnál az ellenőrzést gyakorolja, és pedig egyedül, ha a gyár helyén vámhivatal nem létezik ; különben ennek egyetértésével. Ha a gyár a belépti hivatal székhelyén fekszik és így a kísérvényi ellenőrzés elmarad : az ellenőrző közeg által a szemle-lelet mégis aláírandó. Ő minden egyes esetben igazolni is köteles, hogy a só hivatalos zár alá helyeztetett.

A vállalkozók is kötelesek a sószükségletet minden év végével hitelesen kimutatni, és ha kitünik, hogy az engedélyezett évi sómennyiség a gyár valódi üzletterjedelmének nem felel meg, a hozatal a tényleg felhasznált, hitelt érdemlő módon megállapított mennyiséghez képest szabályozandó.

A külföldről vámmentesen behozott só kezelése a gyárban azon ellenőrzés alá van vetve, mely a 229. §. 1—4. pontig körülírva van. (P. M. 1879. május 7-én 4231. sz. ; 1879. Pénzügyi Közöny 22. sz. 359. l.)

c) a bányászoknak, a fémeknek lугzás vagy fonsorozás általi termelésére;¹⁾

d) górczó iparüzleti czélokra.²⁾

Ezen kedvezményből ki vannak zárva azok, kik sósempészet miatt elítélve voltak,³⁾ vagy sóval, vagy másféle konyhasóval kereskednek.⁴⁾

A vámmentes sószállításra engedély csak úgy adatik: 1-ször ha a gyáros kimutatja, hogy a gyár a belföldi termelési helyektől annyira távol esik, hogy sószükségletét a vitelbér nagysága miatt fedezni nem képes. Az engedélyért a gyáros köteles az illető pénzügyigazgatóság útján folyamodni, évenkénti sószükségletének az üzlet terjedelméhez mért mennyiségét kimutatni, hivatalos elzárólásra alkalmas raktárt felállítani, és a vámhivatalt és az utat, melyen a só egészen a gyárig szállítani szándékozik, kijelölni. A sóbehozatal rendszerint csak valamely fővámhivatalnál, fiókvámhivatalnál pedig csak kivételesen engedtetik meg; 2-szor a só elszállítása, azon vámhivataltól, hol az behozatott, a gyárig hivatalosan kiállított kísérő levél és a gyáros felelőssége mellett történik; 3-szor kik ilyenképen külföldről sóbehozatalra engedélyt nyertek, kötelesek minden év végével a következő évszakra szükségletüket hitelesen kimutatni; 4-szer a külföldről vámmentesen bohozott só, a gyári kezelés tartama alatt, ugyanazon ellenőrzés alá van vetve, mint az egyéb gyári czélokra kedvezményi árban részesített belföldi sónemek.⁵⁾

230. §. *A mérsékelt áru só szállítása és elhelyezése.*

Az iparüzleti czélokra átvett só elszállításának azon helytől, hol az kiadatik, egész a gyárig, hivatalosan kiállított kíséret és a gyáros felelőssége mellett kell történnie.

¹⁾ 1868. sójövédéki szabály 24. §.

A külföldi sónak vámmentes behozatala, vagy a kincstári sónak kedvezményi áron leendő vásárlása különösen megengedtetik: a papir-, pamutszövet-, fehérítőgyáraknak; a bőrgyártásra és a nyers bőröknek kereskedési szempontból leendő iparszerű előkészítésére; a bélhúrgyártásra; a szappan-agyag-áru- és üvegyártásra. (P. M. 1862. november 1-én 52549. sz.; 1861. október 4-én 40538. sz.; 1864. június 25-én 27652. sz.; osztrák cs. k. pénzügyminis-teriumnak rendeletlapja 1862. év 50. sz.; 1861. év 45. sz.; 1864. év 32. sz.)

²⁾ 1868. sójövédéki szabály 25. §.

³⁾ 1868. sójövédéki szabály 33. §.

⁴⁾ 1868. sójövédéki szabály 39. §.

⁵⁾ 1868. sójövédéki szabály 28. §.

A kirendelt pénzügyi közeg, kinél a gyáros az uton levő sót már előre bejelenteni tartozik, köteles a kísérő levelet további intézkedés végett átvenni és a sót ellenzár alá helyezni.¹⁾

Az ilyen só csak oly helyiségben használtathatik fel, ahol a kirendelt kincstári közeg ellenőrködési eljárása semmi tekintetben sem akadályoztatik és az nehézségekkel egybekötve nincs.²⁾

231. §. *A sónak vegyanyagokkali keverése.*

Az iparüzleti célokra mérsékelt áron kiszolgáltatott só oly állapotban adatik át az illetőnek, melyben az emberi eledelül nem használható. Az ily elkészítéshez szükséges vegyanyagok a következők: faeczet, mangan feléleg, kénsav, szénsavas szikéleg, kénsavas vasélecs.

A vegyanyagok felhasználói nyilatkozatot adnak az íránt, hogy az itt megnevezett anyagok közül, melyik egyez meg leginkább üzletükkel. Az ily kívánság fölött a pénzügyministerium határoz. A vegyítést a pénzügyi közegek viszik végbe, még mielőtt a só az illetőnek kiszolgáltatnék. A vegyanyagok árát, a vegyítési költségeket, valamint azon edények árát, melyekben a só a kiadási raktárból a gyári raktárig szállítatik, a gyáros tartozik a kincstárnak megtéríteni vagy pedig szabadságában áll, ezen anyagokat magának más uton is megszerezni.³⁾

Ha só a feleknek eledelre alkalmatlan részekkel vegyítve adatik át, e só kiadása a megtörtént vegyítést igazoló bizottsági jegyzőkönyvvel okmányolandó, mely jegyzőkönyv akként szerkesztendő, hogy abból az eladott só mennyisége és minősége, továbbá a bele vegyített idegen részek neme és mennyisége, valamint a vegyítés ideje és mikénti eszközlése, végre a bizottsági tagoknak (az illető sókezelőhivatal két főtisztjének és az átvevő fél vagy megbizottjának) névalírása és minősége pontosan kitűnjék.⁴⁾

232. §. *Vegyészeti célokra engedélyezett gyári só.*

Meg van engedve, hogy a vegyészeti készítményekhez, vagy érczek olvasztásához szükségeltető gyári só vegyítetlen állapotban

¹⁾ 1868. sójüvedéki szabály 34. §.

²⁾ 1868. sójüvedéki szabály 36. §.

³⁾ 1868. sójüvedéki szabály 37. §.

⁴⁾ P. M. 1875. márczius 11-én 7852. sz.; 1875. Pénzügyi Közlöny 13. sz. 110. l.

is szállíthatatik az állami raktárból azon helyiségekbe, ahol az felhasználatik.

Az ilyen esetben a só érkezéséről az illető pénzügyi hivatal értesítettik és szállítás közben azon eljárás alatt áll, mely az ellenőrködés alá tartozó áruknál a vámszabályok értelmében követtetni szokott, és mikor az ily só rendeltetési helyére megérkezik, az az illető gyáros által előállítandó, és a czélnak megfelelő edényekben elhelyeztetvén, kincstári ellenzár alá vétetik.

Ha az iparos, ki ily sót kapott, a vegyítést a felhasználási helyben kívánná megtéetni, és ott helyben erre hivatott pénzügyi hatóság nem volna, köteles az illető fél az ily eljáráshoz szükséges ellenőrködéssel járó költséget a kincstárnak megtéríteni.¹⁾

Ha a só a sókezelő hivatal által vegyítetlen állapotban adatik át a vevőnek, ennek lakhelyén a pénzügyi közegek elismervényt állítanak ki arról, hogy a só a vevő félnél pénzügyi ellenzár alá helyeztetett. Az elismervény az illető hivatalnak, mely a sót kiszolgáltatta, közvetlenül megküldendő és ez esetben a só kiadása az elismervénnyel okmányolandó.²⁾

233. §. *A sólémenység halszállításoknál.*

Halszállításoknál a halak megnedvesítésére használni szokott sólé, mely külön edényekben adatik, a hal mennyiségéhez képest 10% sulyig úgy tekintetik, mint a sózott halhoz tartozó adalék. Minden másféle sólé, lug, ha az engedélyezett 10%-ot felülhaladja, a sógyedáruság szabálya szerinti eljárás alá tartozik.³⁾

234. §. *Kedvezményes a hajógyárosoknak.*

A fahajók épségében tartására a hajógyárosoknak engedélyezett kedvezményi só adatik ki, és az alkalmazható:

a) minden belföldi hajóknál, melyek hosszabb utra építvék;

b) ezen kedvezmény a külföld számára belföldi gyárban épített hajókra is kiterjesztetik. — Ezen kedvezmény mind a két esetben csak az első tengeri utra vonatkozik, és az e célra adandó sónak horganyvitriollal kell vegyítve lennie, hogy emberi eledelre használni ne lehessen.⁴⁾

¹⁾ 1868. sójüvedéki szabály 38. §.

²⁾ P. M. 1875. márczius 11-én 7852. sz.; 1875. Pénzügyi Közlöny 13. sz. 110. l.

³⁾ 1868. sójüvedéki szabály 50. §.

⁴⁾ 1868. sójüvedéki szabály 51. §.

235. §. *A sótartalmu trágyaanyagok illetékmentes bevitel.*

A sótartalmu trágyaanyagoknak (Kainit sat.) illetékmentes behozatala csak oly földbirtokosoknak és a nagyobb birtokok bérloinek engedtetik meg az illetékes pénzügyigazgatóság által, kik a jövedék szempontjából teljes bizalmat érdemlő egyéneknek ismeretnek, és kik földbirtokuk terjedelmét, valamint sótartalmu trágyaanyagbeli valódi szükségletük súlymennyiségét az illető gazdasági egyesülettől nyert igazolványnyal kimutatni képesek.¹⁾

¹⁾ P. M. 1878. augusztus 16-án 26620. sz.; 1878. Pénzügyi Közlöny 40. sz. 791. l.

A behozandó trágyaanyag folyamodó költségén a magyar-óvári gazdasági akadémia, vagy a keszthelyi, debreczeni, kolosmonostori és kassai gazdasági tanintézetek és az egyetemek vegytanárai által vegyelemzés alá vonandó. A trágyaanyagnak 20%-nál több chlornatriumot tartalmazni nem szabad és az vagy a határszéli fővámhivatalnál, vagy annak felhasználási helyéhez legközelebb fekvő fővámhivatalnál, hová a küldemény a vám- és engedélyilleték előzetes biztosítása után átutaltatik, egy vámhivatalnok jelenlétében a fél költségén 4% fa-, tőzeg-, kőszén-, barna szén-, vagy szappanfőzdei hamuval, vagy ezen hamunemek hiányában guanoval, vegytrágyával vagy korommal, akár egyedül, akár kiegészítéssel és ezen kívül még 1% porrá jól megtört szénporral, vagy korommal vegyíttések és egyforma keverékre gondosan felkevertessék.

A trágyasó a határvámhivatal részéről hivatalos zár alatt a felhasználás helyéhez legközelebb eső hivatalhoz utalandó. Ha kivételesen megengedtetik, hogy a trágyaanyag keverése az illető birtok helyén eszközöltessék, akkor az hivatalos ólomzárral ellátott zsákokban a rendeltetési helyre átutalandó, ahol a zsákok az ellenőrzési szabályok szem előtt tartása mellett felnyitandók és a keverés a legközelebbi pénzügyőri szakasz felügyelete alatt teljesítendő.

Ez utóbbi esetben a keverés akkép is teljesíthető, hogy a trágyaanyag 5% ürlülékkel vagy annak minden métermázsájára fordítandó 10 liter ganajjal vagy ganajlével gondosan kevertessék.

Az ez iránti folyamodások a pénzügyigazgatóságnál benyújtandók. Ez utóbbi az engedély megadásáról a folyamodót a határszéli és belföldi vámhivatalokat értesíti. A behozandó trágyaanyagból legalább 2 kilogramm súlyu minta bemutatandó és hogy a vegyelemzés lehetőleg pontos legyen, az hivatalból több zsákból veendő ki. A bemutatott minta vegyelemzésének megtörténteig a küldemény a határszéli fővámhivatalnál marad.

A 20%-nál több chlornatriumot tartalmazó trágyaanyag bevitelét csak a pénzügyministerium engedheti meg.

Sókereskedőknek, szállítóknak, ügynököknek és kereskedői czégeknek kereskedési czéltől sótartalmu trágyaanyagok behozatalára az engedély meg nem adatik. (P. M. 1878. augusztus 16-án 26620. sz.; 18878. Pénzügyi Közlöny 40. sz. 792. l.)

236. §. *Biztosíték a mérsékelt áru sóra nézve.*

Azon iparüzők, kiknek sóüzleti czélokra só mérsékelt áron adatik, kötelesek pénzbiztosítékot letenni. Ezen biztosíték 20°/_o-át teszi azon összegnek, mely az egy egész évre engedélyezett sómennyiségért az illető gyárhoz vagy ipartelephez legközelebb fekvő kir. sóhivatalnál fennálló teljes egyedárusági ár szerint fizettetnék.¹⁾

Oly eseteknél, ahol bebizonyul, hogy azon só, mely a gyárosnak az állam raktárából kiadatott, vagy nincs meg a gyárosnál készletben, vagy nem a kitűzött czélra használtatott fel, a gyáros, ha jövedéki kihágás tárgyát nem képezne is, az árkülönség, mely a törvényesen megszabott és a mérsékelt sóár között létezik, mindenekelőtt a biztosítékból a kincstárnak megtérítendő.

Valahányszor a biztosítéki összegből ilyen megtérítések rovataknak le, a gyáros tartozik a biztosítéki összeget azonnal ismét kiegészíteni.²⁾

237. §. *Az iparüzletnél előálló só rendeltetése.*

Ha valamely iparüzletnél mellékes czikként konyhasó áll elő, úgy az a kincstárnak a jövedéki sótermelésnél mutatkozó ár megtérítése mellett átadandó.³⁾

De ha ezen só emberi használatra alkalmatlan, az megmértendő s a pénzügyi közegek jelenlétében oly állapotba teendő, hogy azt többé semmi czélra használni ne lehessen.⁴⁾

Azonban a salétrom készítésénél előálló lugsóban mintegy 14°/_o adagban mutatkozó — sósavas és kénsavas kalival vegyült — konyhasó a fenti határozat alól kivétetik.⁵⁾

238. §. *Könyvvezetés.*

Az iparos, kinek iparüzleti czélokra mérsékelt áron só adatik, tartozik rendes üzleti könyveket vezetni, melyekre nézve következőket kell szem előtt tartani :

a) az áruk termelésénél, készítésénél, átalakításánál követett iparüzleti eljárás megkülönböztettetik a készítmények elárusításánál követett eljárástól ; és azért az elsőnél iparüzleti könyvek, a másodiknál eladási könyvek vezetettek ;

¹⁾ 1875. L. t. cz. 13. §.

²⁾ 1868. sójövédéki szabály 35. §.

³⁾ 1868. sójövédéki szabály 41. §.

⁴⁾ 1868. sójövédéki szabály 42. §.

⁵⁾ 1868. sójövédéki szabály 43. §.

b) ha egy iparvállalat mellett különböző iparágakra terjedő üzlet vezetettik, annak mindannyi ágáról külön könyvek vezetendők ;

c) ha az iparos készítményeit külön helyiségben árulja, tartozik, mind ezen árucikkekről, mind pedig azokról, melyeket a készítési helyiségekben bocsát áruba, külön könyveket vezetni. Azon cikkek, melyek a készítési helyiségekből az eladási helyiségekbe áttétetnek, az elsőnél kiadásba, a másodiknál bevételbe teendők ;

d) azon cikkek, melyekről a b) alatt volt szó, mint külön iparágbeliek, ha egy iparágból a másikba áttétetnek, vagy a készítés után az eladási helyiségekbe vitetnek, azon napon, melyen az átvitel történik, az iparüzleti könyvekbe bevezetendők.¹⁾

Azon vegyészeti készítményekkel foglalkozók, kik üzletük folytatására mérsékelt áron sót kapnak, a kincstár által megszabott mód szerint kiállított könnynyomtatványokat is kapnak, eladási üzletüket azok szerint vezetni köteleztetvén.²⁾

Az iparüző külön eladási könyveket is vezethet, de az ily könyveknek a dolog lényegére nézve mindenben megegyezőeknek kell lenniök a hivatalosan kiállított könyvekkel és ezen könyvekben semmi tételnek nem szabad bevezetve lenni, mely a hivatalosan kiállított könyvekben bevezetve nincs. — A hivatalosan kiállított eladási könyvek minden hó végével szám szerint lezárandók és betekintés, illetőleg ellenőrzés végett az illető pénzügyi hatósághoz beküldendők. Ezen könyvek az illető iparosnak a megtörtént betekintés, illetőleg ellenőrzési jegyzékbevétele után visszaadatnak.³⁾

A sójövédék ellenőrzése.

239. §. *Az ellenőrzés gyakorlása.*

A só ellenőrzése a m. k. pénzügyőrség szervezetére és szolgáltatására vonatkozó, 1874. évben kiadott szabályok VIII. fejezete 124—158. §§. szerint gyakoroltatik.⁴⁾

¹⁾ 1868. sójövédéki szabály 44. §.

²⁾ 1868. sójövédéki szabály 45. §.

³⁾ 1868. sójövédéki szabály 46. §.

⁴⁾ L. az 1868. sójövédéki szabály 52—68. §§. Ezen §§. szabályozzák a sójövédék ellenőrzése iránti gyakorlatot. De miután az 1874. évi pénzügyőri szabályok a szemlék és házmotozások körül fennálló határozatokat sokkal tüzetesebben tartalmazzák és feltehető, hogy azokat minden pénzügyi közeg ismeri, azért ezen szabályok jelen munkába fel sem vétettek.

IV. FEJEZET.

A lőporegyedáruság.

Határozatok.

240. §. *Készítési és eldrusítási jog.*

A lőpornak és az annak helyét pótló robszereknek az állam részére fenntartott kizárólagos készítési és eldrusítási joga a katonai hatóságokat illeti és az a közös hadügyministerium vezetése alatt a cs. és k. tüzér-főparancsnokság által gyakoroltatik.

Az ország egyes részeiben a cs. és k. tüzér-szerraktárak, és ezeknek alárendelve, az egyes lőporállomásoknál alkalmazott tüzér-tisztek ezen egyedárusági tárgyakkal igazgatási közegei.¹⁾

241. §. *A termelés feltételei.*

A lőport csak az állam részére és semmi más, mint az ezélra kinestári raktárakból kiszolgáltattott salétromból szabad készíteni, annak összes termelvényét pedig az ennek átvételére utalt cs. és k. tüzér-szerraktárakba kell beszolgáltatni. A termelési mennyiség a jogosítottnak a 240. §.-ban megjelölt igazgatási közegek által tudtára adatik.²⁾

¹⁾ 1842. harminczadhivatali utasítás 372. §.; császári nyiltparancs 1853. márczius 31-én; had-, bel- és pénzügyministerium 1853. márczius 31-ki rendeletének 1. és 2. §§.; 1853. országos kormánylap 96. t. 459. l.; P. M. 1873. augusztus 23-án 41080. sz.; 1874. határvámszabály 66. §.

²⁾ Had-, bel- és pénzügyministerium 1853. márczius 31-ki rendeletének 3. §.; 1853. országos kormánylap 96. t. 459. l.

242. §. *A készítési jogosítvány adományozása.*

A lőpor készítésére való jogosítvány csak a cs. és k. tüzér-főparancsnokság által adományoztathatik.¹⁾

243. §. *A lőpor készítési jogának korlátozása.*

A lőpor készítésére való engedély csak oly személyes jogot képez, mely a körülmények szerint az adományozási hatóságtól visszavonathatik és a jogosított által vissza is szolgáltatathatik; de az sem örökül nem hagyható, sem el nem zálogosítható, még más-kép sem visszerhes, sem vissztehernélküli módon másra át nem ruházható.²⁾

244. §. *A lőporkészítő örökösei.*

Figyelemre méltó esetekben a lőporkészítési jogosítvány adományozásánál a lőporkészítő örökösei tekintetbe vétetnek.³⁾

245. §. *A jogosítvány elnyerésének feltételei.*

A lőpor készítésére való jogosítványok elnyerésére a szükség-

1) 1842. harminczad hivatali utasítás 372. §.; had-, bel- és pénzügyminis-
terium 1853. márczius 31-iki rendeletének 4. §.; 1853. országos kormánylap
96. t. 459. l.

Több gyáros között a robbantószerkek készítésére és elárúsítására enge-
délyek adattak, nevezetesen:

a) az éjszakmagyarországi jelzálog- és iparüzleti bank és társainak a
Sárosmegye alsósebesi határában levő gyár által készítendő „Fulgurit“ és
„Szénfulgurit“-ra nézve;

b) a Mahler és Eschenbacher pozsonyi, robbantó szerkeket készítő gyár-
ukban a „Gelanirtes nitro-glycerin“ vagy „Robbanó gelatine és az I. II. III. és
IV. sz. Nobel-féle dynamit“, valamint az A. és B. fajtájú „Cellulose dyna-
mit“-ra nézve.

Az elárúsítás- és elszállításnak csak a fennálló biztonsági szabályok
szoros megtartása mellett szabad történnie és az üzlettelepeken kívül bizományi
raktárakat felállítani vagy a robbanó szerkeket bizományosok útján elárúsítani
nem szabad. (P. M. 1877. január 11-én 2001. sz., 1878. november 17-én 63804.
sz., 1879. január 22-én 4375. sz., 1879. június 4-én 30759. sz. és 1880. május
28-án 32650. sz.)

2) Had-, bel- és pénzügyminis-
terium 1853. márczius 31-iki rendeletének
5. §.; 1853. országos kormánylap 96. t. 459. l.

3) Had-, bel- és pénzügyminis-
terium 1853. márczius 31-iki rendeletének
6. §.; 1853. országos kormánylap 96. t. 459. l.

ges üzlettkén kívül az állampolgárság, nagykorúság, továbbá az erkölcsi és politikai kifogástalanság kimutatandó.¹⁾

246. §. *Biztosítási és végrehajtási eljárás.*

A lőporra, az ennek készítésére szükséges anyagokra, az erre megkívántató készülékekre és egyéb kellékekre valamely a biztosítást és végrehajtást célzó birói intézkedésnek helye nem lehet.²⁾

247. §. *A lőporgyártás veszélye és esetleges akadályozása.*

A katonai hatóságok arra örködni és a politikai hatóságok abban közreműködni kötelesek, hogy a lőporgyáraktól minden veszély lehetőleg elmentessék és a rendes üzlet ne akadályoztassék.³⁾

248. §. *A lőpor árulása.*

A lőpornak, valamint a bányászatra és építési vállalkozásokra nézve szükséges repesztőpornak eladása az országban fennálló es. és kir. katonai lőporárulási állomások és azon községekben, ahol a szükséglet megkívánja, a belügyministerium⁴⁾ különös engedéllyel oly kereskedők vagy bizományosok által gyakoroltatik, kik ahhoz képesítetteknek találatnak és a lőpor tartására alkalmas helyiségekről rendelkeznek.⁵⁾

249. §. *A lőporárusok kötelességei.*

A különös engedélyi okmányokkal ellátott lőporárusoknak a lőport csak a nekik megjelölt kincstári raktárakból a meghatározott

¹⁾ Had-, bel- és pénzügyministerium 1853. márczius 31-ki rendeletének 7. §.; 1853. országos kormánylap 96. t. 460. l.

²⁾ Had-, bel- és pénzügyministerium 1853. márczius 31-ki rendeletének 8. §.; 1853. országos kormánylap 96. sz. 460. l.

³⁾ Had-, bel- és pénzügyministerium 1853. márczius 31-ik rendeletének 9. §.; 1853. országos kormánylap 96. t. 459. l.

⁴⁾ P. M. 1873. augusztus 23-án 41080. sz.

⁵⁾ 1842. harminczadivatali utasítás 373. §. Had-, bel- és pénzügyministerium 1853. márczius 31-ki rendeletének 10. §.; 1853. országos kormánylap 96. t. 460. l.

raktári ár lefizetése mellett szabad megszerezni és kötelesek, azt a nekik előirt eladási árban a vevőknek kiszolgáltatni.¹⁾

250. §. *Lőporral való házalás.*

A lőporral való házalás szigoruan meg van tiltva.²⁾

251. §. *A be- és átvitel engedélyezése.*

A lő- és repesztőpor vagy annak helyét pótló anyagok külföldről való bevitelére vagy átvitelére 1 frtos bélyeggel ellátott kérelem folytán a vámtarifa illető tétéleiben kiszabott vám- és fogyasztási illeték lefizetése mellett a tűzérsegi hadparancsnokság adhat engedélyt.³⁾

252. §. *A bevíteli engedély kiállítása.*

Az engedély, mely rendesen nyomtatott papiron állítandó ki és az illető hatóság pecsétjével látandó el, annak kiállítása napjától számítva 6 hónapig érvényes; ezen idő eltelte után új engedély vagy időmeghosszabbítás eszközendő ki; ellenkező esetben a netalán előre lefizetett illeték elévültnek tekintetik.

¹⁾ Had-, bel- és pénzügyministerium 1853. márczius 31-ki rendeletének 11. §.; országos kormánylap 96. t. 460. l.

²⁾ Had-, bel- és pénzügyministerium 1853. márczius 31-ki rendeletének 12. §.; 1853. országos kormánylap 96. t. 460. l.

³⁾ 1874. határvámjövédéki szabály 67. §.

Az 1878. vámtarifa 66. szakasza szerint a bevitelben 100 kilogrammonkint a következő vámdíjak fizetendők:

a) lőanyagoktól, azaz minden lobbanó anyag, mely lőfegyverekből való lövésre használható, továbbá robbanó szerek, melyek a lőpor alkotórészeiből (salétrom-, kén- és szénből) állanak, 52 frt 50 kr.;

b) az a) alatt nem foglalt robbanó szerek és lobbanó anyagoktól 24 frt.
Biztonsági tekintetkből következő szabályok tartandók szem előtt: a) A durranó sav, durranó arany, durranó higany, durranó ezüst, lőgyapot és minden a vámrászabályzatban különösen meg nem nevezett szétpattanó anyagoknak be- és átvitele tilos. A fővámhivatalok felhatalmazvák 1 kilogrammot túl nem haladó collodium-gyapotot az illetékes politikai hatóság engedélye alapján a bevitelnél megvámolni. b) Lőszerkészletek csak az illetékes rendőri hatóságok (városi tanács, szolgabírói hivatal stb.) által kiállított kísérő levél mellett szállíthatók be a vámterületre, a vámterületről ki, vagy azon keresztül.

Az engedélyben kitűzött idő számításánál azon időpont határoz, melyben a lópor az osztrák-magyar vámterületre behozatott, s abban mindig kiteendő, hogy a lópor csak saját szükségletre érvényes, ugyszintén az érvényesség határideje is feljegyzendő rá. Az engedélyt a vámkezelő hivatal tartozik a féltől átvenni és azt az illető lajstromhoz csatolni.¹⁾

253. §. *Behozatal külön engedély nélkül.*

Azon utazóknak, kik a magukkal hozott lőfegyverük töltésére szükséges 0.56 kilogrammot meg nem haladó lőpormennyiséget visznek magukkal, megengedtetik, hogy azt előleges engedély nélkül a határszéli vámhivatalnál vámmoltathassák meg. Ezen kedvezmény az esetre is ki van terjesztve, ha az ország határszéléhez közel lakó külföldi a végett jön belföldre, hogy czélba lőjön és 0.56 kilogrammot meg nem haladó mennyiségű lőporkészletet hoz magával.

Az utazóktól jövedéki kihágás miatt letartóztatott fennebbi lőpormennyiségek a vámhivatal által különös engedély nélkül is kiszolgáltathatók, ha a rendes eljárástóli elállás mellett a pénzbírság és a szabályszerű illetékek lefizettek.²⁾

254. §. *Az elvámolási okmány fedezeti ideje.*

A szabályszerűleg behozott lőporral kiállított hivatalos tanúsítványok, kiállítatásuk napjától számítandó egy éven túl fedezet-kép nem használtathatnak.

Az engedély adományozására feljogosított hatóság azonban rövidebb időtartamot is tűzhet ki oly esetekben, midőn a folyamodó fél személyes viszonyainál, vagy a behozandó lőpor csekély-

Lőszernek, a lő- és robbantóporon kívül (melyek az egyedárusági szabályok alá vetvék) a következő tárgyak tekintetnek : a lögyapot és ehhez hasonló durranó anyagok, a gyutacs, a gyújtásra és robbanásra előkészített üres gőmbök és az ily lövetékek, továbbá a forgalomban „Lefauchaux töltények“, Flobert gyutacsok stb. neve alatt előforduló töltények és kupakok, melyek a rézgyutacsok valamennyi alkatrészeit tartalmazzák és azonkívül némelykor még golyókat és seréteket is foglalnak magukban ; végül a kupakokkal (gyutacs) ellátott üres tölténytokok a hátultöltő fegyverek számára. (1874. határvámjövédéki szabály 72. §.)

¹⁾ 1874. határvámjövédéki szabály 68. §.

²⁾ 1874. határvámjövédéki szabály 69. §.

ségénél, vagy más körülményeknél fogva nem látszik tanácsosnak egy egész évi fedezeti idő megengedése.¹⁾

255. §. *Az árulási engedély adományozása.*

A lő- és repesztőpor és a netán annak helyét pótló más anyagok árulására való engedélyek adományozása és azok elvonása fölötti intézkedés a belügyministerium ügykörébe tartozik.

A lőporjövédéki szabályok szoros betartása fölött a pénzügyministerium őrködik; a kihágások feletti eljárás pedig a pénzügyi hatóságok által gyakoroltatik.²⁾

256. §. *A lőpor árulása.*

A lőporárusok kötelesek, az árulási engedélyt az árjegyzékkel együtt az árulási helyiségben látható helyen felfüggeszteni, mindig hitelesített mérleget és súlyokat használni, a lő- vagy repesztőport csak a vevő jelenlétében mérni és az eladási könyvet szabályszerűleg vezetni.

Az eladási könyvnek, mely a pénzügyőri szakasz által hitelesítendő, következő rovatokat kell tartalmaznia: a) az eladás kelvét; b) a vevő nevét és c) az eladott por nemét és súlymennyiségét.

A 28 dekagrammot felülhaladó mennyiségek névszerint és a kelet hozzátetele mellett naponkint, kisebb súlymennyiségek pedig csak összevéve minden hét végén a vevők megnevezése nélkül egy tétel alatt vezetendők be az eladási könyvbe.

257. §. *Felügyelet az árulásra.*

Mínthogy a lőporárusok államegyedárusági-tárgyak eladásával foglalkoznak, jövédéki felügyelet alatt állanak.³⁾ Azért a pénzügyőr-

¹⁾ 1874. határvámjövédéki szabály 70. §.

²⁾ P. M. 1873. augusztus 23-án 41080. sz.

A lőporárulási engedély adományozása iránti kérvény a belügyminiszteriumhoz czimzendő, az az illetékes szolgabírói — vagy polgármesteri hivatalnál nyújtandó be és e hivatal által, véleményes jelentése kíséretében, az alispáni hivatalhoz illetőleg a belügyminiszteriumhoz felterjesztendő. A kérvényre 1 frt. bélyegjegy ragasztandó és az árulási engedély esetleges kiállítására szükséges 1 forintos bélyegjegy hozzácsatolandó. Azonkívül még a kérvény oly helyhatósági bizonyítvánnyal okmányolandó, mely a pályázónak állampolgárságát, nagykorúságát, kifogástalan erkölcsi és politikai magatartását és árulási helyiségének tűzmentességét is magában foglalja.

³⁾ A m. k. pénzügyőrség 1874. szervezete és szolgálata iránti szabályok 125. §.

ség nemcsak jogosítva, hanem kötelezve is van, azoknál szemlét tartani annyiszor, amennyiszer ez a jövedéki kihágások meggátolására, azok felfedezésére és általában a rend fenntartására szükségesnek találhatik.¹⁾

¹⁾ 1842. harminczadhivatali utasítás 374. §. és a pénzügyőrségnek 1874. szervezete és szolgálata iránti szabályok 131. §.

Szemle alkalmával a pénzügyőrségnek arról kell meggyőződnie, hogy mily löpörnemek és mily mennyiségek vannak készletben? valjon a talált nemek és mennyiségek a vétel- és eladási könyv lezárása és a vett és eladott por összehasonlítása által mutatkozó könyvszerű készlettel összhangzásban vannak-e? Ha nagyobb mennyiség találatnék, tilalomellenes beszerzésre mutat, és ily esetben a tényálladék megállapítása mellett a többlet lefoglalandó. Ha a könyvek lezárása után mutatkozó készletnél kisebb mennyiség találatik, ez helytelen könyvvezetés kihágását képezi, de csak akkor, ha a különbség egy hét tartamában volt kicsinybeni eladással arányban nem áll.

Mindazok, kik engedély nélkül lő- és repesztőpor vagy bármi néven nevezendő robbszerek, u. m.: dynamit, arotin, nitroglycerin stb. elárúsításával foglalkoznak, vagy pedig engedély mellett, de nem a katonai kincstári raktárból vett anyagot árulnak, lőpor-jövedéki kihágást követnek el. A tetteseknél lefoglalt lő-, repesztőpor vagy annak helyét pótolandó más robbszerek az illető pénzügyigazgatóságának kerületében levő, vagy ahhoz legközelebb eső cs. k. tüzér-szerraktárhoz beszolgáltatandók. Ilyen cs. k. tüzér-szerraktárak Komáromban, Budapesten, Temesvárott, Péterváradon, Eszéken, Királyvároson és Károlyfehérvárott; tüzér-szerfiókraktárak pedig Pozsonyban, Besztercebányán, Nagybányán, Kassán, Aradon és Nagy-Szebenben vannak.

Továbbá minden lefoglalt és a katonai raktárba szállított lő-, vagy repesztőpor, avagy más robbszer minden kilogrammja a raktárak által 57 krajczárban vétetik át, a szállítási és minden más költségek a jövedéki bírságlapot terhelvén. Az elkobzott anyagok beváltási összegei mint más jövedéki bírság-pénzek kezelendők és számolandók el. (P. M. 1873. augusztus 23-án 41.080. sz.; közös hadügyministerium 1876. márczius 6-án 970. sz.)

V. FEJEZET.

Az államegyedáruságok ellen elkövetett jövedéki kihágások büntetése.

A dohányjövedéki kihágások büntetése.

258. §. *Zsinórmértékül szolgáló törvények és szabályok.*

A dohányegyedáruságra vonatkozó törvények és szabályok ellenében elkövetett kihágásokra kiszabott büntetésekre nézve hatályban levő törvényes határozatokat a következő §§. hozzák.

A kihágások körüli jogszerű büntető eljárásra nézve pedig az 1788. általános harminczadi rendszabály és ezzel összefüggőleg az 1842. harminczad hivatali utasítás határozatai szolgálnak zsinórmértékül.¹⁾

259. §. *Személyes kezesség a büntetésért.*

A vagyonbeli büntetésért és illetőleg a fogyasztási illetékért kezeskednek mindazon személyek, kik a 139. és 140. §§-ban felsorolt cselekmények vagy mulasztások egyikét elkövetik.¹⁾

260. §. *Dologi kezesség a büntetésért.*

Büntetés esetében a kihágás tárgya az elkövetés eszközeivel együtt a birságra nézve biztosítékul szolgál.¹⁾

¹⁾ A jogszerű büntető eljárásra nézve fennálló törvényes határozatok jelen munka keretén kívül esnek; azok azonban magyarítva és rendszeresen összeállítva Kaderzavek Ignác által 1876. évben kiadott „Az államegyedáruságok és jövedékek kézikönyve” című munkában találhatók.

¹⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 99. 100. §§.; P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz. rendelete 100. §.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 190. l.

¹⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 102. §.

A tárgy, melylyel a kihágás elkövetetett, vagy megkísértetett, ennél-

261. §. *A tettes járműve birságbiztosítékul.*

Dohánycsempészet és dugárúság eseteiben a szabályszerű birságra nézve biztosítékul nemcsak a kihágás tárgya szolgál,

fogva különösen a szabályellenes módon szerzett, tartás végett átvett, termelt vagy készített dolog kezeskedik a kihágást sujtó vagyonbeli büntetésért. (1842. harminczad hivatali utasítás 558. §.)

A külső borítékok, ládák, hordók, zsákok és a kihágás tárgyának eltételére szükséges hasonló tartályok, melyekben az találatik, a kihágást sujtó vagyonbeli büntetésért a kihágás tárgyával együtt egyaránt kezeskednek. (1842. harminczad hivatali utasítás 559. §.)

A szállítóeszközök a jövedéki kihágásokra kiszabandó azon vagyonbeli büntetésekért kezeskednek, melyekért az áruszállító büntetendő, vagy melyekért ő kezeskedik. (1842. harminczad hivatali utasítás 560. §.)

Egyéb, a jövedéki kihágásban nem foglalt tárgyak csak azon mérvben kezeskednek a szabandó vagyonbeli büntetésért, amennyiben a dolog tulajdonosa büntetést érdemel, vagy a kihágásért kezességgel tartozik, és ha ő a fizetendő vagyonbeli birságrért más kezességet nyújtani nem képes. (1842. harminczad hivatali utasítás 561. §.)

A kihágást sujtó vagyonbeli büntetésekérti kezességnél fogva, a jövedéki kihágás tárgyát vagy segédeszközeit képező dolog akár a kihágónál, vagy másoknál, akár a kihágás alatt vagy későbbben találatik, az erre hivatott pénzügyőrség által letartóztatandó és őrizet alá veendő. A kihágás elkövetésénél, vagy valamely szökevény megfutamlása alatt közvetlenül történt letartóztatás esetén kívül, minden letartóztatás alkalmas hatósági tag jelenlétében kell, hogy történjék. (1842. harminczad hivatali utasítás 562. §.)

Ha a hivatalos letartóztatást és lefoglalást akadályozó körülmények forognak fenn, arról mindig a pénzügyigazgatósághoz azonnal jelentés teendő, és az erre vonatkozó utasítás leérkeztéig egyéb módon eszközzendő biztosításra figyelem fordítandó. (1842. harminczad hivatali utasítás 563. §.)

Azon dolog, melyen a kihágást sujtó vagyonbeli büntetésérti kezesség fekszik, az ítélet hozataláig hivatalos őrizet alatt tartandó és a nyilvános árverésekre előirt módon rendszerint csak akkor adandó el; az eladásból befolyt ár pedig a rövidített illeték lefizetése után a birság elszámolására fordítandó. (1842. harminczad hivatali utasítás 564. §. Az árverési eljárás iránt l. az 1874. határvámjövédéki szabályok 626—629. §§. és a pénzügyministerium ügykörére vonatkozó 1874. szolgálati szabályok II. rész 4—8. §§.)

A dohány a legközelebbi dohányárudaraktárnak vagy dohánynagyárusnak adandó át őrizetül. Ha azonban a tárgy beszállításával vagy elküldésével egybekötött költségek oly tetemesek, hogy azok a tárgy értékét felülhaladják, ugy a pénzügyigazgatósághoz jelentés teendő, és annak további rendelkezéseig a tárgy minőségéhez képest eszközzendő óvatos őrizetre figyelem fordítandó. (1842. harminczad hivatali utasítás 565. §.)

Az államgyedárúsági tárgyak, az államkincstár részéről adandó kárpótlás nélkül, haszonvetlenekké teendők, ha a körülmények olyanok, hogy ezen tárgyak a kincstár számára való eladásra vagy annak raktáraiban való fel-

hanem a tettes járműve és fogata is, melyek a kihágás elkövetésében eszközül szolgáltak és ez utóbbiak, amennyiben a tettes a szabályszerű birságot le nem fizetné, vagy nem biztosítaná, vagy pedig az a kihágás tárgyát nem fedezné, szintén lefoglalandók és árverés után eladandók, a vételre a tettesnek előjoga fennhagyatván, ha megadja azon árt, melyet mások beigértek.¹⁾

262. §. *Eljárás a büntetési igénybe vett dohánynyal.*

A büntetési igénybe vett dohányt, súlyának és minőségének hivatalbóli felvétele után, a pénzügyi hatóság, a dohány minőségére és mennyiségére való tekintettel, ha megengedhetőnek véli, a tulajdonosnak kérelmére saját használatra átadhatja, amennyiben ez az esedékes pénzbirsaógot a függő fogyasztási illetékekkel, külföldi dohánygyártmánynál és leveleknél pedig a vámtarifa szerinti illetékekkel egyútt lefizeti.²⁾

Ha a tulajdonos a dohány átengedéseért nem folyamodik, a fogyasztási illetéket és a kiszabott pénzbirsaógot le nem teszi, vagy ha a pénzügyi hatóság nála a dohányt meghagyhatónak nem találja, akkor a jövedéki bünvádi kereset alá vett dohány az átvételre és annak értéke megszabására hivatott dohányjövedéki hivatalhoz beszállítandó.³⁾

263. §. *Az elkobzott dohány értékének megtérítése.*

Amennyiben a beszállított dohány a kincstár számára való eladásra vagy annak raktáraiban való felhasználásra alkalmasnak találják, annak meghatározandó értéke a kincstár részéről az elmarasztalt fél által fizetendő birsaóga beszámíttatik.

használatra nem alkalmasak, vagy ha a tulajdonos azokat hivatalos felügyelet alatt és a kiszabott birsaó lefizetése után külföldre kivinni nem akarná. (1842. harminczadivatali utasítás 566. §.; 1868. dohányjövedéki szabályok 106. és 111. §§.)

A jövedéki kihágásnak letartóztatott segédeszközei, melyek azon használatra nézve, melyre ezen tárgyak közönségesen fordítatnak, szokatlan, és a jövedéki kihágások elkövetésére vagy elrejtésére alkalmas alakot vagy szerkezetet nyertek, ezen célra hasznavehetlenekké teendők, és ha ez azoknak végképeni szétrombolása nélkül nem eszközölhető, szétrombolandók. (1842. harminczadivatali utasítás 567. §.)

¹⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 103. §.

²⁾ 1868. dohányjövedéki szabályok 104. §.

³⁾ 1868. dohányjövedéki szabályok 105. §.

Ha a büntetési igénybe vett dohány az érintett czélokra alkalmasnak nem találhatik, akkor az megsemmisítendő, amennyiben a tulajdonos azt, hivatalos felügyelet alatt és a kiszabott bírság lefizetése után, inkább külföldre kivinni nem akarná.¹⁾

264. §. *A külföldi dohány elárverezése.*

A pénzügyminister a kihágás elkövetésével terhelt fél folyamodására megengedheti, hogy a büntetés tárgyát képező külföldi finom dohánygyártmány nyilvános árverés útján eladassék. A vevő a leütött vételáron kívül köteles a megjáró fogyasztási illetéket és beviteli vámdíjat a kincstár számára lefizetni. Ami a dohányilleték és vámdíj levonása után a vételárból még fennmarad, az az elmarasztalt fél által fizetendő bírságba beszámíttatik.²⁾

265. §. *A büntetés elévülése.*

Azon kihágás, melyért az illető a vétkes cselekvény vagy mulasztás napjától számítva 3 év alatt kérdőre nem vonatott, büntetés tárgya többé nem lehet.³⁾

266. §. *A bírsággal egybekötött illetékfizetés.*

A büntetés lerovása vagy elévülése nem ment fel senkit a dohány fogyasztási illeték befizetésének kötelezettsége alól, amennyiben ennek befizetésére a szabályszerű feltételek léteznek.⁴⁾

HA
¹⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 106. §.

²⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 107. §.

³⁾ 1876. XV. t. cz. 79. §.; — 1876. Pénzügyi Közlöny 20. sz. 284. l.

Dohányjövédéki kihágások miatt a vádlott ellen sem vizsgálatnak, sem büntetésnek helye nem lehet, ha azok elkövetése óta 3 év telt el a nélkül, hogy a jövédéki bünyádi eljárás megkezdett volna, és ha a tettes ezen időközben jövédéki kihágást nem követett el.

Ha pedig ezen idő alatt újabb jövédéki kihágást követett volna el, a korábbi kihágás már csak két annyi idő alatt évül el, mint amennyi az utóbbi kihágás elkövetésekor az előbbinek elévüléséből még hátra volt. (1868. dohányjövédéki szabály 120. §.)

⁴⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 108. §.

A fogyasztási illeték elévül, ha keletkezésének napjától számítva 5 év alatt nem szorgalmaztatik vagy nem biztosíttatik. Szorgalmazásnak vétetik a hirdetmény útján foganatosított megintés is.

Vétkes mulasztás folytán bekövetkezett behajthatatlanságuk esetén az államnak e részbeni kárát az tartozik megtéríteni, aki azt a végrehajtás vagy biztosítás elmulasztása által okozta (1876. XV. t. cz. 68. §.; 1876. Pénzügyi Közlöny 20. sz. 281. l.)

267. §. *Dugárusság és a külföldi dohánynyal való tilos forgalom.*

Ha a dohány külföldről, vagy valamely vámkülzetről a törvényes feltételek nélkül a vámterületbe hozatik be, legyen az ezen területben való elhasználás, eladás, forgalombavétel vagy eltétel, avagy átvitelre szánva, dugárusság követtetik el.¹⁾

A külföldi dohánynyal való tilalomellenes forgalomnak tekintetik:

a) ha dohány engedély nélkül külföldről belföldre behozatik, vagy ezen átvitetik (129. §.)²⁾

b) ha a külföldről engedély mellett behozott dohány az erre nézve kiállított engedélyben részesülőnek lakásához tartozó helyiségeken kívül tartatik, vagy másnak külön engedély nélkül átengedtetik (131. §.)³⁾

268. §. *Büntetés a dugárusságra és a külföldi dohány tilos forgalmára.*

Külföldről való dohánycsempészet, dugárusság (267. §.) az ez által megrövidített vagy veszélyeztetett vám- és fogyasztási illetékek 5-szörösétől annak 10-szereséig terjedő összegével büntetetik.

Ha azonban oly enyhítő körülmények léteznek, melyeket más terhelő körülmények ki nem egyenlítenek, ez esetben a büntetés az említett illetékek 2-szeres összegéig enyhíttethetik.

Az itt megszabott büntetésnek van helye akkor is, ha a csempészet véghez nem vitetett ugyan, de megkísértetett.⁴⁾

A fogyasztási illetékek felétől kétszereséig büntetetik, ha a dohány, mely az áthágás tárgyát képezi, törvényszerűen a törvényes illeték lefizetése mellett külföldről hozatott be.⁵⁾

Aki dugárusság elkövetése miatt már büntetve volt, ismétlés esetében a megrövidített, avagy rövidítésnek kitett illeték 15-szörös összegéig büntethető.⁶⁾

¹⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 109. §.

²⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 78. §.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 188. l.

³⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 80. §.

⁴⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 110. §.; 1876. IV. t. cz. 12. §.; P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 191. l.

⁵⁾ 1876. IV. t. cz. 17. §.; P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 192. l.

⁶⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 118. §.

269. §. *Tilos dohánytermelés.*

Tilos dohánytermelésnek tekintendő :

A. Ha valaki az illetékes pénzügyigazgatóság illetőleg dohány-beváltó felügyelőség engedelmével nélkül dohányt ültet, vagy előleges ültetés nélkül termelt dohányt művel.

B. Ha az, kinek a nevezett hatóságok részéről a dohányültetés megengedett, az engedélyben kitett földtérnél nagyobb területet használ.¹⁾

C. Ha a dohánytermelésre nem az engedélyben kijelölt földek használatnak.²⁾

D. Ha azok, kik dohánytermelési engedéllyel nem bírnak, dohányplántákat ültetnek, vagy azokat másoktól megszerzik, vagy ilyen plántákat oly egyéneknek átengednek, kik dohányültetési engedéllyel ellátva nem lévén, azoknak megszerzésére jogosítva sincsenek.³⁾

E. Ha valamely termelő a kincstár számára kapadohányt erre szóló engedély nélkül ültet.⁴⁾

¹⁾ Ha az engedélyben kitett földtérnél nagyobb területet használnak, a dohánytermelés csak azon tér iránt tekinthető tilosnak, mely az engedélyezett területen felül dohánynyal beültetett; — ha pedig a kincstár számára vagy kivételre való dohánytermelés az engedélyben megnevezett téren történt, az engedélyezett térnek a 119. §-ban megjelölt százaléka büntetés alá nem esnek.

²⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 74. §.; P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 187. l.

³⁾ P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz. körrendelete 111. §.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 191. l.; 1868. dohányjövedéki szabály 71. §.

⁴⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 75. §.

Tulültetéseknel a dohánynyal beültetett földterület nagysága mindig községelöljárói tag és a termesztő jelenlétében állapítandó meg; a felmérési lelet pedig azok által aláírandó.

A dohánytermés felvételének községelöljárói tag és a termesztő jelenlétében kell történnie és a felvételi okmányok azok által aláírandók; azért ilyen hivatalos eljárásához csak irástudó előjárói tag hivatandó.

Ha kertekben vagy a mezőn talált dohánynövények miatt tényleírás vétetik fel, abban feltüntetendő, vajjon azok ültetve és művelve lettek vagy a rendszeren művelt más kerti vagy mezői ültetvény közt találtak-e?

Dohány-tulültetéseknel vagy kevesebb beszállításoknál a tényleíráshoz vagy jövedéki vizsgálathoz mindig a dohánytermelési engedély, annak hiányában pedig a termelési névjegyzék hiteles másolata, a dohánybeváltó felügyelőségnek a termésre vonatkozó műszaki véleménye, egyéb esetekben pedig a felmérési okmány csatolandó. (P. M. 1880. szeptember 21-én 33290. sz.)

270. §. *Büntetés a dohány tilos termelésére.*

Ha valaki engedély nélkül dohányt ültet (269. §. *A. D.*), minden jogtalanul beültetett □-öl földtér után 30 krajczár, és ha a dohány másnemű növények között elszórtan ültetett, akkép, hogy a dohányplánták rendes ültetvényt nem képeznek, minden növény után 10 kr. birságban marasztaltatik el; a legkisebb büntetés azonban 5 forintnál kevesebb nem lehet.

Ha azonban a tilalomellenes dohánytermelés kertekben vagy bekerített területeken üzetett, akkor a büntetés minden □-öltől 1 forintban, minden elszórtan ültetett növény után 20 krajczárban szabatik.

Azonkívül minden egyes esetben a tilalomellenes ültetett és még a mezőn, illetőleg kertekben talált dohány megsemmisítendő.¹⁾

271. §. *Büntetés a dohánytülültetésnél.*

Azon termelő, ki az illetékes pénzügyi hatóság részéről a kincstár számára vagy kivitelre dohánytermelési engedélyt nyert, de az engedélyben kitett földtérnél nagyobbat használ (119. §.), minden □-öl után, mely jogtalanul beültetettnek tekintendő, 10 krajczár birsággal fenytetik. Ilyen esetben azonban a dohány megsemmisítésének helye nincsen.²⁾

¹⁾ 1876. IV. t. cz. 13. §.; P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 192. l.

Csak az elszórtan, más vetemények között talált dohányplánták, vagy kertekben és egyéb rejtett helyeken néhány ölnyi téreken felfedezett kisebb dohányültetések, semmisítendőek meg; ellenben a dohányültetésre kizárólagosan előkészített területen felfedezett tilos ültetés esetében a plánták kiirtása kérdésében mindenkor a pénzügyigazgatóság útján és indokolt jelentéssel a pénzügyministerium elhatározása kikérendő.

A saját használatra engedély mellett termelt dohány tülültetése azonban megsemmisítendő. (P. M. 1880. augusztus 10-én 46137. sz.; 1880. Pénzügyi Közlöny 32. sz. 361. l.)

²⁾ 1876. IV. t. cz. 14. §.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 168. l.

Ha a kincstár számára vagy kivitelre való dohánytermelés az engedélyben megnevezett téren történt, az engedélyezett téren túl tett ültetéseknel nem esik büntetés alá:

- a) 2 holdat meg nem haladó engedélyeknél az engedélyezett tér 20%-a;
- b) két holdat túlhaladó engedélyeknél: 2 hold után 20%, a további 8 holdtól 6%, az azon túl engedélyezett tér után pedig 4%. (1876. IV. t. cz. 15. §.)

272. §. *Büntetés a saját használatrai dohánytermelésnél.*

Ha a saját használatra engedélyezett termelő az engedélyezettnél nagyobb tért dohánynyal beülteti, az ezen téren felül dohánynyal beültetett minden □-öl tér után, az azon levő dohányplánták megsemmisítése mellett 1 frt. pénzbürség fizetendő.¹⁾

273. §. *Büntetés más föld használata esetén.*

Ha a dohánytermelésre nem az engedélyben kijelölt földek használtattak (269. §. C.), az illető termelő a beültetett földterületre eső felügyeleti illeték 2-szeresével büntetetik.²⁾

274. §. *Büntetés a kapadohány tilos termelésénél.*

Azon termelők, kik a kincstár számára kapadohányt erre szóló engedély nélkül ültetnek (269. §. E), ez által jövedéki kihágást nem követnek ugyan el; jövőre azonban a kincstár számára való dohánytermelésből kizárva maradnak.³⁾

275. §. *A dohány tilos készítése.*

Amennyiben a szabályok kivételt nem engednek, a dohánynak élvezetre való készítése kizárólag kincstári gyáraknak van fenntartva. Tilos tehát:

A. oly dohányt, mely nem a kincstár raktáraiban vététt, vágni vagy tekeresbe fenni;⁴⁾

¹⁾ 1868. XIV. t. cz. 12. §.; 1868. dohányjövédéki szabály 59. §.; 1876. IV. t. cz. 14. §.; P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 192. l.

²⁾ 1876. IV. t. cz. 16. §.; P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 187. l.

³⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 75. §.

Az ugynevezett kapadohánynak a kincstár számára való termelésére a termelők az ezen dohánynemre szóló külön engedélyekben részesülnek.

⁴⁾ Ezen tilalom azokra nem terjed ki, kik az illetékes pénzügyigazgatóság engedelmével

a) dohányt saját használatra ültetnek (81—91. §§.);

b) dohányt saját használatra kiszolgáltva kapnak (87—88);

c) dohányt saját használatra szabályszerűleg külföldről behoznak.

Mind a három esetben az engedelem azonban csak azon dohányra nézve érvényes, mely szabályszerűleg saját használatra termeltetett, illetőleg kiszolgáltattott vagy külföldről behozatott. (1868. dohányjövédéki szabály 76. §.)

B. nyers dohányleveleket, vagy vágott pipadohányt, akár a kincstár raktáiraiban vétettek-e, akár nem, őrteni vagy burnottá, vagy szivarokká átalakítani.¹⁾

C. Azért a dohányeladóknak tiltva van, a kincstári gyárakból és rakhelyekből szerzett dohánynemeket átalakítani, azokat megnedvesíteni, vagy bármi más anyaggal vegyíteni (143. §.)²⁾

276. §. *A dohány tilalomellenes forgalma.*

A dohánynyal való tilalomellenes forgalomnak tekintetik :

a) ha valaki engedély nélkül a kincstári gyárakban készített vagy eladási raktárakból származó dohánynyal kereskedést üz (141. §.)³⁾;

b) ha engedélyezett dohányárus a dohánygyártmányokat más kincstári rakhelyből, vagy más bizományostól megszerez, mint amelyhez és kihez e végre utasítva van (146. §.)⁴⁾

A dohánynyali forgalom különösen a következő esetekre nézve tiltatik :

A. Dohányt senkinek sem szabad árulni, ki erre a pénzügyi hatóságtól világos felhatalmazást nem nyert.

B. Dohányt senkinek sem szabad olyanoktól venni, kik az eladásra, és pedig azon helyre nézve, hol az eladás történik, a pénzügyi hatóságtól engedélylyel ellátva nincsenek.

C. A pénzügyi hatóság engedelmé nélkül dohány zálogul nem szolgálhat.

D. Dohányt egyik vagy másik országrészből, hol az a kincstári raktárakban a közönséges árnál olcsóbban adatik el, más országrészbe, hol ezen dohánynak magasabb ára van, nem szabad átvinni vagy elszállítani.

Hasonlókép oly dohánynemeket, melyek csak az ország bizonyos részeiben árulhatók, oly helyekre átvinni nem szabad, hol azoknak árulása megengedve nincsen.⁵⁾

¹⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 76. §.

²⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 89. §.; P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz. körrendelete 112. §.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 192. l.

³⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 87. §. és 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 189. l.

⁴⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 92. §.

⁵⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 93. §.

277. §. *Büntetések a dohány tilos készítésére és forgalomba hozatalára.*

A dohánynak élvezetre való tilalomellenes készítése (275. §.) és tilalomellenes forgalomba tétele (276. §.) büntetettik:

a) a fogyasztási illetéknek felétől annak kétszereséig, ha a dohány, mely az áthágás tárgyát képezi, a kincstár raktáraiból származik vagy törvénszerűen a törvényes illeték lefizetése mellett külföldről (267. 268. §§.) hozatott be;

b) a fogyasztási illeték kétszeresétől négyszereséig minden más esetben.

Dohánynyal való házalás vagy dohánynak nyilvános helyeken tilos árulása a fennebbi bírságokon felül még egy havi fogsággal is büntetettik.¹⁾

Ismétlés esetében oly kihágásoknál, melyek a fogyasztási illeték 2-szeresétől 4-szereséig büntetettnek, a büntetés az említett illeték 6-szoros összegéig emelhető fel.²⁾

278. §. *A dohány tilalomellenes birtoklása.*

Az, kinél dohánygyártmányok oly nemei találatnak, melyek kincstári gyárakból nem származnak, vagy melyek a kincstári eladási raktárakban fennálló árszabásban nem foglaltatnak, ezen gyártmányok honnan származásának kimutatására köteleztetik, ellenkező esetben a birtoklás tilalomellenesnek tekintetik.³⁾

Tilalomellenes birtoklásnak tekintendő továbbá:

a) ha olyanoknál, kik dohánytermelésre engedélyvel nem bírnak, dohánylevelek általában vagy

b) ha olyanoknál, kik saját használatra dohánytermelési engedélyvel bírnak, vagy azt a terméstükből saját használatra kiszolgáltattott dohányra nézve nyerik — dohánylevelek a lehető termést vagy a kikapott törvényes járandóságot túlhaladó mennyiségben hivatalos ellenzár vagy felügyelet nélkül találatnak anélkül, hogy a tulajdonos képes volna magát birtoklási engedélyvel igazolni.⁴⁾

c) Ha az, aki saját használatra dohányt termelt, a termelésre következő év végén túl dohánynyal bír, anélkül, hogy az ezen időn

¹⁾ 1876. IV. t. cz. 17. §.; P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz. körrendelete 112. §.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 192. l.

²⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 118. §.

³⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 94. §.

⁴⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 95. §.

túl tartott dohánykészlet tartására és elfogyasztására az illetékes pénzügyigazgatóság részéről határidő hosszabbításában részesült volna ;¹⁾

d) ha a kincstár számára vagy kivitelre engedélyezett dohánytermelőknél a saját használatukra átengedett dohány egy része az erre nézve kiállított igazolási okmány keltétől számítva egy évi időtartam lejártá után találtatik.²⁾

279. §. *Büntetés a dohány tilalomellenes birtoklására.*

Dohánynak tilalomellenes birtoklása a fogyasztási illetékek kétszeresétől annak négyszereséig büntetetik.³⁾

Isméltés esetében a büntetés az említett illeték 6-szoros összegéig emelhető fel.⁴⁾

280. §. *A dohány tilalomellenes használata.*

A dohány tilalomellenes használata az, ha valaki

a) a kincstár számára való beszállításra vagy kivitelre, illetőleg az ezen célra engedélyezett kereskedők raktáraiba való beszállításra termelt dohányt a szabályszerű beszállítás vagy beraktározás alól elvonja, bár fogyasztotta el azt maga, vagy másoknak adta, akár pedig azon időn túl visszatartotta, amikor a kincstárhoz való beszállításnak meg kellett volna történni, anélkül, hogy ezen beszállításban el nem hárátható ok által lett volna akadályozva ;

b) dohányt a kincstár vagy annak bizományosai raktáraiból jogtalanul elvisz ;

c) saját használatra termelt, vagy a törvény határozatai szerint saját használatra kapott dohányt oly egyéneknek átenged, kik ezen dohány élvezetére és átvételére jogosítva nincsenek ;

d) ha valaki dohánynövényeket bármi szín alatt oly egyéneknek enged át, kik dohánytermelési engedélyt nem nyertek ;

e) ha azok, kik kivételkép dohányt a kincstári raktárból vagy dohánytőzséértől kedvezményi áron kapnak, azt másoknak engedik át, kiknek ily kedvezményre igényök nincsen.⁵⁾

¹⁾ 1876. IV. t. cz. 5. §.

²⁾ 1876. IV. t. cz. 6. §.

³⁾ 1876. IV. t. cz. 18. §. ; P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz. körrendelete 113. §. ; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 192. l.

⁴⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 118. §.

⁵⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 77. §.

281. §. *Büntetés a dohány tilalomellenes használatára.*

Dohánynak tilalomellenes használata (280. §.) a fogyasztási illetékek kétszeresétől négyszereséig büntetettik.

Ha azonban a dohány, mely az áthágás tárgyát képezi, a kincstár raktáraiból származik, annak tilalomellenes használata a fogyasztási illetékek felétől kétszereséig büntetettik.¹⁾

Ismétlés esetében oly kihágásoknál, melyek a fogyasztási illeték 2-szeresétől 4-szereséig büntetettnek, a büntetés az említett illeték 6-szoros összegéig emelhető fel.²⁾

282. §. *Büntetések a községi előljárók és hatósági közegek ellen.*

A községi előljárók, kik a dohánytermelési bejelentéseket a pénzügyi hatósághoz jókor benyújtani elmulasztják, azokat megváltoztatják, az azokban foglalt adatokat kihagyják vagy kitörlik, vagy valótlan adatokat bizonyítanak, vagy a 86. és 91. §§-ban megjelölt, a saját használatra való dohánytermelés körül rájuk ruházott teendőket nem teljesítik, 5—100 frtig terjedő rendszegési bírsággal fenytendőek.

Ezen bírságok a közadók behajtására nézve fennálló törvények szerint a pénzügyigazgatóságok által kiszabandók és beszedendőek.³⁾

¹⁾ 1876. IV. t. cz. 17. és 18. §.; P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz. körrendelete 113. §.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 192. §.

Ámbár az 1876. IV. törvényzikk a dohány tilalomellenes használatára nézve büntetést nem tartalmaz, ugy az 1868. dohányjövédéki szabály 114. §. b) betűnél, valamint a pénzügyministeriumnak 1876. márczius 17-én 9987. sz. körrendelete 113. §.-ánál fogva világos, hogy a dohány tilos használata a 281. §.-ban körülírt módon büntetendő, mert a fennebb említett körrendelet 113. §. a dohány tilalomellenes használatát az által vette fel az ez értelemben büntetendő cselekmények közé, hogy az 1868. dohányjövédéki szabály 77. §-ra vonatkozott; annak szövege pedig ugyanaz, melyet fennebb a 280. §-ban felvettünk. Azonkívül az 1876. IV. t. cz. 22. §. azt határozza, hogy az 1868. XIV. t. cz. és az abban fenntartott mindazon rendeletek, melyek az említett törvényzikk által meg nem változtattak, továbbá is érvényben maradnak.

Az 1868. dohányjövédéki szabály 114. §. b. pontja a dohány tilalomellenes használatát a fogyasztási illeték 4—8-szoros összegével büntette. De tekintettel arra: hogy az 1876. IV. t. cz. a tilalomellenes készítésre, forgalomra és birtoklásra csak 2—4-szeres bírságokat szabott ki, fel nem tehető, miszerint a tilalomellenes használatra a régi büntetési mérv alkalmazandó lenne.

²⁾ 1868. dohányjövédéki szabály 118. §.

³⁾ 1876. IV. t. cz. 7. §.; 1868. XIV. t. cz. 12. §.; 1876. IV. t. cz. 5. §.

A községi előljárók, tisztviselők és szolgák, városokban a rendőrség teendőivel megbízott tisztviselők és közegek kötelesek a dohánycsempészet akadályozása körül közreműködni.

Ennélfogva azon községi előljárók, úgy községi és rendőrségi tisztviselők és közegek, kik valamely tudomásukra jutott csempészetet a pénzügyi hatóságnak, vagy a pénzügyőri közegeknek fel nem jelentenek, vagy annak megakadályozására hatáskörükben minden intézkedést meg nem tesznek, a pénzügyigazgatóság által bírsággal büntettetnek, mely 10 frttól 100 frtig terjedhet.

Ha pedig a pénzügyi hatóság, vagy a pénzügyőri közegek felszólítása folytán a csempészet megakadályozásánál, a csempészett dohány lefoglalásánál, vagy pedig a tettesek elfogatásánál közreműködni vonakodnak, vagy bármikép a szükséges segédlet megtagadják, ezen bírság egész 200 forintig felemeltethetik.¹⁾

283. §. *Büntetés a hivatalos eljárás megtagadására.*

Ha valaki törvényes ok nélkül vonakodik a pénzügyi közegeknek :

a) megengedni a kutatást, melynek foganatosítása, amennyiben háznál történik, hatósági tisztviselő, vagy községi előljáró, vagy pedig két érdektelen tanu jelenlétében eszközölnendő ;

b) azon tartályokat és helyiségeket, melyeknek kinyitása követeltetik, kinyitni ;

c) az iparkönyveket, a bárczákat avagy más okiratokat, melyek a dohánykészlet származását és megvámoltatását igazolják, előmutatni, 10 frttól 100 frtig terjedő rendszegési bírságban marasztalándó el, amennyiben az eset minőségéhez képest a büntető törvény szerinti eljárásnak helye nincs.²⁾

284. §. *Büntetés az elvitelre, megsemmisítésre és átalakításra.*

Azon esetekben, melyekben a 283. §-ban említett szabályellenes vonakodás történt, a bemenetel vagy hivatalos eljárás akadályozása és megtörténte közti idő alatt, vagy a belépés és engedelmesség megtagadása nélkül: a kutatás ideje alatt és a kutató pénzügyi közeg beleegyezése nélkül a dohány az említett helyekről és tartályokból eltávolíttatik, ezen tartályokban megsemmisíttetik,

¹⁾ 1876. IV. t. cz. 10. §. ; P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz. körrendelet 114. §. ; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 193. l.

²⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 115. §.

vagy minőségére nézve bármi módon akkép alakíttatik át, hogy eredeti minősége többé biztosan meg nem határozható, 5 frttól 200 frtig terjedő büntetés szabandó ki.¹⁾

285. §. *Büntetés a hivatalos zár megsértésére.*

Ki a hivatalos felügyelet alatt álló raktárra, vagy bárminemű tartályra —, melyben dohány létezik —, a k a l m a z o t t h i v a t a l o s z á r t m e g s é r t i, amennyiben a rendes büntető törvény szerinti büntetésnek nincs helye, 5 frttól 200 frtig terjedő büntetésben marasztaltatik el.²⁾

286. §. *Büntetések a kihágások ismétlése esetén.*

Aki dugárusság elkövetése miatt már büntetve volt, ismétlés esetében ellene a büntetés, a megrövidített, avagy a rövidítésnek kitett illeték 15-szörös összegéig —, oly kihágások ismétlése esetében pedig, melyek a fogyasztási illeték 2-szeresétől 4-szereséig büntetettek, a büntetés az említett illeték 6-szörös összegéig emelhető fel.³⁾

287. §. *A dohánytermelők, kereskedőkre és árusokra szabott büntetések.*

Dohánykereskedők, kik az engedélyezettnél nagyobb mennyiségben, vagy más raktárban, dohányt tartanak, dohánykereskedési engedélyüket elvesztik és az illető dohányynak minden 56 kilogrammja után és minden hétre, melyen keresztül ezen szabályellenes tartás történt, 1 forint rendszegési bírság alá esnek.

Hasonló rendszegési bírság következik be, ha a kereskedők a dohányt az engedély lejárta után raktárban tartják.⁴⁾

Ha engedélyezett dohánytermelők, kereskedők és kincstári dohányárusok a dohányjövedéki szabályokban megjelölt kihágások körül egyiket vagy másikat elkövetnek, engedélyüket elvesztik.⁵⁾

Mindazon dohányárusok, kik az árudát rendesen nyitva nem tartják, megfelelő rendbírságokkal büntetendők. — A szabályelle-

¹⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 116. §.

²⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 117. §.

³⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 118. §.

⁴⁾ P. M. 1876. márczius 17-én 9987. sz. körrendelete 86. §.; 1876. Pénzügyi Közlöny 14. sz. 189. l.

⁵⁾ 1868. dohányjövedéki szabály 119. §.

nesség kétszeres ismétlése esetén tőlük a dohányárulási jog elvonandó.¹⁾

A sójüvedéki kihágások büntetése.

288. §. *A só tiltott termelése, forgalma és felhasználása.*

A só tiltott termelése, forgalma és felhasználása esetei közé tartozik: ha valaki a pénzügyi hatóság engedelmével nélkül

- a) sósforrásból vizet merít;
- b) tengeri vizet különféle élelmi cikkek készítéséhez használ;
- c) a földszínen és tengerparton mutatkozó sót felszedi, összegyűjti és felhasználja;
- d) sót külföldről behoz és azt vagy maga felhasználja, vagy felhasználás végett másnak ingyen vagy pénzért átengedi;
- e) sót olyanoktól megvesz, kik azt a kincstártól kedvezményi áron kapják;
- f) ha valaki oly sót, mely iparüzleti célokra mérsékelt áron adatik, egyéb célokra fordít, vagy azt azon helyiségben nem használja fel, melyre nézve a só felhasználására engedélyt nyert, legyen bár az ilyen só tiszta vagy vegyített állapotban;
- g) ha valaki a termelési, készítési és jüvedéki felügyelet alatt álló helyiségekből, úgy szintén az állam, vagy sóbizományosok árudáiból sót a rendes ár megfizetése nélkül elvisz és azt felhasználja;
- h) ha a sóárulásra jogosított bizományosok, kik az eladásról a kincstárnak számolni kötelesek, a sót a törvényesen megszabott árnál magasabb áron árulják.²⁾

289. §. *A sójüvedéki kihágások nemei.*

A sójüvedéki kihágások háromfélék: sólopás; sósíkkasztás; sócsempészet.³⁾

290. §. *Sólopás.*

Sólopás bünébe esik az:

- a) aki a bányából, sóraktárból, rakásból, szállításközben a tutajokról, hajóról, szekérről vagy a vaspályán sót az illető fel-

¹⁾ P. M. 1881. október 8-án 63939. sz.

²⁾ 1868. sójüvedéki szabály 29. §.

³⁾ 1868. sójüvedéki szabályok 69. §.

ügyelők tudta és beleegyezése nélkül elvisz, és azt magáénak mondja ;

b) aki a sót vagy sósvizet elsajátítja és felhasználja : azaz a pénzügyi hatóság engedelmé nélkül a sóforrásból vizet merít ; tengervizet különféle élelmi cikkek készítéséhez használ ; a földszinén és tengerparton mutatkozó sót felszedi, összegyűjti és elhasználja,¹⁾ vagy abból más módon sót termel vagy készít, használja bár azt maga fel, vagy pedig adja pénzért vagy ingyen másnak.

Ez esetben a büntetés, a megtalált só elkobzása mellett, minden 56 dekagramm (1 font) után 40 krajczárral, és minden 1'415 liter (1 pint vagy egy kupa) sós illetőleg tengerivíz után 17 krajczárral szabandó meg,²⁾ és a megtalált só, sós- vagy tengeri víz lefoglalandó, vagy az elhasznált mennyiség ára a büntetésen felül a kincstárnak megtérítendő.³⁾

291. §. *Sósikkasztás.*

Sósikkasztás bűnébe esik, aki saját használatára kedvezményi áron kapott sót olyannak adja el, kinek kedvezményi áron só az államtól nem jár, vagy ha az ily sóval kereskedést űz, vagy ha azt másnak ingyen adja is.

Hasonló bűnbe esik az, ki a neki gyári vagy bármi más czélokra mérsékelt áron adott sót nem a kijelölt czélokra használja, vagy olyanoknak átengedi, akiknek ily mérsékelt áron só nem adható.

Sikkasztási esetekben a büntetés minden 56 dekagramm (1 bécsi font) után 40 krral van megszabva, azonkívül pedig az árkülönbség, mely a sónak törvényesen megszabott bányáára és a mérsékelt vagy kedvezményi ár között létezik, a kincstár kármentesítésére megtérítendő.⁴⁾

292. §. *Sócsempészet.*

Sócsempészeti kihágást követ el, aki külföldről sót az országba behoz, vagy aki az ország határán belül is oly vidékből, ahol a

¹⁾ 1868. sójüvedéki szabályok 29. §.

²⁾ P. M. 1873. márczius 6-án 39035. sz.

³⁾ 1868. sójüvedéki szabályok 70. §. ; P. M. 1875. deczember 29-én 63001. sz. ; 1875. Pénzügyi Közlöny 57. sz. 822. l.

⁴⁾ 1868. sójüvedéki szabályok 71. §. és 1875. Pénzügyi Közlöny 57. sz. 822. l.

nép a sót a törvényesen megszabott árnál olcsóbban élvezheti, oly vidékre viszi és árulja, hol a nép a sót csak a törvényesen megszabott áron kaphatja, vagy aki ott, ahol azzal szabad kereskedést üzni tilos, engedély nélkül kereskedik.¹⁾

Az ilyen esetekben a büntetés minden 56 dekagramm (1 bécsi font) után 40 krajczárra szabott, a só elkoboztatik, és a kincstár az árkülönbségre nézve a csempész által kármentesíttetik.²⁾

Nehezítő körülmények közt elkövetett csempészetnél a minden 560 gramm só után 40 krajczárra szabott büntetés 2-szeresen rovandó fel és ilyen esetben a 80 frttal meghatározott legmagasabb bírság kétszeresendő.³⁾

293. §. *Legmagasabb pénzbírság.*

A sótolvajlásra, sikkasztásra és csempészetre az 56 dekagramm (1 font) után 40 krajczárjával kiszabott büntetés 80 forintot még azon esetben sem haladhat meg, ha a kihágás tárgyát képező só 112 kilogrammnál (200 bécsi font) is több volna.⁴⁾

294. §. *A sóbírság iránti biztosíték.*

Ha a sócsempész a nála talált sónak 56 dekagrammjától (1 font) 40 kr. bírságot le nem fizet és a szabályszerű büntetés erejéig kellő biztosítékot, vagy megfelelő kezességet állítani nem képes, akkor, ha a csempészett só 56 kilogrammot (10 font) meghalad, a csempészet elkövetésére használt fogat és annak minden eszköze letartóztatandó és elárverezendő. Ez esetben azonban a csempésznek a vételre előjoga van, amennyiben azon árt megadja, melyet más ígért.⁵⁾

¹⁾ 1868. sójövédéki szabályok 72. §.

²⁾ 1868. sójövédéki szabályok 72. §. és 1875. Pénzügyi Közlöny 57. sz. 822. l.

³⁾ 1868. sójövédéki szabályok 73. §.

A nehezítő körülmények alatt elkövetett sócsempészet közé tartoznak: a) ismételt csempészet; b) csempészet fegyveres kézzel; c) erőszakos csempészet; d) csempészet alkalmával végbevitt vagy megkísértett vesztegetés; e) csempészet hamis okiratok mellett; f) csempészet a hivatalos zár meghamisításával vagy szándékos feltörésével.

⁴⁾ 1868. sójövédéki szabályok 72. §. és 1875. Pénzügyi Közlöny 57. sz. 822. l.

⁵⁾ 1868. sójövédéki szabály 74. §.

295. §. *A fogyasztási- és vámilleték fizetése.*

Ha bünesetekben a tilalomellenesen fogyasztott só után bíróság szabatik, akkor minden 100 kilogramm sótól 9 frt 38 kr. fogyasztási illeték, és ha a só külföldről hozatott be, a fogyasztási illetéken kívül 84 kr. vámdíj is fizetendő.¹⁾

296. §. *Az elkobzott só beváltási ára.*

Ha jövedéki kihágások elkövetése eseteiben a só elkobztatik, akkor a kósó a kincstár részéről a termelési költség átlaga szerint 100 kilogrammonként 58 krral beváltatik.²⁾

A löporjüvedéki kihágások.

297. §. *A löporjüvedéki kihágások büntetése általában.*

A löpornak és az annak helyét pótló anyagoknak tilalomellenes készítése és eladása a fennálló és a következő §§-ban felsorolt jövedéki büntető törvények szerint büntetendő.

Amennyiben azonban azzal egyszersemind egy az általános büntető törvények szerint büntetendő cselekmény egybekötve van, arról előbb az illetékes büntető hatóság birói eljárásának van helye.³⁾

¹⁾ P. M. 1875. december 29-én 63001. sz.; 1875. Pénzügyi Közlöny 57. sz. 822. l.

Só elnevezése alatt értendő: főtt só, kósó, sóviz, sólug és tengeri viz. Azonban a kreuznachi anyalugért csak 1 frt 88 kr. fogyasztási és 84 kr. vámdíj fizetendő. (1878. XXI. t. cz. és 1878. vámtarifa 62. szakasza.)

²⁾ P. M. 1875. december 29-én 63001. sz.; 1875. Pénzügyi Közlöny 57. sz. 822. l.

Az elkobzott só elárverezésének csak akkor van helye, ha az elkobzás helyéhez közel sóhivatal nem létezik, hová az elkobzott só szállítandó. Az ilyen elárverezésnél befolyt vételár a legközelebbi adó- vagy sóhivatalnak beszolgáltatandó és a sójüvedék javára elszámolandó.

Ha az elkobzott só nem magyarországi és minőségére nézve különbözö a magyarországi sótól, például ha az oláh vagy németországi só volna, annak elárverezése megengedve nincsen és az mindig valamely kincstári raktárba beszolgáltatandó. Ha ilyen só valamely hivatalnál nagyobb mennyiségre szaporodik, például ha az 280 kilogrammot (5 mázsa) meghaladna, akkor erre nézve a pénzügyministerium utasítása kérendő meg. (P. M. 1873. szeptember 20-án 33075. sz.; 1875. Pénzügyi Közlöny 57. sz. 823. l.)

³⁾ Császári nyiltparancs 1853. márczius 31-én XVI. czikke és had-, bel- és pénzügyministeriumnak 1853. márczius 31-ki rendelete 13. §.; 1853. országos kormánylap 96. t. 460. l.

298. §. *Büntetés a lőpor tilos készítésére és árulására.*

Aki lő- vagy repesztőport, avagy bármi néven nevezendő robbszert, u. m. dynamitot, arotint, nitroglycerint sat. tilalomellenesen készít, árul, vagy forgalomba hoz, tehát aki a mondott egyed-árusági tárgyak előállítására vagy árulására az illetékes hatóság engedelme nélkül ilyenmü gyárt vagy árudát állít fel, súlyos jövedéki kihágást követ el, és a tilalomellenesen készített, árult, vagy forgalomba hozott lő- vagy repesztőpornak avagy egyéb robbszernek minden 56 dekagramm (1 bécsi font) súlya után 8 frtnyi öszszeggel büntetendő meg.¹⁾

299. §. *Büntetés a tilalomellenes forgalombahozatalra és birtoklásra.*

Súlyos jövedéki kihágást követ el, ki valamely szabályszerűen elvámolt lő-, vagy repesztőport avagy robbszert, melynek szerzése az első vevőnek saját fogyasztására engedtetett meg, oly állapotban, melyben egy a tulajdonosra kiállított vámokmánynyal fedezve kellene lenni, tilalomellenesen, azaz előleges engedelem nélkül valamely kereskedőnek enged át, vagy iparhelyiségeiben tart; ugyanazon jövedéki kihágást követi el azon kereskedő is, aki ilyen tárgyakat megszerez és iparüzletének szánt helyiségeiben megőriz.

Ezen jövedéki kihágás kevésbbé nehezítőnek tekintendő, ha a tárgy kereskedőknek nem engedtetik át, vagy megőrzése egy az illető kereskedő üzletéhez nem tartozó helyiségben történik. Ezen cselekvények által a lő-, vagy repesztőpornak, vagy egyéb robbszernek tilalomellenes forgalombahozatala vagy birtoklása követtetvén el, a nevezett tárgyak minden 56 dekagramm (1 bécsi font) súlya után 8 frt. birság szabandó ki.²⁾

300. §. *Büntetés a lőpor tilalomellenes megszerzésére.*

Nemcsak az, ki az illetékes hatóság engedelme nélkül, tehát tilalomellenesen lő-, vagy repesztőport, avagy egyéb robbszereket előállít, készít, forgalomba hoz vagy őriz, hanem az is, aki ily tila-

¹⁾ P. M. 1873. augusztus 23-án 41080. sz.; 1842. harminczad hivatali utasítás 533. §. 3. sz.; had-, bel- és pénzügyministerium 1853. márczius 31-én 23909. sz.; 1853. országos törvénylap 96. t. 460. l.

²⁾ 1842. harminczad hivatali utasítás 503. és 533. §§.

lomellenesen előállított, készített, forgalomba hozott vagy csempészett tárgyakat mástól, — mint az ezeknek árulására világosan jogosított személyektől, — megszerez, súlyos jövedéki kihágást követ el, mely a megszerzett tárgy minden 56 dekagramm (1 bécsi font) súlya után 8 frtnyi összeggel büntetetik.¹⁾

301. §. *Eljárás a büntetőigénybe vett lőporral.*

A jövedéki kihágás tárgyát képező lő-, repesztőpor, vagy más, bármi néven nevezendő robbanóanyag lefoglalandó és az illető pénzügyigazgatóság kerületében lévő, vagy ahhoz legközelebb eső cs. és k. tüzérszerraktárhoz beszolgáltatandó. Ilyen cs. és k. tüzérszerraktárak vannak: Komáromban, Budapesten, Temesvárott, Péterváradon, Eszéken és Károlyfehérvárott; fiók-tüzérszerraktárak pedig Pozsonyban, Besztercebányán, Nagybányán, Kassán, Aradon és Nagyszombatban vannak.

A lefoglalt és a katonai raktárba szállított lő-, vagy repesztőporok minden kilogrammja a raktárak által 57 krban vétetik át, a szállítási és minden más költségek a jövedéki birságalapot terhelvén.²⁾

Közös büntetési határozatok.

302. §. *A büntetés mértéke, ha a kihágásra nézve külön törvény vagy szabály nem intézkedik.*

Az államegyedáruságok elleni kihágások az egyes nemekre nézve fennálló törvények és szabályok szerint büntetettek.

Amennyiben a büntetés mértékéről és mennyiségéről valamely pénzügyi kihágásra nézve külön törvény vagy szabály határozottan nem intézkednék; alapelvül szolgál, hogy a kincstár megrövidítésének, károsításának, az adóköteles személyek vagy adótárgyak

¹⁾ 1842. harminczadivatali utasítás 504. és 533. §§.

²⁾ P. M. 1873. augusztus 23-án 41080. sz. és közös hadügyministerium 1876. márczius 6-án 970. sz.

A jövedéki kihágások elkövetése eseteiben elkobzott lő-, vagy repesztőpor a legközelebbi lőporárusnak vevény mellett átadandó. Az elkobzott anyagért járó beváltási összeget a vevény alapján a pénzügyigazgatóság az illető tüzérszerraktártól igénybe veszi: a tüzérszerraktár pedig az ez iránti leszámolást az illető lőporárussal eszközözi. (Pénzügyigazgatóság Sopronban 1876. május 15-én 17381. sz.)

eltitkolásának, kijátszásoknak, valamint valótlan bmondásoknak bírsága 1- egész 8-annyi, mint azon összeg, melylyel a kincstár megkárosított. — Ha ezen összeg nem tudatik, a bírság 1—500 frtig terjed.

A kincstár megkárosítására irányzott büncselekvények bünvádi eljárás útján fenyítendők.¹⁾

Kisebb kihágások, amelyeknél a kincstár megrövidítésére irányzott szándék nem forog fenn, 1 frttól 50 frtig terjedhető bírsággal büntetendők.²⁾

303. §. *A vizsgálatok megejtésére hivatott hatóságok.*

Az államegyedárusági tárgyakra vonatkozó törvények és szabályok ellen elkövetett kihágások miatti vizsgálatok megejtésére a kir. pénzügyigazgatóságok vannak hivatva.³⁾

304. *Büntetési illetékesség.*

A vizsgálat által megállapított kihágások büntetésére nézve birói hatósággal egyes törvényszékek illetékesek. Azokat és azoknak pénzügyi bíróság területét a ministerium határozza meg. Illetőségük kiterjed, — a vadászati adótörvény ellen irányzott kihágások kivételével,⁴⁾ — mindazon ügyekre, — melyeknek tárgyát az egyenes és közvetett adókra, jövedékekre, — fogyasztási adókra és illetékekre vonatkozó törvények megsértése képezi, amennyiben a törvénysértés büntetést von maga után.⁵⁾

¹⁾ 1876. XV. t. cz. 76. §.; 1876. Pénzügyi Közlöny 20. sz. 283. l.

²⁾ 1876. XV. t. cz. 77. §.; 1876. Pénzügyi Közlöny 20. sz. 284. l.

³⁾ 1876. XV. t. cz. 78. §.; 1876. Pénzügyi Közlöny 20. sz. 284. l.

A jövedéki kihágások iránti nyomozási és vizsgálati eljárás rendszerint azon pénzügyi hivatal, vagy hivatalnokot illeti, melynél, vagy aki által a tartóztatás történt, vagy amely a tartóztatási helyhez legközelebb esik. (1842. harminczadhivatali utasítás 617. §.)

A pénzügyigazgatóságok székhelyein kívül állomásozó pénzügyőri biztosok, kik erre nézve megfelelő képességgel bírnak, a jövedéki ágak különbsége nélkül, a vizsgálatok megejtésével oly büntető esetekre nézve is megbízhatatlanok, melyek más pénzügyi hivatalok vagy közegek által fedeztettek fel, vagy tartóztatottak le. (Magy. szabályrendeletek 1852. gyűjteménye 463. t. 655. l. és P. M. 1852. október 24-én 35977—1249. sz.)

⁴⁾ 1875. XXI. t. cz. 18. §.

⁵⁾ 1876. XV. t. cz. 78. §.; 1876. Pénzügyi Közlöny 20. sz. 284. l.

305. §. *A pénzügyi hatóságok büntetési illetékessége.*

Amely kihágásoknál a kincstár megrövidítésére irányzott szándék nem forog fenn (302. §.), azoknak büntetésére nézve a kir. pénzügyigazgatóságok illetékesek.

Az érdekelt fél birtokon belül 15 nap alatt a pénzügyigazgatóság határozatát a pénzügyministerhez felelbezheti.¹⁾

306. §. *Kérelem a vizsgálat megszüntetéséért.*

Kihágások eseteiben, ha a fél eleget tesz a szabályszerű felteteleknek, enyhítő körülmények felhozása mellett a vizsgáló hatóságnál a vizsgálat megszüntetését kérheti és ezt az illető hatóság el is rendelheti; ellenkező esetben az ügy további tárgyalás végett a pénzügyi bíraskodással felruházott illető törvényszékhez teendő át.²⁾

307. §. *A büntetések enyhítése.*

A pénzügyi hatóságok, pénzügyőri biztosok és a vámhivatalok az államegyedűrésű hatóságok iránti törvények és szabályok ellen elkövetett kihágásokra szabott bírságokat bizonyos fokozatos mértékekig enyhíthetik.³⁾

¹⁾ 1876. XV. t. cz. 78. §.; 1876. Pénzügyi Közlöny 20. sz. 284. l.

²⁾ 1876. XV. t. cz. 80. §.; 1876. Pénzügyi Közlöny 20. sz. 284. l.

³⁾ Enyhítő körülmények felhozása mellett a vádlott fél a pénzügyi vám vagy adóőri biztosnál is kérheti a vizsgálat megszüntetését, melyet a biztos, a szabályszerű legkisebb bírságösszeg, vagy — ahol a bírságra nézve fokozatok előszabva nincsenek — az általában megállapított ebbeli összeg azonnali lefizetése mellett megengedhet: ha a meghatározott legkisebb bírság 25 frt összeget meg nem halad, az egyszeres pótilleték egyuttal azonnal lefizetetik, vagy a bírság és illeték akként biztosítottatik, hogy azt a fél egy hó leforgása alatt befizetheti.

A mondott korlátok közt és a vizsgálat megszüntetése alkalmával fennforgó különöz enyhítő körülmények esetében a pénzügyőri biztos a bírságösszeget annak egynegyed részéig is mérsékelheti.

A biztos ebbeli határozatát az egyszeres fogyasztási illeték, ugyszintén a bírságösszegnek külön-külön leendő kitétele mellett, külön fogalmazvány hátrahagyása nélkül magára a tényleírásra röviden rávezeti. Hogy az illető tényleírás a biztossághoz terjesztett-e be, vagy pedig a biztosnak hivatalos utazás közben a szakaszok megvizsgálása alkalmával mutattatott be, ez esetben teljesen mindegy.

A tényleírás, a szóban forgó határozattal ellátva, a netalán felmerült mellékletekkel együtt az illető adóhivatalhoz elszámolás és a körülményekhez képest a meghatározott összeg behajtásának eszközlése végett közvetlenül átküldetik.

308. §. *Az első folyamodásu törvényszék határozata.*

Az első folyamodásu törvényszék minden egyes esetben először is a felett határoz: van-e a fennforgó kihágási ügyben az államkincstár megrövidítését czélzó szándék? Ha ilyen nem vélelmezhető, a felet a büntetés alól felmenti, határozatát azonban oly hozzátétellel adja ki, hogy azon esetre, ha az illető fél az egyszeres illetéket a kézbesítéstől számítandó 15 nap alatt az államkincstár számára le nem fizetné, a kiszabott büntetésre nézve is végrehajtás eszközöltetik.

A pénzügyi törvényszék a fél indokolt kérelmére, a késedelmi kamat fizetésének feltétele alatt, a 15 napi határidőt meghosszabbíthatja.¹⁾

309. §. *Felfolyamodási jogorvoslat.*

Mind az államkincstár, mind a panaszos fél az első folyamodásu törvényszékek határozata ellen, birtokon belől, az ítélet kézbesítésétől számítandó 15 nap alatt felfolyamodási jogorvoslattal élhet.²⁾

Ez utóbbi hivatal az elszámolás tekintetében épen úgy jár el, mintha a büntető eljárás megszüntetése a pénzügyigazgatóság részéről engedélyeztetett volna; kiállítja a tettenérok részére az értesítvényi kimutatásokat és gondoskodik azoknak a biztos utján leendő kézbesítéséről.

A szóban forgó jogosultság alól kivételnek azonban azon kihágási esetek, melyekben a biztos maga mint tettenérok jelentkezik; amennyiben ezeknél a rendes jövedéki vizsgálat megejtésével sem bizathatik meg. Kivételnek van helye továbbá oly esetekben, midőn, mint például az 1876. IV. t. cz. 17. §. értelmében, az elkövetett jövedéki kihágás a szabályszerű illetéken felül fogással is büntetendő.

Jelen rendelet a biztoshelyettesekre nézve is érvényes (P. M. 1877. szeptember 17-én 39778. sz.; 1877. Pénzügyi Közlöny 38. sz. 579. l.)

A pénzügyigazgatóságok a meghatározott legkisebb bírságösszeget $\frac{1}{10}$ részeig mérsékelhetik, ha a bírság 1000 forintot meg nem halad. Minden más esetekben a bírságot csak a pénzügyministerium a kitudott körülményekhez mért összegre mérsékelheti. (Pénzügyigazgatóságok hivatása és hatásköre iránti utasítás; 1874. Pénzügyi Közlöny 22. sz. 221. l.)

Azon esetben, ha a bírságok fővámhivataloknál 10, mellékvámhivataloknál pedig 5 frtot túl nem haladnak, ezen hivatalok a bírságot annak $\frac{1}{4}$ részéig mérsékelhetik. (1876. Pénzügyi Közlöny 1. sz. 3. l.)

¹⁾ 1868. XXI. t. cz. 102. §.; 1873. XXXIX. t. cz. 1. §.; 1874. XL. t. cz. 1. §.; 1876. XV. t. cz. 81. §.

²⁾ 1868. XXI. t. cz. 103. §.; 1873. XXXIX. t. cz. 1. §.; 1874. XL. t. cz. 1. §.; 1876. XV. t. cz. 81. §.

310. §. *A királyi tábla végérvényesen határoz.*

Az első folyamodásu törvényszék ítéletei felebbezhetők a kir. táblához, mely másodfokulag és véglegesen határoz.¹⁾

311. §. *Az ítélet végrehajtására való határidő.*

A királyi tábla határozata ellen további jogorvoslatnak nincs helye és ítélete a kézbesítéstől számítandó 30 nap alatt végrehajtandó.²⁾

312. §. *Folyamodások kegyelem útján.*

A kiszabott és feltörvényszékileg is jóváhagyott bírságoknak részben vagy egészben elengedése rendkívüli esetekben kérelmezhető Ő Felségénél, de csak a feltörvényszéki ítélet kézbesítésétől számítandó 45 nap alatt.

E kérelmezés benyújtása az ítélet végrehajtását föl nem függesztheti.

Az említett folyamodások mindig azon elsőfolyamodásu törvényszéknél nyújtandók be, mely az ügyben határozott. E törvényszék tartozik a folyamodást hivatalból visszautasítani, ha benyújtásának határideje már lejárt. Ellenben az idejében beadott folyamodványt indokolt vélemény kíséretében a pénzügyministerhez elterjeszti.³⁾

Jogérvényes ítélettel kiszabott bírságoknak részben vagy egészben elengedését a fél kérelmére a pénzügyminister Ő Felségének ajánlhatja.⁴⁾

313. §. *Fogságbüntetés alkalmazása.*

Ha a pénzbírság az elmarasztalttól egészben vagy részben behajtható nem volna, vagy pedig ennek behajtása csakis az elmarasztalt minden ingatlanságai eladása által ugy lenne eszközölhető, hogy ennek folytán az elmarasztalt végelszegényedése és adóképtelensége következnek be; a pénzbírság helyett fogságbüntetés

¹⁾ 1876. XV. t. cz. 81. §.; 1876. Pénzügyi Közlöny 20. sz. 285. l.

²⁾ 1868. XXI. t. cz. 105. §.; 1873. XXXIX. t. cz. 1. §.; 1874. XL. t. cz. 1. §.; 1876. XV. t. cz. 81. §.

³⁾ 1868. XXI. t. cz. 106. 107. §§.; 1873. XXXIX. t. cz. 1. §.; 1874. XL. t. cz. 1. §.; 1876. XV. t. cz. 81. §.

⁴⁾ 1876. XV. t. cz. 81. §.

alkalmazandó akképen, hogy minden be nem hajtott 5 forint után egy-egy napi fogság essék. — A fogság azonban 1 évet túl nem haladhat.¹⁾

314. §. *A fogság mértéke az ítéletben előre megállapítandó.*

Az eljárás megrövidítése és költségkimelés czéljából azon ítéletben, melyben a bírság az elmarasztaltra kirovatik, előre megállapítandó a fogság azon mértéke is, mely a bírság be nem hajtása esetén az elmarasztalt személyre alkalmazandó.

Azon esetben, ha hitelesen kiderül, hogy az elmarasztalt fél a bírság, vagy annak még hátralevő része lefizetésére képtelen, vagy hogy annak behajtása a fél adóképtelenségét vonná maga után; a pénzügyminister a bírság behajtásától elállhat és a birói végrehajtás előtt, vagy annak folyama alatt felhatalmazhatja az illető pénzügyigazgatóságot, hogy az ítéletileg kiszabott fogságbüntetésnek foganatosítását az illetékes kir. ügyészség útján azon első folyamodási kir. bíróságnál szorgalmaztathassa, mely az ügyben ítéletet hozott.

Ha a megítélt bírságnak csak egy része marad behajthatlan; az említett bíróság a kitöltendő fogság idejét azon arány szerint állapítja meg, mely az egész megítélt bírság után megszabott fogsági időből a beszédetlenül maradt bírságrésznek megfelel. Ez utóbbi határozat ellen az elmarasztalt fél felebbezéssel nem élhet.²⁾

¹⁾ 1876. IV. t. cz. 19. §.; 1876. XV. t. cz. 81. §.; 1876. Pénzügyi Közöny 14. 20. sz. és 169. 285. l.

²⁾ 1876. IV. t. cz. 20. §.; 1876. XV. t. cz. 81. §.; 1876. Pénzügyi Közöny 14. 20. sz. és 169. 285. l.

